

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης

**ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ**

Σχέδιο Δράσης για την Ενισχυμένη Εγγύηση για
τη Νεολαία

ΑΘΗΝΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ	3
EXECUTIVE SUMMARY	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	9
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	9
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....	9
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
1.1. ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	10
1.2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	11
1.2.1. Η Πανδημία και η Νέα Γενιά στην Ε.Ε.....	11
1.2.2. Απασχόληση και Ανεργία των Νέων στην Ελλάδα	14
1.3. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	33
1.4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	34
2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	36
2.1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	36
2.2. ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΠΟΡΤΟ	37
2.3. ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ.....	39
2.4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ.....	42
3. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	44
3.1. ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ 2018 – 2020	44
3.1.1. Γενικά Στοιχεία	44
3.1.2. Αποτίμηση Υλοποίησης.....	45
3.2. ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ – ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ – ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	51
3.2.1. Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024.....	51
3.2.2. Νόμος 4921/2022 – «Δουλειές Ξανά».....	53
3.2.3. Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης.....	56
3.2.4. Στρατηγική Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού	58
3.2.5. Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση για τη Νέα Γενιά.....	60
3.2.6. Εκσυγχρονισμός του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	61
4. Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	63
4.1. ΚΥΡΙΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	63
4.2. ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	67
4.3. ΌΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	68
4.4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	73
4.5. ΆΞΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	80
5. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	83
5.1. ΆΞΟΝΑΣ 1: ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ, ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ.....	83
5.2. ΆΞΟΝΑΣ 2: ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΧΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ.....	107
5.3. ΆΞΟΝΑΣ 3: ΠΡΩΘΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	132
5.4. ΆΞΟΝΑΣ 4: ΙΣΟΤΙΜΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	147
5.5. ΆΞΟΝΑΣ 5: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	157
5.6. ΆΞΟΝΑΣ 6: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	162
6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	170

Επιτελική Σύνοψη

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της νέας γενιάς για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, αλλά και για τις μελλοντικές προοπτικές κάθε κοινωνίας, η **Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων** αποτελεί ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό κείμενο για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων στην Ελλάδα, για την αύξηση της απασχόλησης και συμμετοχής των νέων στην αγορά εργασίας, για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων στην αγορά εργασίας και την εργασιακή και οικονομική ένταξή τους, καθώς και για τη βελτίωση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητάς τους.

Η **Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων** αφορά στην περίοδο 2021 – 2027, με ορίζοντα στο 2030, και έρχεται να επικαιροποιήσει και να διευρύνει το προηγούμενο Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία (2018 – 2020), και να ενσωματώσει τις νέες αρχές και κατευθύνσεις της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία. Απέναντι σε **προκλήσεις που εντοπίζονται στην αγορά εργασίας**, όπως το υψηλό ποσοστό ανεργίας των νέων, το υψηλό ποσοστό νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης, το «χάσμα» φύλων στην απασχόληση των νέων και τα εμπόδια στην εργασιακή ένταξη για πολλούς νέους από ευάλωτες κοινωνικές και πληθυσμιακές ομάδες, η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων έρχεται να απαντήσει με τρόπο ολιστικό και συνεκτικό, αναπροσδιορίζοντας προτεραιότητες, κατευθύνσεις και στόχους, καθώς και θέτοντας νέο πλαίσιο για πολιτικές, δράσεις και παρεμβάσεις, συνεκτιμώντας την εμπειρία από την εφαρμογή σχετικών πολιτικών και παρεμβάσεων τα προηγούμενα χρόνια και τα νεότερα δεδομένα και ζητήματα.

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων, και το Σχέδιο Δράσης για την Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία που εμπεριέχει, ενσωματώνει τις αρχές και τις κατευθύνσεις του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, της νέας Διακήρυξης του Πόρτο, της Σύστασης για μια Γέφυρα προς την Απασχόληση για τους Νέους, και της Ευρωπαϊκής Ατζέντας Δεξιοτήτων. Παράλληλα, εξειδικεύει με ειδική αναφορά στους νέους της ηλικιακής ομάδας 15 – 29 ετών τις εθνικές στρατηγικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή, όπως αποτυπώνονται – μεταξύ άλλων - στο Σχέδιο Ανάκαμψης για την Ελληνική Οικονομία, το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», και την Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης.

Περιλαμβάνει **10 διακριτούς Στρατηγικούς Στόχους**, στους οποίους και επιδιώκει να απαντήσει:

Στρατηγικός Στόχος 1 (Σ.Σ.1): Να αντιμετωπιστεί η ανεργία των νέων και η χαμηλή συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας.

Στρατηγικός Στόχος 2 (Σ.Σ.2): Να ενισχυθεί η απασχολησιμότητα και τα προσόντα και οι δεξιότητες των νέων.

Στρατηγικός Στόχος 3 (Σ.Σ.3): Οι παραγωγικοί μετασχηματισμοί που λαμβάνουν χώρα, και η ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, να οδηγήσουν σε ένα συμπεριληπτικό,

ανθεκτικό και βιώσιμο παραγωγικό μοντέλο, με δημιουργία ευκαιριών/προοπτικών για απασχόληση των νέων ή/και επιχειρηματική/επαγγελματική δραστηριοποίησή τους.

Στρατηγικός Στόχος 4 (Σ.Σ.4): Να παρέχεται σε όλους τους νέους αποτελεσματική εξατομικευμένη υποστήριξη από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόληση.

Στρατηγικός Στόχος 5 (Σ.Σ.5): Να περιοριστούν δραστικά οι διακρίσεις και το χάσμα μεταξύ φύλων στην απασχόληση και τις αμοιβές.

Στρατηγικός Στόχος 6 (Σ.Σ.6): Να περιοριστεί το ποσοστό των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΑΕΚ).

Στρατηγικός Στόχος 7 (Σ.Σ.7): Να υπάρξει ειδικότερη μέριμνα και προσαρμογή στις ανάγκες των πιο ευάλωτων νέων, που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα εμπόδια στην πρόσβαση και ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Στρατηγικός Στόχος 8 (Σ.Σ.8): Να αναπτυχθεί και να διευρυνθεί η συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών χάραξης πολιτικής και της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, από τη μία πλευρά, και των κοινωνικών εταίρων, των παραγωγικών φορέων και της Κοινωνίας των Πολιτών, από τη άλλη.

Στρατηγικός Στόχος 9 (Σ.Σ.9): Να διαμορφωθεί ένα αποδοτικό και ασφαλές πλαίσιο για την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης και απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, με έμφαση στην απόκτηση ουσιαστικών γνώσεων και εμπειρίας.

Στρατηγικός Στόχος 10 (Σ.Σ.10): Να διαμορφωθεί ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο πλαίσιο διακυβέρνησης των πολιτικών, δράσεων και προγραμμάτων απασχόλησης των νέων και ενίσχυσης των προσόντων και δεξιοτήτων τους.

Στη βάση αυτή, η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων διαρθρώνεται σε έξι (6) διακριτούς Άξονες, που εμπεριέχουν το σύνολο των πολιτικών, παρεμβάσεων και δράσεων που προτείνονται ή πρόκειται να εξειδικευτούν στο πλαίσιο αυτής:

- ❖ **Άξονας 1: Εντοπισμός, Προσέγγιση και Καθοδήγηση**
- ❖ **Άξονας 2: Απόκτηση και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων**
- ❖ **Άξονας 3: Προώθηση στην Απασχόληση**
- ❖ **Άξονας 4: Ισότιμες Ευκαιρίες Πρόσβασης στην Απασχόληση**
- ❖ **Άξονας 5: Ενίσχυση της Νεανικής Επιχειρηματικότητας**
- ❖ **Άξονας 6: Βελτίωση του πλαισίου Διακυβέρνησης**

Οι παραπάνω άξονες υποστηρίζουν την κεντρική στρατηγική στόχευση της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, ήτοι την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και τον περιορισμό της νεανικής ανεργίας, τη βελτίωση των προσόντων και δεξιοτήτων των νέων, και τη διαμόρφωση μιας σύγχρονης αγοράς εργασίας για όλους, χωρίς περιορισμούς και διακρίσεις.

Σημειώνεται πως η κατάρτιση της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων συνδέεται με την ύπαρξη «Στρατηγικού Πλαισίου για τον Ανασχεδιασμό των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης», που αποτελεί **αναγκαίο πρόσφορο όρο** στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ

της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027. Ωστόσο, δεν περιορίζεται ούτε εξαντλείται στην εκπλήρωση του αναγκαίου πρόσφορου όρου αυτού, αφού εξειδικεύει το πλαίσιο υλοποίησης της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία και σύγχρονων πολιτικών και πρακτικών με ορίζοντα το έτος 2030, αποσκοπώντας στη βελτίωση των δεδομένων της αγοράς εργασίας για τους νέους και στη μετάβαση σε μια αγορά εργασίας και οικονομία πιο δίκαιη, πιο ανθεκτική και πιο συμπεριληπτική.

Executive Summary

Taking into account the importance of the youth for economic growth and social cohesion, as well as the future perspective of every society, the **National Strategy for Youth Employment** is a complete and coherent strategic document, aiming at tackling the high youth unemployment rates in Greece, at increasing employment of young people and participation in the labor market, at facilitating the access of young people to the labor market and economic integration, as well as to improve their skills and employability.

The **National Strategy for Youth Employment** concerns the period 2021 – 2027, with an horizon of 2030, and updates and expands the previous Youth Guarantee Action Plan, which was updated for the 2018 – 2020 period, while at the same time incorporates the recent principles and directions of the Reinforced Youth Guarantee. Faced with an array of **challenges within the labor market**, such as the high rate of youth unemployment, the high rate of young people out of employment, education and training, the gender "gap" in youth employment and the barriers to work integration for many young people from vulnerable social groups, the National Strategy for Youth Employment comes to respond in a holistic and coherent manner, redefining priorities, directions and objectives, as well as presenting a new framework for policies, actions and interventions, taking into account the experience from the implementation of relevant policies and interventions during the previous years, as well as the current facts and the issues arising.

The National Strategy for Youth Employment, and the Reinforced Youth Guarantee Action Plan incorporated into it, adopts and integrates the principles and guidelines of the European Pillar of Social Rights, the new Porto Declaration, the Recommendation on a Bridge to Jobs for the Next Generation, and the European Skills Agenda. At the same time, it specifies, with a particular emphasis on young people aged 15 to 29 years, the national strategic priorities and directions for growth, employment and social cohesion, as they are reflected within the Growth Plan for the National Economy, the National Reform Program, the National Recovery and Resilience Plan "Greece 2.0", and the National Strategy for Active Labor Market Policies – among other strategic documents.

The National Strategy for Youth Employment includes **10 distinct Strategic Objectives**, which it aspires to address, as follows:

Strategic Objective 1 (S.O. 1): To tackle youth unemployment and the low participation of young people in the labour market.

Strategic Objective 2 (S.O. 2): To enhance the employability, the qualifications and skills young people.

Strategic Objective 3 (S.O. 3): To ensure that the productive transformations taking place, and the green and digital transition, will lead to an inclusive, resilient and sustainable over the long-term growth model, which will create opportunities and prospects for the young people and their employment or entrepreneurial or self-employment ventures.

Strategic Objective 4 (S.O. 4): To ensure that all young people receive effective and high-quality individualized support from the Public Employment Service (D.YP.A).

Strategic Objective 5 (S.O. 5): To drastically reduce discriminations of any form and the gender “gap” in employment and wages.

Strategic Objective 6 (S.O. 6): To reduce the rate of young people aged 15 to 29 years that are not in employment, education, or training (NEETs).

Strategic Objective 7 (S.O. 7): To show particular focus on the needs of young people that are vulnerable and are facing the greater barriers in accessing and entering the labor market.

Strategic Objective 8 (S.O. 8): To develop and expand the cooperation between all policy-making authorities and institutions and the Public Employment Service, on the one hand, and the social partners, the private sector associations, and the Civil Society organizations, on the other.

Strategic Objective 9 (S.O. 9): To establish an effective and secure framework for young people participating in traineeships, internships, and programs for obtaining first-hand professional experience, emphasizing the knowledge and experience actually gained and the avoidance of fraudulent practices.

Strategic Objective 10 (S.O. 10): To establish a modern, integrated and efficient framework for governing the policies, initiatives and programs for supporting youth employment and advancing their qualifications, skills and employability.

On that basis, the National Strategy for Youth Employment is structured around **six (6) distinct Axes**, which include the whole range of policies, initiatives and actions to be carried out and implemented through the Strategy:

- ❖ **Axis 1: Identification, Outreach and Guidance**
- ❖ **Axis 2: Developing and Expanding Skills**
- ❖ **Axis 3: Support for Accessing Employment**
- ❖ **Axis 4: Equal Opportunities in Access to Employment**
- ❖ **Axis 5: Promoting Youth Entrepreneurship**
- ❖ **Axis 6: Improving and Enhancing the Governance Framework**

The aforementioned Axes support the central strategic objective of the National Strategy for Youth Employment, namely strengthening youth employment and reducing rates of youth unemployment respectively, improving the qualifications, skills, and employability of young people, and the transition to a modernized labor market that works for all, without barriers and exclusions.

It is noted that the formulation of the National Strategy for Youth Employment is linked to the development of a “*Strategic Framework for the Redesign of ALMPs*”, which is a **necessary enabling condition** (Condition 4.1) in the context of the National Strategic Reference Framework (NSRF/ESPA) of the Programming Period 2021-2027. However, the National Strategy for Youth Employment is neither limited to the satisfaction of this

condition nor primarily motivated by it. Instead, it specifies the implementation framework for the Reinforced Youth Guarantee and for state-of-the-art policies and practices with a view to 2030, aiming to improve the labor market conditions for young people in Greece, and to ensure the transition to a labour market and economy that are more fair, more resilient, and more inclusive.

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1.1 Κύρια ασχολία πληθυσμού ηλικίας 16 – 34 ετών και κατάσταση αναπηρίας.....	31
Πίνακας 1.2 Δείκτης απασχόλησης νέων 16 – 34 ετών και κατάσταση αναπηρίας (2020).....	32
Πίνακας 1.3 Εκπαιδευτικό επίπεδο νέων 16 – 34 ετών και κατάσταση αναπηρίας (2020)	32
Πίνακας 3.1 Προγράμματα και Δράσεις στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία	46

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1.1 % Ανεργίας Νέων 15 - 29 Ετών σε Ελλάδα και Ε.Ε.-27	15
Διάγραμμα 1.2 % Ανεργίας Νέων 15 - 29 Ετών σε Ελλάδα και Ε.Ε.-27 (τριμηνιαία βάση)	16
Διάγραμμα 1.3 % Ανεργίας Νέων 15 - 29 Ετών σε Ελλάδα και Ε.Ε.-27, άνδρες/γυναίκες.....	17
Διάγραμμα 1.4 % Ανεργίας Νέων 15-24 ετών και 25 – 29 ετών, Ελλάδα - Ε.Ε.-27.....	19
Διάγραμμα 1.5 % Νέων 15-29 ετών ΕΑΕΚ (NEETs) – Συνολικό και ανά φύλο	22
Διάγραμμα 1.6 Ανάλυση ηλικιακών υπό-ομάδων των νέων ΕΑΕΚ.....	24
Διάγραμμα 1.7 Ανάλυση Χαρακτηριστικών Νέων ΕΑΕΚ.....	25
Διάγραμμα 1.8 Νέοι ΕΑΕΚ ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και ηλικιακή κατηγορία	27
Διάγραμμα 1.9 Νέοι σε Κίνδυνο Φτώχειας, 2015 - 2021.....	29

Κατάλογος Σχημάτων

Σχήμα 1.1 Προφίλ των Νέων ΕΑΕΚ 15 – 29 ετών – CEDEFOP/Eurofound.....	20
Σχήμα 3.1 Δεδομένα Παρακολούθησης Εφαρμογής της Εγγύησης για τη Νεολαία στην Ελλάδα, 2017 - 2018.....	49
Σχήμα 3.2 Δεδομένα Παρακολούθησης Εφαρμογής της Εγγύησης για τη Νεολαία στην Ελλάδα, 2019 - 2020	50
Σχήμα 4.1 Ανάλυση SWOT ευρύτερου περιβάλλοντος απασχόλησης των νέων	65
Σχήμα 4.2 Άξονες Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων	81
Σχήμα 5.1 Αρχές Διακυβέρνησης της Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης	164

1. Εισαγωγή

1.1. Ευρύτερο Πλαίσιο

Η νέα γενιά αποτελεί το πολυτιμότερο ανθρώπινο κεφάλαιο που διαθέτει μια σύγχρονη χώρα και κοινωνία. Ως εκ τούτου, οι μελλοντικές προοπτικές και η πορεία μιας χώρας επηρεάζονται από τις νέες και τους νέους της, και είναι σαφής η ανάγκη για στρατηγική υποστήριξη και ενδυνάμωση αυτών. Θεωρείται δε αυτονόητο πως οι νέοι βρίσκονται στο επίκεντρο των δημόσιων πολιτικών που ασκούνται από τις περισσότερες χώρες παγκοσμίως.

Μετά την κρίση της πανδημίας του COVID-19, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακήρυξε **το 2022 ως Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας**. Η πανδημία υπήρξε μια δύσκολη περίοδος ιδίως για τις νεότερες γενιές, ενώ μέρος αυτών είχαν ήδη υποστεί τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης τη δεκαετία που προηγήθηκε. Ο συνδυασμός της έλλειψης επαγγελματικής εμπειρίας και, ενίοτε, έλλειψης κατάρτισης σε γνώσεις και δεξιότητες που ζητούνται από σημαντικούς τομείς της οικονομίας, και των επικρατούντων στερεοτύπων που σχετίζονται με την ηλικία, οδήγησαν πολλούς νέους σε επισφαλή κατάσταση σχετικά με την εργασιακή και οικονομική ένταξή τους. Σήμερα, καθώς οι κοινωνίες προσπαθούν να ανακάμψουν από τις επιπτώσεις της πανδημίας, και ενώ νέες κρίσεις έχουν εισέλθει στην καθημερινότητα και έχουν κάνει ιδιαίτερα ορατά τα σημάδια τους, η συνεργασία με τους νέους και η κατανόηση των προβληματισμών και των αναγκών τους είναι παράγοντας ουσιαστικής σημασίας για τη χάραξη βιώσιμων «μονοπατιών» ανάκαμψης.

Την ίδια ώρα, σειρά κοινωνικών και τεχνολογικών μεταβολών και μετασχηματισμών διαμορφώνουν νέα δεδομένα στην αγορά εργασίας και τις μορφές οργάνωσης της εργασίας σε μια από τις πλέον κρίσιμες στιγμές στην πορεία των νέων: αυτή της αρχικής εισόδου τους στην αγορά εργασίας και την παραγωγική διαδικασία, και της οικοδόμησης των θεμελίων για την περαιτέρω επαγγελματική τους πορεία.

Το **Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας 2022** αποσκοπεί στην ενίσχυση των προσπαθειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών για τη στήριξη των νέων και τη συνεργασία μαζί τους βγαίνοντας από την πανδημία, καθώς και στην προώθηση των νέων ευκαιριών και δυνατοτήτων που δημιουργούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση. Η διττή αυτή μετάβαση θα πρέπει να είναι κατά το

μεγαλύτερο δυνατό βαθμό **συμπεριληπτική** και να δίνει **βάρος στην ένταξη των νέων**, και ιδίως αυτών με τις λιγότερες ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας και αυτών που αντιμετωπίζουν εμπόδια στην εργασιακή και οικονομική – αλλά ενίοτε ακόμα και κοινωνική – τους ένταξη.

1.2. Υφιστάμενη Κατάσταση

1.2.1. Η Πανδημία και η Νέα Γενιά στην Ε.Ε.

Στις 12 Ιουλίου 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την Επισκόπηση του 2022, σχετικά με την **Απασχόληση και τις Κοινωνικές Εξελίξεις στην Ευρώπη (ESDE)**¹. Ανάμεσα σε άλλα πορισμάτων, η έκθεση δείχνει ότι οι νέοι ήταν **ανάμεσα στις ομάδες που επλήγησαν περισσότερο από την απώλεια θέσεων εργασίας κατά την οικονομική κρίση που προκάλεσε η πανδημία του COVID-19**. Σημειώνει επίσης ότι η ανάκαμψη ήταν πιο αργή για τους νέους απ' ό,τι για τις άλλες ηλικιακές ομάδες.

Ο επίτροπος Απασχόλησης και Κοινωνικών Δικαιωμάτων, κ. Νικολά Σμιτ, δήλωσε: «Πολλοί νέοι έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο, διαθέτουν ψηφιακές δεξιότητες & ενδιαφέρονται ενεργά για οικολογικά ζητήματα. Αυτό μπορεί να τους βοηθήσει να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρουν η ανάκαμψη καθώς και η ψηφιακή και η πράσινη μετάβαση. Το 2022 είναι το Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας, διότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευτεί να ακούει τους νέους, να τους στηρίζει και να βελτιώνει τις ευκαιρίες που έχουν στη ζωή. Αυτό σημαίνει επιπλέον ότι στηρίζουμε τους νέους Ουκρανούς που έχουν ξεφύγει από τον πόλεμο, βοηθώντας τους να μπουν στο εκπαιδευτικό σύστημα και στην αγορά εργασίας της ΕΕ.»

Από την έκθεση ESDE, η οποία βασίζεται στα τελευταία ετήσια στοιχεία, συνάγονται τα εξής συμπεράσματα:

- Η ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19 δεν υλοποιήθηκε ομοιόμορφα. Οι νέοι (κάτω των 30 ετών) εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την εξεύρεση εργασίας, ή την εξεύρεση θέσεων εργασίας που αντιστοιχούν στις δεξιότητες και την εμπειρία τους. Παρότι η ανεργία των νέων

¹¹ 2022 Annual Employment and Social Developments in Europe (ESDE) Review, διαθέσιμο στο σύνδεσμο: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=25875&langId=en> (προσπελάστηκε στις 02-10-2022).

μειώθηκε το 2021, ιδίως προς το τέλος του έτους, παρέμεινε ωστόσο υψηλότερη κατά 1 ποσοστιαία μονάδα από τα προ κρίσης επίπεδα (το 2019). Από τους νέους που εργάζονται, σχεδόν 1 στους 2 (45,9 %) απασχολούνταν με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, τη στιγμή που το αντίστοιχο μερίδιο για το σύνολο των εργαζομένων είναι 1 στους 10 (10,2 %).

- Οι νέοι έχουν κατά μέσο όρο περισσότερες πιθανότητες να βρεθούν αντιμέτωποι με δύσκολες κοινωνικές και οικονομικές καταστάσεις. Ήδη πριν από την πανδημία, το εισόδημα των νέων από την εργασία ήταν πιο ασταθές από εκείνο των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας. Τα νοικοκυριά με επικεφαλής νέους εμφάνιζαν μεγαλύτερα ποσοστά φτώχειας, αν και υφίστανται σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Οι νέοι αντιμετώπιζαν δυσκολίες στην κάλυψη των καθημερινών τους δαπανών, όπως αυτές για λογαριασμούς και ενοίκια, ενώ το 61 % ανησυχούσαν για το αν θα μπορούσαν να βρουν ή να διατηρήσουν κατάλληλη στέγαση κατά την επόμενη δεκαετία.
- Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι εξαρτώνται από το επίπεδο εκπαίδευσής τους και από το κοινωνικοοικονομικό τους υπόβαθρο. Οι νέοι με δευτεροβάθμια εκπαίδευση έχουν κατά 19 % λιγότερες πιθανότητες να βρεθούν σε κατάσταση όπου δεν εργάζονται ούτε ακολουθούν κάποια εκπαίδευση ή κατάρτιση σε σύγκριση με τους νέους με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο. Για τα άτομα με τριτοβάθμια εκπαίδευση, ο κίνδυνος αυτός είναι χαμηλότερος κατά 28 %. Οι νέοι που προέρχονται από μειονεκτικό περιβάλλον έχουν ακόμη λιγότερες πιθανότητες να βρίσκονται σε απασχόληση, εκπαίδευση ή κατάρτιση.
- Το φύλο είναι ένας ακόμη παράγοντας που συμβάλλει στην ανισότητα μεταξύ των νέων. Όταν ξεκινούν τη σταδιοδρομία τους, οι νέες γυναίκες στην ΕΕ κερδίζουν κατά μέσο όρο 7,2% λιγότερο από τους άνδρες συναδέλφους τους, ένα χάσμα που διευρύνεται με την ηλικία. Σε επίπεδο ΕΕ, είναι μικρό (0,5 %) το ποσοστό αυτού του χάσματος που προκύπτει από τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα των γυναικών, τις επαγγελματικές τους επιλογές, τις επαγγελματικές τους εμπειρίες και το είδος της σύμβασης εργασίας τους.

Επιτυχημένες πολιτικές σε επίπεδο ΕΕ για τη στήριξη των νέων

Η έκθεση ESDE παρέχει τεκμηριωμένη ανάλυση σχετικά με το πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που συναντούν οι νέοι. Ειδικότερα, οι πολιτικές απασχόλησης και οι κοινωνικές πολιτικές θα πρέπει:

- να ενισχύουν την ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας,
- να παρέχουν στους νέους τη δυνατότητα να αποκτήσουν δεξιότητες,
- να στηρίζουν την κινητικότητα των εργαζομένων, η οποία αποτελεί δομικό στοιχείο για μια επιτυχημένη και ανθεκτική σταδιοδρομία,
- να μειώνουν τους κινδύνους για τους νέους, όπως η ανεργία ή η ασθένεια, η φτώχεια και τα χρέη,
- να βοηθούν τους νέους να φτιάξουν τις δικές τους περιουσίες και να αποκτήσουν ιδιοκτησία.

Επιπλέον, προετοιμάζονται και άλλες πρωτοβουλίες της ΕΕ για τη στήριξη των νέων. Χαρακτηριστικά, εντός του έτους 2023 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα επανεξετάσει τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με ένα ποιοτικό πλαίσιο πρακτικής άσκησης, ιδίως όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ασκουμένων. Ομάδα υψηλού επιπέδου που έχει συγκροτηθεί εξετάζει εναλλακτικές βελτίωσης του πλαισίου, και αναμένεται να παρουσιάσει τα πορίσματά της στις αρχές της επόμενης χρονιάς.

Η Ε.Ε. στηρίζει τους νέους μέσω μιας σειράς πολιτικών και ειδικών προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων τα εξής:

- ✓ Το πρόγραμμα «**Εγγυήσεις για τη νεολαία**», στο οποίο περιλαμβάνεται η **Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων**, που έχει μεταμορφώσει τις αγορές εργασίας της Ε.Ε. Σύμφωνα με στοιχεία, από το 2014 έως σήμερα πάνω από 36 εκατομμύρια νέοι που είχαν εγγραφεί σε προγράμματα εγγυήσεων για τη νεολαία έλαβαν στη συνέχεια κάποια προσφορά απασχόλησης, συνεχούς εκπαίδευσης, μαθητείας και/ή πρακτικής άσκησης.
- ✓ Το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+** (ΕΚΤ+) είναι το βασικό μέσο της Ε.Ε. για επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό, στις οποίες περιλαμβάνεται η στήριξη της απασχόλησης των νέων.

- ✓ Η νέα πρωτοβουλία **ALMA** ('Aim, Master, Learn, Achieve'), που απευθύνεται σε μειονεκτούντες νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης.
- ✓ Το **Ευρωπαϊκό Μέσο Προσωρινής Στήριξης** για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE), ύψους 100 δισ. ευρώ, που δημιουργήθηκε τον Απρίλιο του 2020 με στόχο να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της πανδημίας στις αγορές εργασίας της ΕΕ, μεταξύ άλλων και για τους νέους. Το 2020 στήριξε περίπου 31 εκατομμύρια άτομα και 2,5 εκατομμύρια επιχειρήσεις. Το 2021 στήριξε γύρω στα 3 εκατομμύρια άτομα και στις 400.000 επιχειρήσεις.
- ✓ Τα **Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας** των κρατών-μελών της Ε.Ε., που επικεντρώνονται σε πολιτικές για την επόμενη γενιά, ως έναν από τους έξι πυλώνες τους, σύμφωνα με τις **ενισχυμένες εγγυήσεις για τη νεολαία**.

Επιπλέον, το 2023 ανακηρύχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή **Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων²**, υπογραμμίζοντας τη σημασία των δεξιοτήτων στο πλαίσιο της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, ενός πιο συμπεριληπτικού παραγωγικού μετασχηματισμού, και της επένδυσης στην εκπαίδευση και κατάρτιση με σκοπό την ανάπτυξη και διεύρυνση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Οι δεξιότητες επιτρέπουν στο ανθρώπινο δυναμικό να προσαρμόζεται στις μεταβολές που λαμβάνουν χώρα στην αγορά εργασίας, και να μένει οικονομικά και κοινωνικά ενεργό, διασφαλίζοντας πως η οικονομική ανάκαμψη θα είναι συμπεριληπτική και κοινωνικά δίκαιη.

1.2.2. Απασχόληση και Ανεργία των Νέων στην Ελλάδα

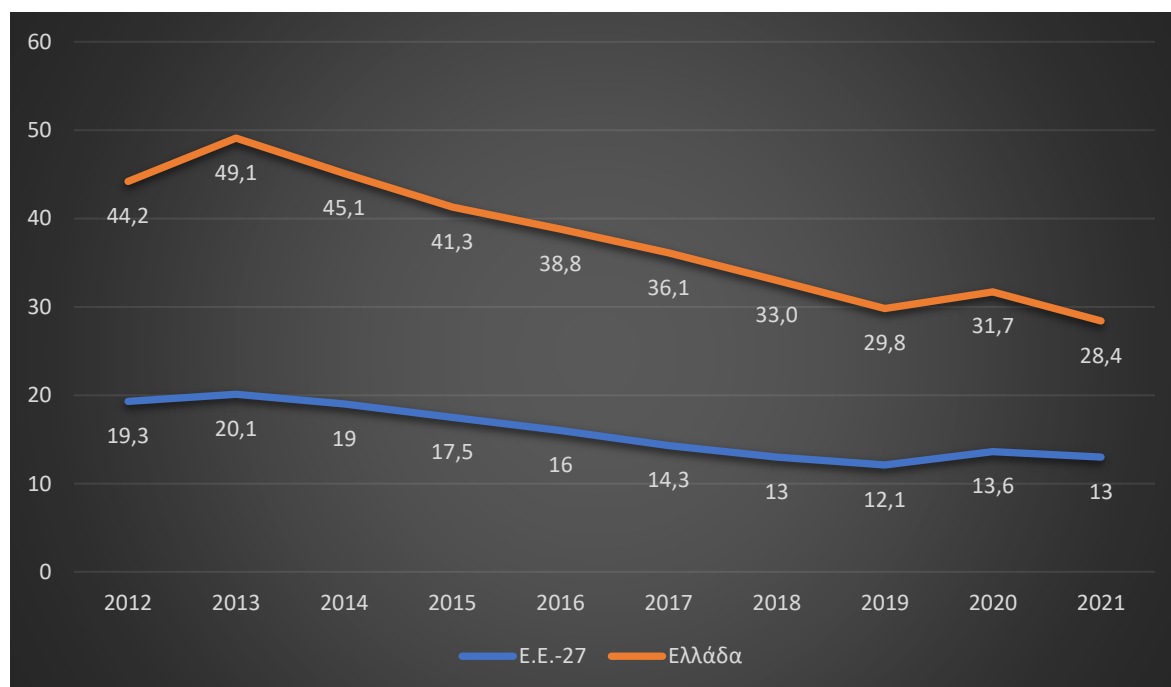
Η ανεργία στην Ελλάδα αποτελεί ένα από τα πιο επίμονα διαρθρωτικά προβλήματα, με σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Συγκεκριμένα, για το έτος 2021 το ποσοστό ανεργίας για την ευρύτερη ηλικιακή ομάδα 15 – 74 ετών (που χρησιμοποιεί η Eurostat) διαμορφώθηκε στο 14,7%, σημειώνοντας μείωση σε σχέση με το έτος 2020 (16,3%), και σημαντική μείωση σε επίπεδο πενταετίας (21,7% το έτος 2017). Εξετάζοντας στοιχεία σε επίπεδο τριμήνου, στο δεύτερο τρίμηνο του έτους 2022 (Q2) το ποσοστό ανεργίας στην παραπάνω ηλικιακή ομάδα διαμορφώθηκε σε 12,5%, καταγράφοντας μια

² Πρόταση – Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων 2023, COM(2022) 526 final - 2022/0326(COD)

αισθητή μείωση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (13,8%) και περισσότερο σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του έτους 2021 (15,8%). Τέλος, εξετάζοντας τα στοιχεία για το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας, τον μήνα Σεπτέμβριο του 2022 ανήλθε αυτό σε 11,8% έναντι του αναθεωρημένου προς τα άνω 13,3% τον Σεπτέμβριο του 2021 και του αναθεωρημένου προς τα κάτω 12,1% τον Αύγουστο του 2022. Παρά τη σαφή μείωση του ποσοστού ανεργίας, αυτό παραμένει αρκετά υψηλότερα του μέσου όρου σε επίπεδο Ε.Ε.-27 (7% για το 2021, 6% για το δεύτερο τρίμηνο του 2022).

Το πρόβλημα της υψηλής ανεργίας στην Ελλάδα έχει και έντονη ηλικιακή διάσταση, αφού πλήττει ανισομερώς τους νέους ηλικίας κάτω των 30 ετών. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία για τη ηλικιακή ομάδα των νέων 15-29 ετών (ακολουθώντας τη μεθοδολογία της Eurostat), το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε το έτος 2021 σε 28,4%, σε ποσοστό δηλαδή υπερδιπλάσιο του μέσου όρου σε επίπεδο Ε.Ε.-27 (13%).

Διάγραμμα 1.1 % Ανεργίας Νέων 15 - 29 Ετών σε Ελλάδα και Ε.Ε.-27

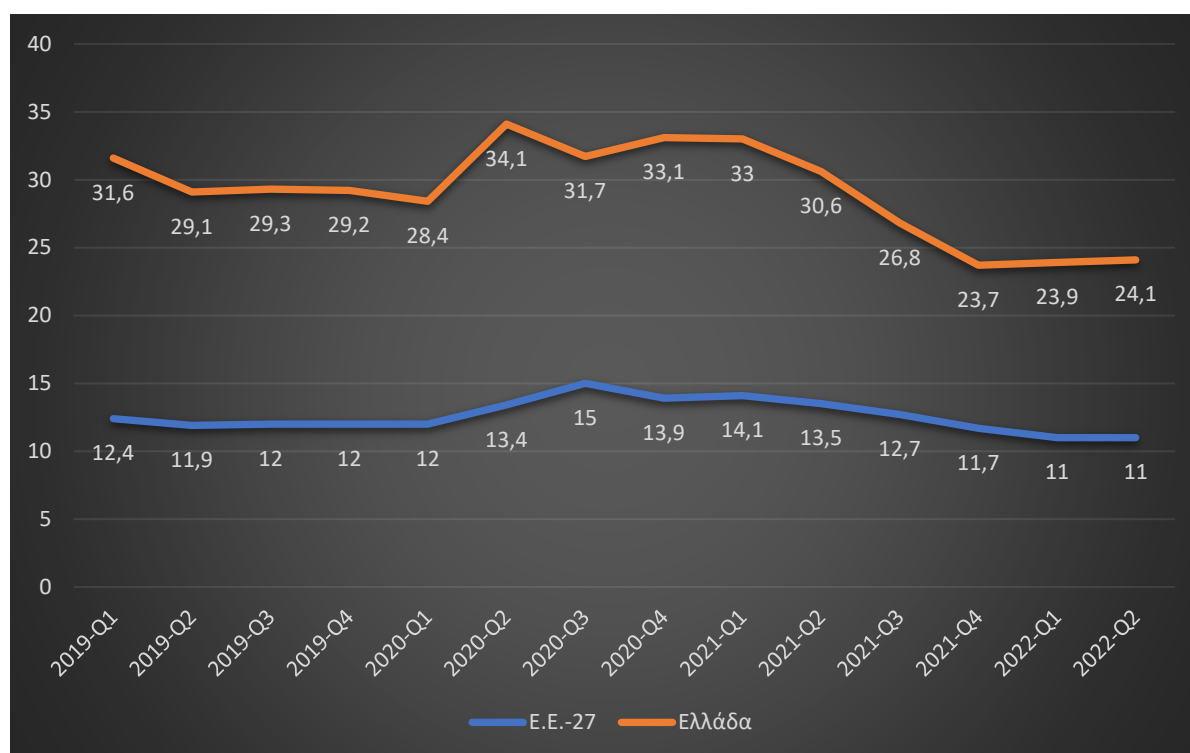

Πηγή: Eurostat, σύνολο δεδομένων UNE_RT_A, προσαρμοσμένα στοιχεία λόγω αλλαγής του Κανονισμού της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού από 01-01-2021 (break correction).

Παρά τη σημαντική μείωση που έχει καταγραφεί στο ποσοστό ανεργίας των νέων 15 – 29 ετών την τελευταία δεκαετία (βλ. Διάγραμμα 1.1), όπως και στο ποσοστό της γενικής ανεργίας, εντούτοις το ποσοστό αυτό κατατάσσει την Ελλάδα ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ε.Ε.-27 με την υψηλότερη ανεργία των νέων, μαζί την Ισπανία και την Ιταλία.

Εξετάζοντας τα διαθέσιμα στοιχεία σε επίπεδο τριμήνου, προκύπτει σαφής μείωση του ποσοστού ανεργίας των νέων 15-29 ετών τα τελευταία δύο έτη, πάρα τις πρωτοφανείς συνθήκες της πανδημίας (βλ. Διάγραμμα 1.2). Ειδικότερα, προκύπτει πως το ποσοστό ανεργίας των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών μειώθηκε κατά περίπου 10 ποσοστιαίες μονάδες από το δεύτερο εξάμηνο του 2020 έως το δεύτερο εξάμηνο του 2022, δηλαδή σε περίπου δύο έτη (από 34,1% σε 24,1%). Η μείωση του σχετικού ποσοστού στην Ελλάδα κατά το συγκεκριμένο διάστημα ήταν ορατά μεγαλύτερη της αντίστοιχης μεταβολής σε επίπεδο Ε.Ε.-27 (κατά μέσο όρο), χωρίς να παραγνωρίζεται πως τα επίπεδα ανεργίας των νέων στην Ελλάδα ήταν και παραμένουν σημαντικά υψηλότερα από τον μέσο όρο της Ε.Ε.

Διάγραμμα 1.2 % Ανεργίας Νέων 15 - 29 Ετών σε Ελλάδα και Ε.Ε.-27 (τριμηνιαία βάση)

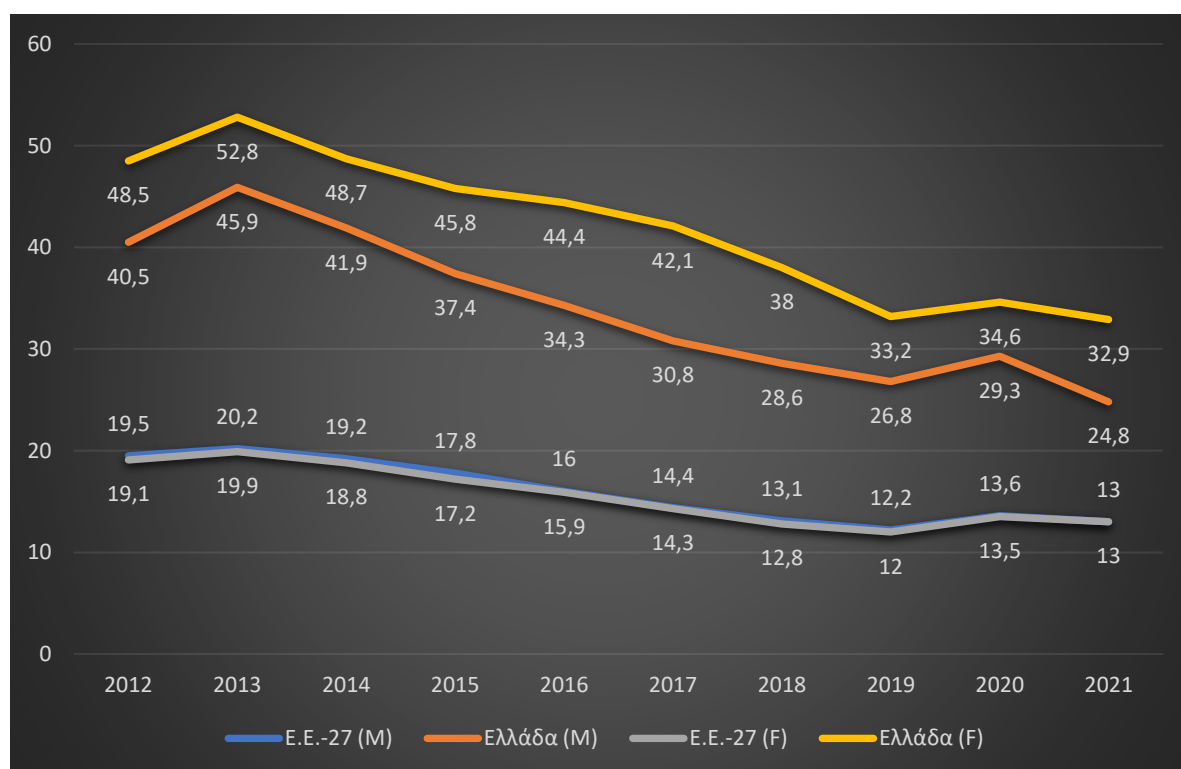

Πηγή: Eurostat, σύνολο δεδομένων UNE_RT_Q, προσαρμοσμένα στοιχεία λόγω αλλαγής του Κανονισμού της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού από 01-01-2021 (break correction).

Η ανεργία των νέων στην Ελλάδα, όπως και συνολικά η ανεργία στο γενικό πληθυσμό, έχουν έντονη έμφυλη διάσταση. Στο Διάγραμμα 1.3 παρουσιάζονται τα ετήσια ποσοστά ανεργίας για τους νέους της ηλικιακής ομάδας 15 – 29 ετών ανά φύλο, σε επίπεδο εθνικό και επίπεδο Ε.Ε.-27. Προκύπτει πως τα ποσοστά ανεργίας νέων ανδρών και γυναικών σε επίπεδο Ε.Ε.-27 έχουν ελάχιστη απόσταση καθ' όλη τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2012 – 2021, και μάλιστα τείνουν να συγκλίνουν. Αντίθετα, στην περίπτωση της Ελλάδας παρατηρείται σαφής διαφορά στα ποσοστά ανεργίας μεταξύ γυναικών και ανδρών,

που κατά την περίοδο 2012 – 2021 κυμάνθηκε από 5,3 έως 11,3 ποσοστιαίες μονάδες. Το ποσοστό ανεργίας των νέων γυναικών της ηλικιακής ομάδας 15-29 ετών είναι σημαντικά υψηλότερο του αντίστοιχου ποσοστού για τους άνδρες (32,9% αντί 24,8% το 2021), κάτι που αντανακλά και τη μεγαλύτερη ανεργία των γυναικών σε συνολικό επίπεδο. Είναι δε χαρακτηριστικό πως παρά τη μείωση του ποσοστού ανεργίας των νέων ηλικιακής ομάδας 15 – 29 ετών κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2012 – 2021, η διαφορά στα ποσοστά ανεργίας μεταξύ γυναικών και ανδρών παραμένει υψηλή, υποδηλώνοντας ευρύτερα διαρθρωτικά ζητήματα σχετικά με τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι νέες γυναίκες στην πρόσβαση και ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Διάγραμμα 1.3 % Ανεργίας Νέων 15 - 29 Ετών σε Ελλάδα και Ε.Ε.-27, άνδρες/γυναίκες

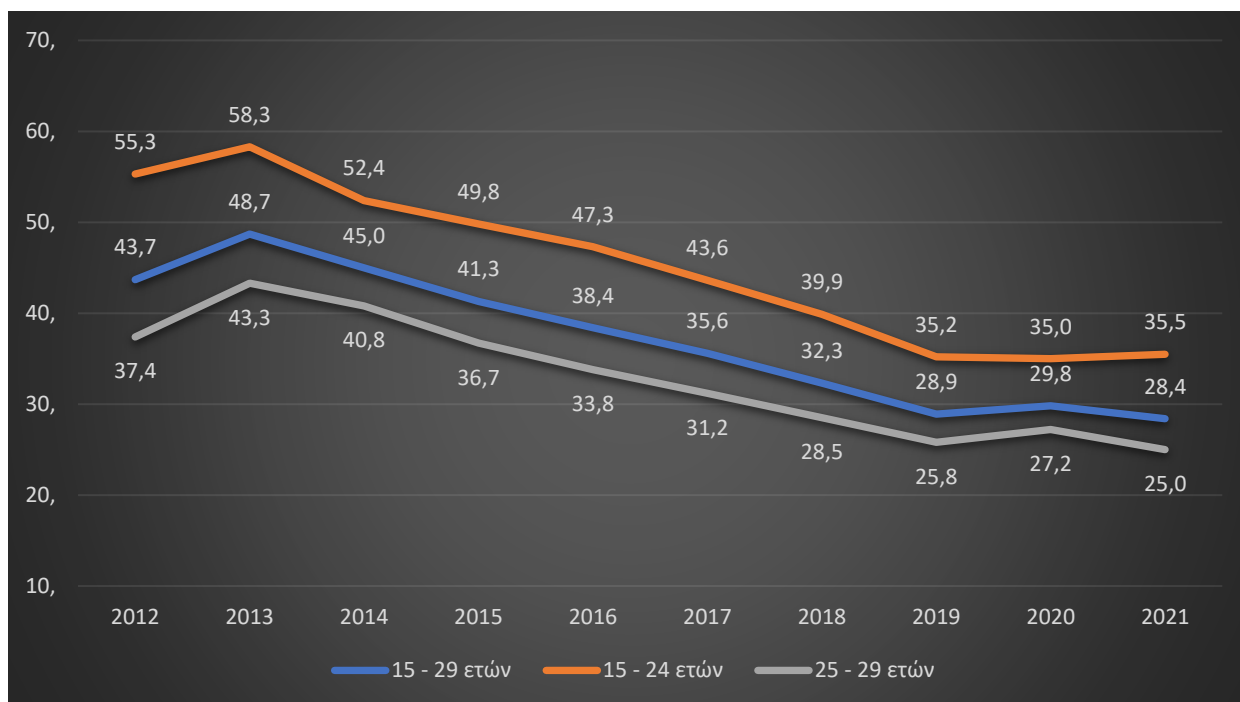
Πηγή: Eurostat, σύνολο δεδομένων UNE_RT_A, προσαρμοσμένα στοιχεία λόγω αλλαγής του Κανονισμού της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού από 01-01-2021 (break correction).

Εξετάζοντας τώρα την κατηγορία των νέων ηλικίας 15 – 24 ετών, δηλαδή τη μία από τις δύο ηλικιακές υπό-ομάδες των νέων, διαπιστώνεται πως το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 35,5% για το έτος 2021, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από τον μέσο όρο σε επίπεδο Ε.Ε.-27 την ίδια χρονιά (16,6%). Παρά τη σημαντική μείωση του ποσοστού ανεργίας στη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα από το 2013 και έπειτα, αυτό παραμένει σε υψηλά επίπεδα, κάτι που συνδέεται με τις ιδιαιτερότητες που εμφανίζει

η συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα και που έχουν να κάνουν με τις δυσκολίες απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση. Ακόμα, δεν θα πρέπει να αγνοείται πως στην Ελλάδα οι σπουδές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν είναι σπάνιο να διαρκούν περισσότερο από τη θεσμοθετημένη διάρκειά τους, κάτι που σε συνδυασμό με την υψηλή συμμετοχή των νέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση πρώτου και δεύτερου επιπέδου οδηγεί σημαντικό μέρος αυτών εκτός της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ή της αναζήτησης αγοράς εργασίας.

Εξετάζοντας από την άλλη πλευρά τα ποσοστά ανεργίας των νέων ηλικίας 25 – 29 ετών, προκύπτει πως αυτά κινούνται κάτω των αντίστοιχων ποσοστών ανεργίας για όλη την ηλικιακή ομάδα νέων 15 – 29 ετών, και πως ακολουθούν εν γένει την πορεία ποσοστών ανεργίας για τη συνολική ηλικιακή ομάδα των νέων 15 – 29 ετών (βλ. Διάγραμμα 1.4). ειδικότερα, προκύπτει αισθητή υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας των νέων 25 – 29 ετών για την Ελλάδα από το 2013 και έπειτα, που έφτασε σε ποσοστό 25% το έτος 2021. Το ποσοστό αυτό, ωστόσο, παραμένει ιδιαίτερα υψηλό, αποκλίνοντας από το μέσο όρο σε επίπεδο Ε.Ε.-27 κατά δεκαπέντε (15) και πλέον ποσοστιαίες μονάδες. Η συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα παρουσιάζει διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά και ανάγκες, αφού σε αυτήν είναι μεγαλύτερος ο απόλυτος αριθμός των ανέργων (παρά το χαμηλότερο ποσοστό), και αποτελεί την ομάδα που επλήγη περισσότερο από την ύφεση, καθώς την περίοδο που τα μέλη της αποφοιτούσαν επιδεινώθηκε περαιτέρω η κατάσταση στην οικονομία και η μετάβαση από την εκπαίδευση στην απασχόληση. Επίσης, στη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα εντοπίζονται και ενδείξεις μείωσης του πληθυσμού, ως συνέπεια της μετανάστευσης στο εξωτερικό, αλλά και των δυσμενών δημογραφικών εξελίξεων, ενώ παρουσιάζεται και διαφοροποίηση των ποσοστών ανεργίας ανά φύλο, υποδεικνύοντας διαφοροποιημένες προοπτικές εισόδου των νέων γυναικών στην αγορά εργασίας (21,9% για τους άνδρες αντί 29% για τις γυναίκες το έτος 2021). Συνεπώς, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη πως η συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα νέων είναι αυτή που υπέστη και τις μεγαλύτερες συνέπειες λόγω της δεκαετούς περιόδου ύφεσης στην Ελλάδα, και αυτή στην οποία τα «σημάδια» της ανεργίας ενδέχεται να είναι βαθύτερα, με έντονο τον κίνδυνο αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας και αποκλεισμού. Για το λόγο αυτό, οι νέοι άνεργοι της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας χρήζουν προσέγγισης διαφοροποιημένης σε σχέση με τους νέους ανέργους 15 – 24 ετών (βλ. και παρακάτω).

Διάγραμμα 1.4 % Ανεργίας Νέων 15-24 ετών και 25 – 29 ετών, Ελλάδα - Ε.Ε.-27

Πηγή: Eurostat, σύνολο δεδομένων LFSA_URGAN, ασυνέχεια στη χρονολογική σειρά μετά το 2020 (break in time series)

Διακριτή περίπτωση στην ανάλυση των δεδομένων αναφορικά με τη νεανική ανεργία, τόσο από πλευράς εμφάθυνσης στα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου προβλήματος όσο και από πλευράς έμφασης των σχετικών δημόσιων πολιτικών (βλ. Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Νεολαία, Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία κ.α.), αποτελούν οι **νέοι ηλικίας 15 – 29 ετών Εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΑΕΚ/NEETs)**. Πρόκειται δηλαδή για τη μερίδα εκείνη των νέων ανθρώπων που δεν συμμετέχουν ή/και απέχουν από την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση, δηλαδή είναι απόντες από τη λειτουργία της οικονομίας και ορισμένων εκ των βασικών μεριμνών του κράτους. Ο όρος ΕΑΕΚ (NEET) θεωρείται ότι καλύπτει ένα εκτεταμένο φάσμα των χαρακτηριστικών των ευπαθών ομάδων, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης σε πρόωρο στάδιο, της ανεργίας και της απομάκρυνσης από την αγορά εργασίας. Ο ίδιος όρος αποτελεί και μια μεθοδολογική επιλογή τόσο σε επιστημονικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο χάραξης δημοσίων πολιτικών για την επισήμανση των ευρέων συνεπειών που έχουν υποστεί οι συγκεκριμένοι νέοι λόγω των διαδοχικών κρίσεων των τελευταίων ετών, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες και οικονομίες, καθώς και μια προσέγγιση για να υπογραμμισθεί η έκταση του προβλήματος (βλ. επισφάλεια, ρίσκο αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας σε μακροπρόθεσμο επίπεδο) και να δοθεί

η απαιτούμενη προσοχή στην αντιμετώπιση και το μετριασμό των συνεπειών αυτών. Ακόμα, στην περίπτωση των νέων ΕΑΕΚ η «αποχή» από την εργασία, την εκπαίδευση ή την κατάρτιση δεν αποτελεί συνήθως προσωπική «επιλογή», αλλά το αποτέλεσμα από την ταυτόχρονη επίδραση πολλαπλών παραγόντων που οδηγούν τους συγκεκριμένους νέους σε σταδιακή αδρανοποίηση και σε μορφές κοινωνικού αποκλεισμού.

Για την καλύτερη κατανόηση του φαινομένου των νέων ΕΑΕΚ και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, αλλά και προκειμένου να αναδειχθεί πως αποτελούν και αυτοί με τη σειρά τους ένα ανομοιογενές σύνολο, που καθιστά αναγκαία τη διαφοροποιημένη προσέγγιση, διάγνωση των αναγκών και υποστήριξη, χρησιμοποιείται ο κατάλογος των διαφορετικών προφίλ των νέων ΕΑΕΚ που καταρτίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP) και το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound)³. Στην Εικόνα 1.1. παρουσιάζονται τα διαφορετικά προφίλ των νέων ΕΑΕΚ.

Σχήμα 1.1 Προφίλ των Νέων ΕΑΕΚ 15 – 29 ετών – CEDEFOP/Eurofound

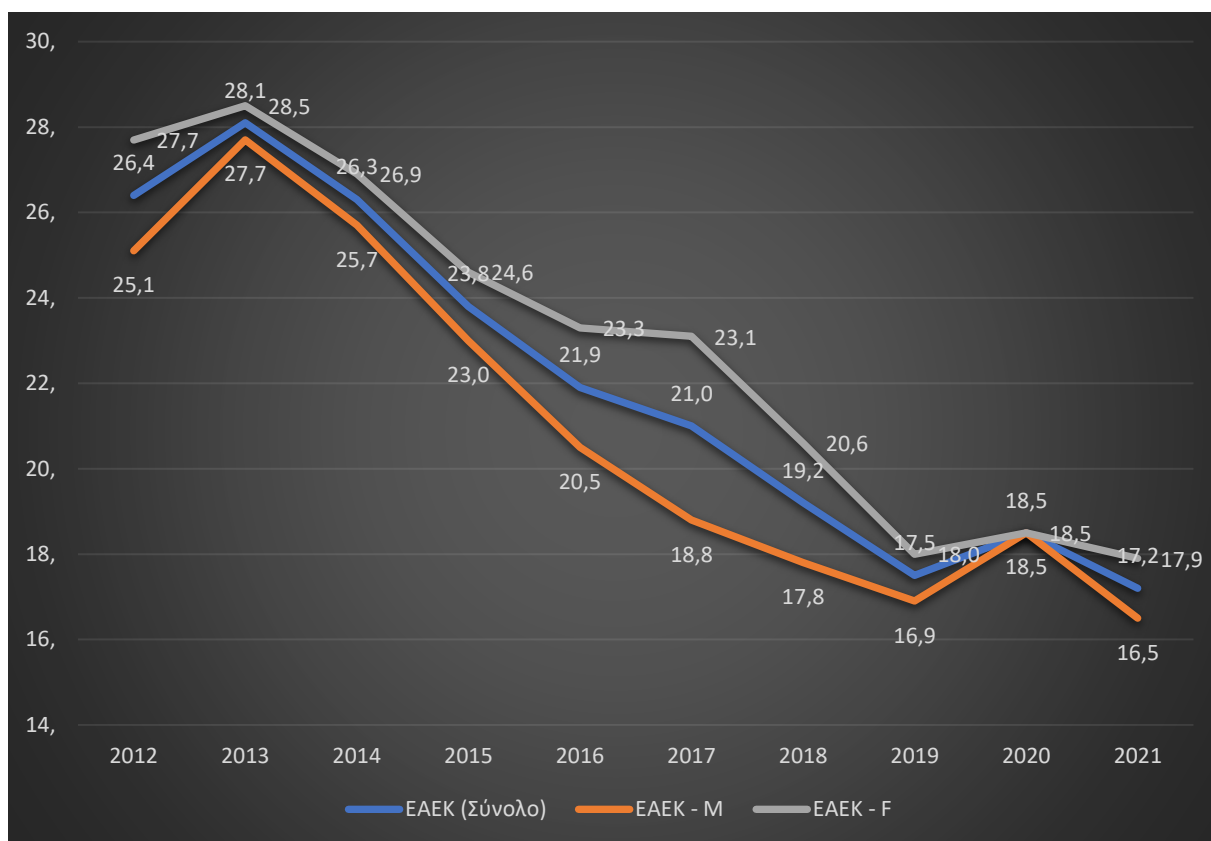
Πηγή: CEDEFOP (βλ. υποσημείωση 3)

³ Διαθέσιμο στο <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/neets> (προσπελάστηκε στις 02-11-2022).

Τα παραπάνω προφίλ καταρτίστηκαν με βάση το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την τελευταία συμμετοχή των νέων στην απασχόληση, την εκπαίδευση ή την κατάρτιση, και διακρίνονται σε νέους ΕΑΕΚ που βρίσκονται σε αναζήτηση εργασίας και/ή εκπαίδευσης ή κατάρτισης και σε νέους ΕΑΕΚ που δεν βρίσκονται σε αναζήτηση εργασίας και/ή εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Η πρώτη κατηγορία υποδιαιρείται σε τρία προφίλ, κάθε ένα από τα οποία απαιτεί και διαφορετικού είδους υποστήριξη: τους νέους που (επαν)εισέρχονται στην αγορά εργασίας, τους νέους που αναζητούν εργασία για χρονικό διάστημα μικρότερο του ενός έτους, και τους νέους που βρίσκονται σε αναζήτηση εργασίας για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους. Η δεύτερη κατηγορία, που καλύπτει και τη μερίδα των νέων εκτός του εργατικού δυναμικού, διαιρείται επίσης σε τρία προφίλ για τα οποία απαιτείται διαφοροποιημένη προσέγγιση: τους νέους που δεν είναι διαθέσιμοι λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων, τους νέους που πάσχουν από αναπηρία ή χρόνια πάθηση ή άλλη ασθένεια με μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, και τους νέους που έχουν αποθαρρυνθεί και εγκαταλείψει τις προσπάθειες αναζήτησης εργασίας ή την περαιτέρω συμμετοχή στην κατάρτιση και εκπαίδευση.

Στο Διάγραμμα 1.5 παρουσιάζονται στοιχεία για το ποσοστό των νέων ΕΑΕΚ ηλικιακής ομάδας 15 – 29 ετών κατά την περίοδο 2012 – 2021. Παρατηρείται πως η Ελλάδα έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά νέων ΕΑΕΚ στην Ε.Ε.-27 - μαζί με την Ιταλία, την Κύπρο, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία – που το 2021 διαμορφώθηκε σε 17,2%, υποχωρώντας σε σχέση με το 2020 (18,5%). Τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο μέσου όρου Ε.Ε.-27 ήταν 13,1% και 13,9% για τα έτη 2021 και 2020 αντίστοιχα. Στη συνολική εξεταζόμενη περίοδο, παρατηρείται πως από το 2013 και έπειτα ξεκίνησε σταδιακή υποχώρηση του ποσοστού των νέων ΕΑΕΚ στην Ελλάδα, κάτι που μπορεί να αποδοθεί στη βαρύτητα που δόθηκε σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο στην αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων, με ειδική έμφαση στη συγκεκριμένη κατηγορία, όπως αποτυπώθηκε και μέσω της προώθησης της Εγγύησης για τη Νεολαία. Με την εκδήλωση της πανδημίας του COVID-19, το ποσοστό των νέων ΕΑΕΚ άρχισε να αυξάνεται, λαμβάνοντας υπόψη και τα έντονα κυκλικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζει ευρύτερα η απασχόληση των νέων, αλλά μετά το 2020 άρχισε η εκ νέου υποχώρησή του, σε συνέχεια της εφαρμογής πολιτικών και μέτρων στήριξης των θέσεων εργασίας και των εργαζομένων και ανέργων.

Διάγραμμα 1.5 % Νέων 15-29 ετών ΕΑΕΚ (NEETs) – Συνολικό και ανά φύλο

Πηγή: Eurostat, σύνολο δεδομένων LFSI_NEET_A, προσαρμοσμένα στοιχεία λόγω αλλαγής του Κανονισμού της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού από 01-01-2021 (break correction)

Από το Διάγραμμα 1.5 επίσης προκύπτει η διαφοροποίηση μεταξύ των ποσοστών νέων ΕΑΕΚ με βάση το φύλο, με τα ποσοστά των νέων γυναικών ΕΑΕΚ να είναι αισθητά υψηλότερα, αλλά και με τάση σύγκλισης μεταξύ των δύο από το 2019 και έπειτα. Αυτό υποδεικνύει πως οι νέες γυναίκες συνεχίζουν να παρουσιάζουν αυξημένες πιθανότητες να είναι ΕΑΕΚ, με την τάση σύγκλισης να συνδέεται με το ότι η θέση των ανδρών έχει διαχρονικά επιδεινωθεί, και πως παρά τη μείωση το φαινόμενο συνεχίζει να υφίσταται, και να είναι εντονότερο για τις γυναίκες. Επομένως, η έμφυλη διάσταση του εν λόγω φαινομένου θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο σχεδιασμό πολιτικών αντιμετώπισής του, καθώς και να συνεκτιμώνται και οι υφιστάμενοι παράγοντες που λειτουργούν ως εμπόδια για την πρόσβαση των γυναικών στην αγορά εργασίας και τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην απασχόληση.

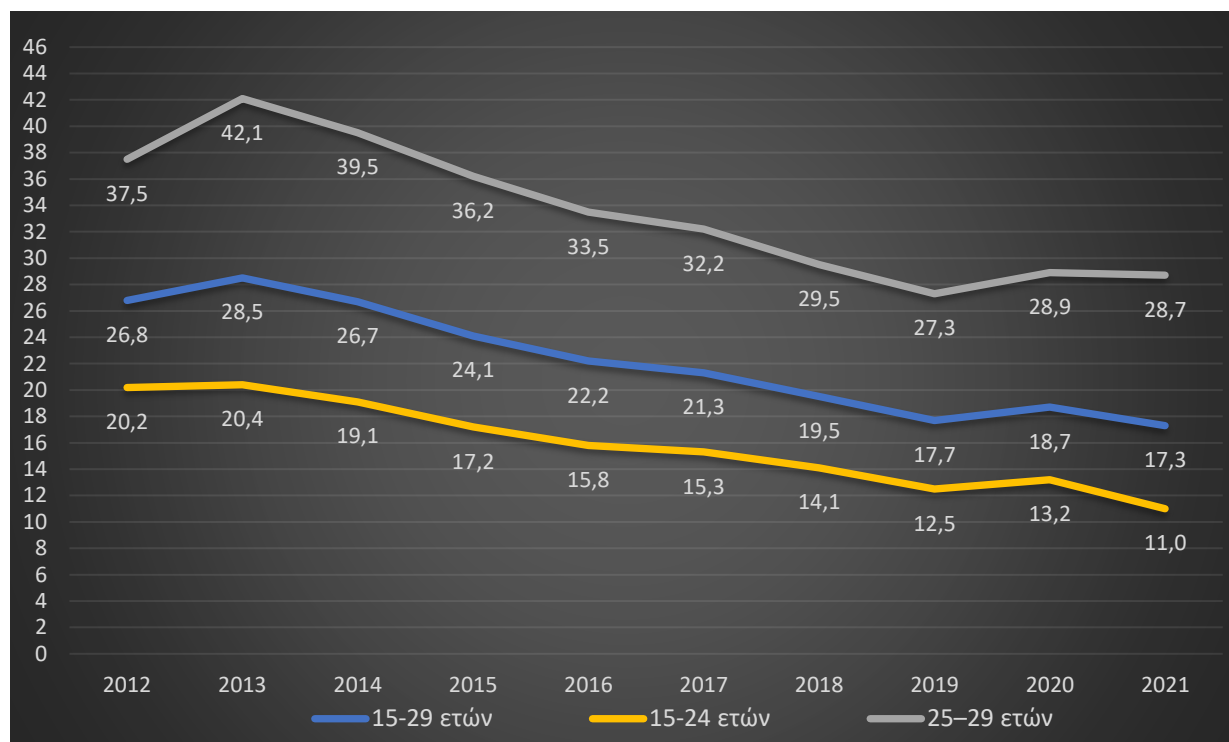
Χρήσιμα συμπεράσματα προκύπτουν από την εξέταση των δύο διακριτών υπό-ομάδων εντός του πληθυσμού των νέων ΕΑΕΚ, δηλαδή των νέων ΕΑΕΚ ηλικίας 15-24 και 25-29 ετών (βλ. Διάγραμμα 1.6). Στην ηλικιακή ομάδα νέων ΕΑΕΚ 15 – 24 ετών, παρατηρείται

σταθερή μείωση του ποσοστού την τελευταία δεκαετία, οπότε διαμορφώθηκε σε 11% το 2021, αρκετά παρακάτω από το ποσοστό 20,2% το 2012 και πολύ κοντά στο μέσο όρο σε επίπεδο Ε.Ε.-27 για το 2021 (10,8%). Με δεδομένο τον πολύ χαμηλό αριθμό νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση στην Ελλάδα (3% για το έτος 2021), καθώς και το μεγάλο ποσοστό συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι νέοι ΕΑΕΚ 15 – 24 ετών είναι κατά κύριο λόγο νέοι με εκπαιδευτικό επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή έστω δευτεροβάθμιας, που δεν έχουν αποκτήσει εργασιακή εμπειρία και συναντούν δυσκολίες στη μετάβασή τους από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας. Σημειώνεται πως στην ηλικιακή κατηγορία αυτή η επισφάλεια και το ρίσκο που αντιμετωπίζουν οι νέοι ΕΑΕΚ μετριάζεται λόγω της στήριξης από την οικογένεια και τον άμεσο κοινωνικό περίγυρο, που λειτουργεί ως «ασπίδα» απέναντι στις συνέπειες της μη-συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

Διαφορετική εικόνα προκύπτει από τα ποσοστά των νέων ΕΑΕΚ 25 – 29 ετών, τα οποία ανέρχονται σε αρκετά υψηλότερο επίπεδο (28,7% το έτος 2021), με σημαντική απόκλιση από τον μέσο όρο σε επίπεδο Ε.Ε.-27 (17,3% το έτος 2021). Αναφορικά με το ποσοστό των νέων ΕΑΕΚ 25-29, αυτό σημείωσε μείωση από το 2013 και έπειτα, με αύξηση την περίοδο 2019 – 2020 λόγω της πανδημίας και των επιδράσεών της, και σταθεροποίηση στο ίδιο επίπεδο την περίοδο 2020 – 2021. Η συγκεκριμένη μερίδα του πληθυσμού των νέων ΕΑΕΚ είναι και αυτοί που αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη επισφάλεια και τον κίνδυνο μακροχρόνιας ανεργίας και αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας. Επιπλέον, οι νέοι ΕΑΕΚ 25 – 29 ετών, για τους λόγους που αναφέρθηκαν νωρίτερα σε σχέση με τους νέους ανέργους της ηλικιακής ομάδας 25 – 29 ετών, δέχθηκαν τις μεγαλύτερες συνέπειες κατά την οικονομική κρίση και την επακόλουθη ύφεση, ενώ επηρεάστηκαν δυσμενώς και από την πανδημία του COVID-19. Η συγκεκριμένη ομάδα νέων ΕΑΕΚ χαρακτηρίζεται από διαχρονικά αυξανόμενο εκπαιδευτικό επίπεδο, που αντανακλά τη μείωση του κόστους ευκαιρίας της εκπαίδευσης λόγω της υψηλής ανεργίας και της συμπίεσης των μισθών, καθώς και των ατομικών στρατηγικών νέων να αυξήσουν την απασχολησιμότητά τους μέσα από την επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο και στο επίπεδο δεξιοτήτων τους. Οι ίδιοι νέοι ΕΑΕΚ παρουσιάζουν σημαντικό ρίσκο μακροχρόνιας αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας, και πιθανότητα εγκατάλειψης της διαδικασίας αναζήτησης εργασίας λόγω των αρνητικών προσδοκιών σχετικά με τις προοπτικές εξεύρεσης μακροχρόνιας,

ποιοτικής και αντίστοιχης με το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων τους θέση εργασίας. Αντίστοιχα, είναι πολύ πιθανόν οι ίδιοι νέοι ΕΑΕΚ να βρίσκονται εκτός Μητρώου της Δ.ΥΠ.Α. ή/και άλλων κοινωνικών υπηρεσιών, καθιστώντας τη χαρτογράφηση και τον εντοπισμό τους δυσκολότερο.

Διάγραμμα 1.6 Ανάλυση ηλικιακών υπό-ομάδων των νέων ΕΑΕΚ

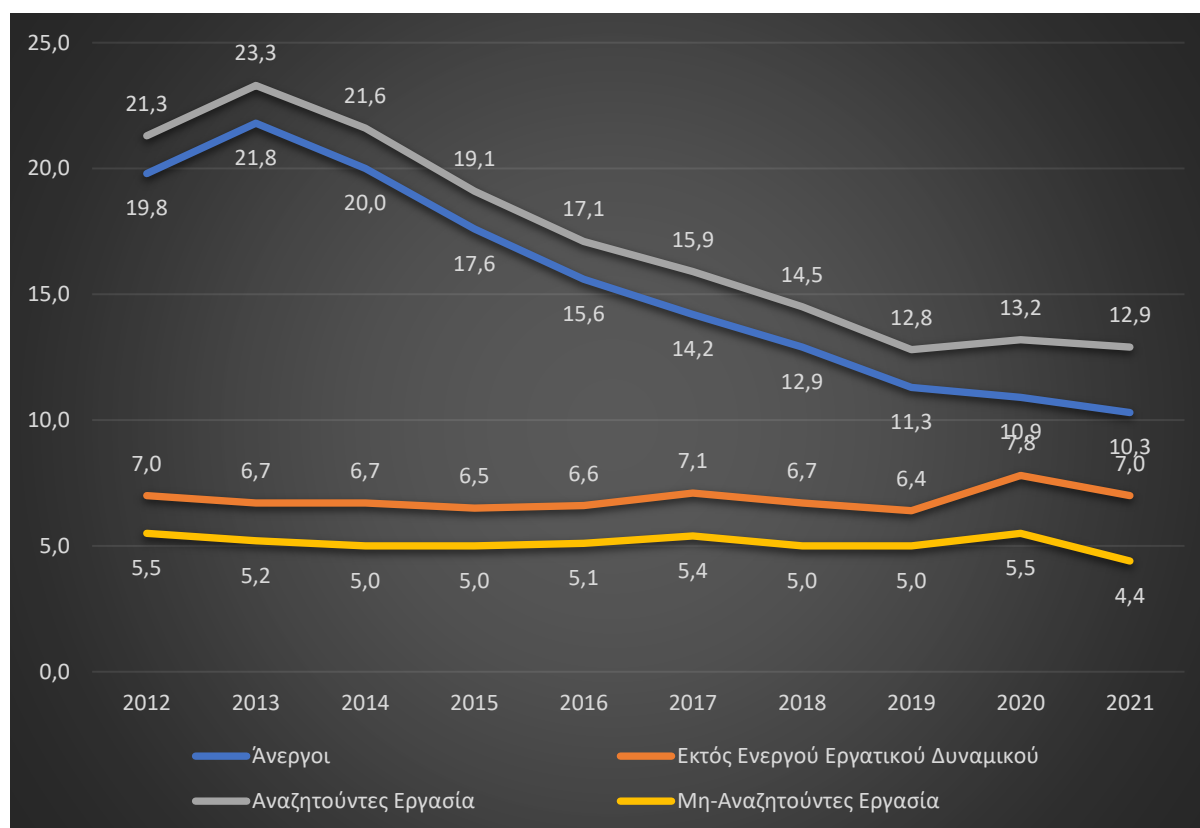

Πηγή: Eurostat, σύνολο δεδομένων EDAT_LFSE_20, ασυνέχεια στη χρονολογική σειρά μετά το 2020 (break in time series)

Σημειώνεται πως η ηλικιακή υπό-ομάδα των νέων ΕΑΕΚ 25 – 29 αναγνωρίστηκε ως έχουσα διακριτά χαρακτηριστικά και ανάγκη διαφοροποιημένης προσέγγισης ενώ η Προγραμματική Περίοδος 2014 – 2020 βρισκόταν σε εξέλιξη. Έτσι, η επικαιροποίηση του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία (2018 – 2020), συμπεριέλαβε αναφορά στην ομάδα-στόχο των νέων ΕΑΕΚ ηλικίας 25-29 ετών και προτεινόμενες παρεμβάσεις για τη συγκεκριμένη ομάδα. Αντίθετα, κατά την έναρξη της Προγραμματικής Περιόδου και της εφαρμογής της Εγγύησης για τη Νεολαία – σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο – το 2014, ήταν περιορισμένη η εξειδίκευση των εργαλείων πολιτικής για τον εντοπισμό, την ενεργοποίηση και την υποστήριξη με βάση τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των δύο ηλικιακών υπό-ομάδων νέων ΕΑΕΚ, ενώ δεν είχαν καταδειχθεί επαρκώς οι παράγοντες που διαφοροποιούν το γιατί οι νέοι 15 – 24 ετών και οι νέοι 25 – 29 ετών γίνονται ΕΑΕΚ.

Μια λεπτομερέστερη ανάλυση των νέων ΕΑΕΚ (βλ. Διάγραμμα 1.7) υποδεικνύει πως τα ποσοστά των **νέων ΕΑΕΚ και αυτών που θα ήθελαν να εργαστούν και αναζητούν εργασία** ακολουθούν πτωτική πορεία την τελευταία δεκαετία, υποδεικνύοντας κάποια τάση ενεργοποίησής τους, παρά τις όποιες δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας, αλλά και **την παρουσία μεγαλύτερου εύρους ευκαιριών απασχόλησης** για νέους με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Αντίστοιχα, τα ποσοστά των νέων ΕΑΕΚ που είτε **εμφανίζονται ως να μην θέλουν να εργαστούν ή είναι εκτός ενεργού εργατικού δυναμικού**, και που είναι και αυτοί με τα υψηλότερα επίπεδα εργασιακής επισφάλειας και ρίσκου μακροχρόνιας αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας, είναι εν γένει σταθερά – παρότι σε χαμηλότερα επίπεδα, υποδεικνύοντας πως υφίσταται ανάγκη αφενός μεν για μεγαλύτερη έμφαση στον εντοπισμό και την προσέγγιση των νέων αυτών, αφετέρου δε στην αποτελεσματική καθοδήγηση και υποστήριξή τους με στόχο την εργασιακή τους επανένταξη.

Διάγραμμα 1.7 Ανάλυση Χαρακτηριστικών Νέων ΕΑΕΚ

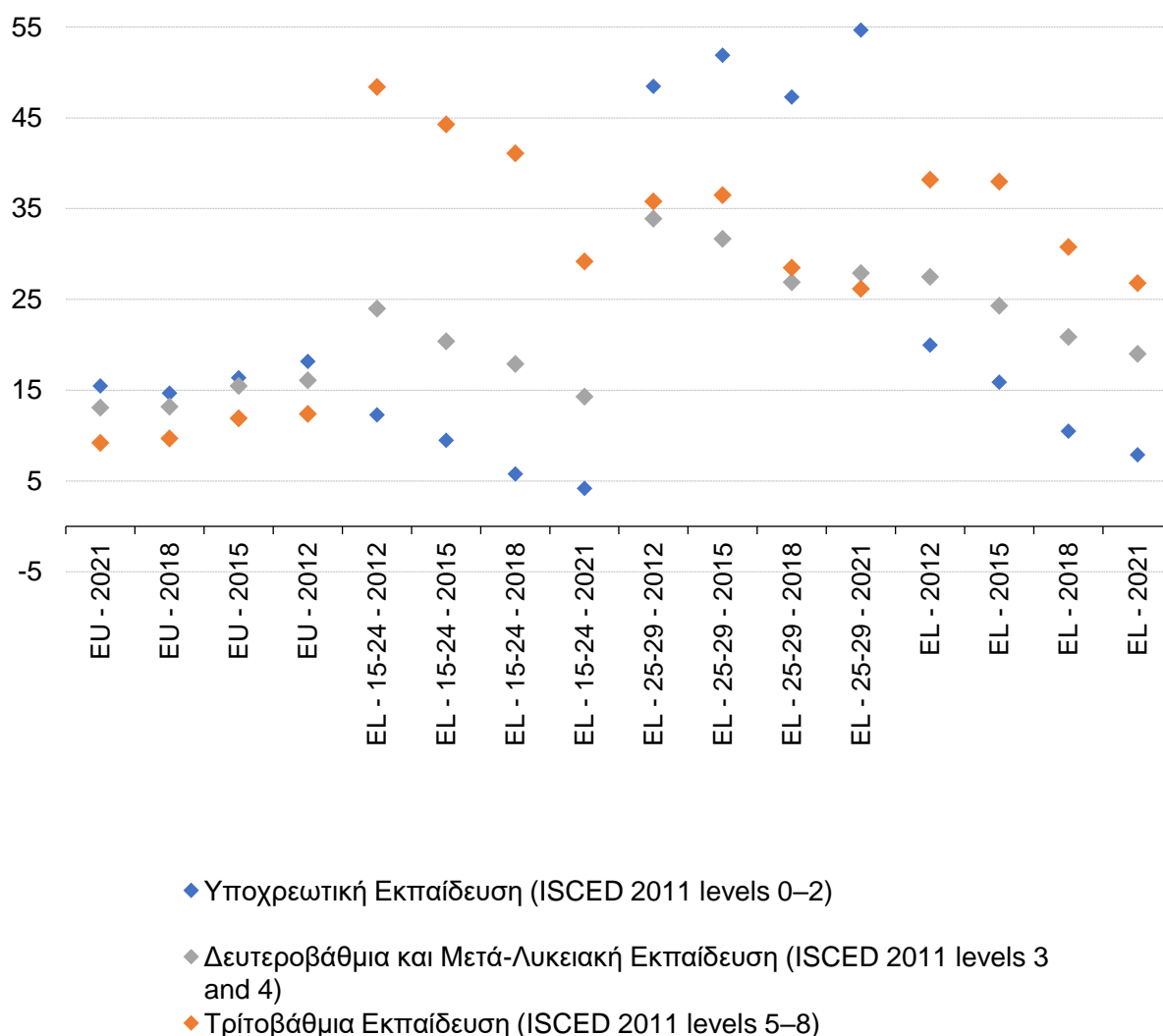
Πηγή: Eurostat, σύνολο δεδομένων EDAT_LFSE_20, ασυνέχεια στη χρονολογική σειρά μετά το 2020 (break in time series)

Ιδιαίτερα ενδιαφέρον παρουσιάζει και η εξέταση του εκπαιδευτικού υποβάθρου των νέων ΕΑΕΚ στην Ελλάδα (βλ. Διάγραμμα 1.8). Συγκεκριμένα, εξετάζεται το εκπαιδευτικό επίπεδο των νέων ΕΑΕΚ στην Ελλάδα σε τέσσερις διαφορετικές χρονικές στιγμές (2012, 2015, 2018, 2021), τόσο στο συνολικό πληθυσμό των ΕΑΕΚ (15-29 ετών) όσο και στις δύο ειδικότερες υπό-ομάδες (15-24 και 25-29 ετών). Το 2021 το ποσοστό των νέων σε ηλικία 15-29 ετών που ήταν ΕΑΕΚ σε επίπεδο Ε.Ε.-27 ήταν 15,5% μεταξύ αυτών με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (απόφοιτοι έως και υποχρεωτικής εκπαίδευσης), σε σχέση με 13,1% μεταξύ αυτών με μεσαίο επίπεδο εκπαίδευσης (απόφοιτοι δευτεροβάθμιας και μετά-λυκειακής μη-τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και με 9,2% μεταξύ αυτών με ανώτερο ή ανώτατο επίπεδο εκπαίδευσης (απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης). Σε αντίστοιχα επίπεδα βρίσκονταν τα ποσοστά των νέων ΕΑΕΚ μεταξύ των νέων με χαμηλό, μεσαίο και ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης τα έτη 2012, 2015 και 2018, με σταδιακή μείωση όλων, και ιδίως του ποσοστού νέων ΕΑΕΚ μεταξύ των νέων που έχουν ολοκληρώσει ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση.

Στην Ελλάδα η εικόνα είναι αρκετά διαφορετική. Στο συνολικό πληθυσμό των νέων 15 – 29 ετών, το ποσοστό των νέων ΕΑΕΚ μεταξύ των νέων με ανώτερο εκπαιδευτικό επίπεδο είναι σημαντικά μεγαλύτερο των αντίστοιχων ποσοστών νέων ΕΑΕΚ μεταξύ των νέων με μεσαίο και χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (27% αντί 19% και 7,9% αντίστοιχα για το έτος 2021). Αντίστοιχες διαφορές μεταξύ των ποσοστών, αλλά σε υψηλότερα επίπεδα, είχαν καταγραφεί για το 2012 (38% αντί 28% και 20%) και το 2015 (38% αντί 24% και 15,9%). Λαμβάνοντας υπόψη το χαμηλό ποσοστό νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση (έως και δευτεροβάθμια) και το υψηλό ποσοστό συμμετοχής των νέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το υψηλό ποσοστό των νέων ΕΑΕΚ μεταξύ νέων υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου δύναται να αποδοθεί τόσο στο χαμηλό ρυθμό δημιουργίας θέσεων απασχόλησης που απαιτούν υψηλό επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων και παρέχουν αντίστοιχες αμοιβές, όσο και στη χαμηλή σύζευξη προσφοράς και ζήτησης προσόντων και δεξιοτήτων. Υπό αυτές τις συνθήκες, πολλοί εκ των νέων ΕΑΕΚ υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου τηρούν στάση αναμονής έως ότου βελτιωθούν οι συνθήκες στην αγορά εργασίας, ή ακόμα και σταματούν την αναζήτηση εργασίας αφού οι θέσεις που εντοπίζουν δεν καλύπτουν τις ανάγκες τους (σε περιεχόμενο, επίπεδο δεξιοτήτων, αμοιβές κ.α.). Είναι οι ίδιοι, ωστόσο, που αντιμετωπίζουν και το μεγαλύτερο κίνδυνο

μακροχρόνιας ανεργίας και αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας, «ρискάροντας» έτσι και την επένδυση που έχουν πραγματοποιήσει στο ανθρώπινο κεφάλαιό τους, αφού με το χρόνο παραμονής τους εκτός εργασίας υπάρχει ουσιαστικός κίνδυνος δεξιότητες που αναπτύχθηκαν σε προηγούμενη περίοδο να έχουν απαξιωθεί ή αντικατασταθεί από άλλες.

Διάγραμμα 1.8 Νέοι ΕΑΕΚ ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και ηλικιακή κατηγορία

Πηγή: Eurostat, σύνολο δεδομένων EDAT_LFSE_21, ασυνέχεια στη χρονολογική σειρά μετά το 2020 (break in time series)

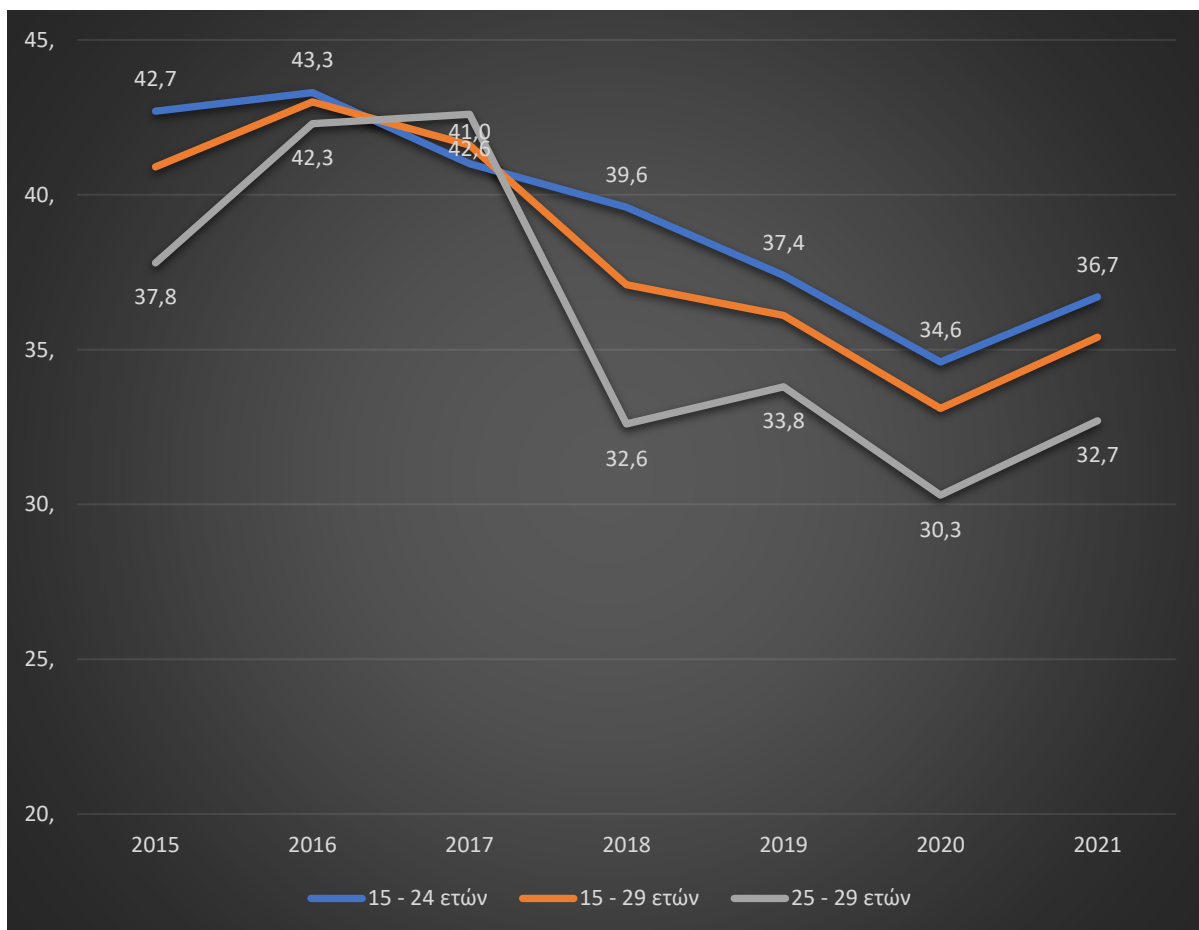
Πληρέστερη εικόνα παρέχεται εάν εξεταστεί η διακύμανση στα ποσοστά των νέων ΕΑΕΚ μεταξύ των νέων με χαμηλό, μεσαίο και ανώτερο εκπαιδευτικό επίπεδο στις δύο ηλικιακές υπο-ομάδες 15-24 και 25-24 ετών. Έτσι, στην περίπτωση της ηλικιακής ομάδας

15-24 ετών παρατηρείται πως οι νέοι ΕΑΕΚ μεταξύ των νέων με ανώτερο εκπαιδευτικό επίπεδο κυμαίνονται σε αρκετά υψηλότερα ποσοστά, με το ποσοστό να σημειώνει ωστόσο σημαντική μείωση από το 2012 και έπειτα (48,4% το 2012, 29,2% το 2021), ενώ τα σχετικά ποσοστά νέων ΕΑΕΚ μεταξύ νέων με μεσαίο και χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο βρίσκονταν αρκετά χαμηλότερα (14,3% και 4,2% το 2021 αντίστοιχα). Αντίθετα, για την ηλικιακή ομάδα 25 – 29 ετών παρατηρείται αρκετά διαφορετική εικόνα, αφού πρώτον τα ποσοστά των νέων ΕΑΕΚ είναι υψηλότερα μεταξύ των νέων τόσο με υψηλό όσο και μεσαίο και χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (26,2%, 27,9% και 54,7% αντίστοιχα για το έτος 2021), ενώ το ποσοστό των νέων ΕΑΕΚ μεταξύ των νέων ηλικίας 25-29 ετών με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο σημείωσε αύξηση την τελευταία δεκαετία (από 48,5% το 2012 σε 54,7% το 2021), σε αντίθεση με τα ποσοστά των νέων ΕΑΕΚ μεταξύ των νέων ηλικίας 25-29 ετών με μεσαίο και ανώτερο εκπαιδευτικό επίπεδο που σημείωσαν μείωση (από 33,9% το 2012 σε 27,9% το 2021 για τους νέους με μεσαίο εκπαιδευτικό επίπεδο, και από 35,8% το 2012 σε 26,2% το 2021 για τους νέους με ανώτερο εκπαιδευτικό επίπεδο). Από τα παραπάνω προκύπτει η διαφορετική δυναμική που παρουσιάζεται μεταξύ των νέων ΕΑΕΚ με βάση το εκπαιδευτικό επίπεδο, αφού στην περίπτωση των νέων ηλικίας 15 – 24 ετών οι νέοι ΕΑΕΚ με ανώτερο εκπαιδευτικό επίπεδο είναι περισσότεροι λόγω των δυσκολιών στην απόκτηση εργασιακής εμπειρίας μετά την ολοκλήρωση των σπουδών και την ένταξη στην αγορά εργασίας, ενώ στην περίπτωση των νέων ηλικίας 25 – 29 ετών οι νέοι ΕΑΕΚ με χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα προβλήματα εργασιακής ένταξης και ουσιαστικό κίνδυνο μακροχρόνιας αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας.

Ωστόσο, τα ποσοστά των νέων ΕΑΕΚ μεταξύ των νέων που έχουν ολοκληρώσει τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι γενικότερα υψηλά, τόσο στο σύνολο των νέων ΕΑΕΚ όσο και στις δύο ηλικιακές υπό-κατηγορίες, γεγονός που καταδεικνύει πως η Ελληνική Οικονομία δεν δημιουργεί επαρκή αριθμό θέσεων απασχόλησης που μπορούν να απορροφήσουν ανθρώπινο δυναμικό με υψηλό επίπεδο προσόντων, πως παρατηρείται χάσμα στις δεξιότητες των αποφοίτων και στις ζητούμενες από την αγορά εργασίας και τις επιχειρήσεις, αλλά και πώς οι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, λόγω του σημαντικού χρόνου που έχουν δαπανήσει στις σπουδές τους, χρειάζονται συχνά πολύ περισσότερο χρόνο για να βρουν κατάλληλη θέση εργασίας.

Σε άμεση συνάφεια με την απασχόληση των νέων, αλλά και την οικονομική αυτονομία τους και το βιοτικό τους επίπεδο, βρίσκεται ο κίνδυνος φτώχειας που ενδεχομένως να αντιμετωπίζουν, ο οποίος και καθιστά ορισμένους από αυτούς νέους ευάλωτους και σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, οπότε και έχοντες ανάγκη για διαφοροποιημένη προσέγγιση και καθοδήγηση με σκοπό την ενεργοποίηση και εργασιακή τους ένταξη ή επανένταξη. Στο Διάγραμμα 1.9 παρουσιάζονται τα ποσοστά των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών στην Ελλάδα που βρίσκονταν σε κίνδυνο φτώχειας βάσει των μεθοδολογικών ορισμών της Eurostat για την περίοδο 2015 – 2021, καθώς και τα ποσοστά για τις δύο ηλικιακές ομάδες των νέων 15 – 24 και 25 – 29 ετών.

Διάγραμμα 1.9 Νέοι σε Κίνδυνο Φτώχειας, 2015 - 2021

Πηγή: Eurostat, σύνολο δεδομένων ILC_PEPS01N , ασυνέχεια στη χρονολογική σειρά μετά το 2020 (break in time series)

Από το Διάγραμμα 1.9 προκύπτει πως το ποσοστό νέων 15 – 29 ετών που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας είναι ιδιαίτερα υψηλό, αφού για το έτος 2021 διαμορφώθηκε σε 35,4%, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος σε επίπεδο Ε.Ε.-27 ήταν 25,3%. Το συγκεκριμένο ποσοστό

έχει υποχωρήσει σχετικά με τα επίπεδα των ετών 2015 και 2016, όπου είχε φτάσει στο 40,9% και 43% αντίστοιχα, ωστόσο σημείωσε αύξηση από το 2020 και έπειτα, σε μεγάλο βαθμό λόγω της πανδημίας του COVID-19 και των κοινωνικό-οικονομικών επιπτώσεων αυτής. Επίσης, παρατηρείται πως η ηλικιακή ομάδα των νέων 15 – 24 ετών παρουσιάζει γενικότερα υψηλότερα ποσοστά κινδύνου φτώχειας καθ' όλη την παραπάνω περίοδο, ενώ η ηλικιακή ομάδα των νέων 25 – 29 ετών χαμηλότερα ποσοστά κινδύνου φτώχειας. Το συγκεκριμένο εύρημα αντανακλά επίσης τις διαφορετικές δυναμικές σχετικά με την απασχόληση και τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας των δύο ηλικιακών ομάδων, την οικονομική ανεξαρτησία και αυτονομία, τις προσδοκίες για την εργασιακή ένταξη, αλλά και το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον των νέων.

Μια πληθυσμιακή ομάδα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά είναι οι νέοι με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, μια κατηγορία που αντιμετωπίζει πολλαπλές ευαλωτότητες και εμπόδια. Η νέα γενιά της χώρας βιώνει ευρύτερα συνθήκες αποκλεισμού, που εφ' όσον ληφθεί υπόψη η διάσταση της αναπηρίας ο αποκλεισμός εντείνεται και επεκτείνεται σε όλα τα πεδία της κοινωνίας. Σύμφωνα με το 12^ο Δελτίο Στατιστικής Πληροφόρησης του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), που περιλαμβάνει επεξεργασία στοιχείων από την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών του έτους 2020, οι νέοι με αναπηρία αντιμετωπίζουν εξαιρετικά υψηλό κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, βιώνουν σοβαρά εμπόδια στο δικαίωμα για ισότιμη ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση, ενώ το πεδίο της εργασίας παραμένει για αυτούς απροσπέλαστο, πεδίο σημαντικών φραγμών και εκτεταμένων διακρίσεων.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, οι νέοι ηλικίας 16 – 34 ετών (μια ηλικιακή ομάδα ευρύτερη αυτής στην οποία εστιάζει η Εθνική Στρατηγική) με σοβαρή αναπηρία, είναι ενταγμένοι σε ισχνό ποσοστό της τάξεως του 10% στην αγορά εργασίας, ως μισθωτοί ή ως αυτοαπασχολούμενοι, ενώ ποσοστό 15% των νέων με αναπηρία συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία ως μαθητές, φοιτητές ή εν γένει εκπαιδευόμενοι (Πίνακας 1.1). Η μεγάλη πλειονότητα των νέων με σοβαρή αναπηρία καταγράφεται στην κατηγορία «Ακατάλληλος για εργασία ή έχει μόνιμη αναπηρία» στα πιστοποιητικά αναπηρίας, που συνδέεται με σοβαρά εμπόδια στην εργασιακή ένταξή των νέων με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, και αρνητικές επιδράσεις στις προοπτικές κοινωνικής ένταξής τους.

Στην κατηγορία των νέων με μέτρια αναπηρία, ποσοστό 27% έχουν κάποιας μορφής απασχόληση (πλήρη/μερική μισθωτή απασχόληση, πλήρη/μερική αυτοαπασχόληση). Η ανεργία στους νέους με μέτρια αναπηρία ανέρχεται σε 25,5%, ποσοστό υψηλότερο συγκριτικά με τους νέους χωρίς αναπηρία, ενώ η συμμετοχή στην εκπαίδευση κινείται στα επίπεδα των νέων που δεν αντιμετωπίζουν κάποιον περιορισμό δραστηριότητας.

Πίνακας 1.1 Κύρια ασχολία πληθυσμού ηλικίας 16 – 34 ετών και κατάσταση αναπηρίας

Κύρια ασχολία	Σοβαρή αναπηρία	Μέτρια Αναπηρία	Χωρίς αναπηρία
Μισθωτός με πλήρη απασχόληση	2.044 5,2%	8.353 23,4%	527.726 28,2%
Μισθωτός με μερική απασχόληση	725 1,8%	785 2,2%	103.669 5,5%
Αυτοαπασχολούμενος με πλήρη απασχόληση	1.178 3%	371 1%	123.026 6,6%
Αυτοαπασχολούμενος με μερική απασχόληση	251 0,6%	0 0%	8.920 0,5%
Άνεργος	3.670 9,3%	9.099 25,5%	382.912 20,5%
Εκπαιδευόμενοι (Μαθητές, φοιτητές κ.ά.)	5.971 15,1%	11.117 31,2%	607.271 32,5%
Συνταξιούχος	1.186 3%	0 0%	0 0%
Ακατάλληλος για εργασία ή έχει μόνιμη αναπηρία	23.291 58,8%	3.898 10,9%	645 0%
Στρατιώτης	0 0%	0 0%	21.357 1,1%
Νοικοκυρά	513 1,3%	992 2,8%	74.766 4%
Άλλη περίπτωση οικονομικά μη ενεργού ατόμου	783 2%	1.026 2,9%	19.521 1%
Σύνολο	39.612 100%	35.641 100%	1.869.813 100%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Στοιχεία έτους 2020), Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών
Επεξεργασία: Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας, 12^ο Δελτίο Στατιστικής Πληροφόρησης.

Η συμμετοχή στην απασχόληση είναι ιδιαίτερα περιορισμένη στους νέους με αναπηρία, ενώ ιδιαίτερα χαμηλό είναι το ποσοστό των νέων με αναπηρία που έχουν εργαστεί κάποια στιγμή στη ζωή τους, έχοντας αποκτήσει έστω μια μικρή εργασιακή εμπειρία. Ο δείκτης «Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας» εξετάζεται στην ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών και σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των

Νοικοκυριών έτους 2020, το 71,4% των νέων με σοβαρή αναπηρία δεν έχει εργαστεί ποτέ, κάτι που δυσχεραίνει την εργασιακή – αλλά ουσιαστικά και την κοινωνική- ένταξή τους.

Πίνακας 1.2 Δείκτης απασχόλησης νέων 16 – 34 ετών και κατάσταση αναπηρίας (2020)

Σοβαρή αναπηρία	Μέτρια Αναπηρία	Χωρίς αναπηρία	Σύνολο
10,6%	26,7%	40,8%	39,9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Στοιχεία έτους 2020), Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών **Επεξεργασία:** Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας, 12^ο Δελτίο Στατιστικής Πληροφόρησης

Η αναπηρία και οι χρόνιες παθήσεις αποτελεί, ακόμα, σοβαρό παράγοντα μειωμένης πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα, που στερεί από τους νέους με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις την πρόσβαση σε κρίσιμες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τις προοπτικές ενεργοποίησης και εργασιακής-οικονομικής ένταξής τους. Το 46% των νέων με σοβαρή αναπηρία ως 34 ετών δεν έχει ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τα άτομα χωρίς αναπηρία ανέρχεται σε 16,8%. Αντιστοίχως, μόνο το 13% των νέων με σοβαρή αναπηρία 30 έως 34 ετών είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ενώ πανεπιστημιακό τίτλο διαθέτει το 45% των νέων χωρίς αναπηρία, κάτι που υποδηλώνει τη μεγάλη ανισότητα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις στην πρόσβαση στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση.

Πίνακας 1.3 Εκπαιδευτικό επίπεδο νέων 16 – 34 ετών και κατάσταση αναπηρίας (2020)

	Σοβαρή αναπηρία	Μέτρια Αναπηρία	Χωρίς αναπηρία
Έως απολυτήριο Δημοτικού	25,4%	8,2%	2,9%
Απολυτήριο γυμνασίου	20,3%	12,1%	13,9%
Απολυτήριο Λυκείου	39%	33,6%	46,1%
Μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση	2,1%	11,2%	8,8%
Πτυχίο Ανώτερης Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης (3-ετούς φοίτησης)	0%	2,1%	0,4%
Πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ	12,2%	29%	22,6%
Μεταπτυχιακός τίτλος/διδακτορικό	1%	3,3%	5,3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Στοιχεία έτους 2020), Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών **Επεξεργασία:** Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας, 12^ο Δελτίο Στατιστικής Πληροφόρησης

Από όλη την παραπάνω ανάλυση προκύπτουν οι ιδιαίτερες συνέπειες που έχει για τους νέους η ανεργία και η δυσκολία πρόσβασης στην αγορά εργασίας, ανάμεσα στις οποίες οι εισοδηματικές και ασφαλιστικές-συνταξιοδοτικές επιπτώσεις, ο κίνδυνος φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, η υποαπασχόληση, η μετανάστευση στο εξωτερικό προς αναζήτηση εργασίας, η απαξίωση δεξιοτήτων, και η επαναλαμβανόμενη επισφάλεια ως προς την ένταξη στην αγορά εργασίας, η οποία δύναται να εκταθεί σε όλο το εύρος του εργασιακού βίου. Για αυτό το λόγο, οι νέοι άνεργοι, και ιδίως οι ΕΑΕΚ, αποτελούν τα τελευταία χρόνια το επίκεντρο των πολιτικών για την απασχόληση σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

1.3. Αναγκαιότητα της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

Η κρισιμότητα του προβλήματος της ανεργίας των νέων, και ιδιαίτερα των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΑΕΚ), στην Ελλάδα καθιστά απαραίτητη μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, με στρατηγικό χαρακτήρα, που θα οριοθετήσει στόχους και προτεραιότητες για την ενεργοποίηση των νέων και την προώθησή τους στην απασχόληση, και την ουσιαστική και διατηρήσιμη ενίσχυση της απασχολησιμότητάς τους και βελτίωση των εργασιακών και επαγγελματικών τους προοπτικών. Μια προσέγγιση που θα συνδυάσει από τη μία πλευρά τις **ενεργητικές πολιτικές αγορά εργασίας** και τα διαθέσιμα εργαλεία **παρέμβασης στην αγορά εργασίας**, και από την άλλη τις **πολιτικές και τα συστήματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, δια βίου μάθησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων**, με σκοπό την ουσιαστική υποστήριξη των νέων στην ένταξη ή/και επανένταξή τους στην αγορά εργασίας, τη συστηματική δημιουργία περισσότερων ευκαιριών απασχόλησης για αυτούς, και την ενίσχυση της συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας ευρύτερα.

Η **Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων** επιχειρεί να απαντήσει στα προβλήματα και τις προκλήσεις που συζητήθηκαν παραπάνω, και να αποτελέσει ένα στρατηγικό πλαίσιο για την υλοποίηση πολιτικών ενίσχυσης της απασχόλησης και απασχολησιμότητας των νέων στην Ελλάδα. Ένα πλαίσιο συνεκτικό και αξιόπιστο, τεκμηριωμένο, με μετρήσιμους στόχους και αποτελέσματα, και πρωτίστως συμβατό με τις ανάγκες, τις προκλήσεις και τις εξελίξεις σε εθνικό, τοπικό και διεθνές επίπεδο.

Το κείμενο επικαιροποιεί και διευρύνει το προηγούμενο **Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία**, το οποίο επικαιροποιήθηκε για την περίοδο **2018 – 2020**, μέσα από τον

αναπροσδιορισμό των προτεραιοτήτων, των κατευθύνσεων και των στόχων, αλλά και των κατηγοριών δράσεων και παρεμβάσεων, συνεκτιμώντας την εμπειρία από την εφαρμογή αντίστοιχων πολιτικών και παρεμβάσεων και την αναγνώριση και αποτίμηση των αναγκών και προκλήσεων της σημερινής εποχής.

1.4. Μεθοδολογία Εκπόνησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

Η **Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων** εκπονήθηκε από το **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων** και τη **Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης**, που αποτελεί τον αρμόδιο επιτελικό φορέα για τον συντονισμό και την παρακολούθηση των πολιτικών απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο.

Η εκπόνηση της Εθνικής Στρατηγικής αποτέλεσε μία **δυναμική διαδικασία** για την οριοθέτηση στόχων και προτεραιοτήτων, με σημείο εκκίνησης την εις βάθος μελέτη των δεδομένων από το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον, τη διάγνωση της κατάστασης της αγοράς εργασίας και του ανθρώπινου δυναμικού, την αξιολόγηση προηγούμενων και υφιστάμενων εθνικών στρατηγικών και σχεδίων δράσης, την κριτική αποτίμηση των συμπερασμάτων από την εφαρμογή συναφών παρεμβάσεων - θεσμικών, επιχειρησιακών και χρηματοδοτικών – τα προηγούμενα χρόνια (όπως π.χ. κατά τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020), και την συνεκτίμηση των αρχών και στρατηγικών κατευθύνσεων σύμφωνα με το νέο στρατηγικό πλαίσιο της Ε.Ε. για την απασχόληση και την αντιμετώπιση της ανεργίας ευρύτερα, αλλά και των νέων ειδικότερα. Επιπλέον, η διαδικασία εκπόνησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων έλαβε υπόψη τις **ευρύτερες μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις σε εθνικό επίπεδο**, που συμβάλλουν από κοινού στην ενίσχυση της απασχόλησης, την αντιμετώπιση της ανεργίας, και την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού, στο πλαίσιο της ευρύτερης **εθνικής στρατηγικής οικονομικής και κοινωνικής ανάκαμψης**.

Η εκπόνηση της παρούσας Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων βασίστηκε στη **συνεργασία** με το συναρμόδιο σε ζητήματα πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτιση και πολιτικών για τη νεολαία Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, τις υπηρεσίες και τους εποπτευόμενους φορείς των Υπουργείων, τις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και τις Επιτελικές Δομές

ΕΣΠΑ των Υπουργείων. Αποτυπώνει και τεκμηριώνει δε ορισμένες από τις κυριότερες στρατηγικές επιλογές του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, και της Πολιτείας συνολικά, με στόχο την αντιμετώπιση διαπιστωμένων και χρονιζόντων ζητημάτων στην απασχόληση και την εργασιακή ένταξη των νέων. Περαιτέρω, κατά την εκπόνηση της Εθνικής Στρατηγικής, αξιοποιήθηκαν παρατηρήσεις και προτάσεις των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών.

Λαμβάνοντας υπόψη τις διαρκείς μεταβολές και μετατοπίσεις στην οικονομία και την αγορά εργασίας, καθώς και την επανοριοθέτηση στόχων και προτεραιοτήτων τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων έχει εκ των πραγμάτων δυναμικό χαρακτήρα, προτείνοντας ενδεικτικές δράσεις και παρεμβάσεις ανά Άξονα και Προτεραιότητα, και προσδίδοντας την απαιτούμενη ευελιξία για προσαρμογές, τροποποιήσεις ή/και εμπλουτισμό με νέες παρεμβάσεις.

Επιπλέον, σε σύνδεση με την Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης και το **Σύστημα Διακυβέρνησης** που αυτή προβλέπει και περιγράφει, διασφαλίζει τη συνεχόμενη και συστηματική παρακολούθηση των πολιτικών και παρεμβάσεων που υλοποιούνται, και την αξιολόγησή τους στη βάση αντικειμενικών και αξιόπιστων δεδομένων, με στόχο την (ανα)προσαρμογή τους στα νέα δεδομένα και τις νέες ανάγκες των νέων και της αγοράς εργασίας, αλλά και όπου χρειάζεται την επικαιροποίηση των στόχων, των κατευθυντήριων αρχών, και άλλων στοιχείων του όλου πλαισίου πολιτικών απασχόλησης για τους νέους.

2. Ευρωπαϊκές Πολιτικές για την Απασχόληση των Νέων

2.1. Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων

Ο **Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων** διακηρύχθηκε το 2017 στη Σύνοδο Κορυφής του Γκέτεμποργκ από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, και στοχεύει στην ενίσχυση και υποστήριξη των στόχων της **Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης**⁴. Αποτελεί τη βασική πολιτική της Ε.Ε. για μια δίκαιη, ισότιμη, χωρίς αποκλεισμούς και γεμάτη ευκαιρίες, κοινωνική Ευρώπη, και βασίζεται σε 20 βασικές αρχές, οι οποίες θεματοποιούνται σε 3 άξονες, που εξειδικεύουν περαιτέρω τις βασικές αρχές της Ένωσης, όπως αυτές ορίζονται στο Ενωσιακό Δίκαιο, καθώς και επεκτείνουν τις δράσεις ώστε κάθε Κράτος-Μέλος να υιοθετήσει κατάλληλες πολιτικές για την επίτευξη των διακηρυγμένων στόχων.

Ο **πρώτος άξονας** του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων εστιάζει στην **αντιμετώπιση της ανεργίας και την αύξηση της απασχόλησης**, προτείνοντας μέτρα για την ίση πρόσβαση στην αγορά εργασίας για όλα τα άτομα με προστατευόμενα χαρακτηριστικά (φύλο, φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, θρησκεία ή πεποιθήσεις, αναπηρία, ηλικία ή σεξουαλικού προσανατολισμού), για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης και κατάρτισης και για την ενεργό υποστήριξη για την εξεύρεση εργασίας.

Ο **δεύτερος άξονας** εστιάζει στη δημιουργία ενός **περισσότερο ισότιμου περιβάλλοντος εργασίας**, δίνοντας έμφαση σε ζητήματα συμμετοχής, δίκαιης μεταχείρισης στο χώρο εργασίας, αξιοπρεπείς μισθούς, ισορροπία μεταξύ εργασιακής και προσωπικής ζωής και την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας.

Ο **τρίτος άξονας** στοχεύει στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών ώστε να ενισχυθεί η **κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση συγκεκριμένων ομάδων πληθυσμού**, όπως οι νέοι γονείς και οι ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Έμφαση δίνεται στην φροντίδα και υποστήριξη των τέκνων, στις πολιτικές του κράτους πρόνοιας, στην καθιέρωση ενός ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, στην υποστήριξη των ηλικιωμένων, των μακροχρόνια ανέργων και των αστέγων.

⁴https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_el

Το 2021, με την πανδημία του Covid-19 να συνεχίζεται και τις επιπτώσεις στο κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο να αρχίζουν να γίνονται ορατές, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το **Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων**⁵, που καθορίζει συγκεκριμένες δράσεις που θα αναλάβει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην παρούσα περίοδο (έως το 2024), καθώς και πρωταρχικούς στόχους που πρέπει να επιτύχει η Ε.Ε. έως το 2030, και πιο συγκεκριμένα:

- ❖ τουλάχιστον το 78 % του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών θα πρέπει να εργάζεται έως το 2030
- ❖ τουλάχιστον το 60 % όλων των ενηλίκων θα πρέπει να παρακολουθεί κατάρτιση κάθε χρόνο έως το 2030
- ❖ ο αριθμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού θα πρέπει να μειωθεί κατά τουλάχιστον 15 εκατομμύρια

Η Ελλάδα, από πλευράς της, δεσμεύθηκε στους ακόλουθους στόχους έως το 2030, στο πλαίσιο της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων:

- ❖ Τουλάχιστον το 71,1% του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών θα πρέπει να εργάζεται το 2030 (σε σχέση με 61,1% το 2020).
- ❖ Τουλάχιστον το 40% όλων των ενηλίκων θα πρέπει συμμετέχει σε προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης κάθε χρόνο το 2030 (σε σχέση με 16% το 2016)
- ❖ Ο αριθμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού θα πρέπει να μειωθεί έως το 2030 κατά τουλάχιστον 7,3% (από 29% το 2019 σε 21,7% το 2030).

2.2. Διακήρυξη του Πόρτο

Στις 7 και 8 Μαΐου 2021 πραγματοποιήθηκε η **Κοινωνική Σύνοδος Κορυφής** στο Πόρτο της Πορτογαλίας, στο πλαίσιο της πορτογαλικής Προεδρίας του Συμβουλίου. Η Κοινωνική Σύνοδος Κορυφής έδωσε την δυνατότητα στους αρχηγούς Κρατών-Μελών της Ε.Ε., στα θεσμικά όργανα της Ε.Ε., στους κοινωνικούς εταίρους και άλλους βασικούς

⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, COM/2021/102 final, Βρυξέλλες 04.03.2021.

συντελεστές να επιβεβαιώσουν τη δέσμευσή τους για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Τα αποτελέσματα των συζητήσεων κατά τη Σύνοδο αποτυπώνονται στο κείμενο της **Διακήρυξης του Πόρτο**⁶, που συνυπέγραψαν οι συμμετέχοντες, η οποία μέσα από 13 σημεία συνοψίζει την κοινή δέσμευση για δημιουργία θέσεων απασχόλησης, για περισσότερη ισότητα και δικαιοσύνη, και για αναγνώριση ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της ανάκαμψης στην Ένωση.

Η Διακήρυξη του Πόρτο, μεταξύ άλλων:

- ❖ Αναδεικνύει ως στρατηγική προτεραιότητα τη **συλλογική, χωρίς αποκλεισμούς, έγκαιρη και συνεκτική ανάκαμψη**, που θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα, την ανθεκτικότητα, την κοινωνική διάσταση και τον ρόλο της Ευρώπης στην παγκόσμια σκηνή.
- ❖ Τοποθετεί τον **ευρωπαϊκό πυλώνα των κοινωνικών δικαιωμάτων** στο επίκεντρο της πορείας της Ε.Ε. προς μια **ψηφιακή, πράσινη και δίκαιη μετάβαση**.
- ❖ Χαιρετίζει τους νέους πρωταρχικούς στόχους της Ε.Ε. για τις θέσεις εργασίας, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας έως το 2030 και τον **αναθεωρημένο πίνακα κοινωνικών αποτελεσμάτων** που προτείνεται στο Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή των αρχών του κοινωνικού Πυλώνα.
- ❖ Υπογραμμίζει τη **σημασία της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης, της δια βίου μάθησης, της αναβάθμισης και του εμπλουτισμού των δεξιοτήτων** στο πλαίσιο των πράσινων και ψηφιακών μεταβάσεων, για την ενίσχυση της απασχόλησης.
- ❖ Υπογραμμίζει την κοινή δέσμευση για **μείωση των ανισοτήτων**, υπεράσπιση των δίκαιων αμοιβών για την απασχόληση, καταπολέμηση των διακρίσεων και των «κενών μεταξύ φύλων» (gender gap) στην απασχόληση και τις αμοιβές.

⁶ European Council, The Porto Declaration, Press Release, 08.05.2021.

- ❖ Αναγνωρίζει τη **σημασία των νέων και της ενεργοποίησης και κινητοποίησής τους** στο πλαίσιο της δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς πράσινης και ψηφιακής ανάκαμψης.

2.3. Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία

Μια ακόμα βασική προτεραιότητα της Ε.Ε. είναι η ενίσχυση της **απασχόλησης των νέων** και η στήριξη των Κρατών-Μελών για την υλοποίηση κατάλληλων πολιτικών στην κατεύθυνση αυτή. Η ανάγκη ειδικής και στοχευμένης στήριξης των νέων προκύπτει από τις μεσο-μακροχρόνιες κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της νεανικής ανεργίας, όσο και από το ότι η ΕΕ αντιμετωπίζει τους νέους ως τον βασικό μοχλό για την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση.

Οι προκλήσεις είναι μεγαλύτερες για **ομάδες που υφίστανται διακρίσεις ή για ευάλωτες ομάδες**. Οι νέοι που προέρχονται από ευπαθείς ομάδες, όπως οι νέοι με αναπηρίες, οι νέοι που ζουν σε αγροτικές, απομακρυσμένες ή μειονεκτούσες αστικές περιοχές, ή/και οι νέοι από φυλετικές και εθνοτικές μειονότητες, αντιμετωπίζουν επιπλέον εμπόδια στην ένταξη και επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει τις παραπάνω προκλήσεις και να ενδυναμώσει τους νέους ώστε να αποτελέσουν τον κινητήριο μοχλό για την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την Ανακοίνωση «**Στήριξη της απασχόλησης των νέων: Γέφυρα προς την απασχόληση για την επόμενη γενιά**» (COM(2020) 276), και σε συνέχεια αυτής το Συμβούλιο υιοθέτησε την Σύσταση της 30ής Οκτωβρίου 2020 για «**μια γέφυρα προς την απασχόληση — ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία**» και για την κατάργηση της σύστασης του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία (2020/C 372/01) ενισχύοντας περαιτέρω τις δράσεις και τις πολιτικές που προτάθηκαν το 2013 στο πρόγραμμα «**Εγγυήσεις για τη Νεολαία**» (Youth Guarantee Plan). Πιο συγκεκριμένα, το πακέτο στήριξης της Απασχόλησης των Νέων βασίζεται σε τέσσερις άξονες:

1. Στη διασφάλιση ότι κανείς δεν θα βρίσκεται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης για **διάστημα μεγαλύτερο από τέσσερις μήνες**.

2. Στη **θωράκιση των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης** και το συγχρονισμό τους με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, καθώς και τη δυνατότητά τους να προσαρμόζονται σε κάθε μελλοντική πρόκληση.
3. Σε μια **ανανεωμένη ώθηση για την μαθητεία**, μέσω της ενίσχυσης και υποστήριξης των προγραμμάτων μαθητείας με πόρους της ΕΕ, ούτως ώστε να βοηθηθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που ενδέχεται να μην μπορούν να υποστηρίξουν με ιδίους πόρους θέσεις μαθητείας. Καθοριστικό ρόλο στην επιτυχία αυτού του άξονα διαδραματίζει η **Ευρωπαϊκή Συμμαχία για Θέσεις Μαθητείας**, η οποία ζητά την ανάληψη νέων δεσμεύσεων για ψηφιακές και πράσινες θέσεις μαθητείας και εστιάζει στους οικονομικούς τομείς που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της μετάβασης σε μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη.
4. Σε πρόσθετα μέτρα για τη στήριξη της απασχόλησης των νέων, δίνοντας κεντρικό ρόλο στις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης και τη στήριξη του **Ευρωπαϊκού Δικτύου Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης**. Υποστηρίζονται επίσης δράσεις για την ανάπτυξη της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, και τη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Με τη Σύσταση του Συμβουλίου της 30^{ης} Οκτωβρίου 2020, εξειδικεύτηκε περαιτέρω η κατεύθυνση της Ε.Ε. στη στήριξη της απασχόλησης των νέων 15-29 ετών, λαμβάνοντας υπόψη και τη χρηματοδοτική προτεραιότητα που δίδεται στην πολιτική ενίσχυσης της νεανικής απασχόλησης (ο Κανονισμός του ΕΚΤ+ προβλέπει ότι θα πρέπει να διατεθεί τουλάχιστον το 12.5% των πόρων του ΕΚΤ+ σε δράσεις με στόχο την στήριξη της απασχόλησης των νέων). Η Σύσταση έχει ως ομάδα-στόχο την ηλικιακή ομάδα 15-29 ετών, λαμβάνοντας υπόψη την ετερογένεια μεταξύ των νέων γενικότερα, και των νέων ΕΑΕΚ ειδικότερα, και δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στις μειονεκτούσες ομάδες νέων, με τους μεγαλύτερους κινδύνους μακροχρόνιας αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας.

Τα προγράμματα και οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των **«Ενισχυμένων Εγγυήσεων για τη Νεολαία»** έχουν στο επίκεντρο την εξατομικευμένη προσέγγιση των νέων, και ιδιαίτερα των νέων ΕΑΕΚ, και την παροχή εξατομικευμένων συμβουλών και υπηρεσιών στη βάση των αναγκών και ικανοτήτων τους. Επιπλέον, προσδιορίζεται πως τα προγράμματα εγγυήσεων για τη νεολαία θα πρέπει να βασίζονται σε **τέσσερα**

στάδια, αυτά της **χαρτογράφησης**, της **προβολής**, της **προπαρασκευής** και της **προσφοράς**, και θα πρέπει να οργανώνονται σύμφωνα με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές συνθήκες και να λαμβάνουν υπόψη το φύλο και τη διαφορετικότητα των νέων στους οποίους στοχεύουν. Τα τέσσερα στάδια εξειδικεύονται ως εξής:

- Στο στάδιο της **χαρτογράφησης** συγκεντρώνονται όλες οι πληροφορίες και έτσι επιτυγχάνεται βαθιά γνώση για όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των νέων που αποτελούν την ομάδα – στόχο, διευκολύνοντας τη δημιουργία εξατομικευμένων σχεδίων δράσης σε επόμενο στάδιο. Μέσω αυτής της διαδικασίας εντοπίζονται και οι νέοι που έχουν υψηλό βαθμό κινδύνου να γίνουν ΕΑΕΚ στο μέλλον.
- Στο στάδιο της **προβολής** δημιουργείται η επαφή και εδραιώνεται η εμπιστοσύνη με κάθε μεμονωμένο νέο. Η δεύτερη φάση περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη επικοινωνιακή στρατηγική ώστε να διαδοθεί η ενημέρωση σχετικά με την ενίσχυση των Εγγυήσεων για τη νεολαία και τις σχετικές δράσεις. Στο στάδιο αυτό εντάσσεται η μεγαλύτερη παρέμβαση που χρειάζεται να γίνει ώστε να προσεγγιστούν οι πιο ευάλωτες ομάδες των νέων με κλιμάκωση των σχετικών ενεργειών.
- Στο στάδιο της **προπαρασκευής** – με ορίζοντα τους τέσσερις μήνες – περιέχονται οι ενέργειες από τη στιγμή της εγγραφής του νέου στην υπηρεσία απασχόλησης μέχρι και την προσφορά. Η επαφή με τους νέους έχει ήδη πραγματοποιηθεί, σε αυτή τη φάση ξεκινάει η αντιστοίχιση των αναγκών με την προσφορά εξατομικευμένων, ολοκληρωμένων προσεγγίσεων οι οποίες μπορούν να καλύψουν ένα ευρύ φάσμα αναγκών ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε νέου ξεχωριστά. Τα ατομικά σχέδια δράσης περιλαμβάνουν συμβουλευτική, καθοδήγηση, παραπομπές σε συνεργαζόμενους εταίρους και επιπλέον αναβάθμιση δεξιοτήτων όταν χρειάζεται.
- Στο τελευταίο στάδιο της **προσφοράς**, ενεργοποιείται η συμμετοχή σε θέση εργασίας, συνέχισης της εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης. Η υποστήριξη σημαντικό είναι συνεχίζεται μετά από την τοποθέτηση για τυχόν προσαρμογές στο ατομικό σχέδιο δράσης και για αξιολόγηση της προσφοράς.

2.4. Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων

Η Ε.Ε. αναγνωρίζει την ανάγκη για βελτίωση και ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, προκειμένου να ενισχυθεί η απασχολησιμότητα αυτού, να μειωθεί η ανεργία και η υποαπασχόληση, να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της αναντιστοιχίας προσφερόμενων-ζητούμενων δεξιοτήτων, και τελικά να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Κεντρικό στόχο αποτελεί η βελτίωση δεξιοτήτων σε όλα τα επίπεδα, από τις βασικές αλφαριθμητικές δεξιότητες, μέχρι την ανάπτυξη σύγχρονων ψηφιακών και επιχειρηματικών δεξιοτήτων, και τη συμμετοχή σε δράσεις δια βίου μάθησης και συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Προς αυτό το στόχο εισήγαγε, τον Ιούλιο του 2020, την **Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων** (European Skills Agenda⁷), η οποία θέτει ένα πενταετές πλάνο για να εφοδιάσει τους Ευρωπαίους πολίτες με σύγχρονες δεξιότητες. Πιο συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων στοχεύει στην ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας με βιώσιμους όρους και στην εξασφάλιση κοινωνικής συνοχής και δικαιοσύνης, μέσα από την εφαρμογή της βασικής αρχής του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, δηλαδή της πρόσβασης στην εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση για όλους και στην οικοδόμηση ικανοτήτων για την αντιμετώπιση κρίσεων και έκτακτων καταστάσεων.

Η Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων περιλαμβάνει **12 δράσεις**, οργανωμένες σε τέσσερις άξονες, ως εξής:

1. Σύμφωνο για τις Δεξιότητες
2. Ενίσχυση των πληροφοριών σχετικά με τις δεξιότητες
3. Ενωσιακή στήριξη για στρατηγικές εθνικές δράσεις αναβάθμισης των δεξιοτήτων
4. Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα
5. Ανάπτυξη της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων των επιστημόνων
6. Δεξιότητες για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης

⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1223>

7. Αύξηση των αποφοίτων στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) και ενίσχυση των επιχειρηματικών και εγκάρσιων δεξιοτήτων
8. Δεξιότητες για ολόκληρη τη ζωή
9. Πρωτοβουλία για τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης
10. Μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για τα μικροδιαπιστευτήρια
11. Νέα πλατφόρμα Europass
12. Βελτίωση του ευνοϊκού πλαισίου για την απελευθέρωση των επενδύσεων των κρατών μελών και των ιδιωτικών επενδύσεων σε δεξιότητες

Οι δράσεις ενισχύονται με συγκεκριμένες κατευθύνσεις προς κάθε Κράτος-Μέλος, ενώ η σημαντική απαιτούμενη επένδυση για την αναβάθμιση και τον εμπλουτισμό των δεξιοτήτων των πολιτών στην Ε.Ε. υποστηρίζεται από διαφορετικά χρηματοδοτικά προγράμματα, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ και η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ), ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας(RRF), το Πρόγραμμα InvestEU, τα Προγράμματα Erasmus+ και HorizonEurope, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση κ.α.

3. Πολιτικές Απασχόλησης των Νέων στην Ελλάδα

3.1. Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία 2018 – 2020

3.1.1. Γενικά Στοιχεία

Το 2018 το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων παρουσίασε και κατέθεσε το **αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για την Νεολαία**, αναθεωρώντας το Σχέδιο Δράσης που είχε καταρτιστεί το 2014.

Ύστερα από μια παρατεταμένη περίοδο κρίσης, τα δεδομένα της οικονομίας και της αγοράς εργασίας είχαν αρχίσει την περίοδο εκείνη να υποδεικνύουν μια θετική πορεία, παρότι παρέμεναν σημαντικές προκλήσεις όπως το χαμηλό συνολικό ποσοστό απασχόλησης των νέων, τα υψηλά ποσοστά ανεργίας των νέων που παρατηρούνται μεταξύ ατόμων με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, ο αριθμός των νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΑΕΚ), το μέγεθος των επιχειρήσεων (μικρές και πολύ μικρές) που δύσκολα δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας, η υποτονική ζήτηση εργατικού δυναμικού και η ψηφιακή απόκλιση της χώρας σε σχέση με τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Στόχος του αναθεωρημένου Σχεδίου Δράσης ήταν να αντικατοπτριστεί η κατάσταση στην αγορά εργασίας, να αποτυπωθεί η πορεία των δράσεων και να συμπεριληφθούν δράσεις όπως αυτές είχαν ανασχεδιαστεί και δράσεις επομένων ετών. Στο Σχέδιο Δράσης εντάχθηκαν ως ομάδα-στόχος δυνητικά ωφελουμένων από την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) οι νέοι ηλικίας 25-29 ετών.

Επιπλέον, το αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης περιλάμβανε θεσμικές μεταρρυθμίσεις που συνδέονταν άμεσα ή έμμεσα με την ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας, όπως η ανάπτυξη ενός μόνιμου **Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**, ο επαναπροσδιορισμός του επιχειρησιακού μοντέλου της Δ.ΥΠ.Α (πρώην Ο.Α.Ε.Δ.), η βελτίωση και αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και μαθητείας, και η ανάπτυξη του εθνικού πλαισίου προσόντων και του συστήματος πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων μέσω του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Τέλος, το Σχέδιο Δράσης περιείχε προτεινόμενες δράσεις προώθησης στην απασχόληση και υποστήριξης της εξεύρεσης εργασίας, υποστήριξης της επιχειρηματικότητας και της αυτό-απασχόλησης από νέους ως εναλλακτικών εργασιακών επιλογών, κατάρτισης και

επανακατάρτισης, καθώς και ολοκληρωμένες δράσεις με πλέγμα επιμέρους δράσεων (π.χ. επαγγελματικού προσανατολισμού, κατάρτισης, προώθησης στην απασχόληση, συμβουλευτικής κ.α.).

3.1.2. Αποτίμηση Υλοποίησης

Το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση πολιτικών, προγραμμάτων και παρεμβάσεων για την απασχόληση των νέων, στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία, ήταν το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση»**, με κύριους στόχους του :

- ⇒ Την ανάπτυξη και αξιοποίηση των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και την ενεργό κοινωνική ενσωμάτωση στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας.
- ⇒ Την αντιμετώπιση της ανεργίας και την αύξηση της βιώσιμης απασχόλησης για όλους.
- ⇒ Τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας όλων των βαθμίδων του εκπαιδευτικού συστήματος.
- ⇒ Την ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης και τη βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας.

Το ίδιο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ενσωμάτωνε την εφαρμογή της **Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ)**, που είχε στόχο την αντιμετώπιση της αυξανόμενης ανεργίας των νέων και κυρίως αυτών που βρίσκονται εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης ή Κατάρτισης (ΕΑΕΚ), καθώς και τη βιώσιμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Επιπλέον, από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) υλοποιήθηκαν προγράμματα και δράσεις με πόρους από το **Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων**, συμπληρώνοντας αυτά που υλοποιήθηκαν με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ και την ΠΑΝ. Ο Πίνακας 3.1, ακολούθως, συνοψίζει τα προγράμματα και τις δράσεις που προωθήθηκαν στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία:

Πίνακας 3.1 Προγράμματα και Δράσεις στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία

Πρόγραμμα/Δράση	Ωφελούμενοι	Προϋπολογισμός	Πηγή Χρηματοδότησης
Πρόγραμμα Μαθητείας στις Επαγγελματικές Σχολές του ΟΑΕΔ για νέους 15-23, με θεωρητική και εργαστηριακή εκπαίδευση στο σχολείο και με εκπαίδευση σε πραγματικές συνθήκες εργασίας	Νέοι ηλικίας 15 – 23 ετών	114.524.200,00 €	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 ΠΑΝ
Επιταγή εισόδου για Νέους 18-24 και 25-29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, για αποφοίτους ΑΕΙ/ΤΕΙ και αποφοίτους υποχρεωτικής, Β' βάθμιας και μετα-Β' βάθμιας εκπαίδευσης	10.236 νέοι 18-24 ετών 25.217 νέοι 25-29 ετών	151.200.000,00 €	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 ΠΑΝ
Επιταγή εισόδου για Νέους 18 - 29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, για ανέργους και οικονομικά μη ενεργούς νέους, με θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση σε ιδιωτικές επιχειρήσεις	7.619 νέοι 18 – 29 ετών	29.574.918,00 €	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 ΠΑΝ
Πρόγραμμα Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας για νέους 18-24 και 25-29 ετών, για αποφοίτους Β'βάθμιας και Γ'βάθμιας εκπαίδευσης, με έμφαση στους μακροχρόνια ανέργους και στους γονείς ανήλικων τέκνων και με απόλυτη προτεραιότητα στις γυναίκες με ανήλικα παιδιά που παραμένουν εκτός αγοράς εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, ώστε να διευκολυνθεί η είσοδός τους στην αγορά εργασίας	2.053 νέοι 18-24 ετών 984 νέοι 25-29 ετών	12.870.000,00 €	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 ΠΑΝ
Κατάρτιση και Πιστοποίηση για ανέργους νέους 18-24 ετών σε ειδικότητες που αφορούν τομείς αιχμής της ελληνικής οικονομίας	14.572 Νέοι Εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	39.000.000,00 €	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 ΠΑΝ
Πιλοτικό Πρόγραμμα υποστήριξης Επιχειρηματικών Σχεδίων ανέργων νέων 18-29 ετών, με την παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης για την ωρίμανση επιχειρηματικών ιδεών και τη διαμόρφωση βιώσιμων επιχειρηματικών σχεδίων	3.000 άνεργοι νέοι	43.400.000,00 €	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 ΠΑΝ
Ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης ανέργων πτυχιούχων ανωτάτων εκπαιδευτικών και τεχνολογικών ιδρυμάτων, ηλικίας 22-29 ετών, σε Υπουργεία και εποπτευόμενους φορείς, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 51 του ν.1892/1990(Α' 101)	3.559 άνεργοι νέοι ηλικίας 22-29 ετών, πτυχιούχοι ανώτατων εκπαιδευτικών και τεχνολογικών ιδρυμάτων, εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης	90.000.000,00 €	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 ΠΑΝ
Προγράμματα επιχορήγησης επιχειρήσεων για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (ΝΘΕ) σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και σε Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας	1.459 άνεργοι νέοι 18-24 ετών 1.295 άνεργοι	54.000.000,00 €	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 ΠΑΝ

	νέοι 25-29 ετών		
Πρόγραμμα απασχόλησης 8.000 ανέργων 18-29 ετών	8.000 νέοι άνεργοι 18 – 29 ετών	118.345.000,00 €	ΠΔΕ
Πρόγραμμα απασχόλησης 3.500 πτυχιούχων ανέργων 22-29 ετών	3.500 άνεργοι πτυχιούχοι 22 – 29 ετών	27.000.000,00 €	ΠΔΕ
Πρόγραμμα προεργασίας 1.600 ανέργων 18-30 ετών (Δυτική Ελλάδα, Ήπειρος)	1.600 άνεργοι 18 – 30 ετών από τις περιοχές της Δυτικής Ελλάδας και της Ηπείρου	10.350.000,00 €	ΠΔΕ
Πρόγραμμα προεργασίας 3.000 ανέργων 18-30 ετών (Στερεά Ελλάδα, Βόρειο Αιγαίο, Θεσσαλία, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη)	3.000 άνεργοι 18 – 30 ετών από τις περιοχές της Στερεάς Ελλάδας, του Βορείου Αιγαίου, της Θεσσαλίας, της Ανατολικής Μακεδονίας και της Θράκης	20.000.000,00 €	ΠΔΕ

Από το κείμενο της μελέτης για την Αναθεώρηση του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ κατά το έτος 2020, προκύπτουν τα κάτωθι βασικά συμπεράσματα από την εφαρμογή του Προγράμματος από την έναρξή του και έως και το 2020, με ειδική έμφαση στον τομέα απασχόλησης:

- Η ανεργία των νέων παρά την μείωση που είχε συντελεστεί κατά τα προηγούμενα έτη παρέμενε σε υψηλά επίπεδα, ενισχύοντας τη σημασία της αύξησης της απασχόλησης για τους νέους και της εξειδίκευσης δράσεων στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας Απασχόλησης των Νέων (ΠΑΝ).
- Διαπιστώθηκε ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση της δια βίου μάθησης ενηλίκων, καθώς η συμμετοχή τους παρέμενε σε ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό, κάτι που αντικατοπτρίζεται και στις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας, λόγω της σημασίας του ανθρώπινου δυναμικού ως βασικού παραγωγικού συντελεστή.
- Οι εκτιμήσεις για την πορεία της ελληνικής οικονομίας μετά τις επιπτώσεις της κρίσης της πανδημίας έκαναν λόγο για σημαντικές επιπτώσεις στο ανθρώπινο δυναμικό και την απασχόληση με την άρση των περιοριστικών μέτρων. Τα ευρήματα αυτά κατέδειξαν την ανάγκη για πρόσθετες δράσεις στήριξης της

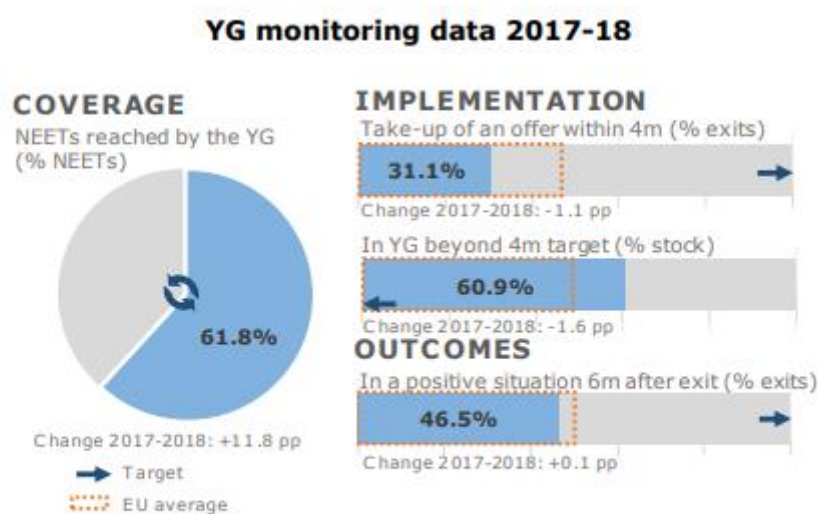
απασχόλησης, και ιδιαίτερα για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης με έμφαση στη συγκράτηση και τον περιορισμό της ανεργίας, σε συνδυασμό με μέτρα στήριξης των ανέργων κατά την αναζήτηση εργασίας.

- Οι δράσεις στο πλαίσιο της ΠΑΝ δεν φαίνεται να είχαν τα επιθυμητά αποτελέσματα στην εξυπηρέτηση στόχων εισόδου των νέων στην αγορά εργασίας, με τους ωφελούμενους που λαμβάνουν προσφορά θέσης απασχόλησης να κινούνται μεταξύ 15% και 20%, κάτι που καταδεικνυε την ανάγκη βελτίωσης του σχεδιασμού και σύνδεσης των δράσεων της κατάρτισης με λοιπές ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (π.χ. προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, προγράμματα νέων θέσεων εργασίας κ.α.). Παράλληλα, ποιοτικά χαρακτηριστικά της προσφοράς εργασίας που λάμβαναν οι ωφελούμενοι της ΠΑΝ δεν αξιολογήθηκαν ως ιδιαίτερα ικανοποιητικά (π.χ. περιορισμένος αριθμός θέσεων, σχετικά μικρή διάρκεια, με βασικό μισθό).
- Η ενίσχυση μέσω του Προγράμματος δράσεων για την απόκτηση σύγχρονων γνώσεων και δεξιοτήτων εκ μέρους του ανθρώπινου δυναμικού, που θα ανταποκρίνονται στις νέες τεχνολογικές και οικονομικές εξελίξεις και στις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες, όπως αποτυπώνονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 και άλλα κείμενα εθνικών στρατηγικών και σχεδίων. Η προσαρμοστικότητα του ανθρώπινου δυναμικού για τις επερχόμενες αλλαγές, αλλά και για την αντιμετώπιση και διαχείριση έκτακτων κρίσεων στην αγορά, κρίθηκε ως ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα, που επηρεάζει τόσο τη διατηρησιμότητα των θέσεων εργασίας όσο και την οικονομική ανάπτυξη.
- Η επιτυχία στην υλοποίηση των συστημικών παρεμβάσεων του Προγράμματος κρίνεται πως έχει ιδιαίτερη σημασία για την επίτευξη των στόχων απασχόλησης, ιδίως στο βαθμό που αφορούν δομικές μεταρρυθμίσεις σε θεσμούς της αγοράς εργασίας και υιοθέτηση νέων εργαλείων και μεθοδολογιών προς όφελος του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας.

Όσον αφορά στην πορεία εφαρμογής της Εγγύησης για τη Νεολαία στην Ελλάδα, χρήσιμα στοιχεία προκύπτουν από τις σχετικές εκθέσεις που τροφοδοτούνται με τα δεδομένα που συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και κοινοποιεί προς την Ε.Ε. η Διεύθυνση Ένταξης στην Εργασία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Σύμφωνα

με αυτά, το 2018 το 60,9% των συμμετεχόντων στο Πρόγραμμα (εγγεγραμμένων στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α.) περιέμεναν για διάστημα μεγαλύτερο των 4 μηνών για τη λήψη προσφοράς απασχόλησης ή συμμετοχής σε δράσεις εκπαίδευσης, κατάρτισης ή δια βίου μάθησης, ποσοστό ελαφρώς χαμηλότερο από του 2017 (μείωση κατά 1,6%), αλλά σαφώς μεγαλύτερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου (48,6%). Λιγότερο από ένα τρίτο (δηλ. 31,1%) ήταν οι νέοι που εξήλθαν του Προγράμματος το 2018 και έλαβαν προσφορά εντός του στόχου των 4 μηνών, σημειώνοντας μικρή μείωση σε σχέση με το 2017 (-1,1%), αλλά και σαφή απόσταση από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (46,7%). Κατά μέσο όρο, 61,8% των νέων ΕΑΕΚ ηλικίας 15 – 24 ετών ήταν εγγεγραμμένοι στην προπαρασκευαστική φάση εντός του 2018, αρκετοί παραπάνω από ότι το 2017 (αύξηση 11,8%) και σαφώς παραπάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (38,9%). Επιπλέον, από όσους εξήλθαν του Προγράμματος εντός του έτος 2018, ποσοστό 46,5% ανέφεραν πως βρίσκονται σε θετική κατάσταση – εργασιακά και οικονομικά – 6 μήνες μετά την έξοδο, ποσοστό που όμως ήταν αρκετά χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (50,3%).

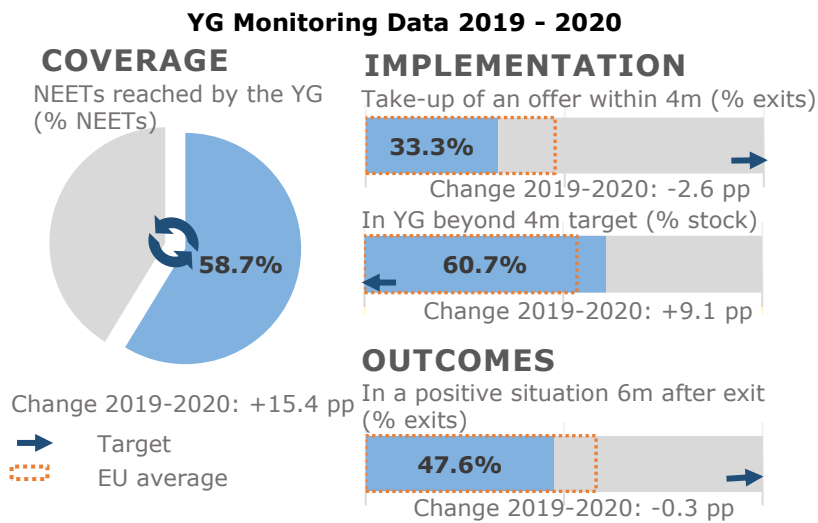
Σχήμα 3.1 Δεδομένα Παρακολούθησης Εφαρμογής της Εγγύησης για τη Νεολαία στην Ελλάδα, 2017 - 2018

Source: DG EMPL, YG monitoring database, data extracted 09 December 2019. NEETs data were extracted from Eurostat, Labour Force Survey on 21 June 2019.

Πηγή: European Commission, The Youth Guarantee Country by Country – Greece, October 2020.

Σχήμα 3.2 Δεδομένα Παρακολούθησης Εφαρμογής της Εγγύησης για τη Νεολαία στην Ελλάδα, 2019 - 2020

Source: DG EMPL, YG monitoring database, data extracted on 16 November 2021.

Πηγή: European Commission, DG EMPL, YG Monitoring Database

Τα στοιχεία για την περίοδο 2019 – 2020 αποτυπώνουν τις επιδράσεις της πανδημίας COVID-19 και των περιοριστικών μέτρων που έλαβε η Πολιτεία, μεταξύ των οποίων και η αναστολή εφαρμογής πολλών προγραμμάτων και δράσεων. Ποσοστό 60,7% των συμμετεχόντων στο Πρόγραμμα περίμεναν για διάστημα μεγαλύτερο των 4 μηνών για τη λήψη προσφοράς απασχόλησης ή συμμετοχής σε δράσεις εκπαίδευσης, κατάρτισης ή δια βίου μάθησης, ποσοστό σαφώς μεγαλύτερο από αυτό του 2019 (αύξηση 9,1%), και σαφώς μεγαλύτερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου (53,4%). Μόνο ένα τρίτο (33,3%) των νέων που εξήλθαν του Προγράμματος το 2020 έλαβαν προσφορά εντός του στόχου των 4 μηνών, επίδοση χειρότερη από αυτή του 2019 (-2,6%), και πολύ παρακάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (47,6%). Επισημαίνεται, ωστόσο, πως τα θετικά αποτελέσματα του Προγράμματος έχουν σε κάποιο βαθμό υποεκτιμηθεί, καθώς αντιμετωπίζονται δυσκολίες στην ανίχνευση συγκεκριμένων «διαδρομών» όπως η αυτό-απασχόληση και η συμμετοχή σε προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (εκτός μαθητείας). Κατά μέσο όρο, 58,7% των νέων ΕΑΕΚ ηλικίας 15 – 29 ετών ήταν εγγεγραμμένοι στην προπαρασκευαστική φάση εντός του 2020, αρκετοί παραπάνω από ότι το 2019 (αύξηση 15,4%) και σαφώς παραπάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (40,3%). Επιπλέον, από όσους εξήλθαν του Προγράμματος εντός του έτος 2020, ποσοστό 47,6% ανέφεραν πως βρίσκονται σε θετική κατάσταση – εργασιακά και οικονομικά – 6 μήνες μετά την έξοδο, ποσοστό που όμως ήταν αρκετά χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (58,1%).

3.2. Εθνικές Πολιτικές – Μεταρρυθμίσεις – Θεσμικές Παρεμβάσεις

3.2.1. Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024⁸

Το Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024 καταρτίστηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας, και υιοθετήθηκε επίσημα το Μάρτιο του 2022. Περιλαμβάνει τρεις διακριτούς πυλώνες και αντίστοιχες επιμέρους στρατηγικές για:

α) την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση,

β) τη Διά Βίου Μάθηση εστιασμένη στη Μάθηση των Ενηλίκων, και

γ) τη Νεολαία.

Στους στρατηγικούς στόχους του Στρατηγικού Σχεδίου συμπεριλαμβάνονται η ανάπτυξη και ενδυνάμωση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Κ.) και της Δια Βίου Μάθησης (Δ.Β.Μ.) με έμφαση στην ποιότητα, η ενίσχυση της εξωστρέφειας, της συνεργασίας και της κινητικότητας σε επίπεδο συστήματος Ε.Ε.Κ., Δ.Β.Μ. και νεολαίας, η υλοποίηση ειδικών δράσεων για την ισότιμη πρόσβαση στην Ε.Ε.Κ. και τη Δ.Β.Μ., με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες και τον πληθυσμό χαμηλών προσόντων, ο ψηφιακός μετασχηματισμός των συστημάτων Ε.Ε.Κ. και Δ.Β.Μ. και η αναβάθμιση των υποδομών και του εξοπλισμού των εκπαιδευτικών μονάδων Ε.Ε.Κ. και Δ.Β.Μ.

Η αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης βρίσκεται στο επίκεντρο των μεταρρυθμιστικών πρωτοβουλιών για την παιδεία (Νόμος 4763/2020), με μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση. Λόγω του πολυδιάστατου του ζητήματος της **Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης** στην Ελλάδα, απαιτείται δομική μεταρρύθμιση:

8

<http://www.gsae.edu.gr/attachments/article/1740/%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C%20%CE%A3%CF%87%CE%AD%CE%B4%CE%B9%CE%BF%20EEK%CE%94%CE%92%CE%9C%20%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%82%20%CE%95%CF%80%CE%B9%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%AE%20%CE%92%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%AE%CF%82.pdf>

- ✓ στο εκπαιδευτικό σύστημα
- ✓ στη διασύνδεση με την πολιτική για την απασχόληση
- ✓ στον επαγγελματικό προσανατολισμό και στη διασύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης με τις επιχειρήσεις και την αγορά εργασίας
- ✓ στο θεσμικό πλαίσιο της συνέργειας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και του δημοσίου
- ✓ τομέα, με τους ιδιωτικούς φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης
- ✓ στη συνεργασία με τους φορείς της κεντρικής κυβέρνησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης
- ✓ στις διαδικασίες, σχεδιασμού και εφαρμογής αξιολόγησης των πολιτικών ένταξης των
- ✓ εκπαιδευόμενων στην αγορά εργασίας.

Στο πεδίο της **Διά Βίου Μάθησης** κρίνεται απαραίτητη η ανάδειξή της ως εθνικής προτεραιότητας, καθώς είναι σαφής η ισχυρή σύνδεσή της με την απασχόληση, την οικονομική ευημερία και την πλήρη συμμετοχή του ατόμου στην κοινωνία. Επί σειρά ετών στη Δια Βίου Μάθηση παρατηρήθηκαν επικαλύψεις, στρεβλώσεις στο περιεχόμενο μάθησης, απουσία πιστοποιημένων προγραμμάτων μάθησης, αναντιστοιχία μεταξύ των αναγκών της αγοράς εργασίας και των προγραμμάτων κατάρτισης αλλά και αξιοποίηση χρηματοδοτικών πόρων χωρίς την απαιτούμενη μέτρηση της αποτελεσματικότητας. Τα εν λόγω ζητήματα παρουσιάζονται λεπτομερώς στο κείμενο του Στρατηγικού Σχεδίου.

Για την αποκατάσταση του κύρους της ΔΒΜ παρουσιάζεται μια νέα στρατηγική με έμφαση στην ενίσχυση της ποιότητας, την ανίχνευση πραγματικών αναγκών των ωφελούμενων, την ευελιξία, την εξωστρέφεια, περισσότερες ευκαιρίες, την εστίαση σε σύγχρονες δεξιότητες και σχήματα συντονισμού επιμέρους πολιτικών.

Αναφορικά με τη **νεολαία**, το Στρατηγικό Σχέδιο επίσης παρουσιάζει ένα στρατηγικό πλαίσιο για να προσφέρονται ευκαιρίες στους νέους ώστε να γίνουν πρωταθλητές των δικαιωμάτων τους και να συμμετέχουν ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Οι πολιτικές για τους νέους διαπερνούν το εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς οι νέοι πρέπει να μπορούν να αποκτούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τα προσόντα που είναι

απαραίτητα για την ένταξή τους στην κοινωνία και την αγορά εργασίας, την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη και την οικονομική τους αυτονομία.

Οι Στρατηγικοί Στόχοι της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας, όπως περιγράφονται στο Στρατηγικό Σχέδιο, αφορούν στην/στις:

ΣΣ1 Ανάπτυξη και ενδυνάμωση της Ε.Ε.Κ. και Δ.Β.Μ. με έμφαση στην ποιότητα

ΣΣ2 Ενίσχυση της εξωστρέφειας, της συνεργασίας και της κινητικότητας σε επίπεδο συστήματος Ε.Ε.Κ. και Δ.Β.Μ.

ΣΣ3 Ειδικές δράσεις για την ισότιμη πρόσβαση στην Ε.Ε.Κ. και τη Δ.Β.Μ., με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες και τον πληθυσμό χαμηλών προσόντων

ΣΣ4 Προώθηση ψηφιακού μετασχηματισμού της Ε.Ε.Κ., Δ.Β.Μ. και Νεολαίας

ΣΣ5 Αναβάθμιση των υποδομών και του εξοπλισμού των Εκπαιδευτικών Μονάδων Ε.Ε.Κ. και Δ.Β.Μ.

ΣΣ6 Ανάπτυξη αξιόπιστου και σύγχρονου συστήματος διακυβέρνησης της Ε.Ε.Κ., Δ.Β.Μ. και Νεολαίας.

Οι στρατηγικοί στόχοι που έχουν τεθεί επιδιώκουν την ολιστική αναβάθμιση της παρεχόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, αρχικής και συνεχιζόμενης, της Διά Βίου Μάθησης και της Νεολαίας σε επίπεδο (α) δομών και υποδομών, (β) διαδικασιών, (γ) περιεχομένου (Προγραμμάτων Σπουδών και Οδηγών Κατάρτισης) και (δ) πιστοποίησης, ενώ επιδιώκεται ο επαναπροσδιορισμός και η αναβάθμιση της Μάθησης Ενηλίκων με ειδική μέριμνα στη γενική εκπαίδευση ενηλίκων. Τέλος, επιδιώκεται η άρση των κοινωνικών αποκλεισμών με στοχευμένες παρεμβάσεις διασφάλισης της ισότητας των ευκαιριών.

3.2.2. Νόμος 4921/2022 – «Δουλειές Ξανά»

Ο **Νόμος 4921/2022** διαμόρφωσε ένα νέο πλαίσιο για την παροχή Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, με την ποιότητα και την αξιολόγηση στο επίκεντρο. Η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α, πρώην ΟΑΕΔ), στο πλαίσιο του οργανωτικού και ψηφιακού μετασχηματισμού της, αναβαθμίζεται περαιτέρω και αποκτά κεντρικό ρόλο. Προβλέπεται να υλοποιήσει μεγάλο αριθμό Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης για

αναβάθμιση δεξιοτήτων ή/και επανακατάρτιση τα επόμενα χρόνια, αξιοποιώντας τους σημαντικούς πόρους από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το νέο ΕΣΠΑ.

Η εξατομικευμένη προσέγγιση των ανέργων – εγγεγραμμένων στα Μητρώα της Δ.ΥΠ.Α. οδηγεί, βάσει των διατάξεων του Νόμου, στο **Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης**, επί του οποίου συμφωνούν ο αναζητών εργασία και ο Εργασιακός Σύμβουλος, και το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένες ενέργειες για την ένταξη ή επανένταξη του πρώτου στην αγορά εργασίας. Παράλληλα, καθορίζεται **πλαίσιο αμοιβαίων υποχρεώσεων** τόσο για τη Δ.ΥΠ.Α. όσο και για τους εγγεγραμμένους στα Μητρώα της, η παραβίαση των οποίων ενεργοποιεί κυρώσεις.

Με το Νόμο «Δουλειές Ξανά» διαμορφώνεται το πλαίσιο για **νέα προγράμματα κατάρτισης σε ειδικότητες υψηλής ζήτησης** (π.χ. ψηφιακές, πράσινες, ήπιες κ.α.) θα οδηγούν σε πιστοποίηση μέσω ανεξάρτητων φορέων πιστοποίησης, ενώ εισάγουν τις παρακάτω καινοτομίες:

- I. Συμμετοχή των πανεπιστημίων στην υλοποίηση των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης της Δ.ΥΠ.Α.
- II. Παρέχεται ευρύ φάσμα επιλογών σε σύγχρονα αντικείμενα κατάρτισης που αφορούν ειδικότητες υψηλής ζήτησης. Παρέχεται η δυνατότητα επιλογής σε μεγάλη γκάμα προγραμμάτων κατάρτισης σε κλάδους υψηλής ζήτησης, με έμφαση σε ψηφιακές και «πράσινες» δεξιότητες.
- III. Εφαρμογή της μεθοδολογίας πληρωμής των παρόχων κατάρτισης και των ωφελουμένων βάσει αποτελέσματος (Payment by Results).
- IV. Συμμετοχή των μεγάλων διεθνών εταιρειών τεχνολογίας στην υλοποίηση των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης. Προκειμένου να αναβαθμιστεί η ποιότητα και η ελκυστικότητα των προγραμμάτων κατάρτισης, καλούνται να συμμετέχουν στις δράσεις και οι μεγάλες διεθνείς εταιρείες τεχνολογίας που παρέχουν -μέσω τρίτων φορέων- αναγνωρισμένες πιστοποιήσεις για ψηφιακές δεξιότητες.
- V. Αυστηρότερα κριτήρια συμμετοχής για τους παρόχους κατάρτισης, μέσω της συγκρότησης ειδικών μητρώων από τη Δ.ΥΠ.Α.
- VI. Διασφάλιση ποιότητας του εκπαιδευτικού προγράμματος και του εκπαιδευτικού υλικού. Για πρώτη φορά τα προγράμματα κατάρτισης που προσφέρονται από τους

παρόχους κατάρτισης και το αντίστοιχο εκπαιδευτικό υλικό ελέγχονται από εξειδικευμένο ανεξάρτητο φορέα, όσον αφορά τη συμβατότητά τους με σύγχρονες προδιαγραφές που έχουν τεθεί. Έτσι διασφαλίζεται η ποιότητα του προγράμματος και του εκπαιδευτικού υλικού που το συνοδεύει.

- VII. Οι καταρτιζόμενοι δύνανται να επιλέξουν οι ίδιοι τον διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης που επιθυμούν. Έτσι διακόπτεται η υποχρεωτική διασύνδεση του φορέα κατάρτισης με έναν μόνο φορέα πιστοποίησης και η συμβατική σχέση μεταξύ τους, η οποία δεν διασφαλίζει την αντικειμενικότητα της διαδικασίας πιστοποίησης.

Μια ακόμα σημαντική καινοτομία που θέτει σε εφαρμογή ο Νόμος 4921/22, στο άρθρο 38, είναι ότι βάζει προϋπόθεση την ικανοποίηση συγκεκριμένων κριτηρίων ποιότητας για την παραμονή των παρόχων κατάρτισης, στα ειδικά μητρώα της Δ.ΥΠ.Α. Συγκεκριμένα, θέτει ένα πλαίσιο διαρκούς αξιολόγησης και λογοδοσίας των επιλέξιμων παρόχων επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.

Τέλος, στον ίδιο νόμο καθορίζεται η έννοια του **ατομικού λογαριασμού δεξιοτήτων**, που τηρείται για κάθε καταρτιζόμενο, στον οποίο πιστώνονται δικαιώματα επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, τα οποία αντιστοιχούν σε πιστωτικές μονάδες που εξαργυρώνονται σε υπηρεσίες συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, συμβουλευτικής και καθοδήγησης ή πιστοποίησης.

Ο ατομικός λογαριασμός δεξιοτήτων περιλαμβάνει:

- α) τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την ταυτοποίηση του κατόχου του,
- β) κάθε μορφής εκπαίδευση και κατάρτιση που έχει λάβει ο κάτοχος του λογαριασμού,
- γ) το σύνολο της επιδοτούμενης κατάρτισης που έχει λάβει, ανεξαρτήτως εάν περαίωσε επιτυχώς την κατάρτιση αυτή ή όχι,
- δ) τα ποσά της επιδότησης που αντιστοιχούν στο σύνολο της κατάρτισης που έχει λάβει, καθώς και κάθε επιμέρους επιδοτούμενη επαγγελματική κατάρτιση στην οποία έχει συμμετάσχει,
- ε) τα διαθέσιμα δικαιώματα επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης του κατόχου του λογαριασμού.

Η διαχείριση του ατομικού λογαριασμού δεξιοτήτων υλοποιείται μέσα από ειδική πλατφόρμα στην οποία διαθέτουν διαπιστευμένη πρόσβαση οι καταρτιζόμενοι, οι εργοδότες - στην περίπτωση της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης - και οι Εργασιακοί Σύμβουλοι της Δ.ΥΠ.Α.. Ο ατομικός λογαριασμός δεξιοτήτων αξιοποιείται από τον κάτοχο ως μέσο απόδειξης για την κατοχή υφιστάμενων και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων, ώστε ο δικαιούχος επιδοτούμενης συνεχιζόμενης κατάρτισης να υποστηριχθεί στην προσπάθειά του να ενταχθεί ή να επανενταχθεί στην αγορά εργασίας.

3.2.3. Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης⁹

Η Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (ΕΠΑ) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο κείμενο στρατηγικού χαρακτήρα για την ανάπτυξη και υλοποίηση στην Ελλάδα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης την περίοδο 2022-2030, σε συνδυασμό με παθητικές πολιτικές αγοράς εργασίας, με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης και την αντιμετώπιση της ανεργίας, την ενίσχυση των προσόντων, των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού, καθώς και ευρύτερα τη βελτίωση των δεδομένων για την αγορά εργασίας και την απασχόληση.

Καταρτίστηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και την αρμόδια Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης ώστε να αποτελέσει ένα στρατηγικό πλαίσιο για την ανάπτυξη και υλοποίηση των πολιτικών απασχόλησης στην Ελλάδα, στοχευμένο, αξιόπιστο και με μετρήσιμα αποτελέσματα, βάσει των υφιστάμενων αναγκών και των νέων προκλήσεων που αναδύονται σε εθνικό, τοπικό και διεθνές επίπεδο.

Επικαιροποιεί και επεκτείνει το **υφιστάμενο Στρατηγικό Πλαίσιο για τον Ανασχεδιασμό των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης** (Απρίλιος 2018), ενώ επαναπροσδιορίζει τις προτεραιότητες ως προς τις παρεμβάσεις με τη μεγαλύτερη επίδραση σε όρους αύξησης της απασχόλησης και ενίσχυσης της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

⁹ <https://ypergasias.gov.gr/apascholisi/ethniki-stratigiki-gia-tis-energitikes-politikes-apascholisis/>

Η Εθνική Στρατηγική για τις ΕΠΑ εξειδικεύει τις εθνικές στρατηγικές κατευθύνσεις για την απασχόληση, και ευρύτερα την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, όπως αυτές αποτυπώνονται στο Εθνικό Σχέδιο Μεταρρυθμίσεων «Ελλάδα Μπροστά» (Σεπτέμβριος 2021) και στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, που συντάσσεται στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ενώ ενσωματώνει τους στόχους και τις κατευθύνσεις του Σχεδίου Ανάκαμψης για την Ελληνική Οικονομία (Έκθεση Επιτροπής Πισσαρίδη, Νοέμβριος 2020). Βασίζεται στην εφαρμογή των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και της νέας Διακήρυξης του Πόρτο, ενώ ενσωματώνει δε τους τρεις πρωταρχικούς στόχους για το 2030 που έχουν τεθεί από την Ελλάδα στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Η Εθνική Στρατηγική για τις ΕΠΑ διαρθρώνεται σε τέσσερις στρατηγικούς άξονες, κάθε ένας εκ των οποίων απορρέει από διαφορετική στρατηγική προτεραιότητα αναφορικά με την απασχόληση και την αγορά εργασίας, ως εξής:

Στρατηγικός Άξονας 1: Ενίσχυση της απασχόλησης και αντιμετώπιση της ανεργίας και της μακροχρόνιας ανεργίας

Στρατηγικός Άξονας 2: Ενίσχυση της νεανικής απασχόλησης και διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων στην αγορά εργασίας

Στρατηγικός Άξονας 3: Ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού και ενίσχυση της απασχολησιμότητάς του

Στρατηγικός Άξονας 4: Αγορά Εργασίας χωρίς αποκλεισμούς

Οι ανωτέρω Στρατηγικοί Άξονες υποστηρίζονται περαιτέρω από δύο (2) Οριζόντιους Άξονες, οι οποίοι στοχεύουν σε συστημικές και θεσμικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση του πλαισίου χάραξης και υλοποίησης πολιτικών απασχόλησης στην Ελλάδα, καθώς και για το συντονισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών απασχόλησης. Ειδικότερα, οι δύο Οριζόντιοι Άξονες είναι:

Οριζόντιος Άξονας Α': Συστημικές και Θεσμικές Παρεμβάσεις για την αναβάθμιση του πλαισίου άσκησης πολιτικών απασχόλησης

Οριζόντιος Άξονας Β': Διακυβέρνηση της Εθνικής Στρατηγικής για τις ΕΠΑ

Η κατάρτιση της Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης συνδέεται με την ύπαρξη «**Στρατηγικού Πλαισίου για τον Ανασχεδιασμό των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης**», που αποτελεί **αναγκαίο πρόσφορο όρο** (Αναγκαίος Πρόσφορος Όρος 4.1) στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027. Η Εθνική Στρατηγική για τις ΕΠΑ, ωστόσο, δεν περιορίζεται στην εκπλήρωση του αναγκαίου πρόσφορου όρου αυτού. Αντίθετα, επεκτείνεται πέραν του αναγκαίου πρόσφορου όρου, συνιστώντας εθνικό κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού με ορίζοντα το 2030, που επιχειρεί να απαντήσει στις διαπιστωμένες ανάγκες και προκλήσεις της απασχόλησης και της αγοράς εργασίας, μέσα από ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικών, παρεμβάσεων και δράσεων, που θα δρομολογηθούν προς υλοποίηση με πόρους από όλες τις διαθέσιμες χρηματοδοτικές πηγές.

3.2.4. Στρατηγική Δεξιότητων του Εργατικού Δυναμικού¹⁰

Μια ακόμα πρόβλεψη του Ν. 4921/2022 (Άρθρο 26) αφορούσε στην κατάρτιση της **Στρατηγικής για την Αναβάθμιση των Δεξιότητων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεση με την Αγορά Εργασίας**. Σκοπός της Στρατηγικής είναι η διαμόρφωση ενός συνεκτικού πλαισίου για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες, την πρόβλεψη των αναγκών αυτών στο εγγύς και μεσοπρόθεσμο μέλλον και την αξιοποίηση και προσαρμογή των δράσεων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, προκειμένου το εργατικό δυναμικό να αποκτά ή να αναβαθμίζει δεξιότητες, ώστε να είναι δυνατή η άμεση και επιτυχής διασύνδεσή του με την αγορά εργασίας.

Η πρώτη Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιότητων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεση με την Αγορά Εργασίας καταρτίστηκε και εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 2022. Απώτερος στόχος της Στρατηγικής είναι να αναπτυχθούν ευκαιρίες ανάπτυξης των δεξιοτήτων που συσχετίζονται με τις ανάγκες των καταρτιζόμενων, της κοινωνίας και της οικονομίας. Ως σημαντικές πτυχές αναγνωρίζονται η **ενεργός συμμετοχή των επιχειρήσεων** στην ανάπτυξη των προγραμμάτων αναβάθμισης δεξιοτήτων (upskilling) και επανειδίκευσης (reskilling) για ανέργους και εργαζόμενους, η **συνεχής βελτίωση και αξιολόγηση** της ποιότητας διδασκαλίας και κατάρτισης σε όλα τα στάδια της

¹⁰ <https://www.dypa.gov.gr/nationalskillsstrategy>

εκπαιδευτικής διαδικασίας, και η **διασφάλιση της συμμετοχής μεγαλύτερων ποσοστών ενεργού πληθυσμού** σε δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης.

Στους στρατηγικούς στόχους που τίθενται στο κείμενο της Στρατηγικής Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού συμπεριλαμβάνονται ο **μετασχηματισμός της αγοράς εργασίας** με αναβάθμιση και δημιουργική αξιοποίηση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, και σύζευξη με τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας και τις τεχνολογικές και περιβαλλοντικές μεταβολές, η **αναβάθμιση της ψηφιακής ευφυίας** του εργατικού δυναμικού και η **ενίσχυση της καινοτομίας και ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων**, η **καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης** και η προώθηση υπεύθυνης περιβαλλοντικής συμπεριφοράς των πολιτών, η **μείωση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων** της αγοράς εργασίας με στοχευμένες δράσεις ενίσχυσης δεξιοτήτων σε κλαδικό, επαγγελματικό και χωρικό επίπεδο, η **ενίσχυση των οριζόντιων δεξιοτήτων** του εργατικού δυναμικού με παράλληλη σύζευξη/αντιστοίχιση με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και η **προετοιμασία για τις δεξιότητες και τα επαγγέλματα του μέλλοντος**.

Ειδικότερα, εξειδικεύονται οι παρακάτω Άξονες της Στρατηγικής Δεξιοτήτων:

1. **Επιδιώκοντας την αλλαγή: Μετασχηματισμός αγοράς εργασίας για δημιουργική χρήση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού**
2. **Προς μια έξυπνη αγορά εργασίας: Ενίσχυση της καινοτομίας και της ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων μέσω της αναβάθμισης της ψηφιακής ευφυίας του εργατικού δυναμικού**
3. **Δρώντας με γνώμονα το περιβάλλον: Καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης και προώθηση υπεύθυνης περιβαλλοντικής συμπεριφοράς**
4. **Προς μια ενεργειακά βιώσιμη αγορά εργασίας: Προώθηση κυκλικής οικονομίας και εξοικονόμησης ενέργειας**
5. **Από τη διάγνωση στη δράση: Μείωση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων της αγοράς εργασίας με στοχευμένες δράσεις ενίσχυσης δεξιοτήτων σε κλαδικό - επαγγελματικό - χωρικό επίπεδο**
6. **Με το βλέμμα στο μέλλον: Επένδυση σε επαγγέλματα και δεξιότητες του μέλλοντος**
7. **Η διαπροσωπική δεξιότητα ως παράγοντας επίδοσης για την αγορά εργασίας: Ενίσχυση των οριζόντιων δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού με παράλληλη σύζευξη/αντιστοίχιση με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας**

3.2.5. Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση για τη Νέα Γενιά

Με το Νόμο 4826/2021 θεσμοθετήθηκε μια σημαντική μεταρρύθμιση στο σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης, που αλλάζει το σύστημα λειτουργίας της επικουρικής ασφάλισης ως δεύτερης συνιστώσας της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης από τη διανεμητική στην κεφαλοποιητική προσέγγιση.

Κεντρική ιδέα του νέου συστήματος είναι η **εισαγωγή στοιχείων κεφαλαιοποιητικού συστήματος στις επικουρικές συντάξεις** για τους **νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας** (από 1/1/2022) και εθελοντικά για μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους έως 35 ετών. Στηρίζεται στη λογική της υιοθέτησης του «ατομικού κουμπάρα», όπου θα αποταμιεύονται και θα επενδύονται οι εισφορές των νέων, «χτίζοντας» ένα αποθεματικό από το οποίο θα πληρωθούν οι μελλοντικές τους συντάξεις.

Το αποθεματικό αυτό θα το διαχειρίζεται ένας νέο δημόσιο ταμείο, το ΤΕΚΑ, που θα επενδύει τις αποταμιεύσεις και το οποίο θα υπόκειται σε αυστηρή κρατική εποπτεία. Οι νέοι ασφαλισμένοι θα μπορούν να επιλέξουν μεταξύ τριών επενδυτικών προφίλ, του «συντηρητικού», του «ισορροπημένου» και του «επιθετικού», με δυνατότητα αλλαγής ανά πενταετία. Με τον τρόπο αυτό θα αποκτήσουν περισσότερο έλεγχο πάνω στη σύνταξή τους και το ύψος της.

Με τη συγκεκριμένη μεταρρύθμιση, **αλλάζει η αρχιτεκτονική της επικουρικής ασφάλισης** προκειμένου το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας να προσαρμοστεί κατάλληλα για την αντιμετώπιση των σοβαρών προκλήσεων που θέτουν η δημογραφική γήρανση του πληθυσμού, το μέγεθος της αδήλωτης εργασίας και το μοντέλο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Πέραν των παραμέτρων σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση, η εν λόγω μεταρρύθμιση έρχεται να διαμορφώσει ένα πιο **ελκυστικό πλαίσιο απασχόλησης και ασφάλισης** για τους νέους, που αποκτούν ουσιαστικό έλεγχο ως προς τη θεσμική διαχείριση των εισφορών που καταβάλλουν. Οι νέοι έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν τη μισθωτή απασχόληση ή την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος ή αυτό-απασχόληση γνωρίζοντας πώς γίνεται η διαχείριση των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλουν, οπότε και αποκτούν περισσότερα κίνητρα για εργασία, αλλά και **λιγότερα κίνητρα για απόκρυψη εισοδημάτων ή/και εισφοροδιαφυγή**.

3.2.6. Εκσυγχρονισμός του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Ο Εθνικός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας θεσπίστηκε με το Ν. 4368/2016, με στόχο να αποτελέσει έναν κεντρικό μηχανισμό παρακολούθησης των δεδομένων της αγοράς εργασίας, καταγραφής και ανάλυσης της προσφοράς και ζήτησης σε θέσεις εργασίας, επαγγέλματα και δεξιότητες-ικανότητες-γνώσεις, καθώς και να τροφοδοτεί τακτικά και κατά τρόπο επιστημονικά έγκυρο την Πολιτεία με δεδομένα, αναλύσεις και εκτιμήσεις που συμβάλλουν στο σχεδιασμό πολιτικών για την ενίσχυση της απασχόλησης, πολιτικών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, και ευρύτερα πολιτικών για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Με το Νόμο 4921/2022 η **Μονάδα Εμπειρογνομόνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Μ.Ε.Κ.Υ.)** του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων απέκτησε την αρμοδιότητα για την εποπτεία, λειτουργία και περαιτέρω ανάπτυξη του Μηχανισμού και τον καθορισμό των εισροών και εκροών του, ενώ η Διεύθυνση Ένταξης στην Εργασία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων συμμετέχει και συμβάλλει στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και λειτουργία του Μηχανισμού και στην επίτευξη των στόχων που τίθενται κάθε φορά, στο πλαίσιο της σύνδεσης των προωθούμενων πολιτικών πολιτικών απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Σε συνέχεια του Ν. 4921/2022 και των προβλέψεων των άρθρων 29 – 32, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 65106/2022 (ΦΕΚ Β' 3649/11-07-2022) Υπουργική Απόφαση για τον προσδιορισμό της μεθοδολογίας διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας, μέσα από συνεργασία της Μονάδας Εμπειρογνομόνων, των κοινωνικών εταίρων και λοιπών φορέων, στο πλαίσιο του Μηχανισμού ΔΑΑΕ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας και των ειδικών αναπτυξιακών αναγκών και προκλήσεων σε περιφερειακό, τοπικό και τομεακό/κλαδικό επίπεδο, μέσα από τη στενή συνεργασία και δικτύωση της Μονάδας Εμπειρογνομόνων με τους αυτοδιοικητικούς φορείς, τους κοινωνικούς εταίρους σε περιφερειακό/τοπικό και τομεακό/κλαδικό/επαγγελματικό επίπεδο, φορείς των οποίων οι δραστηριότητες είναι συναφείς με τη λειτουργία του Μηχανισμού, όπως τα Πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια,

φορείς και οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτικών και λοιπούς φορείς με συνάφεια με το αντικείμενο του Μηχανισμού.

Διακριτή σημασία χρειάζεται να δοθεί στη συνεργασία της Μονάδας Εμπειρογνομώνων και των λοιπών εμπλεκόμενων υπηρεσιών με τους κοινωνικούς εταίρους και τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους φορείς για την **προοπτική διερεύνηση** (foresight) αναγκών σε δεξιότητες σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στην οικονομία και τους επιμέρους κλάδους, προκειμένου τόσο οι επιχειρήσεις όσο και οι φορείς χάραξης πολιτικής να προετοιμάζονται εγκαίρως.

4. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων

4.1. Κύριες προκλήσεις για την απασχόληση των νέων

Η χαμηλή απασχόληση – και κατ’ επέκταση η υψηλή ανεργία – των νέων στην Ελλάδα αποτελεί ένα από τα πλέον σοβαρά και επίμονα διαρθρωτικά προβλήματα της αγοράς εργασίας και της οικονομίας. Οι δυσκολίες που αντιμετώπιζαν οι νέοι στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας και την οικονομία επιδεινώθηκαν σοβαρά μετά το 2009, λόγω της οικονομικής κρίσης και της επακόλουθης ύφεσης που οδήγησε σε σημαντική υστέρηση της παραγωγικής δραστηριότητας και του παραγόμενου προϊόντος. Τα στατιστικά στοιχεία αναφορικά με την ανεργία καθ’ όλη την προηγούμενη δεκαετία (βλ. Κεφάλαιο 1) αποτυπώνουν εν πολλοίς το πρόβλημα που δημιουργήθηκε, ενώ πολλαπλές μελέτες, έρευνες και εκθέσεις έχουν επιχειρήσει να αποτυπώσουν τη συνθετότητα αυτού του ζητήματος, των αιτιών του και των επιπτώσεων – περισσότερο και λιγότερο «ορατών» - της νεανικής ανεργίας και της δυσκολίας πρόσβασης στην αγορά εργασίας, αλλά και της εργασιακής επισφάλειας των νέων εν γένει, σε ατομικό, οικογενειακό και κοινωνικό επίπεδο¹¹.

Από το 2014 και έπειτα, υπήρξε σταδιακή βελτίωση των δεικτών απασχόλησης για τους νέους, με το ποσοστό απασχόλησής τους ωστόσο να παραμένει ένα από τα χαμηλότερα στην Ε.Ε. – και το ποσοστό ανεργίας τους ένα από τα υψηλότερα – μια επίδοση κάθε άλλο παρά ικανοποιητικά. Στον απόηχο της δεκαετούς περιόδου οικονομικής κρίσης, το ξέσπασμα της πανδημίας του COVID-19 αποτέλεσε ένα απροσδόκητο, ασύμμετρο σοκ για τις οικονομίες, τις αγορές εργασίας και τις κοινωνίες σε παγκόσμιο επίπεδο, με τις πολυεπίπεδες προεκτάσεις να μην έχουν αποκρυσταλλωθεί ή αποτιμηθεί πλήρως. Τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία έδειξαν πως οι επιδράσεις που είχε η πανδημία στην απασχόληση των νέων στην Ελλάδα ήταν αρκετά περιορισμένες, κάτι που μπορεί – έστω μερικώς – να αποδοθεί στα εκτεταμένα μέτρα στήριξης της οικονομίας και της

¹¹ Βλ. ενδεικτικά Φωτόπουλος Νίκος (επιμ), (2020), *Νέοι εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Από τα εξειδικευμένα ατομικά σχέδια δράσης στις ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις*, ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, Αθήνα, διαθέσιμο στο https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/03/MELETH_THESSALIA_NEETS_INE-GSEE.pdf (προσπελάστηκε στις 02-11-2022), και Διανέοσις (2022), *Νέοι, ανεργία και διαγενεακή μεταβίβαση απόψεων*, Σεπτέμβριος 2022, Αθήνα, διαθέσιμο στο https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2022/08/intergenerational-transmission-of-attitudes_part_c.pdf (προσπελάστηκε στις 02-11-2022).

αγοράς εργασίας που έλαβε η Πολιτεία, με σκοπό τη διατήρηση των θέσεων εργασίας και τη στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων. Παρ' όλα αυτά, το πρόβλημα της υψηλής ανεργίας των νέων ηλικίας 15-29 ετών, αλλά και του σημαντικού ποσοστού νέων ΕΑΕΚ, παραμένει, ενώ παρατηρείται μόνο σε περιορισμένο βαθμό η δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας σε κλάδους με ιδιαίτερη δυναμική και δυνατότητα για απορρόφηση νεαρού εργατικού δυναμικού, όπως οι κλάδοι εντάσεως γνώσης (μεταξύ άλλων οι κλάδοι της υψηλής τεχνολογίας και των ΤΠΕ, οι κλάδοι της φαρμακευτικής – χημικής βιομηχανίας, οι κλάδοι των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών κ.α.).

Η παρακάτω ανάλυση SWOT (Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats, δηλαδή Δυνάμεις – Αδυναμίες – Ευκαιρίες Απειλείς) παρουσιάζει συνοπτικά τα ευρήματα από την ανάλυση του ευρύτερου περιβάλλοντος (που αποτυπώθηκε και στα Κεφάλαια 1, 2 και 3 του παρόντος) σχετικά με την απασχόληση και ανεργία των νέων, τις προκλήσεις που εντοπίζονται, τις ατέλειες στο πλαίσιο σχεδιασμού, προώθησης, υλοποίησης και παρακολούθησης πολιτικών για την αγορά εργασίας, και τις ευκαιρίες και προοπτικές που διανοίγονται (Σχήμα 4.1).

Σε μία ιδιαίτερη συγκυρία για τη χώρα, όπου οι επιπτώσεις της πανδημίας είναι ακόμα ορατές, ενώ νέες κρίσεις και εξωγενείς παράγοντες (όπως η εφοδιαστική και ενεργειακή κρίση) έρχονται να επιδράσουν πολλαπλώς στην Ελληνική Οικονομία, τις επιχειρήσεις και τον παραγωγικό ιστό, η απασχόληση των νέων και η αντιμετώπιση της ανεργίας και της δυνητικής αποσύνδεσής τους από την αγορά εργασίας δεν μπορούν παρά να είναι κορυφαία προτεραιότητα πολιτικής.

Υπό τις συνθήκες αυτές, η **Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων** φιλοδοξεί να αποτυπώσει μια ολιστική στρατηγική προσέγγιση για την απασχόληση των νέων, την αντιμετώπιση της ανεργίας τους, και τη διεύρυνση της συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας, ως κρίσιμων συντελεστών για την ανάκαμψη της οικονομίας και τη μετάβαση σε τροχιά βιώσιμης και δίκαιης ανάπτυξης, τον «έξυπνο» και πράσινο μετασχηματισμό της παραγωγικής βάσης, και τη δημιουργία ευκαιριών και προοπτικών για όλους.

Σχήμα 4.1 Ανάλυση SWOT ευρύτερου περιβάλλοντος απασχόλησης των νέων

<p style="text-align: center;">Δυνάμεις (Strengths)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εμπειρία από την εφαρμογή της Εγγύησης για τη Νεολαία κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020. 2. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας. 3. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. 4. Αναδιοργάνωση και εκσυγχρονισμός της οργάνωσης και λειτουργίας της Δ.ΥΠ.Α. (πρώην Ο.Α.Ε.Δ.), και της επιχειρησιακής της ετοιμότητας και επάρκειας. 5. Ισχυρή βούληση σε εθνικό επίπεδο για την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και την αντιμετώπιση των υψηλών ποσοστών ανεργία τους. 6. Ενεργοποίηση τόσο του χώρου της εκπαίδευσης και έρευνας όσο και των κοινωνικών εταίρων και παραγωγικών φορέων στην κατεύθυνση ενίσχυσης της απασχόλησης των νέων και διευκόλυνσης της ένταξής τους στην αγορά εργασίας. 	<p style="text-align: center;">Αδυναμίες (Weaknesses)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Υψηλό ποσοστό ανεργίας των νέων 15 – 29 ετών. 2. Υψηλό ποσοστό νέων ΕΑΕΚ (NEETs). 3. Χαμηλός βαθμός διασύνδεσης του εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της οικονομίας, και υψηλό «χάσμα» μεταξύ ζητούμενων δεξιοτήτων και εκείνων που διαθέτει το εργατικό δυναμικό. 4. Χαμηλός ρυθμός απορρόφησης νέων εργαζομένων σε δυναμικούς και εξωστρεφείς κλάδους της οικονομίας. 5. Κυριαρχία μικρών και πολύ μικρών και οικογενειακών επιχειρήσεων, η οποία θέτει περιορισμούς στην ανταγωνιστικότητα και την απορρόφηση καινοτομίας, τεχνολογίας και εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού. 6. Περιορισμένος βαθμός συνεργασίας των επιχειρήσεων με τη Δ.ΥΠ.Α. και συμμετοχής σε προγράμματα απασχόλησης για νέους. 7. Σημαντικός αριθμός νέων ανέργων/ΕΑΕΚ εκτός των Μητρώων Ανεργίας, και δυσκολία εντοπισμού και προσέγγισής τους. 8. Ατέλειες στο θεσμικό πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης. 9. Έλλειψη στοχευμένων πολιτικών για την προσέγγιση και ενεργοποίηση νέων με υψηλό ρίσκο αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας, νέων από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, και νέων με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις. 10. Περιορισμένος βαθμός εμπλοκής των κοινωνικών εταίρων και της Κοινωνίας των Πολιτών στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση των πολιτικών και μέτρων για την απασχόληση των νέων. 11. Έλλειψη κεντρικού μηχανισμού για την παρακολούθηση των «διαδρομών» των νέων από την εκπαίδευση/κατάρτιση στην αγορά εργασίας, και την τροφοδότηση του σχεδιασμού πολιτικών και παρεμβάσεων.
<p style="text-align: center;">Ευκαιρίες (Opportunities)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αξιοποίηση των δυνατοτήτων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. 	<p style="text-align: center;">Απειλές (Threats)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Διατήρηση αβεβαιότητας στο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον, περιορισμοί αναπτυξιακής δυναμικής. 2. Αδυναμία συντονισμού των επιμέρους στρατηγικών και πολιτικών από τα

<ol style="list-style-type: none"> 2. Στρατηγική έμφαση στην ενίσχυση της απασχόλησης των νέων στο πλαίσιο της ανάκαμψης, και της ενεργοποίησης και της ενδυνάμωσής τους ευρύτερα. 3. Σύνδεση της στρατηγικής για την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων με άλλες γενικές ή ειδικές πολιτικές (όπως π.χ. για τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, τον εκσυγχρονισμό της στεγαστικής πολιτικής, την επιχειρηματικότητα, την εκπαίδευση κ.α.). 4. Θετικό οικονομικό και επενδυτικό κλίμα στην Ελλάδα, παρά τη γενικευμένη αβεβαιότητα στο ευρύτερο περιβάλλον. 5. Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ΕΣΠΑ Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027) για την υλοποίηση σημαντικών πολιτικών, μεταρρυθμίσεων και προγραμμάτων στήριξης της απασχόλησης και αναβάθμισης της απασχολησιμότητας. 6. Ανάπτυξη στρατηγικών συνεργασιών και συμπράξεων με οργανισμούς και επιχειρήσεις του εξωτερικού για την προώθηση δράσεων στους τομείς της απασχόλησης και των δεξιοτήτων. 7. Αξιοποίηση μετασχηματισμών και ευρύτερων αλλαγών, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, για τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Χαμηλό ενδιαφέρον ιδιωτικού τομέα για τη συμμετοχή σε προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάπτυξης του εργατικού δυναμικού. 4. Ρίσκο μακροχρόνιας αποσύνδεσης των νέων ΕΑΕΚ από την αγορά εργασίας, με δυσμενείς κοινωνικό-ψυχολογικές επιπτώσεις. 5. Διατήρηση χαμηλού ρυθμού απορρόφησης νέων σε θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, και ιδιαίτερα σε δυναμικούς και εξωστρεφείς κλάδους.
--	--

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων 2021 – 2027, που ενσωματώνει το επικαιροποιημένο Σχέδιο Δράσης για την Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία, έρχεται να αντιμετωπίσει παλαιές και νέες προκλήσεις στην αγορά εργασίας, όπως αυτές έχουν καταδειχθεί στα προηγούμενα κεφάλαια. Από τη μία πλευρά, η αντιμετώπιση της υψηλής ανεργίας των νέων, η διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας και η αύξηση της απασχολησιμότητας των νέων αποτελούν εδώ και χρόνια κύριους στόχους των ασκούμενων πολιτικών αγοράς εργασίας. Από την άλλη πλευρά, οι παραπάνω στόχοι χρειάζεται πλέον να προωθηθούν και να υλοποιηθούν μέσα σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από δυναμικές μεταβολές και έντονη αβεβαιότητα, εν τω μέσω παραγωγικών, κοινωνικών και λοιπών μετασχηματισμών και με κεντρική την προσπάθεια – σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο – για ανάκαμψη μετά την πανδημία. Μια ανάκαμψη στην οποία η απασχόληση, και ευρύτερα η ενεργοποίηση και ενδυνάμωση των νέων, οφείλει να έχει κεντρικό ρόλο, προκειμένου να είναι πραγματικά συμπεριληπτική, ανθεκτική και βιώσιμη.

4.2. Υπόβαθρο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

Αφετηρία για την εκπόνηση της παρούσας Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων αποτελεί το **Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία**, που καταρτίστηκε το 2014 και επικαιροποιήθηκε για την περίοδο 2018 – 2020. Το εν λόγω κείμενο καταρτίστηκε και εφαρμόστηκε σε μια σημαντικά διαφορετική συγκυρία, με διαφορετικές συνθήκες στο ευρύτερο περιβάλλον, διαφορετικές προτεραιότητες σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, και εν πολλοίς και διαφορετικές δυναμικές στην αγορά εργασίας και την οικονομία.

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων συνεχίζει **στην ίδια κατεύθυνση** με το Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία, διατηρώντας τα κεντρικά χαρακτηριστικά του στοιχεία, ιδίως όσον αφορά στην ενίσχυση της απασχόλησης των νέων, της συμβολής της απασχόλησης των νέων στην κοινωνικό-οικονομική ανάκαμψη και το συμπεριληπτικό και βιώσιμο μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου, στη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας και στην εξατομικευμένη προσέγγιση των νέων ανέργων ως βασικών αρχών για το σχεδιασμό πολιτικών και παρεμβάσεων.

Από την άλλη πλευρά, η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων επιφέρει και ενσωματώνει σειρά ουσιαστικών αλλαγών για την αύξηση της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού για την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων, και την προσαρμογή του στα δεδομένα και τις νέες συνθήκες, αλλά και την αξιοποίηση των νέων διαθέσιμων εργαλείων παρέμβασης και άσκησης πολιτικής.

Με βάση την εμπειρία από την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για την περίοδο 2018 – 2020 και τα αποτελέσματα αξιολόγησής του, η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων ενσωματώνει τα ισχυρά και αποτελεσματικά στοιχεία του, βελτιώνοντας τα σημεία εκείνα στα οποία εντοπίζονται αδυναμίες, ενώ επικαιροποιεί και επεκτείνει τις αρχές και κατευθύνσεις του στρατηγικού σχεδιασμού για ενίσχυση της απασχόλησης των νέων, τη βελτίωση των προσόντων και των δεξιοτήτων τους και διευκόλυνση της πρόσβασης και ένταξής τους στην αγορά εργασίας.

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων ενσωματώνει, επιπλέον, τις **στρατηγικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες της Ε.Ε.**, όπως αποτυπώνονται στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα για τα Κοινωνικά

Δικαιώματα και το σχετικό Σχέδιο Δράσης για το 2030, τις Κατευθυντήριες γραμμές για τις Πολιτικές Απασχόλησης και τις σχετικές συστάσεις προς τα κράτη-μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, τις Συστάσεις για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας, για τη στήριξη της απασχόλησης των νέων και τη γέφυρα προς την απασχόληση για την επόμενη γενιά, και για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα, την Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων κ.α. (βλ. και Κεφάλαιο 2).

Παράλληλα, ενσωματώνει τις **εθνικές προτεραιότητες** που έχουν τεθεί αναφορικά με την απασχόληση των νέων και την αντιμετώπιση της νεανικής ανεργίας, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί - μεταξύ άλλων - στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2020, το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (έκθεση Επιτροπής Πισσαρίδη), το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) για την Περίοδο 2021-2027, το Ενοποιημένο Σχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής για το έτος 2023, την Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης, το Στρατηγικό Σχέδιο για την Επαγγελματική Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Διά Βίου Μάθηση και Νεολαία, και τη Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού (βλ. και Κεφάλαιο 3).

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων εδράζεται, κατά συνέπεια, σε ένα ολοκληρωμένο υπόβαθρο στρατηγικού σχεδιασμού και πολιτικών για την προώθηση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, ενώ προχωρά στην εξειδίκευση κατευθύνσεων και στόχων αναφορικά με την απασχόληση των νέων, την ενίσχυση της απασχολησιμότητάς τους, και τη βελτίωση της πρόσβασης και ένταξής τους στην αγορά εργασίας, συμπληρώνοντας άλλους σχεδιασμούς και λειτουργώντας ενοποιητικά σε επιμέρους παρεμβάσεις και δράσεις που υλοποιούνται/δρομολογούνται κατά την τρέχουσα και προσεχή περίοδο.

4.3. Όραμα και Στόχευση της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων, με χρονική περίοδο αναφοράς την περίοδο 2021 – 2027, δίνει έμφαση στην ολιστική προσέγγιση της ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας, στο πλαίσιο προώθησης της ενεργοποίησης, κοινωνικό-οικονομικής ένταξης και ενίσχυσης της συμμετοχής τους στην οικονομία ευρύτερα.

Το όραμα της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων αντανακλάται σε ένα **ολοκληρωμένο και συνεκτικό σύνολο πολιτικών για την προώθηση της απασχόλησης των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών, την ενίσχυση των προσόντων, των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητάς τους, και τη βελτίωση της ένταξης και συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας.**

Στο πλαίσιο αυτό, κύρια χαρακτηριστικά της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων είναι:

1. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων έχει στόχο να συμβάλλει στην καταπολέμηση της εργασιακής επισφάλειας που αντιμετωπίζουν πολλοί νέοι, είτε άνεργοι ή εργαζόμενοι. Η υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας με ειδική στόχευση στους νέους (συμπεριλαμβανομένων και των ΕΑΕΚ) θα πρέπει να εναρμονίζεται με την εθνική προτεραιότητα για την καταπολέμηση της εργασιακής επισφάλειας και στην προώθηση της ποιοτικής, μακροχρόνιας απασχόλησης.
2. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων, και το Σχέδιο Δράσης για την Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία, οφείλει να αποσκοπεί στην ενσωμάτωση της ισότητας ευκαιριών μεταξύ των φύλων ως οριζόντιας αρχής σε όλες τις δράσεις και παρεμβάσεις, με έμφαση στην αντιμετώπιση του επαγγελματικού διαχωρισμού, η οποία και θα πρέπει να κατευθύνει τις πολιτικές και παρεμβάσεις σε όλα τα επίπεδα, είτε αφορούν στην προσέγγιση των ανέργων και την καθοδήγησή τους για την (επαν)ένταξη στην αγορά εργασίας ή στην κατάρτιση για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους.
3. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων επιδιώκει να ενσωματώσει στο σχεδιασμό όλων των δράσεων και παρεμβάσεων την αρχή της καταπολέμησης των διακρίσεων όχι μόνο με βάση το φύλο, αλλά και με βάση την ηλικία, την καταγωγή, την αναπηρία, την κοινωνική και οικονομική κατάσταση κ.α.
4. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων αποσκοπεί στη βελτίωση του πλαισίου υλοποίησης των θεσμών της πρακτικής άσκησης και της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, στην αντιμετώπιση κάθε καταχρηστικής συμπεριφοράς στο πλαίσιο αυτών που αποβαίνει σε βάρος των νέων και των δικαιωμάτων τους, και στην αντιμετώπισή τους ως εφιαλτήριο για ουσιαστικές προοπτικές μακροχρόνιας, ποιοτικής απασχόλησης.

5. Οι προτεινόμενες δράσεις στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής έχουν σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των νέων από ευάλωτες ομάδες ή/και αυτών που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην πρόσβαση, την ένταξη και παραμονή στην αγορά εργασίας. Σε συνδυασμό με την ενσωμάτωση της εξατομικευμένης προσέγγισης και της χωρικής και τομεακής διαφοροποίησης των παρεμβάσεων, που διαπνέουν οριζόντια την Εθνική Στρατηγική, προβλέπει ειδική μέριμνα για την προσέγγιση και ενεργοποίηση του ευάλωτου νεανικού πληθυσμού και των νέων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο εργασιακού αποκλεισμού, όπως οι νέοι με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, οι προερχόμενοι από απομακρυσμένες περιοχές (νησιωτικές, ορεινές, αγροτικές) κ.α.
6. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων τοποθετεί τους ίδιους τους νέους στο επίκεντρο της «πορείας» προς την εξεύρεση μακροχρόνιας και ποιοτικής – αλλά και συμβατής με το επίπεδο γνώσεων, προσόντων και δεξιοτήτων τους – απασχόλησης, μέσα από εξατομικευμένες «διαδρομές» που αναπτύσσονται ύστερα από χαρτογράφηση των χαρακτηριστικών τους και διάγνωση των αναγκών τους. Αυτή η εξατομικευμένη διαδικασία προσέγγισης, καθοδήγησης και υποστήριξης για την εργασιακή ένταξη θα πλαισιωθεί από ένα ευέλικτο και αποτελεσματικό σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, και προώθησης των νέων προς την απασχόληση, προσαρμοσμένο στις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά τους, καθώς και στα δεδομένα και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η ανάληψη από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α., πρώην Ο.Α.Ε.Δ.) κεντρικού ρόλου στην εξατομικευμένη προσέγγιση και καθοδήγηση των άνεργων νέων, σε συνδυασμό με τη συνολική αναβάθμιση του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης, συμβάλλει στην ουσιαστική βελτίωση της απασχολησιμότητας και των προοπτικών εξεύρεσης εργασίας από τους νέους.
7. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων εστιάζει στην ενίσχυση της απασχόλησης των νέων μέσω της απορρόφησης σημαντικού μέρους αυτών σε νέες θέσεις εργασίας σε τομείς αιχμής, όπως οι κλάδοι της ΤΠΕ και της πράσινης, γαλάζιας και κυκλικής οικονομίας, καθώς και σε τομείς με σημαντική αναπτυξιακή δυναμική.
8. Η ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων συνδέεται άρρηκτα με την αύξηση – ποσοτική και ποιοτική – των προσόντων τους και τον εφοδιασμό τους με εκείνες τις

δεξιότητες που αναζητά η αγορά εργασίας, αλλά και την διεύρυνση και εμπλουτισμό των δεξιοτήτων τους σε μέσο-μακροπρόθεσμη βάση.

9. Η υγειονομική κρίση είχε αντίκτυπο στην απασχόληση, ιδίως των νέων, και απαιτεί ειδικές δράσεις και ολοκληρωμένες λύσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων, όσον αφορά στη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας, αλλά και στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση. Η εφαρμογή της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, αλλά και μιας ευρύτερης στρατηγικής για την απασχόληση των νέων, απαιτεί να συνεκτιμηθούν οι επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας, καθώς και τα αποτελέσματα των διαρθρωτικών αλλαγών που προκλήθηκαν από την πανδημία, με στόχο την προσαρμοστικότητα και ανθεκτικότητα της αγοράς εργασίας.
10. Η εφαρμογή της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, προκειμένου να επιτύχει στο σκοπό της (δηλ. στην προώθηση των νέων στην απασχόληση και την ενίσχυση της απασχολησιμότητάς τους), απαιτεί μεγαλύτερη ευελιξία στις διαδικασίες και τη διαχείρισή της. Η ευελιξία κυρίως στις διαδικασίες πρόσβαση των νέων – ανέργων και αναζητούντων εργασίας – στις υπηρεσίες της Δ.ΥΠ.Α., στην εγγραφή τους στο Μητρώο και στη λήψη εξατομικευμένης συμβουλευτικής και υποστήριξης, είναι απαραίτητη για την αύξηση του αριθμού των εγγεγραμμένων, προκειμένου αυτοί να λάβουν υποστήριξη για την (επαν)ένταξή τους στην αγορά εργασίας.
11. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων προτείνει την ανάπτυξη σχέσεων οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων Υπουργείων, των υπηρεσιών και των φορέων τους, των υπηρεσιών συντονισμού και διαχείρισης των χρηματοδοτικών προγραμμάτων, των κοινωνικών εταίρων, και άλλων δημοσίων φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης των νέων.
12. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων, και το Σχέδιο Δράσης για την Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία, προβλέπουν την ανάπτυξη και διατήρηση σχέσεων ουσιαστικής συνεργασίας της Δ.ΥΠ.Α. και των υπολοίπων εμπλεκόμενων φορέων χάραξης και άσκησης πολιτικών απασχόλησης, με τις επιχειρήσεις και τους κοινωνικούς εταίρους, με στόχο τόσο την καλύτερη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας και της οικονομίας όσο και την αποτελεσματική αντιστοίχιση των δεξιοτήτων των νέων με τις ανάγκες των επιχειρήσεων.

13. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων, όπως και η Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στην οποία εντάσσεται, θέτει ως προτεραιότητα την ενσωμάτωση της χωρικής διάστασης των πολιτικών, μέτρων και δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης των νέων (δηλ. την προσαρμογή τους με βάση τα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες, τις δυναμικές κ.α. σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο), καθώς και της τομεακής διάστασης (δηλ. την προσαρμογή των παραπάνω με βάση τα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες, τις δυναμικές κ.α. διαφορετικών κλάδων και τομέων δραστηριότητας). Η συγκεκριμένη διαφοροποίηση ευνοεί την καλύτερη κατεύθυνση των νέων στην απασχόληση με βάση τα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τα προσόντα των ίδιων, αλλά και με βάση τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των περιοχών όπου κατοικούν, τις διαθέσιμες ευκαιρίες απασχόλησης σε γειτονικές περιοχές κ.α.
14. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων και το Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τη Νεολαία προβλέπουν τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών για το σχεδιασμό, την εξειδίκευση, το συντονισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των μέτρων, δράσεων και παρεμβάσεων, μέσα από τη συλλογή και επεξεργασία έγκυρων δεδομένων και την τροφοδότηση των ως άνω διαδικασιών. Με υιοθέτηση μιας τέτοιας προσέγγισης (evidence-based policy-making) βελτιώνεται έμπρακτα η αποτελεσματικότητα των ασκούμενων πολιτικών, μεγιστοποιείται ο αντίκτυπός τους, και οι διαθέσιμοι χρηματοδοτικοί πόροι κατευθύνονται σε παρεμβάσεις με τον μεγαλύτερο δυνατό αντίκτυπο, ώστε να δημιουργούν αξία.
15. Η εφαρμογή του περιεχομένου της Εθνικής Στρατηγικής συνδέεται άμεσα με τον οργανωτικό εκσυγχρονισμό και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Δ.ΥΠ.Α., αφού αυτός διευκολύνει σημαντικά την εξατομικευμένη προσέγγιση, καθοδήγηση και υποστήριξη των νέων ανέργων και αναζητούντων εργασία, ενώ ευνοείται η παραγωγή και αξιοποίηση δεδομένων για την ανατροφοδότηση των ασκούμενων πολιτικών και δράσεων και προσαρμογή τους στις μεταβαλλόμενες ανάγκες.

Τα εν λόγω χαρακτηριστικά της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων συνθέτουν την **πολυδιάστατη, και ταυτόχρονα εστιασμένη, στρατηγική προσέγγιση** που αυτή ακολουθεί, με την ενίσχυση της απασχόλησης και απασχολησιμότητας των νέων στο επίκεντρο. Η ενίσχυση της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας

αποτελεί το κυριότερο εργαλείο για την εργασιακή και οικονομική ένταξη των νέων, ανάμεσα στους οποίους και αυτοί από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και όσοι βρίσκονται αντιμέτωποι με την εργασιακή επισφάλεια και τον κίνδυνο εργασιακού – και κατ’ επέκταση κοινωνικού - αποκλεισμού. Η υιοθέτηση της εξατομικευμένης προσέγγισης των νέων, ως στρατηγική «έμφασης στον αποδέκτη» (**user-orientation**) των υπηρεσιών και των δράσεων και παρεμβάσεων, αποτελούν με τη σειρά τους κεντρικά στοιχεία των προτεινόμενων πολιτικών και δράσεων για την προώθηση των νέων στην απασχόληση και την ενίσχυση της απασχολησιμότητάς τους.

4.4. Στρατηγικοί Στόχοι και Κατευθύνσεις

Την Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων διέπουν οι **παρακάτω στόχοι**, που αποτελούν και πεδία στα οποία επιδιώκεται αλλαγή και βελτίωση, σε συνέχεια της διάγνωσης προβλημάτων και προκλήσεων:

Στρατηγικός Στόχος 1 (Σ.Σ.1): Να αντιμετωπιστεί η ανεργία των νέων και η χαμηλή συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας, μέσα από την τοποθέτηση στο επίκεντρο της διαδικασίας εξατομικευμένης προσέγγισης και καθοδήγησης, με σκοπό την ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Στρατηγικός Στόχος 2 (Σ.Σ.2): Να ενισχυθεί η απασχολησιμότητα και τα προσόντα και οι δεξιότητες των νέων, προκειμένου να έχουν περισσότερες ευκαιρίες εξεύρεσης απασχόλησης, αντιμετωπίζοντας το ψηφιακό χάσμα και το χάσμα δεξιοτήτων τόσο κατά την είσοδο και παραμονή τους στην αγορά εργασίας, όσο και στη επιλογή των διαδρομών μάθησης και κατάρτισης.

Στρατηγικός Στόχος 3 (Σ.Σ.3): Οι παραγωγικοί μετασχηματισμοί που λαμβάνουν χώρα, και η ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, να οδηγήσουν σε ένα συμπεριληπτικό, ανθεκτικό και βιώσιμο παραγωγικό μοντέλο, με δημιουργία ευκαιριών/προοπτικών για απασχόληση των νέων ή/και επιχειρηματική/επαγγελματική δραστηριοποίησή τους.

Στρατηγικός Στόχος 4 (Σ.Σ.4): Να παρέχεται σε όλους τους νέους αποτελεσματική εξατομικευμένη υποστήριξη από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόληση, με αξιοποίηση σύγχρονων εργαλείων και μεθοδολογιών προσέγγισης, διάγνωσης των αναγκών, και παροχής συμβουλευτικής και καθοδήγησης, με σκοπό την ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας κατά το γρηγορότερο δυνατό. Ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να δίνεται για τον εντοπισμό, την προσέγγιση και την υποστήριξη νέων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και νέων με σημαντικά εμπόδια στην πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας.

Στρατηγικός Στόχος 5 (Σ.Σ.5): Να περιοριστούν δραστικά οι διακρίσεις και το χάσμα μεταξύ φύλων στην απασχόληση και τις αμοιβές, το οποίο είναι ιδιαίτερα έντονο και στις νεότερες ηλικίες, μέσα από στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης και προώθησης των ίσων ευκαιριών.

Στρατηγικός Στόχος 6 (Σ.Σ.6): Να περιοριστεί το ποσοστό των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΑΕΚ), διευκολύνοντας τη μετάβαση αυτών από την εκπαίδευση στην απασχόληση, και αντιμετωπίζοντας το ρίσκο σταδιακής και μακροχρόνιας αποσύνδεσής τους από την αγορά εργασίας.

Στρατηγικός Στόχος 7 (Σ.Σ.7): Να υπάρξει ειδικότερη μέριμνα και προσαρμογή στις ανάγκες των πιο ευάλωτων νέων, που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα εμπόδια στην πρόσβαση και ένταξή τους στην αγορά εργασίας (μακροχρόνια ανέργων, ατόμων με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, μεταναστών-προσφύγων, προερχόμενων από τις απομακρυσμένες περιοχές της χώρας κ.α.).

Στρατηγικός Στόχος 8 (Σ.Σ.8): Να αναπτυχθεί και να διευρυνθεί η συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών χάραξης πολιτικής και της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, από τη μία πλευρά, και των κοινωνικών εταίρων, των παραγωγικών φορέων και της Κοινωνίας των Πολιτών, από τη άλλη, ενισχύοντας τη συμμετοχή των τελευταίων στο σχεδιασμό, την προώθηση, την υλοποίηση και παρακολούθηση των πολιτικών και δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας των νέων.

Στρατηγικός Στόχος 9 (Σ.Σ.9): Να διαμορφωθεί ένα αποδοτικό και ασφαλές πλαίσιο για την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης και απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, με έμφαση στην απόκτηση ουσιαστικών γνώσεων και εμπειρίας μέσω του εκάστοτε εργασιακού αντικειμένου, στην επένδυση για ανάπτυξη δεξιοτήτων και προσόντων των συμμετεχόντων, και στη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας, με προοπτικές για συνέχιση της απασχόλησης.

Στρατηγικός Στόχος 10 (Σ.Σ.10): Να διαμορφωθεί ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο πλαίσιο διακυβέρνησης των πολιτικών, δράσεων και προγραμμάτων απασχόλησης των νέων και ενίσχυσης των προσόντων και δεξιοτήτων τους, που θα βασίζεται από τη μία πλευρά στη συγκέντρωση και ανάλυση έγκυρων και αξιόπιστων δεδομένων για αξιολόγηση των υλοποιούμενων πολιτικών και αναπροσαρμογή των στόχων και των εργαλείων πολιτικής (evidence-based policy-making), και από την άλλη πλευρά στη δομημένη συνεργασία και αλληλεπίδραση με τους κοινωνικούς εταίρους, με τους παραγωγικούς φορείς και τις επιχειρήσεις, και την Κοινωνία των Πολιτών.

Οι παραπάνω Στρατηγικοί Στόχοι διαμορφώνουν το πλαίσιο στρατηγικής κατεύθυνσης της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, και αποκρυσταλλώνουν τη φιλοσοφία και την ευρύτερη στόχευση αυτής.

Ο βαθμός προώθησης και επίτευξης των Στρατηγικών Στόχων, καθ' όλη τη χρονική περίοδο αναφοράς της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων (2021 – 2027, με ορίζοντα έως το 2030), θα προσεγγιστεί και θα παρακολουθείται μέσα από μια σειρά ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών, που αποτυπώνουν τα **προσδοκώμενα αποτελέσματα** της εφαρμογής πολιτικών και παρεμβάσεων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής σε τρία επίπεδα: (α) τα αποτελέσματα των πολιτικών και παρεμβάσεων **στο βραχυπρόθεσμο διάστημα** (έως 1 έτος έπειτα) από την υλοποίηση και ολοκλήρωσή τους, (β) τα αποτελέσματα των πολιτικών και παρεμβάσεων **στο μεσοπρόθεσμο διάστημα** (3 και πλέον έτη έπειτα) από την υλοποίηση και ολοκλήρωσή τους, και (γ) τις **μέσο-μακροπρόθεσμες επιδράσεις** των πολιτικών και παρεμβάσεων και ευρύτερα της Στρατηγικής στην αγορά εργασίας. Οι δείκτες προσδοκώμενων αποτελεσμάτων που επιλέγονται ως σημεία αναφοράς στο πλαίσιο της Στρατηγικής έχουν ως εξής:

Δείκτες αποτελεσμάτων στο βραχυπρόθεσμο διάστημα:

- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ανέργων ηλικίας 15-29 ετών (και των νέων ΕΑΕΚ) που λαμβάνουν προσφορά συμμετοχής σε πρόγραμμα απασχόλησης, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή/και κατάρτισης και επανακατάρτισης σε διάστημα έως 4 μηνών από την εγγραφή τους στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α. **σε 40% το 2025 και σε τουλάχιστον 48% το 2030**, σε σχέση με 33,3% το 2030.
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ανέργων ηλικίας 15-29 ετών που συμμετέχουν σε προγράμματα ή δράσεις προτεινόμενες από την παρούσα Εθνική Στρατηγική και βρίσκονται σε θετική εργασιακή και κοινωνικό-οικονομική κατάσταση ένα έτος μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος **σε 55% το 2025 και σε τουλάχιστον 60% το 2030**, σε σχέση με 47,6% το 2020.
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών που βρίσκουν εργασία συμβατή με τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη συμμετοχή τους σε πρόγραμμα ή δράση απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή κατάρτισης, σε διάστημα ενός έτους από την ολοκλήρωση του προγράμματος ή της δράσης, **κατά 15% έως το 2027 και τουλάχιστον κατά 20% το 2030** (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ανέργων ηλικίας 15 – 29 ετών από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες που βρίσκουν εργασία σε διάστημα ενός έτους από την ολοκλήρωση προγράμματος ή δράσης προώθησης στην απασχόληση, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή/και κατάρτισης στο οποίο συμμετείχαν, **κατά 15% έως το 2027 και κατά τουλάχιστον 25% το 2030** (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).

- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών που δραστηριοποιούνται ως επιχειρηματίες σε διάστημα ενός έτους ύστερα από συμμετοχή τους σε πρόγραμμα ή δράση ενίσχυσης των επιχειρηματικών δεξιοτήτων ή στήριξης επιχειρηματικών ιδεών **κατά 20% έως το 2027 και κατά 30% το 2030** (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών που συμμετείχαν σε δράσεις και προγράμματα στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής, και δηλώνουν ικανοποιημένοι από την τρέχουσα εργασιακή τους κατάσταση και τις εργασιακές τους προοπτικές σε διάστημα 12 και 24 μηνών από την ολοκλήρωση του προγράμματος ή της δράσης, **κατά 18% έως το 2025 και κατά τουλάχιστον 30% το 2030** (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).

Δείκτες αποτελεσμάτων στο μεσοπρόθεσμο διάστημα:

- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών που παραμένουν σε θέση εργασίας στην οποία προσλήφθηκαν μετά τη συμμετοχή τους σε πρόγραμμα ή δράση απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή κατάρτισης ή βρίσκονται σε άλλη θέση εργασίας αντίστοιχου περιεχομένου και αμοιβών, τρία έτη μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος ή δράσης, **κατά 15% έως το 2027 και τουλάχιστον κατά 20% το 2030** (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών που συνεχίζουν να απασχολούνται ως επιχειρηματίες ή ελεύθεροι επαγγελματίες σε διάστημα τριών ετών ύστερα από συμμετοχή σε πρόγραμμα ή δράση ενίσχυσης των επιχειρηματικών δεξιοτήτων ή στήριξης επιχειρηματικών ιδεών, **κατά 12% έως το 2027 και κατά 24% τουλάχιστον το 2030** (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ανέργων ηλικίας 15 – 29 ετών από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες που παραμένουν σε εργασία σε διάστημα τριών ετών από την ολοκλήρωση προγράμματος ή δράσης προώθησης στην απασχόληση, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή/και κατάρτισης στο οποίο συμμετείχαν, **κατά 15% έως το 2027 και κατά τουλάχιστον 20% το 2030** (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών που συμμετείχαν σε δράσεις και προγράμματα στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής, και συνεχίζουν να δηλώνουν ικανοποιημένοι από την τρέχουσα εργασιακή τους κατάσταση και τις εργασιακές τους προοπτικές σε διάστημα τριών ετών από την ολοκλήρωση του προγράμματος ή της δράσης, **κατά 25% έως το 2027 και κατά τουλάχιστον 30% το 2030** (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).

Δείκτες μέσο-μακροπρόθεσμων επιδράσεων

- ⇒ **Μείωση της ανεργίας των νέων 15-29 ετών από 28,4% το 2021 σε τουλάχιστον 18% το 2030, με ενδιάμεσο στάδιο τη μείωση στο 22% το 2025.**
- ⇒ **Μείωση του χάσματος φύλων στην απασχόληση των νέων 15-29 ετών από 8% το 2021 σε κάτω του 3% το 2030, με ενδιάμεσο στάδιο τη μείωση στο 5% το 2025.**
- ⇒ **Μείωση του ποσοστού των νέων ΕΑΕΚ 15 – 24 ετών από 11% το 2021 σε 5% το 2030, με ενδιάμεσο στάδιο τη μείωση στο 8% το 2025.**
- ⇒ **Μείωση του ποσοστού των νέων ΕΑΕΚ 25 – 29 ετών από 28,7% το 2021 σε 16% το 2030, με ενδιάμεσο στάδιο τη μείωση σε 21% το 2025.**
- ⇒ **Αύξηση του ποσοστού των νέων ανέργων ηλικίας 15-29 ετών και των νέων ΕΑΕΚ της ίδιας ηλικιακής ομάδας που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α. και λαμβάνουν εξατομικευμένες υπηρεσίες συμβουλευτικής στήριξης σε 80% το 2027, σε σχέση με 58,7% το 2020.**
- ⇒ **Μείωση του ποσοστού ανεργίας των νέων ηλικίας 15-29 ετών που είναι πολίτες τρίτων χωρών σε 40% το 2025 και τουλάχιστον 37% το 2030, σε σχέση με 42,8% το 2021.**
- ⇒ **Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις τουλάχιστον στο 35% το 2025 και τουλάχιστον το 45% το 2030.**
- ⇒ **Αύξηση του καθαρού αριθμού (σε όρους ισοδύναμου πλήρους απασχόλησης) θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν σε κλάδους της ψηφιακής, πράσινης και γαλάζιας οικονομίας και απορρόφησαν νέους ηλικίας 15 – 29 ετών κατά 20% έως το 2027 και τουλάχιστον κατά 30% το 2030, με την ολοκλήρωση της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).**
- ⇒ **Αύξηση της θετικής στάσης που διατυπώνεται απέναντι στην ανάπτυξη επιχείρησης ή/και την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος από νέους της ηλικιακής ομάδας 15 – 29 ετών, κατά τουλάχιστον 20% έως το 2027 και τουλάχιστον 30% το 2030, με την ολοκλήρωση της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).**
- ⇒ **Αύξηση του ποσοστού των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών που συμμετείχαν σε δράσεις και προγράμματα στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής, και συνεχίζουν να δηλώνουν ικανοποιημένοι από την τρέχουσα εργασιακή τους κατάσταση και τις εργασιακές τους προοπτικές σε διάστημα πέντε ετών από την ολοκλήρωση του προγράμματος ή της δράσης, κατά τουλάχιστον 25% το 2030 (κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας).**

Οι παραπάνω ποσοτικοί και ποιοτικοί δείκτες, που αντανακλούν και προσδοκώμενα αποτελέσματα για τη βελτίωση της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών, λαμβάνουν υπόψη τους τον **Αναθεωρημένο Κοινωνικό Πίνακα Αποτελεσμάτων** (European Social Scoreboard) της Ε.Ε., την **Κοινή Εργαλειοθήκη Δεικτών** για την παρακολούθηση και αξιολόγηση παρεμβάσεων με χρηματοδότηση από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ESF+)**, και τον **Πίνακα Αποτελεσμάτων για την Ανάκαμψη και την Ανθεκτικότητα**, καθώς και συστήματα δεικτών που προτείνονται από διεθνείς οργανισμούς όπως ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας, ο Ο.Ο.Σ.Α. και η Παγκόσμια Τράπεζα

Επιπροσθέτως, την Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων διαπνέουν **οριζόντια** οι παρακάτω στρατηγικές κατευθύνσεις:

- i. Αναβάθμιση και ενίσχυση της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, μέσα από την παροχή περιεχομένου εκπαίδευσης και κατάρτισης που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς για γνώσεις και δεξιότητες, και την υπέρβαση του ψηφιακού χάσματος και του χάσματος φύλων.
- ii. Διασφάλιση της πραγματικής και αποτελεσματικής ισότητας στις ευκαιρίες για πρόσβαση στην απασχόληση μεταξύ ατόμων διαφορετικού φύλου, καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων και άλλων προσωπικών χαρακτηριστικών.
- iii. Δημιουργία συνθηκών στην αγορά εργασίας που προσφέρουν απασχόληση σε ποιοτικές θέσεις εργασίας, βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, και προοπτικές εργασιακής ανέλιξης, και περιορίζουν τις ανισότητες και διακρίσεις.
- iv. Καθιέρωση και διαρκής βελτίωση της εξατομικευμένης προσέγγισης και της παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής και καθοδήγησης των νέων ανέργων και αναζητούντων εργασία από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, μέσα από την ανάπτυξη επιχειρησιακής επάρκειας, την αξιοποίηση κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού, την υιοθέτηση σύγχρονων εργαλείων, πρακτικών, συστημάτων και διαδικασιών, και τη λειτουργία τελικά των υπηρεσιών της Δ.ΥΠ.Α. ως ενιαίων σημείων ολοκληρωμένης υποστήριξης των νέων, διάγνωσης των αναγκών τους, και κατεύθυνσής τους σε συγκεκριμένα προγράμματα τοποθέτησης σε θέσεις απασχόλησης ή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

- v. Προσαρμογή των πολιτικών, των προγραμμάτων και των υπηρεσιών για νέους από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και νέους που αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια στην εργασιακή τους ένταξη ή επανένταξη, και συνδυασμός τους με άλλα μέτρα υποστήριξης και ενδυνάμωσης όπου αυτό είναι εφικτό.
- vi. Προώθηση της άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος και της επιχειρηματικότητας ως εναλλακτικών επιλογών απασχόλησης για τους νέους, με παράλληλη μέριμνα για αντιμετώπιση καταχρηστικών συμπεριφορών (όπως στην περίπτωση της εικονικής αυτό-απασχόλησης).
- vii. Διαμόρφωση ασφαλών, βιώσιμων και δίκαιων εργασιακών περιβαλλόντων, με δίκαιους όρους περιεχομένου εργασίας και αμοιβής, και σεβασμό στα εργασιακά δικαιώματα, καθώς και με παροχή δυνατοτήτων ποιοτικής πρακτικής άσκησης και μαθητείας.
- viii. Προώθηση της κινητικότητας των νέων που αναζητούν εργασία, είτε εντός της χώρας είτε εντός της Ε.Ε., για λόγους εξεύρεσης απασχόλησης ή εκπαίδευσης και κατάρτισης, με στόχο την ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της προοπτικής για εξεύρεση βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης, αξιοποιώντας τα εργαλεία και τις δυνατότητες που παρέχει και η Ε.Ε. (Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία, Erasmus+, πρόγραμμα A.L.M.A. κ.α.).
- ix. Βελτίωση της διαχείρισης της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία και ενίσχυση της ευελιξίας του προγράμματος και των δράσεων που θα προωθηθούν μέσω αυτού, με γνώμονα την αποτελεσματικότητα και τον εργασιακό και κοινωνικό-οικονομικό αντίκτυπο των μέτρων και δράσεων.
- x. Ενθάρρυνση και ενίσχυση της συνεργασίας των αρχών και φορέων χάραξης και άσκησης πολιτικής με τους κοινωνικούς εταίρους, τους παραγωγικούς φορείς και τους φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών, με στόχο το διαρκή εμπλουτισμό των δράσεων και προγραμμάτων που υλοποιούνται, την προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, της οικονομίας και της κοινωνίας και τη βελτίωση της παρακολούθησης και αξιολόγησής τους.
- xi. Ενθάρρυνση και ενίσχυση της συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην υλοποίηση πολιτικών και δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης των νέων και βελτίωσης των προσόντων και δεξιοτήτων τους, καθώς και των κοινωνικών εταίρων, των παραγωγικών φορέων, των φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών,

αλλά και των εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, με στόχο τη διάχυση και αξιοποίηση υψηλής ποιότητας δεδομένων για τη βελτίωση του σχεδιασμού των προγραμμάτων και δράσεων, και τη μέγιστη δυνατή προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, αλλά και των αναζητούντων εργασία.

4.5. Άξονες της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, και ιδιαίτερα τα κύρια χαρακτηριστικά, τους Στρατηγικούς Στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων διαρθρώνεται σε **έξι (6) διακριτούς Άξονες:**

- ❖ **Άξονας 1: Εντοπισμός, Προσέγγιση και Καθοδήγηση**
- ❖ **Άξονας 2: Απόκτηση και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων**
- ❖ **Άξονας 3: Προώθηση στην Απασχόληση**
- ❖ **Άξονας 4: Ισότιμες Ευκαιρίες Πρόσβασης στην Απασχόληση**
- ❖ **Άξονας 5: Ενίσχυση της Νεανικής Επιχειρηματικότητας**
- ❖ **Άξονας 6: Βελτίωση του πλαισίου Διακυβέρνησης**

Οι παραπάνω άξονες – που απεικονίζονται στο Σχήμα 4.2 στη συνέχεια - υποστηρίζουν την κεντρική στρατηγική στόχευση της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, ήτοι την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και τον περιορισμό της νεανικής ανεργίας, τη βελτίωση των προσόντων και δεξιοτήτων των νέων, και τη διαμόρφωση μιας σύγχρονης αγοράς εργασίας για όλους, χωρίς περιορισμούς και διακρίσεις.

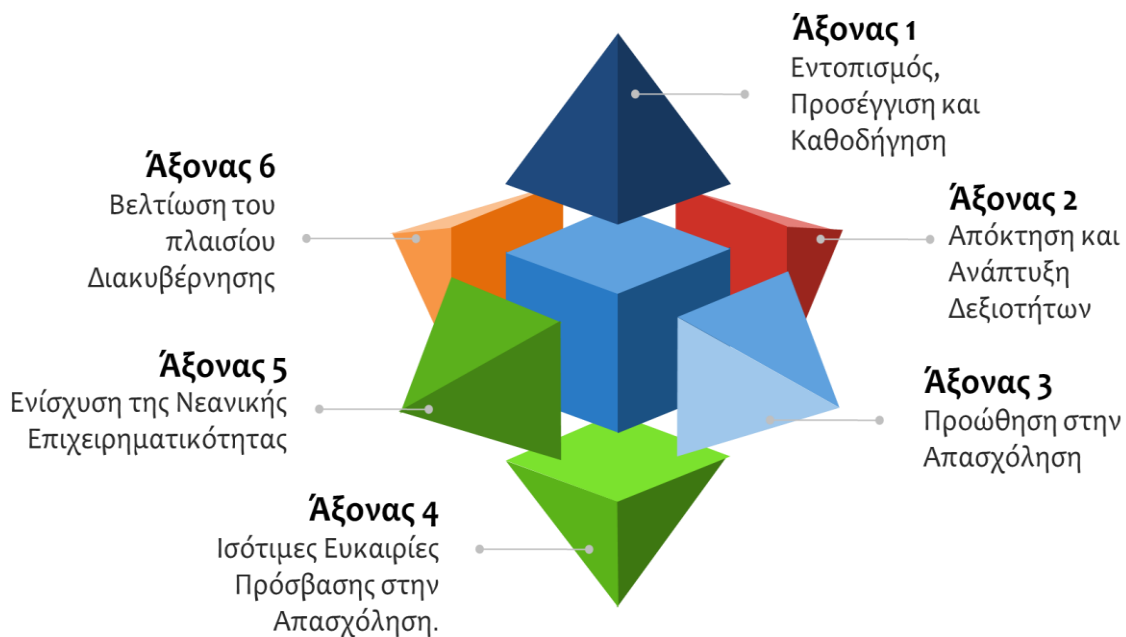
Οι Άξονες συνδυάζονται για να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες των διαφορετικών νέων – και σε εξατομικευμένη βάση – λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων τους. Ως εκ τούτου ο Άξονας 1 που αφορά στον εντοπισμό των νέων ανέργων, και ιδιαίτερα όσων βρίσκονται εκτός των Μητρώων της Δ.ΥΠ.Α., την προσέγγισή τους, τη διάγνωση των αναγκών τους και την παροχή προς αυτούς εξατομικευμένης συμβουλευτικής και καθοδήγησης, συνδέεται με τους Άξονες 2, 3, 4 και 5, κατευθύνοντας τους νέους ανέργους και αναζητούντες εργασία σε δράσεις και προγράμματα που υλοποιούνται στο πλαίσιο αυτών.

Με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεται ο **ολοκληρωμένος χαρακτήρας** της Στρατηγικής, και των δράσεων και παρεμβάσεων που θα δρομολογηθούν στο πλαίσιο αυτής. Μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης, διάγνωσης και συμβουλευτικής, που αποτελεί θεμέλιο

των νέων πολιτικών απασχόλησης (όπως αποτυπώνεται και στην Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης), θα εντοπίζονται οι κατάλληλες επιλογές προγραμμάτων και δράσεων για την εκάστοτε περίπτωση νέου ανέργου, και αυτός θα παραπέμπεται για συμμετοχή σε αυτές.

Οι νέοι της ηλικιακής κατηγορίας 15 – 29 ετών αποτελούν άλλωστε έντονα ανομοιογενές σύνολο, με πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά, ανάγκες, προτιμήσεις, συμπεριφορές, υπόβαθρο και προηγούμενες και τρέχουσες εργασιακές και μαθησιακές διαδρομές, κάτι που καθιστά την εξατομικευμένη προσέγγιση τον μόνο αποτελεσματικό μηχανισμό για την υποστήριξή τους και τη διευκόλυνση της ένταξης ή επανένταξής τους στην αγορά εργασίας.

Σχήμα 4.2 Άξονες Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων παρέχει ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό στρατηγικό πλαίσιο για την προώθηση πολιτικών, μέτρων, παρεμβάσεων και δράσεων, με πόρους από διαφορετικές χρηματοδοτικές πηγές. Συνεπώς, κεντρική επιδίωξη αποτελεί η μεγιστοποίηση των συνεργειών και των συμπληρωματικοτήτων των επιμέρους κατηγοριών δράσεων και παρεμβάσεων, η οποία είναι και αντικείμενο του Άξονα 6 της Στρατηγικής που αφορά στη διακυβέρνηση της, και έχει ανάμεσα στις βασικές του επιδιώξεις την καθιέρωση **μηχανισμού διαρκούς παρακολούθησης και αξιολόγησης** των υλοποιούμενων πολιτικών. Με αυτό τον τρόπο, όπως αναλύεται στη

συνέχεια, είναι δυνατή η εκτίμηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας αυτών, και του βαθμού συμβολής τους στην επίτευξη των Στρατηγικών Στόχων που τίθενται, ενώ διευκολύνεται η επανεξέταση των προτεραιοτήτων και των πολιτικών και μέτρων, βάσει έγκυρων και αξιόπιστων δεδομένων από την αγορά εργασίας.

5. Αρχιτεκτονική και Πλαίσιο Δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

5.1. Άξονας 1: Εντοπισμός, Προσέγγιση και Καθοδήγηση

Ο Άξονας 1 της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων περιλαμβάνει τον «πυρήνα» της εφαρμογής της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, και το σύνολο των διαδικασιών για τη χαρτογράφηση των νέων ανέργων (συμπεριλαμβανομένων και των νέων ΕΑΕΚ), τον εντοπισμό, την προσέγγισή τους και την προσέλκυση σε εγγραφή στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α., τη διάγνωση και τον προσδιορισμό των αναγκών τους, και την παροχή σε αυτούς εξατομικευμένης συμβουλευτικής και καθοδήγησης με βάση το προφίλ, τα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τις υφιστάμενες γνώσεις και δεξιότητες.

Σκοπός του Άξονα 1 είναι, μέσα από την εξατομικευμένη προσέγγιση και καθοδήγηση των νέων ανέργων και αναζητούντων εργασία, να διαμορφωθούν προσαρμοσμένες ατομικές «διαδρομές» προς την απασχόληση, την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας ή/και τη συμμετοχή σε δράσεις κατάρτισης και δια βίου μάθησης, παραπέμποντας τους νέους σε επιμέρους διαθέσιμα προγράμματα και δράσεις (που θα υλοποιούνται στο πλαίσιο των υπολοίπων Αξόνων της Εθνικής Στρατηγικής). Στο επίκεντρο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων τοποθετείται, κατά συνέπεια, ένα μοντέλο υλοποίησης **βασισμένο στον «αποδέκτη» (user-oriented)** και τις εξατομικευμένες ανάγκες του, στη βάση των οποίων ο εκάστοτε νέος άνεργος θα λαμβάνει στοχευμένη συμβουλευτική και καθοδήγηση, και θα κατευθύνεται για συμμετοχή σε συγκεκριμένες διαθέσιμες επιλογές απασχόλησης, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή/και κατάρτισης για ανάπτυξη δεξιοτήτων ή απόκτηση νέων.

Επισημαίνεται πως η εφαρμογή της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία έχει ως στόχο της, όπως αποτυπώθηκε και παραπάνω, να διασφαλίσει πως όλοι οι νέοι θα λαμβάνουν προσφορά απασχόλησης, συνέχισης της εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης καλής ποιότητας εντός περιόδου **τεσσάρων μηνών** από τη στιγμή που καθίστανται άνεργοι (βάσει εγγραφής στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α.) ή θα εξέρχονται από την τυπική εκπαίδευση. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτή η φιλοδοξία, χρειάζεται να γίνουν διαθέσιμα περισσότερα κίνητρα σε μεγαλύτερο αριθμό νέων, ανεξαρτήτως φραγμών που μπορεί να αντιμετωπίζουν, διασφαλίζοντας ότι κανένας δεν μένει στο περιθώριο.

Η εφαρμογή της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία θα πρέπει να επιδιώξει την παροχή εξατομικευμένης συμβουλευτικής, καθοδήγησης και υποστήριξης στους νέους για την απόκτηση πολύτιμης επαγγελματικής εμπειρίας και εξοικείωσης με την αγορά εργασίας και την οικονομία, και για την ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο της παραγωγής και της εργασίας, και ιδιαίτερα εκείνων των δεξιοτήτων που σχετίζονται με κλάδους και τομείς υψηλής αναπτυξιακής σημασίας και με τις «δίδυμες» μεταβάσεις (πράσινη και ψηφιακή) και τους λοιπούς παραγωγικούς μετασχηματισμούς που λαμβάνουν χώρα.

Σημειώνεται πως ο σημαντικός αριθμός νέων ανέργων και ΕΑΕΚ που παραμένουν εκτός Μητρώων της Δ.ΥΠ.Α., και οι δυσκολίες στον εντοπισμό και την προσέγγισή τους ώστε να υποστηριχθούν στη διαδικασία ένταξης ή επανένταξής τους στην αγορά εργασίας, καθιστά ιδιαίτερα σημαντική τη **συνεργασία φορέων και οργανισμών σε διαφορετικά επίπεδα**, με σκοπό οι παρεμβάσεις να φτάνουν στο εγγύτερο δυνατό επίπεδο με την ομάδα-στόχου, δηλαδή τους νέους ανέργους και ΕΑΕΚ της ηλικιακής ομάδας 15 – 29 ετών. Στο επίκεντρο του «δικτύου» αυτού φορέων και οργανισμών τοποθετείται η **Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης** (Δ.ΥΠ.Α., πρώην Ο.Α.Ε.Δ.), η οποία στο πλαίσιο του πρόσφατου οργανωτικού και επιχειρησιακού εκσυγχρονισμού και μετασχηματισμού της, καθίσταται ο κύριος βραχίονας για την υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας, και αναλαμβάνει την κομβική δραστηριότητα της **εξατομικευμένης επαφής και προσέγγισης** των νέων ανέργων και ΕΑΕΚ προκειμένου να τους υποστηρίξει για την κατά το δυνατόν αμεσότερη ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας, τη διευκόλυνση της εξεύρεσης από αυτούς κατάλληλης θέσης απασχόλησης ή τη στροφή τους προς την αυτό-απασχόληση ή την επιχειρηματικότητα ως βιώσιμες εναλλακτικές επιλογές εργασίας και οικονομικής δραστηριότητας, και τη βελτίωση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητάς τους.

Οι δράσεις, οι παρεμβάσεις και τα μέτρα που προτείνονται προς υλοποίηση στο πλαίσιο του Άξονα 1 εντάσσονται στις ακόλουθες προτεραιότητες, οι οποίες εξειδικεύονται στη συνέχεια:

Προτεραιότητα 1.1: Εντοπισμός και Χαρτογράφηση
Προτεραιότητα 1.2: Εξατομικευμένη Συμβουλευτική και Καθοδήγηση
Προτεραιότητα 1.3: Συνεργασία με τις Επιχειρήσεις, τους Εργοδότες και τους Κοινωνικούς Εταίρους

Προτεραιότητα 1.1: Εντοπισμός και Χαρτογράφηση

Ο **εντοπισμός** (tracking) και η **χαρτογράφηση** (mapping) των νέων ανέργων και ΕΑΕΚ της ηλικιακής ομάδας 15 – 29 ετών, και ιδιαίτερα όσων δεν έχουν πραγματοποιήσει την εγγραφή στους στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α. και των πιο ευάλωτων εξ' αυτών – οπότε και δυσκολότερο να εντοπιστούν – αποτελεί το πρώτο στάδιο της ευρύτερης διαδικασίας μέσω της οποίας υλοποιείται η Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία.

Σε πρακτικό επίπεδο, ο εντοπισμός και η χαρτογράφηση είναι απαραίτητες ενέργειες ώστε οι νέοι εκείνοι που συναντούν τις μεγαλύτερες δυσκολίες στη μετάβαση από την εκπαίδευση ή την κατάρτιση στην απασχόληση, να εντοπιστούν και να λάβουν ειδικές υπηρεσίες προκειμένου να μειωθεί το ρίσκο ανεργίας – ιδίως μακροχρόνιας ανεργίας, που οδηγεί σε σταδιακή αποσύνδεση από την αγορά εργασίας.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις και δράσεις για τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση των νέων ανέργων ηλικίας 15 – 29 ετών, και ιδιαίτερα των νέων ΕΑΕΚ της ίδιας ηλικιακής ομάδας, αποσκοπεί στο να εντοπίσει τους νέους αυτούς και να διευκολύνει ακολούθως την προσέγγισή τους και την εξατομικευμένη καθοδήγηση και υποστήριξή τους. Αυτή η διαδικασία συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των χαρακτηριστικών των εν λόγω νέων σε μάκρο-επίπεδο και στον εντοπισμό τους (γεωγραφικά και περιπτωσιακά), και στη συνέχεια στην ανάπτυξη κατάλληλων μέτρων για την προσέγγιση και καθοδήγησή τους στο μικρο-επίπεδο.

Με βάση τη διεθνή και εγχώρια εμπειρία, ο εντοπισμός και η χαρτογράφηση των νέων ανέργων, και ιδιαίτερα των νέων ΕΑΕΚ, μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από τρεις διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, οι οποίες είναι βέλτιστο να συνδυάζονται ώστε να αξιοποιούνται τα πλεονεκτήματά τους: (α) η **συνδυαστική χρήση διοικητικών δεδομένων** από διαφορετικές πηγές (π.χ., εκπαιδευτικό σύστημα, συστήματα ΑΑΔΕ και ΕΦΚΑ, Μητρώα Δ.ΥΠ.Α., συστήματα κοινωνικής προστασίας, δημοτολόγια κ.α.), (β) η **συνεργασία με φορείς και οργανισμούς** που δραστηριοποιούνται σε πεδία συμβατά με τους νέους σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο, και (γ) η αξιοποίηση ειδικών εργαζομένων με/ για τους νέους (youth workers) με σκοπό την διεξαγωγή έρευνας για τον **εντοπισμό και τη χαρτογράφηση στο πεδίο** (field work).

Η ανάπτυξη μηχανισμών και πρακτικών εντοπισμού και χαρτογράφησης συμβάλλει και στον έγκαιρο εντοπισμό και την πρόληψη ώστε νέοι με υψηλό ρίσκο να γίνουν ΕΑΕΚ να λαμβάνουν κατάλληλη υποστήριξη, και να αποτρέπεται η συγκεκριμένη εξέλιξη, αλλά και να παρακολουθούνται οι μεταβολές στα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των νέων ανέργων και ΕΑΕΚ σε συνολικό επίπεδο, και να αξιοποιείται η πληροφόρηση αυτή ώστε να σχεδιάζονται κατάλληλες πολιτικές, δράσεις και προγράμματα συμβουλευτικής και καθοδήγησης, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης κ.ο.κ. Με αυτό τον τρόπο βελτιώνεται, συνεπώς, και η διαδικασία της εξατομικευμένης υποστήριξης των νέων.

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο και τις κατευθύνσεις της **Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία** (Σύσταση του Συμβουλίου 2020/C 372/01 για «μια γέφυρα προς την απασχόληση — ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία»), στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 1.1. της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων εντάσσονται παρεμβάσεις και δράσεις με σκοπό τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση των νέων ανέργων ηλικιακής ομάδας 15 – 29 ετών, και ιδιαίτερα των νέων ΕΑΕΚ, ως πρωταρχικό στάδιο για την παροχή στη συνέχεια εξατομικευμένης συμβουλευτικής και καθοδήγησης, με σκοπό την ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας το συντομότερο δυνατόν. Ειδική μέριμνα θα υπάρξει για τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση των νέων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη δυσκολία στον εντοπισμό και την προσέγγισή του από τη Δ.ΥΠ.Α. και τις λοιπές εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Επισημαίνεται πως οι παρεμβάσεις και δράσεις εντοπισμού και χαρτογράφησης των νέων ανέργων, και ιδιαίτερα των νέων ΕΑΕΚ, απαιτούν την **πολυεπίπεδη συνεργασία** όλων των εμπλεκόμενων φορέων, ιδιαίτερα σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, αλλά και σε τομεακό/κλαδικό επίπεδο (λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές δυναμικές που παρουσιάζονται σε διαφορετικούς κλάδους αναλογικά με την απασχόληση των νέων). Η συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών, αλλά και μη-κρατικών οργανισμών, με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σε συντονιστικό ρόλο, μπορεί να αποδώσει τα μέγιστα στην κατεύθυνση εφαρμογής ενός μοντέλου εντοπισμού, προσέγγισης και υποστήριξης βάσει των αναγκών του αποδέκτη (δηλ. των νέων), που θα επιτρέψει τη διαφοροποιημένη προσέγγιση και υποστήριξη των νέων ανέργων και ΕΑΕΚ με βάση το προφίλ και τα χαρακτηριστικά τους, και τη διασύνδεσή τους με τις κατάλληλες επιλογές απασχόλησης και κατάρτισης.

Μέτρο 1.1.1. Παρεμβάσεις και Δράσεις Χαρτογράφησης

Ένα σημαντικό μέρος των νέων ανέργων και αυτών που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΑΕΚ/NEETs) συναντούν εμπόδια στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας, που αυξάνουν την εργασιακή επισφάλεια που αντιμετωπίζουν και τον κίνδυνο μακροχρόνιας αποσύνδεσής τους από την απασχόληση. Οι ίδιες κατηγορίες νέων παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που συνδέονται με δημογραφικούς, κοινωνικό-οικονομικούς, πολιτισμικούς και άλλους παράγοντες (π.χ. νέοι με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, μετανάστες/πρόσφυγες, Ρομά, νέοι που εγκατέλειψαν πρόωρα την εκπαίδευση και νέοι χαμηλών δεξιοτήτων, νέοι σε κίνδυνο φτώχειας κ.ο.κ.), και που καθιστούν δύσκολη συχνά τη χαρτογράφηση και την κατανόηση των αναγκών τους. Ως εκ τούτου, απαιτούνται διαφοροποιημένες μεθοδολογίες και ολιστικές προσεγγίσεις ώστε να αντιμετωπιστούν τα παραπάνω εμπόδια, και να σχεδιαστούν οι κατάλληλες πολιτικές και παρεμβάσεις για την υποστήριξη της εργασιακής ένταξης αυτών.

Λαμβάνοντας υπόψη τις αντικειμενικές δυσκολίες στη χαρτογράφηση των νέων ΕΑΕΚ και των νέων που αντιμετωπίζουν αυξημένη εργασιακή επισφάλεια και υψηλά εμπόδια εισόδου στην αγορά εργασίας, την εμπειρία από την υλοποίηση της Εγγύησης για τη Νεολαία τα προηγούμενα χρόνια και τις κατευθύνσεις της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές από χώρες της Ε.Ε., προκρίνεται εδώ μια **πολυεπίπεδη, ολοκληρωμένη προσέγγιση**, η οποία θα συνδυάζει:

- Τη **διασύνδεση διαφορετικών βάσεων και συνόλων διοικητικών δεδομένων** για τη λήψη πληροφόρησης σχετικά με τα δημογραφικά και κοινωνικό-οικονομικά δεδομένα και την εργασιακή και εκπαιδευτική κατάσταση των διαφορετικών ομάδων νέων. Στις βάσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται μικρό-δεδομένα (micro-data) που συλλέγει και επεξεργάζεται η ΕΛΣΤΑΤ, φορολογικά και ασφαλιστικά δεδομένα από Πληροφοριακά Συστήματα της Α.Α.Δ.Ε. και του e-ΕΦΚΑ, δεδομένα των Πληροφοριακών Συστημάτων της Δ.ΥΠ.Α., του Ο.Π.Ε.Κ.Α. και λοιπών δομών κοινωνικής προστασίας, δεδομένα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων κ.α.). Με σχετικές ενέργειες για διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων να βρίσκονται σε

εξέλιξη¹², και διασφάλιση της μέγιστης δυνατής τροφοδότησης των αρμόδιων αρχών και υπηρεσιών με ενοποιημένα δεδομένα από τα παραπάνω συστήματα και βάσεις, αλλά και με διασφάλιση της βούλησης για διαμοιρασμό και επεξεργασία των δεδομένων, μπορεί να διαμορφωθεί ένα σημαντικό πληροφοριακό υπόβαθρο για τη χαρτογράφηση των νέων ΕΑΕΚ και τον προσδιορισμό σε αρχικό επίπεδο των χαρακτηριστικών τους.

- Τη **δευτερογενή έρευνα** και περαιτέρω ανάλυση υφιστάμενων ερευνών, όπως οι Έρευνες Εργατικού Δυναμικού (LFS) και Έρευνες Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης (SILC), με ανωνυμοποιημένα μικρό-δεδομένα που επιτρέπουν μια εις βάθος χαρτογράφηση της γεωγραφικής κατανομής των νέων ΕΑΕΚ με βάση τα ατομικά χαρακτηριστικά τους, ενώ διευκολύνουν αναλύσεις σχετικά με τον κίνδυνο νέων με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά (ηλικία, φύλο, εκπαιδευτικό επίπεδο, περιοχή κατοικίας, χρονικό διάστημα εκτός αγοράς εργασίας κ.α.) να γίνουν ΕΑΕΚ. Η συγκεκριμένη μεθοδολογία επιτρέπει τη χαρτογράφηση ομάδων νέων και παρέχει γνώση σχετικά με τους νέους και τις επιλογές τους μετά την ολοκλήρωση των σπουδών. Η διασύνδεση των βάσεων δεδομένων επιτρέπει την παρακολούθηση της εξέλιξης της εκπαιδευτικής και εργασιακής κατάστασης των νέων, π.χ., εάν εργάζονται 24 μήνες μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους ή την εγκατάλειψη του εκπαιδευτικού συστήματος. Επιπλέον, μπορούν να εξετάζονται συνδυαστικά και ποιοτικά δεδομένα μαζί με τα ποσοτικά, όπως εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, δεδομένα της Δ.ΥΠ.Α., έρευνες με χρήση ερωτηματολογίων, μελέτες σε συγκεκριμένες περιοχές κ.α.). Μέσα από την εις βάθος αυτή μελέτη μπορούν να προκύψουν και χρήσιμα συμπεράσματα αναφορικά με το σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων και δράσεων, ιδίως σε περιφερειακό/τοπικό και τομεακό/κλαδικό επίπεδο.
- Τη **διεξαγωγή στοχευμένης έρευνας** αναφορικά με τους νέους και τους ΕΑΕΚ και τα χαρακτηριστικά και τις προσδοκίες τους σχετικά με την αγορά εργασίας και την εκπαίδευση και κατάρτιση. Σε μεθοδολογικό επίπεδο, θα συνδυάζεται η

¹² Στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» έχει ενταχθεί επένδυση (αρ. 137) με τίτλο «Εφαρμογή του ενιαίου πληροφοριακού συστήματος για την παρακολούθηση της αγοράς εργασίας (ΑΡΙΑΔΝΗ) μέσω της έναρξης ισχύος του παράγωγου δικαίου για την έναρξη της συλλογής δεδομένων σε εθνικό επίπεδο μέσω του συστήματος».

χρήση ερωτηματολογίου με την πραγματοποίηση προσωπικών συνεντεύξεων για την καλύτερη κατανόηση των αναγκών, προτιμήσεων και πεποιθήσεων των νέων, με συλλογή πληροφοριών σχετικά με το εκπαιδευτικό τους επίπεδο, την τοποθεσία κατοικίας τους, το οικογενειακό τους περιβάλλον, την προηγούμενη εργασιακή εμπειρία εφ' όσον υφίσταται, τη λήψη προνοιακών επιδομάτων κ.α. (μεταξύ άλλων). Η έρευνα θα πραγματοποιείται σε τακτική βάση (ανά διετία) και θα διεξάγεται σε διαφορετικές περιφέρειες της χώρας, ενώ θα εστιάζει κυρίως στους νέους ανέργους και ΕΑΕΚ που δεν έχουν πραγματοποιήσει εγγραφή στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α., και για τους οποίους δεν υπάρχουν εξειδικευμένα στοιχεία διαθέσιμα. Η συγκεκριμένη έρευνα θα επιτρέψει την κατανόηση των διαφορετικών ομάδων και υπό-κατηγοριών νέων ΕΑΕΚ και τον προσδιορισμό των κύριων παραγόντων που συνέβαλλαν στο να παραμένουν ανενεργοί οι νέοι ΕΑΕΚ, συμβάλλοντας έτσι και στην κατάλληλη προσαρμογή των πολιτικών και των μέτρων στις διαφοροποιημένες ανάγκες και τα χαρακτηριστικών επιμέρους ομάδων των νέων ΕΑΕΚ.

Η προσέγγιση αυτή για τη χαρτογράφηση και κατανόηση των νέων και των ΕΑΕΚ στην Ελλάδα απαιτεί αυξημένη οργανωτική, διοικητική και επιχειρησιακή επάρκεια, αλλά και κατάλληλο επιστημονικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο, εξελιγμένα εργαλεία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, και επάρκεια πόρων. Επιπλέον, αποτελεί καινοτομία για το σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών απασχόλησης, και εμπλέκει σε διαφορετικούς ρόλους και συμβολές ένα πλήθος φορέων και οργανισμών. Προτείνεται να ξεκινήσει να εξειδικεύεται (σε τεχνικό, οργανωτικό και διαχειριστικό επίπεδο) ώστε να προκύψει το ακριβές σύνολο ενεργειών που θα πραγματοποιούνται για τη χαρτογράφηση των νέων ΕΑΕΚ σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και να προσδιοριστούν λεπτομερώς οι απαιτήσεις υιοθέτησης της προσέγγισης αυτής. Συνδέεται, ακόμα, με το πλαίσιο για τη διακυβέρνηση, την παρακολούθηση και αξιολόγηση που περιγράφεται στον Άξονα 6 της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων. Στη βάση αυτή, στην πρώτη Έκθεση Πεπραγμένων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής, που προβλέπεται να καταρτιστεί ένα έτος μετά την έγκρισή της, θα υπάρχει λεπτομερέστερη τεκμηρίωση του πώς προβλέπεται να υλοποιηθεί η παραπάνω προσέγγιση χαρτογράφησης.

Μέτρο 1.1.2. Παρεμβάσεις και Δράσεις Εντοπισμού

Η Εγγύηση για τη Νεολαία υπογράμμισε τη σημασία της εξατομίκευσης των μέτρων και παρεμβάσεων και της προσαρμογής τους στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των επιμέρους υπό-ομάδων των νέων ΕΑΕΚ, αναδεικνύοντας τις σε κρίσιμα στοιχεία για την επιτυχία των ασκούμενων πολιτικών. Επιπλέον, τόσο η Εγγύηση για τη Νεολαία όσο και η Ενισχυμένη για τη Νεολαία τονίζουν τη σημασία του «εντοπισμού» και της «ιχνηλάτησης» των νέων στις «διαδρομές» που ακολουθούν από την εκπαίδευση στην απασχόληση. Αυτός ο λεπτομερής, όμως, και **εξατομικευμένος εντοπισμός** των νέων ΕΑΕΚ παρουσιάζει προκλήσεις, και απαιτεί πολυμερείς συνεργασίες μεταξύ φορέων και υπηρεσιών ώστε να λειτουργεί αποτελεσματικά και να διασφαλίζει πως δεν υφίστανται νέοι που «χάνονται» μέσα στο σύστημα τυπικών μητρώων και βάσεων δεδομένων. Αυτό ισχύει περαιτέρω για τους νέους που δεν έχουν πραγματοποιήσει εγγραφή στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α., και συχνά δεν είναι «ορατοί» στις αντίστοιχες υπηρεσίες, καθιστώντας δυσκολότερο τον εντοπισμό και την προσέγγισή τους, την κατανόηση του ποιοι είναι και ποιες είναι οι ανάγκες τους. Επομένως, η αξία του εντοπισμού και της ιχνηλάτησης επαυξάνεται λόγω των δυσκολιών στον εντοπισμό των «διαδρομών» που ακολουθούν πολλοί νέοι άνθρωποι πριν και μετά να βρεθούν εκτός απασχόλησης ή να γίνουν ΕΑΕΚ.

Λόγω της μη-εγγραφής πολλών νέων ανέργων στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α., δεν αρκεί η συγκεκριμένη βάση δεδομένων για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των ατομικών διαδρομών μεταξύ εκπαίδευσης, απασχόλησης και ανεργίας. Ως εκ τούτου, είναι **απαραίτητη η συνεργασία** με άλλους φορείς όπως οι φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η Αυτοδιοίκηση, οι οργανώσεις νεολαίας (youth organizations) και Κοινωνίας των Πολιτών, οι πάροχοι κοινωνικής εργασίας με εστίαση στους νέους σε τοπικό επίπεδο (youth workers) κ.ο.κ. Όμως, η ισχυρή και εμπεδωμένη συνεργασία μεταξύ τους απαιτεί και διαρκή διαμοιρασμό και ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων, ώστε να διασφαλιστεί πως δεν υπάρχουν νέοι που «χάνονται» μέσα στα δεδομένα. Η σημασία του διαμοιρασμού και της ανταλλαγής πληροφοριών τονίσθηκε και παραπάνω, σε σχέση με τη χαρτογράφηση. Το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων, όμως, μπορεί να εμποδίσει τους οργανισμούς από το διαμοιρασμό προσωπικών πληροφοριών για νέους που είναι δύσκολο να εντοπιστούν, είτε μεταξύ

τους είτε με άλλους παρόχους υπηρεσιών, καθιστώντας ακόμα πιο απαραίτητη τη συνεργασία για την επίλυση των όποιων ζητημάτων.

Επισημαίνεται πως ο εντοπισμός και η παρακολούθηση των «διαδρομών» των νέων ΕΑΕΚ παρέχει πολύτιμη πληροφόρηση στους αρμόδιους φορείς και οργανισμούς ώστε: (α) **να εντοπίσουν νέους σε κίνδυνο να γίνουν ΕΑΕΚ**, και να αποτρέψουν την εξέλιξη αυτή με κατάλληλη συμβουλευτική και καθοδήγηση (λειτουργώντας έτσι ως **σύστημα έγκαιρης ειδοποίησης**), και (β) **να εντοπίσουν νέους που έχουν ήδη γίνει ΕΑΕΚ** ώστε να υποστηρίξουν τη μετάβασή τους είτε στην αγορά εργασία είτε στην εκπαίδευση ή την κατάρτιση, και να παρακολουθούν δυναμικά την πρόοδο που πραγματοποιούν.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση των διαφορετικών υπό-ομάδων νέων ΕΑΕΚ και των προφίλ τους που πραγματοποίησαν ο CEDEFOP και το Eurofound (βλ. Κεφάλαιο 1), προκύπτουν **δύο διακριτές κατηγορίες νέων ΕΑΕΚ**: αυτοί που βρίσκονται σε αναζήτηση εργασίας και/ή εκπαίδευσης ή κατάρτισης, και οι οποίοι χρειάζονται υποστήριξη για την ομαλή μετάβασή τους προς την απασχόληση ή εναλλακτικές μαθησιακές διαδρομές, και αυτοί που δεν αναζητούν εργασία, εκπαίδευση ή απασχόληση, και χρειάζονται πιο συστηματικές πρακτικές εντοπισμού και προσέγγισης, καθώς και κατανόηση των πιο σύνθετων αναγκών τους, και κινητοποίησή τους προκειμένου να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας και την οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα.

Στην πράξη, ο εντοπισμός των νέων ανέργων και ΕΑΕΚ θα πραγματοποιείται στη βάση **τριών διακριτών «διαδρομών»** που ακολουθούν αυτοί:

⇒ **Διαδρομή προς την απασχόληση**

Αφορά στους νέους ανέργους και ΕΑΕΚ που βρίσκονται σε αναζήτηση εργασίας, και που έχουν πραγματοποιήσει την εγγραφή τους στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α., ή έχουν την πρόθεση να την πραγματοποιήσουν. Η Δ.ΥΠ.Α. έχει τη συνολική ευθύνη για όλους τους εγγεγραμμένους στο Μητρώο Ανέργων που τηρεί. Τα τελευταία τρία χρόνια η Δ.ΥΠ.Α. έχει υλοποιήσει μια στρατηγική οργανωτικού εκσυγχρονισμού, αναβάθμισης του επιχειρησιακού μοντέλου και της επιχειρησιακής ικανότητάς της, και ψηφιακού μετασχηματισμού των δομών, διαδικασιών και υπηρεσιών της. Στο πλαίσιο αυτό έλαβε χώρα και η μετονομασία της από Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) σε Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), σηματοδοτώντας τη συνολική

μεταβολή αντίληψης και στρατηγικής. Αυτή η διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται και η ενίσχυση της Δ.ΥΠ.Α. με ανθρώπινο δυναμικό και νέα εργαλεία παρέμβασης και εξυπηρέτησης των ανέργων και αναζητούντων εργασία, καθώς και των επιχειρήσεων και των εργοδοτών. Η Δ.ΥΠ.Α. είναι αρμόδια για την υλοποίηση του κύριου όγκου των ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων τα προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης και κοινωφελούς εργασίας, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, ενώ επιπλέον συμβάλλει στην υλοποίηση παθητικών πολιτικών αγοράς εργασίας (επιδόματα) και πολιτικών αναβάθμισης των δεξιοτήτων. Ο εντοπισμός των νέων ανέργων που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α. μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεσα, και να ακολουθήσουν οι διαδικασίες για την εξατομικευμένη προσέγγιση, συμβουλευτική και καθοδήγηση του εκάστοτε νέου, ώστε να διευκολυνθεί η ένταξή ή επανένταξή του στην αγορά εργασίας.

⇒ **Διαδρομή από και προς την εκπαίδευση**

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, το **Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων** προωθεί παρεμβάσεις για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των μηχανισμών παρακολούθησης των κεντρικών εκπαιδευτικών πολιτικών και του βαθμού σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Ειδικότερα, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των θεσμών και συστημάτων εκπαίδευσης, και την ενίσχυση της σύνδεσής της με την αγορά εργασίας, όπως αποτυπώνεται στους Ν. 4763/2020 και Ν. 4957/2022, σχεδιάζονται παρεμβάσεις όπως η **ιχνηλάτηση των εκπαιδευτικών/μαθησιακών διαδρομών** με στόχο τη βέλτιστη σύνδεση εκπαιδευτικού συστήματος και αγοράς εργασίας, το **Παρατηρητήριο Μετάβασης στην Αγορά Εργασίας** με στόχο την «ιχνηλάτηση» της μαθησιακής και εργασιακής εξέλιξης των αποφοίτων επιπέδων Εθνικού Πλαισίου Προσόντων 3 και Εθνικού Πλαισίου Προσόντων 5, καθώς και η **ιχνηλάτηση αποφοίτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης** για την παραγωγή δεδομένων σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Πανεπιστημίου, με στόχο την εναρμόνιση τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της οικονομίας. Μέσω των μηχανισμών αυτών, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και οι αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες του (βλ. Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας, Γενική Γραμματεία Ανώτατης Εκπαίδευσης, Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. κ.α.) είναι σε θέση να εντοπίσουν νέους που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση – ιδίως μετά την

υποχρεωτική εκπαίδευση ή κατά τη δευτεροβάθμια – και μπορούν να διευκολύνουν την προώθησή τους σε εναλλακτικές μαθησιακές διαδρομές, σε συνεργασία με τη Δ.ΥΠ.Α., ως παρόχου εξατομικευμένων υπηρεσιών προσέγγισης, συμβουλευτικής και στήριξης. Με τη χρήση των μηχανισμών αυτών, είναι δυνατή η συστηματική ιχνηλάτηση των νέων και ο εντοπισμός αυτών που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και είναι σε κίνδυνο να γίνουν ΕΑΕΚ. Αυτό που απαιτείται είναι μια ολιστική προσέγγιση με σκοπό την κατανόηση των λόγων που οδηγούν τους νέους στο να γίνουν ΕΑΕΚ, προκειμένου σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και τη Δ.ΥΠ.Α. να αναπτυχθούν τα κατάλληλα μέσα παρέμβασης για τις συγκεκριμένες ομάδες νέων.

⇒ Διαδρομή προς την ενεργοποίηση και επανένταξη

Η μεγαλύτερη πρόκληση για την υλοποίηση της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, αλλά και το «κλειδί» για την επιτυχή εφαρμογή της, είναι ο εντοπισμός, η κατανόηση και η κατάλληλη προσέγγιση των νέων εκείνων που δεν είναι σίγουροι για το τί θέλουν να κάνουν ή να επιτύχουν, και κυρίως των νέων ΕΑΕΚ. Μέσω των **Κέντρων Κοινότητας** που δημιουργήθηκαν σε κάθε Δήμο στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020, είναι δυνατός ο εντοπισμός και ενημέρωση των νέων σχετικά με εναλλακτικές επιλογές και χρήσιμες δραστηριότητες. Όντας δομές οι οποίες παρέχουν ολιστική υποστήριξη στους κατοίκους του οικείων Δήμων, μέσα από την παροχή ενός συνολικού πλέγματος υπηρεσιών με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και την προώθηση στην απασχόληση, τα Κέντρα Κοινότητας αποτελούν **υπηρεσίες μιας στάσης (one-stop shops)** για νέους που βρίσκονται εκτός «συστήματος», και χρειάζονται υποστήριξη. Μαζί με την υποστήριξη και την ενημέρωση για υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και κοινωνικής ένταξης, τα Κέντρα Κοινότητας είναι σε θέση να παρέχουν ενημέρωση στους νέους σχετικά με τις δυνατότητες εργασιακής ένταξης, με παραπομπή τους στις αποκεντρωμένες υπηρεσίες της Δ.ΥΠ.Α. (ΚΠΑ2), σε διοργανώσεις που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή (π.χ., Ημέρες Καριέρας), σε δράσεις κατάρτισης κ.α. Στη διαδικασία αυτή δύναται να εμπλακούν και οι **Δήμοι**, αξιοποιώντας τα δημοτολόγια και τις βάσεις δεδομένων τους για τον εντοπισμό των νέων ΕΑΕΚ της περιοχής και των παραγόντων που οδήγησαν στην κατάσταση αυτή, ενώ συχνά δημιουργούν τοπικά γραφεία διασύνδεσης των νέων ανέργων με ευκαιρίες απασχόλησης ή/και μάθησης. Σε περιπτώσεις δε νέων ΕΑΕΚ από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, με ιδιαίτερες δυσκολίες

στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας, αλλά και στον εντοπισμό και την προσέγγισή τους, **οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών**, όπως οργανώσεις νεολαίας, εθελοντικές οργανώσεις με δράση σε τοπικό επίπεδο, μη-κυβερνητικές οργανώσεις που παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης σε ευάλωτες κοινωνικές και πληθυσμιακές ομάδες, άτομα και ομάδες που εργάζονται με νέους στο πεδίο (youth workers) κ.α., συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των δυσκολιών εντοπισμού νέων που βρίσκονται εκτός «συστήματος», και από τη μία πλευρά να τους εντοπίσουν και να αποκτήσουν στοιχεία σχετικά με αυτούς, τα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τα ζητήματα που τυχόν αντιμετωπίζουν, και από την άλλη να τους ενθαρρύνουν ώστε να εγγραφούν στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α., οπότε και θα γίνουν «ορατοί» και θα μπορούν να λάβουν κατάλληλη εξατομικευμένη υποστήριξη.

Οι τρεις παραπάνω «διαδρομές» και τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των ομάδων νέων ΕΑΕΚ με τις οποίες συνδέονται, υποδηλώνει τη σημασία της **συνεργασίας σε πολλαπλά επίπεδα**, καθώς και της **ευελιξίας στο σχεδιασμό και τη διαχείριση των διαδικασιών**, ώστε ο εντοπισμός των νέων ΕΑΕΚ να πραγματοποιείται με προσαρμοσμένα εργαλεία και πρακτικές, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των επιμέρους ομάδων και κατηγοριών. Ευρύτερα, με στόχο τον εντοπισμό αρχικά και την προσέγγιση στη συνέχεια του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού νέων, ώστε να τεθούν εκτός της κατηγορίας ΕΑΕΚ και να ενταχθούν σε δραστηριότητες ενεργού αναζήτησης εργασίας, απαιτείται **οριζόντια και κάθετη συνεργασία** μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, από τα συναρμόδια Υπουργεία και τους εποπτευόμενους φορείς τους έως τα ακαδημαϊκά ιδρύματα και τα Γραφεία Διασύνδεσής τους (που με βάση τη νέα στρατηγική θα παρακολουθούν και θα κινητοποιούν επί τουλάχιστον πέντε έτη τους αποφοίτους), και από τις δομές κοινωνικής προστασίας και φροντίδας έως τους ΟΤΑ και την Κοινωνία των Πολιτών.

Επιπλέον, παρόλο που η συνεργασία πολλαπλών φορέων και οργανισμών για παροχή ολιστικών, ολοκληρωμένων υπηρεσιών εντοπισμού και προσέγγισης των νέων ΕΑΕΚ σε τοπικό επίπεδο είναι απαραίτητη, είναι επίσης σημαντικό να υπάρχει **ένα ενιαίο και κοινό σημείο επαφής** και η επικοινωνία να πραγματοποιείται μέσω ενός υπεύθυνου (φορέα, οργανισμού ή ομάδας ατόμων), στον οποία θα μπορεί να απευθύνεται ο εκάστοτε νέος. Για το λόγο αυτό, έχει προκριθεί η αξιοποίηση των Κέντρων Κοινότητας

ή/και των Δήμων σε τοπικό επίπεδο ως μοναδικών, ενιαίων σημείων επαφής (contact points) με τις διαδικασίες πρόσβασης και ένταξης στην αγορά εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία και της σύστασης για μια «γέφυρα των νέων προς την απασχόληση», αλλά και τις βέλτιστες πρακτικές από το εξωτερικό¹³.

Τίτλος Δράσης	Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Ομάδα Στόχος	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ Ή ΕΧΟΥΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΘΕΙ					
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για τον εντοπισμό, ευαισθητοποίηση για συμμετοχή και υποστήριξη Νέων 18-25 ετών σε επίπεδο Δήμου και τοπικής κοινωνίας	Σκοπός της δράσης είναι ο εντοπισμός και καταγραφή των NEETs, σε επίπεδο Περιφέρειας και Νομού και στη συνέχεια η ενδυνάμωση, επαγγελματική τους κατάρτιση και η πιστοποίηση της κατάρτισης αυτής.	9.808.488 €	2.800 άτομα ΕΑΕΚ, ηλικίας 18 – 25 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης Απασχόλησης/ ΕΔ ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας Σε συνεργασία με ΚΕΔΕ/ΙΤΑ και Δήμους	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (1 ^ο τρίμηνο 2022 – 4 ^ο τρίμηνο 2023)
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την Υποστήριξη των Νέων ηλικίας 18-29 ετών στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης «Εγγύηση για την Νεολαία»	Η Δράση στοχεύει στη στήριξη κατ' ελάχιστον 12.000 νέων, ηλικίας 18-29 ετών, που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και είναι οικονομικά μη ενεργοί ή άνεργοι (συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων), μέσω δράσεων επαγγελματικής συμβουλευτικής & προσανατολισμού, εξειδικευμένης επαγγελματικής κατάρτισης με πιστοποίηση, προώθησης στην απασχόληση, προώθησης στην απόκτηση εργασιακής εμπειρίας (“on the job training”) καθώς και προώθησης στην Αυτοαπασχόληση. Η στόχευση των δράσεων αφορά τρεις τομείς: ψηφιακά επαγγέλματα, ενέργεια, τεχνικά επαγγέλματα.	60.000.000 €	12.000 Νέοι ΕΑΕΚ 18 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης Απασχόλησης/ ΕΔ ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (3ο τρίμηνο 2022 – 4ο τρίμηνο 2023)
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ					
Ολοκληρωμένη παρέμβαση για τον εντοπισμό, ευαισθητοποίηση για συμμετοχή: α) νέων 18-24 ετών σε δράσεις Δήμων και της τοπικής κοινωνίας (national roll-out),	Επέκταση της πιλοτικής ολοκληρωμένης παρέμβασης (βλ. παραπάνω) για τους νέους ΕΑΕΚ 18 – 24 ετών, και εφαρμογή σε νέους ΕΑΕΚ 25 – 29 ετών. Στην κατεύθυνση αυτή θα αξιοποιηθούν θεσμοί, εργαλεία και ειδικότητες όπως η τοπική αυτοδιοίκηση, στελέχη youth worker που θα εξειδικευθούν και	10.000.000 €	Νέοι ΕΑΕΚ 18 – 24 ετών Νέοι ΕΑΕΚ 25 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης Απασχόλησης/ ΕΔ ΕΣΠΑ Απασχόλησης	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)

¹³ European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Effective outreach to NEETs: experience from the ground, Publications Office, 2018, <https://data.europa.eu/doi/10.2767/788210>

β) νέων 25-29 ετών οι οποίοι, απαιτούν μεγαλύτερη προσπάθεια εντοπισμού και κινητοποίησης	θα εκπαιδευθούν στην κινητοποίηση ΕΑΕΚ, τα Γραφεία Διασύνδεσης Πανεπιστημίων τα οποία θα παρακολουθούν και θα κινητοποιούν επί τουλάχιστον 5 έτη τους αποφοίτους.			και Κοινωνικής Οικονομίας Σε συνεργασία με Δήμους, οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, οργανώσεις νέων κ.ο.κ.	
Μηχανισμός και ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος για τους ΝΕΕΤs	Εκπόνηση μεθοδολογίας εντοπισμού ΝΕΕΤs, κατάρτιση διαδικασιών ενεργοποίησης και παραμετροποίησης των δράσεων ΝΕΕΤs, παρακολούθηση και αποτίμηση ενεργειών, μεταφορά λειτουργικών πρακτικών κ.α. Τα παραπάνω θα ενταχθούν και θα υποστηρίζονται από πληροφοριακό σύστημα που θα αναπτυχθεί και θα είναι διαλειτουργικό με τα Πληροφοριακά Συστήματα ΕΡΓΑΝΗ, e-ΕΦΚΑ, Δ.ΥΠ.Α., Ε.Ο.Π.Ε.Π., Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας κ.ο.κ.	2.000.000 €	Νέοι ΕΑΕΚ 18 – 24 ετών Νέοι ΕΑΕΚ 25 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης Απασχόλησης/ ΕΔ ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)
Λειτουργία Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (ΓΕΑΣ) σε 50 ΕΠΑΣ και 30 ΙΕΚ της Δ.ΥΠ.Α.	Ανάπτυξη και λειτουργία των Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας σε 50 ΕΠΑΣ και 30 ΙΕΚ της Δ.ΥΠ.Α., με στόχο την παροχή καθοδήγησης και συμβουλευτικής για την αναζήτηση απασχόλησης, αλλά και τον εντοπισμό και την προσέγγιση των νέων ανέργων και αναζητούντων εργασία	7.000.000 €	Νέοι ΕΑΕΚ 18 – 24 ετών Νέοι ΕΑΕΚ 25 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης Απασχόλησης/ ΕΔ ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)

Ευρύτερα, η συνεργασία με την Αυτοδιοίκηση, τους κοινωνικούς εταίρους, την Κοινωνία των Πολιτών, τις οργανώσεις νέων και κάθε άλλο σχετικό οργανισμό ή φορέα **θα επιδιώκεται για κάθε επιμέρους πρόγραμμα ή δράση** που αφορά στη χαρτογράφηση και τον εντοπισμό, αλλά και την στοχευμένη προσέγγιση των νέων ΕΑΕΚ 15 – 24 και 25 – 29 ετών. Αξιοποιώντας σχετικές δράσεις που ήδη υλοποιούνται (βλ. «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για τον εντοπισμό, ευαισθητοποίηση για συμμετοχή και υποστήριξη Νέων 18-25 ετών σε επίπεδο Δήμου και τοπικής κοινωνίας») ή δρομολογούνται ως οδηγούς, είναι δυνατή η εμπέδωση ενός **πλαίσιου συνεργασιών** με τους παραπάνω φορείς για τη δρομολόγηση και την υλοποίηση σχετικών δράσεων και προγραμμάτων, με ιδιαίτερη αξία για τον εντοπισμό, την προσέγγιση και την ενεργοποίηση νέων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, που παρουσιάζουν ρίσκο αποσύνδεσης από την αγορά εργασίας.

Προτεραιότητα 1.2: Εξατομικευμένη Συμβουλευτική και Καθοδήγηση

Η παροχή επαγγελματικής κατεύθυνσης και συμβουλευτικής, ως προκαταρκτικό βήμα για την ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας, βασίζεται στην **εξατομικευμένη προσέγγιση** κάθε νέου που είτε είναι άνεργος ή αναζητεί εργασία μέσα από τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης της Δ.ΥΠ.Α. (ΚΠΑ2), που αποτελούν τις βασικές δομές της Υπηρεσίας και τα κύρια εργαλεία εφαρμογής ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας.

Η διαδικασία εξατομικευμένης υποστήριξης των εγγεγραμμένων στα μητρώα ανέργων από τους Εργασιακούς Συμβούλους αποτελεί μία από τις βασικές λειτουργίες των Υπηρεσιών των ΚΠΑ2. Βάσει των Νόμων 4837/2021 και 4921/2022, η προσέγγιση των ανέργων και αναζητούντων εργασία γίνεται σε **εξατομικευμένη βάση**, και αποτελεί μια διαδικασία για τη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας, καθώς και μια ουσιαστική προϋπόθεση για την αποτελεσματική σύνδεση των εγγεγραμμένων στα μητρώα ανέργων με τις κατάλληλες διαθέσιμες ενεργητικές πολιτικές αγοράς εργασίας.

Η εξατομικευμένη προσέγγιση στηρίζεται στις βασικές αρχές της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής και αποσκοπεί στην ενδυνάμωση και ανάπτυξη του ατόμου, ώστε να λάβει τις κατάλληλες για αυτό επαγγελματικές αποφάσεις. Επικεντρώνεται δε:

- στον καθορισμό του επαγγελματικού στόχου του ατόμου
- στη διερεύνηση των επαγγελματικών χαρακτηριστικών, δεξιοτήτων και ικανοτήτων
- στην επιτυχή σύζευξη και σύνδεση του επαγγελματικού προφίλ του ατόμου με τις απαιτήσεις της θέσης εργασίας
- στην επαγγελματική συμβουλευτική υποστήριξη σε ατομικό επίπεδο.

Μέτρο 1.2.1. Προσέγγιση, Διάγνωση και Εξατομικευμένες Διαδρομές Απασχόλησης και Μάθησης

Το συγκεκριμένο Μέτρο αφορά στην εφαρμογή της διαδικασίας της εξατομικευμένης προσέγγισης, συμβουλευτικής και καθοδήγησης των νέων ανέργων και αναζητούντων εργασία από τις υπηρεσίες της Δ.ΥΠ.Α. και τους Εργασιακούς Συμβούλους, που πλέον πραγματοποιείται με την κατάρτιση του Ψηφιακού Ατομικού Σχεδίου Δράσης, και το σχεδιασμό εξατομικευμένων «διαδρομών» για την είσοδο των νέων στην αγορά εργασίας, αλλά και τη συμβουλευτική καθοδήγηση και υποστήριξή τους, με σκοπό την

ουσιαστική ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων και την εργασιακή ένταξή τους.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας της εξατομικευμένης προσέγγισης του άρθρου 63 του Ν. 4837/2021 (Α' 178), καταρτίζεται το **Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης** για κάθε άνεργο (άρθρο 17 του Ν. 4921/2022 (Α' 75)), στο οποίο αποτυπώνονται οι επαγγελματικοί στόχοι σε συνάρτηση με την έως τότε απασχόλησή του και τις αποδοχές του, τις γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που ήδη κατέχει και αυτές που πρέπει να αποκτήσει, καθώς και τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του, τον τόπο διαμονής και δραστηριοποίησής του, την ύπαρξη τυχόν αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, και τα λοιπά απαραίτητα στοιχεία, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβασή του στην αγορά εργασίας. Μάλιστα καθιερώθηκε ως κίνητρο η εφάπαξ χρηματική παροχή ύψους τριακοσίων (300) ευρώ για μακροχρόνια ανέργους πέντε και πλέον (5+) ετών που ενεργοποιούνται και καταρτίζουν Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης, όπως προβλέπεται στο άρθρ. 17, παρ. 4, του Ν. 4921/2022.

Το Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει τις επιμέρους διαδοχικές ενέργειες, ιδίως τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και τις ειδικές ενέργειες αναζήτησης εργασίας, που συνοδεύονται από συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, και αποσκοπούν στην εύρεση κατάλληλης θέσης εργασίας ή, εάν αυτό είναι ανέφικτο, θέσης εργασίας που προσιδιάζει, όσο είναι δυνατόν, στις ατομικές ιδιότητες του αναζητούντος εργασία.

Καταρτίζεται από τον **εργασιακό σύμβουλο** της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης σε συνεργασία με τον αναζητούντα εργασία και συναποφασίζεται από αυτούς. Με το Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης εξειδικεύεται, κατά τρόπο δεσμευτικό, η συνεργασία μεταξύ του αναζητούντος εργασία και της Δ.ΥΠ.Α.. και ο τρόπος ένταξης του στην αγορά εργασίας. Μετά από την κατάρτισή του Ατομικού Σχεδίου, η Δ.ΥΠ.Α.. αναζητεί και προτείνει προς τον αναζητούντα εργασία θέσεις εργασίας, προγράμματα και δράσεις συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και παρέχει εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού προς αυτόν.

Με το Νόμο 4921/2022 θεσπίστηκε **σύστημα αμοιβαίων υποχρεώσεων** των ανέργων και της Δ.ΥΠ.Α.. Ειδικότερα, η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) έχει υποχρέωση να καταλάβει επιδόματα και χρηματικές ενισχύσεις προς τους ανέργους (τακτικό

επίδομα ανεργίας, επίδομα μακροχρονίως ανέργου, έκτακτο εποχιακό βοήθημα), να αναζητά και να προτείνει στους εγγεγραμμένους στο Μητρώο της θέσεις εργασίας, καθώς και προγράμματα και δράσεις συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, με σκοπό την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ή την επανειδίκευσή τους, να παρέχει εξατομικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού, να συμπράττει στη σύνταξη και τροποποίηση του Ψηφιακού Ατομικού Σχεδίου Δράσης κάθε ανέργου, να ενημερώνει για τα δικαιώματα και τις παροχές που δικαιούνται οι αναζητούντες εργασία και οι άνεργοι, και να παρακολουθεί την εγγραφή και παραμονή στο Μητρώο των ανέργων και αναζητούντων εργασία και τις εισοδηματικές προϋποθέσεις για την καταβολή επιδομάτων, παροχών, βοηθημάτων ή διευκολύνσεων που χορηγούνται με βάση τη νομοθεσία.

Από την πλευρά τους, οι άνεργοι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α. **οφείλουν να συμμετέχουν ενεργά στην αναζήτηση εργασίας**, να αποδέχονται προσφερόμενες θέσεις εργασίας εφόσον αυτές είναι σύμφωνες με το Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης τους, να συμμετέχουν σε προγράμματα και δράσεις συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης που υποδεικνύουν οι υπηρεσίες της Δ.ΥΠ.Α., καθώς και να συνεργάζονται με τους εργασιακούς συμβούλους για την κατάρτιση ή τροποποίηση του Ψηφιακού Ατομικού Σχεδίου Δράσης.

Το νέο θεσμικό πλαίσιο προβλέπει, όμως, και **συνέπειες** για τους αναζητούντες εργασία **σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεών τους**, όπως τη διακοπή της καταβολής των παροχών και τη διαγραφή από το Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α. για δύο έτη εάν ο αναζητών εργασία αρνηθεί τρεις προσφερόμενες θέσεις εργασίας σύμφωνες με το Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά του, και τη διακοπή της καταβολής παροχών και τη διαγραφή από το Μητρώο για έξι μήνες εάν ο αναζητών εργασία δεν συμμετέχει σε δράση συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης που του υποδεικνύεται από τη Δ.ΥΠ.Α.. Παράλληλα, καθιερώνεται κίνητρο επανένταξης στην αγορά εργασίας, μέσω συνέχισης της χορήγησης του επιδόματος ανεργίας (στο ήμισυ του αρχικού ποσού) σε ανέργους που βρίσκουν εργασία πριν από τη λήξη της ανώτατης διάρκειας που προβλέπεται για το επίδομα ή την ενίσχυση που λαμβάνουν, και έως τη λήξη της αντίστοιχης ανώτατης διάρκειας του επιδόματος ή της ενίσχυσης. Αυτό το κίνητρο λειτουργεί ως **«επίδομα εργασίας»** (επιδοτώντας δηλαδή την εργασία και όχι

την ανεργία), και κρίνεται πως δημιουργεί στοιχεία παρακίνησης για την ενεργοποίηση και αναζήτηση εργασίας.

Επιλεγμένοι Εργασιακοί Σύμβουλοι είναι, επιπροσθέτως, αρμόδιοι για την παροχή υποστήριξης στην επαγγελματική, τομεακή/κλαδική ή γεωγραφική **κινητικότητα** των νέων ανέργων και των αναζητούντων εργασία, είτε εντός είτε εκτός της χώρας. Αξιοποιώντας το Ευρωπαϊκό Δίκτυο EURES (EUROpean Employment Services), η Δ.ΥΠ.Α. παρέχει πρόσβαση σε πληροφορίες, συμβουλευτικές υπηρεσίες και καθοδήγηση για την εξεύρεση κατάλληλης ευκαιρίας απασχόλησης, προς διευκόλυνση όσων αναζητούν εργασία σε μία άλλη ευρωπαϊκή χώρα, ενώ παρέχονται εξειδικευμένες υπηρεσίες στους εργοδότες, ώστε να εντοπίσουν και να προσεγγίσουν τους κατάλληλους υποψηφίους για εργασία.

Επιπλέον, δρομολογείται μέσω του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» **πilotικό πρόγραμμα** για τη μεταρρύθμιση του επιδόματος ανεργίας, με στόχο την ενίσχυση των οφελών για τους ανέργους, ενισχύοντας παράλληλα τα κίνητρα για εξεύρεση απασχόλησης ή/και συμμετοχή σε προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, και παράλληλα μειώνοντας τις διοικητικές δαπάνες μέσω του εξορθολογισμού τους («Μεταρρύθμιση των παθητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης στην απασχόληση» - αναγνωριστικό μέτρου: 16746).

Μέτρο 1.2.2. Ενίσχυση της Επιχειρησιακής Ετοιμότητας και Επάρκειας της Δ.ΥΠ.Α.

Η παροχή εξατομικευμένης συμβουλευτικής και καθοδήγησης σε μεγάλο αριθμό νέων ανέργων και αναζητούντων εργασία απαιτεί **σημαντικούς πόρους** από πλευράς της Δ.ΥΠ.Α., τόσο ανθρώπινους όσο και τεχνολογικούς και οργανωτικούς. Η θεσμοθέτηση της διαδικασίας εξατομικευμένης προσέγγισης των ανέργων – συμπεριλαμβανομένων και των νέων - απαιτεί **διαφοροποιημένες και στοχευμένες ενέργειες** για τον εντοπισμό, τη χαρτογράφηση, και την κατανόηση των συγκεκριμένων νέων σε πρώτη φάση, και στη συνέχεια την προσέγγιση, την ευαισθητοποίηση και την ενεργοποίησή τους, από εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Μάλιστα, η εν λόγω διαδικασία εξατομικευμένης συμβουλευτικής και καθοδήγησης επικαιροποιείται μέσα από το Πρόγραμμα TSI 2020 (DG Reform) με τίτλο "Αναβάθμιση των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της ΔΥΠΑ", με σκοπό την εξέλιξη και βελτίωσή της.

Σε συνέχεια παρεμβάσεων για τον εκσυγχρονισμό της Δ.ΥΠ.Α. και τον επανασχεδιασμό του επιχειρησιακού της μοντέλου, που υλοποιήθηκαν στην Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, αλλά και θεσμικών παρεμβάσεων μέσω των Νόμων 4837/2021 και 4921/2022, προωθούνται επιπλέον παρεμβάσεις με στόχο η Δ.ΥΠ.Α. να αποκτήσει την απαιτούμενη επιχειρησιακή ετοιμότητα και επάρκεια προκειμένου να είναι σε θέση να υλοποιήσει ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ενίσχυσης της απασχόλησης, με έμφαση στην παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών συμβουλευτικής στους αναζητούντες εργασία και τους ανέργους, στην οικοδόμηση σχέσεων συνεργασίας με επιχειρήσεις και εργοδότες, και στην ανταπόκριση στις αυξημένες ανάγκες της αγοράς εργασίας και του εργατικού δυναμικού.

Μαζί με τον οργανωτικό εκσυγχρονισμό, προωθείται και ο **ψηφιακός μετασχηματισμός** της Δ.ΥΠ.Α., της λειτουργίας και των υπηρεσιών της, με στόχο την ολοκλήρωση των πληροφοριακών συστημάτων και υποδομών, την ενίσχυση των συστημάτων λήψης αποφάσεων, τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης δεδομένων, την αποδοτική αξιοποίηση των επιχειρησιακών πόρων, τον αναπροσδιορισμό των προτεραιοτήτων, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των συναλλασσόμενων και την παροχή έγκαιρης και αξιόπιστης πληροφόρησης προς το κοινό και τις αρχές άσκησης πολιτικής.

Στο Ε.Π. «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021 – 2027 προβλέπονται δράσεις για την περαιτέρω αναπροσαρμογή του επιχειρησιακού μοντέλου της Δ.ΥΠ.Α., για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας εξατομικευμένης προσέγγισης ανέργων, για τον ανασχεδιασμό των διαδικασιών και την εκπόνηση νέων εργαλείων για την εφαρμογή νέων μέτρων και προσεγγίσεων, για δράσεις διασύνδεσης και ενημέρωσης των επιχειρήσεων και των μαθητών για τις προοπτικές ένταξής τους στην αγορά εργασίας κ.α. Στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», παράλληλα, περιλαμβάνονται δράσεις εκσυγχρονισμού, αναδιάρθρωσης και ενίσχυσης των τοπικών Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ2) και βελτίωσης των μηχανισμών ποιοτικού ελέγχου της εξυπηρέτησης των αναζητούντων εργασία.

Σημειώνεται πως στο πλαίσιο δράσης χρηματοδοτούμενης από το Σχέδιο «Ελλάδα 2.0» προσλήφθηκαν **540 Εργασιακοί Σύμβουλοι** που έχουν ενταχθεί στις αποκεντρωμένες κυρίως υπηρεσίες της Δ.ΥΠ.Α., και ενισχύουν το δυναμικό της προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες εξατομικευμένης προσέγγισης και

υποστήριξης των ανέργων και αναζητούντων εργασία (συμπεριλαμβανομένων των ΕΑΕΚ) και των επιχειρήσεων. Με βάση το ίδιο πλαίσιο, αναμένεται άμεσα προκήρυξη για 60 επιπλέον εργασιακούς συμβούλους, που θα ενισχύσουν περαιτέρω την επιχειρησιακή ικανότητα της Δ.ΥΠ.Α. Σε κάθε περίπτωση, η σημασία που αποδίδεται στη διαδικασία της εξατομικευμένης προσέγγισης και καθοδήγησης συνδέεται με την κατεύθυνση ενός **μοντέλου υποστήριξης των ανέργων και αναζητούντων εργασία** σε ευρύτερο επίπεδο – συμπεριλαμβανομένων των νέων – με βάση τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες τους (user-oriented), όπου ο ίδιος ο ωφελούμενος (νέος άνεργος ή ΕΑΕΚ) θα βρίσκεται **στο επίκεντρο της διαδικασίας ενεργοποίησης και εργασιακής ένταξής του.**

Προτεραιότητα 1.3: Συνεργασία με τις Επιχειρήσεις, τους Εργοδότες και τους Κοινωνικούς Εταίρους

Ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα που αντιμετωπίζει διαχρονικά η υλοποίηση στην Ελλάδα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, και ιδίως όσων έχουν ειδική στόχευση στους νέους, είναι το **χαμηλό επίπεδο συνεργασίας** μεταξύ των φορέων χάραξης και άσκησης πολιτικών και του ιδιωτικού τομέα, των εργοδοτών και των επιχειρήσεων. Παρότι ο ιδιωτικός τομέας και οι επιχειρήσεις είναι οι κύριοι «αποδέκτες» των πολιτικών, των προγραμμάτων και των δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, εντούτοις ο βαθμός συνεργασίας των αρμόδιων φορέων και υπηρεσιών χάραξης και άσκησης πολιτικής με τις επιχειρήσεις κατά το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση πολιτικών και προγραμμάτων έχει υπάρξει έως τώρα περιορισμένος.

Μέτρο 1.3.1. Συνεργασία με τις Επιχειρήσεις και τους Εργοδότες

Μέσα από την Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικής Απασχόλησης, ορίζεται ως βασική προτεραιότητα η **ανάπτυξη και διατήρηση σχέσεων στενής, πολυεπίπεδης συνεργασίας** μεταξύ των αρχών και φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών και προγραμμάτων ενίσχυσης της απασχόλησης – του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και των φορέων και υπηρεσιών τους, καθώς και της Δ.ΥΠ.Α. που με το Ν. 4921/2022 καθίσταται βασικό «όχημα» εφαρμογής της πολιτικής για ενίσχυση της απασχόλησης και αντιμετώπιση της ανεργίας και της πολιτικής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – με τις επιχειρήσεις, τους εργοδότες, και ευρύτερα τον ιδιωτικό τομέα.

Στην κατεύθυνση αυτή, το προηγούμενο διάστημα πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις ενίσχυσης της ικανότητας της Δ.ΥΠ.Α. για την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με τις επιχειρήσεις και τους εργοδότες, όπως η πρόβλεψη μέσω του Ν. 4837/2021 του ρόλου και του αντικειμένου των **Εργασιακών Συμβούλων Εργοδοτών**, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στα κατά τόπους καταστήματα της Δ.ΥΠ.Α. (ΚΠΑ2) αναπτύσσοντας σχέσεις με τις τοπικές επιχειρήσεις και τα δίκτυα εργοδοτών και επιχειρήσεων, και η λειτουργία της **Μονάδας Εξυπηρέτησης Μεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων**, με στόχο της την οργανωμένη και συστηματική καλλιέργεια επαφών με τις μεγάλες και τις μεσαίες επιχειρήσεις σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, και την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών επιλογής προσωπικού σε αυτές, βάσει των χαρακτηριστικών και των αναγκών τους.

Πρόκληση αποτελεί για το επόμενο διάστημα η περαιτέρω εμβάθυνση και εμπέδωση των σχέσεων συνεργασίας μεταξύ Δ.ΥΠ.Α. και εργοδοτών και επιχειρήσεων, σε πεδία που ξεκινούν από τον προσδιορισμό των αναγκών τους και την παροχή σε αυτές υπηρεσιών υποστήριξης για την εξεύρεση κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού και φτάνουν στη συνεργασία για τον εντοπισμό τάσεων και μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες και στην παροχή πληροφόρησης για την πορεία υλοποίησης προγραμμάτων και δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης.

Η Δ.ΥΠ.Α. και τα ΚΠΑ2, η Μονάδα Εξυπηρέτησης Μεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων και οι Εργασιακοί Σύμβουλοι Εργοδοτών θα εστιάσουν στην ανάπτυξη κατάλληλων, στοχευμένων στρατηγικών προσέγγισης των διαφορετικών επιχειρήσεων, και τη διαμόρφωση εναλλακτικών πλαισίων συνεργασίας μεταξύ των δύο πλευρών. Μεταξύ άλλων, οι Εργασιακοί Σύμβουλοι Εργοδοτών ανά περιοχές θα πρέπει να πραγματοποιούν επισκέψεις και συναντήσεις προσέγγισης με επιχειρήσεις και εργοδότες, και να καθιερώνουν διαύλους επικοινωνίας ώστε να ενημερώνονται εγκαίρως, να καταγράφουν και να αναλύουν τις ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό, αλλά και για να ενημερώνουν τις επιχειρήσεις για τις παρεχόμενες υπηρεσίες, όπως οι στοχευμένες ενέργειες σύζευξης/αντιστοίχισης των υφιστάμενων κενών θέσεων εργασίας με τους αναζητούντες εργασία, οι διαδικασίες διαμεσολάβησης και οι εξατομικευμένες υπηρεσίες αναζήτησης και προεπιλογής υποψηφίων. Επιπροσθέτως, οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες της Δ.ΥΠ.Α. και οι σύμβουλοι εργοδοτών θα

ενημερώνουν τις επιχειρήσεις και τους εργοδότες για τη διοργάνωση δράσεων ενημέρωσης και διασύνδεσης των ανέργων και αναζητούντων εργασία με υποψήφιους εργοδότες, όπως οι «**Ημέρες Καριέρας**», ειδικές εκδηλώσεις και ημερίδες κ.α.

Παράλληλα, η συνεργασία μεταξύ της Δ.ΥΠ.Α. και των επιχειρήσεων και των εργοδοτών θα πρέπει να ενισχυθεί και να διευρυνθεί, προκειμένου να αντιμετωπιστούν ατέλειες και προβλήματα που εντοπίζονται συχνά. Για παράδειγμα, βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης είναι η διαρκής τροφοδότηση και ενημέρωση του Ψηφιακού Μητρώου της Δ.ΥΠ.Α. με τις **κενές θέσεις απασχόλησης των επιχειρήσεων**. Ωστόσο, στην πράξη παρατηρείται πως ο αριθμός των κενών θέσεων απασχόλησης που καταχωρούνται στο Μητρώο είναι περιορισμένος, κάτι που αποδίδεται στις μη-εμπειρομένες σχέσεις συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και Δ.ΥΠ.Α., και στην προτίμηση των επιχειρήσεων να καλύπτουν τις κενές θέσεις τους με διαφορετικά μέσα, όπως η συνεργασία με ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης. Αυτό οδηγεί σε χαμηλή σύζευξη της προσφοράς με τη ζήτηση, αφού αναζητούντες εργασία δεν μπορούν να ενημερωθούν για θέσεις εργασίας με προφίλ γνώσεων και δεξιοτήτων συναφές με το δικό τους, οπότε και δεν μπορούν να κατευθυνθούν προς τις εκάστοτε επιχειρήσεις. Ένα από τα βασικά πεδία συνεργασίας μεταξύ της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) και των επιχειρήσεων και εργοδοτών για το επόμενο διάστημα θα πρέπει να είναι η μεγιστοποίηση του ποσοστού κενών θέσεων απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα που καταχωρούνται στο Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α..

Περαιτέρω, βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί όχι μόνο στη χωρική (σε περιφερειακό ή/και τοπικό επίπεδο) εξειδίκευση της λειτουργίας και των υπηρεσιών που παρέχονται από τη Δ.ΥΠ.Α. προς τις επιχειρήσεις και τους εργοδότες, αλλά στην **κλαδική εξειδίκευσή** τους. Ειδικότερα σε κλάδους με έντονο δυναμισμό και τάσεις μετασχηματισμού, όπως αυτοί των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), της υγείας, της ενέργειας, της βιομηχανίας και μεταποίησης κ.α., η σε βάθος γνώση των τεχνολογικών εξελίξεων και του τρόπου με τον οποίο αυτές επηρεάζουν τα επαγγέλματα και τις δεξιότητες με ζήτηση, απαιτεί σημαντική γνώση των εξελίξεων ανά κλάδο και των προσδιοριστικών παραγόντων τους. Η δυνατότητα ενσωμάτωσης της τομεακής-κλαδικής διάστασης στην εξειδίκευση των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δ.ΥΠ.Α. και των Εργασιακών Συμβούλων Εργοδοτών προς τις επιχειρήσεις, αλλά και στο σχεδιασμό

των προγραμμάτων απασχόλησης, αποτελεί ένα από τα πεδία στα οποία θα χρειαστεί να δοθεί έμφαση το επόμενο διάστημα, μέσα στο συνολικό πλαίσιο ενίσχυσης της συνεργασίας της Δ.ΥΠ.Α. με τις επιχειρήσεις και τους εργοδότες και μεγαλύτερης σύζευξης/αντιστοίχισης των πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την ενίσχυση της απασχόλησης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της οικονομίας.

Παράλληλα, η συνεργασία μεταξύ των φορέων χάραξης και άσκησης πολιτικής, μεταξύ των οποίων το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης και η Δ.ΥΠ.Α., και των επιχειρήσεων και του ιδιωτικού τομέα εν γένει, δύναται να επεκταθεί και να συμπεριλάβει ακόμα και κοινές πρωτοβουλίες για πρόβλεψη των εξελίξεων στην αγορά εργασίας και την οικονομία, στην προσφορά και τη ζήτηση εργασίας, συμβάλλοντας έτσι από τη μία πλευρά στη μεγαλύτερη ετοιμότητα των φορέων και στην προσαρμοστικότητα των πολιτικών στις μεταβαλλόμενες τάσεις και ανάγκες, και από την άλλη πλευρά στην προετοιμασία των επιχειρήσεων ώστε να διαχειριστούν νέες ανάγκες και προκλήσεις και να προσαρμοστούν αποτελεσματικά σε αυτές.

Μέτρο 1.3.2. Συνεργασία και Αλληλοεπίδραση με τους Κοινωνικούς Εταίρους

Ένα ακόμα από τα κρισιμότερα ζητήματα στο πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών απασχόλησης και ανάπτυξης του εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα, είναι η έως τώρα **περιορισμένη εμπλοκή και συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων** στις διαδικασίες σχεδιασμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών αυτών.

Η περιορισμένη εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των πολιτικών απασχόλησης έχει οδηγήσει σε χρόνια διαπιστωμένα ζητήματα, όπως η **ατελής σύνδεση** των επιμέρους μέτρων και προγραμμάτων με τα δεδομένα και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της οικονομίας, ο **χαμηλός βαθμός αξιοποίησης** από τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα των διαφορετικών μέτρων και προγραμμάτων, η **περιορισμένη λήψη ανατροφοδότησης (feedback)** σχετικά με την αποτελεσματικότητα των επιμέρους μέτρων και προγραμμάτων και η **μη-έγκαιρη προσαρμογή** του σχεδιασμού πολιτικών στις εξελίξεις στην οικονομία και την αγορά εργασίας.

Η Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης εισήγαγε ένα ολοκληρωμένο **Σύστημα Διακυβέρνησής** που καθιερώνει τη δομημένη συμμετοχή των

κοινωνικών εταίρων μέσω της **Επιτροπής Παρακολούθησης**, η οποία αποτελεί έναν από τους κύριους θεσμικούς πυλώνες του Συστήματος Διακυβέρνησης. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης, εκτός από τους αρμόδιους Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς και τους εκπροσώπους των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών (Υπουργεία, Δ.ΥΠ.Α., λοιποί φορείς), θα συμμετέχουν οι **εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων** (σε εθνικό επίπεδο) και της **Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία**, αλλά κατά περίπτωση και οι εκπρόσωποι λοιπών συναρμόδιων φορέων, όπως των κοινωνικών εταίρων σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών κ.ο.κ. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Παρακολούθησης, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν ενισχυμένο ρόλο σε θέματα σχετικά με την εξειδίκευση των πολιτικών, των μέτρων και των προγραμμάτων, τον προσδιορισμό μεθοδολογίας παρακολούθησης/αξιολόγησης της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και των επιμέρους πολιτικών, μέτρων και προγραμμάτων, την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και του βαθμού επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, τη διατύπωση εισηγήσεων για αναπροσδιορισμό προτεραιοτήτων ή/και τον ανασχεδιασμό πολιτικών και προγραμμάτων στη βάση ανάλυσης δεδομένων, και το συντονισμό μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών, ώστε να ανταλλάσσεται έγκυρη και αξιόπιστη πληροφόρηση σχετικά με τις ανάγκες της οικονομίας και των επιχειρήσεων, της αγοράς εργασίας και του εργατικού δυναμικού, κοινωνικών και πληθυσμιακών ομάδων που αντιμετωπίζουν εμπόδια πρόσβασης στην αγορά εργασίας, όπως τα άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, κ.α.

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο που διαμορφώνει η Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης, οπότε και αυτή αποσκοπεί στο να ενσωματώσει στο μέγιστο βαθμό τους **κοινωνικούς εταίρους** και τις **οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών** στις διαδικασίες εξειδίκευσης, συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της υλοποίησης μέτρων, πολιτικών και προγραμμάτων για την ενίσχυση της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας των νέων και τη βελτίωση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας.

Πολύ περισσότερο δε όταν οι κοινωνικοί εταίροι, οι παραγωγικοί φορείς, οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, και ευρύτερα κάθε εμπλεκόμενος, μη-κρατικός φορέας, έχουν κρίσιμο ρόλο να επιτελέσουν αναφορικά με **τη χαρτογράφηση, τον εντοπισμό**

και την προσέγγιση των νέων ανέργων και των ΕΑΕΚ, καθώς και με την υλοποίηση των επιμέρους προγραμμάτων, δράσεων και παρεμβάσεων για την προώθηση στην αγορά εργασίας και την ενίσχυση της απασχολησιμότητας, στις οποίες θα παραπέμπονται οι νέοι κατόπιν της προσέγγισης, διάγνωσης των αναγκών και κατάλληλης καθοδήγησης. Επιπλέον, στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων είναι δυνατή η υλοποίηση **πιλοτικών δράσεων** με συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και της Κοινωνίας των Πολιτών, προκειμένου το μοντέλο εξατομικευμένης προσέγγισης και υποστήριξης να φτάσει σε όσο περισσότερους νέους είναι εφικτό σε μικρό-επίπεδο, εφαρμόζοντας καινοτόμες πρακτικές και επιτρέποντας το δυναμικό συντονισμό και τη συνεργασία των εμπλεκόμενων σε όλα τα επίπεδα.

5.2. Άξονας 2: Απόκτηση και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων

Ο **Άξονας 2** της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων εστιάζει στη συνεχή βελτίωση και αναβάθμιση του επιπέδου γνώσεων, προσόντων και δεξιοτήτων των νέων της χώρας, μέσω της συμμετοχής – πέραν των τριών βαθμίδων του εκπαιδευτικού συστήματος - στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση, ως του κύριου μηχανισμού για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων.

Μέσω του συγκεκριμένου Άξονα, κύρια επιδίωξη της Εθνικής Στρατηγικής είναι ένα νεαρό ανθρώπινο δυναμικό με επαρκές επίπεδο σύγχρονων γνώσεων και δεξιοτήτων που θα συμβαδίζουν με τις ανάγκες της οικονομίας και της αγοράς εργασίας, αλλά και τα νέα δεδομένα που δημιουργούν οι παραγωγικοί μετασχηματισμοί που λαμβάνουν χώρα, τις οποίες θα μπορούν οι νέοι να αξιοποιούν για την εξεύρεση των κατάλληλων θέσεων εργασίας, αλλά και για να συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα της οικονομίας και των επιχειρήσεων.

Στρατηγική επιλογή αποτελεί η ουσιαστικά αναβάθμιση του πλαισίου επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, και της Δια Βίου Μάθησης, ώστε να καταστούν βιώσιμες εναλλακτικές για τους νέους και εργαλεία απασχόλησης, αναβαθμίζοντας τις γνώσεις και δεξιότητες, συμβάλλοντας στην απασχολησιμότητα των νέων και στην ορθότερη αξιοποίησή τους στην αγορά εργασίας, αντιμετωπίζοντας την συχνά παρατηρούμενη υποβάθμιση των δεξιοτήτων και την υπό-απασχόληση, και ευρύτερα συμβάλλοντας στη βελτίωση των μακροπρόθεσμων προοπτικών και την επαγγελματική ανέλιξη των

νέων, στη συμμετοχή τους στην κοινωνικό-οικονομική ζωή και στην άρση των όποιων κοινωνικών αποκλεισμών.

Το θεσμικό και στρατηγικό υπόβαθρο του Άξονα διαμορφώνουν η Απόφαση 2020/1512 του Συμβουλίου της Ε.Ε. («κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών»), η Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (COM(2020) 0274), η Διακήρυξη του Osnabrück (2020) και το νέο Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Εκπαίδευση των Ενηλίκων 2021-2030 (2021/C 504/02), όπως τοποθετούνται εντός της ευρύτερης στρατηγικής της Ε.Ε. για την απασχόληση και την απασχολησιμότητα των νέων, την ενίσχυση των δεξιοτήτων, και την αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. Αντιστοίχως, σε εθνικό επίπεδο, το υπόβαθρο του Άξονα απορρέει από την Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης¹⁴, το Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024¹⁵, και τη Στρατηγική Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού¹⁶, καθώς και από το νέο θεσμικό πλαίσιο για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και τη Διά Βίου Μάθηση, που διαμορφώθηκε από τους Νόμους 4763/2020 και 4921/2022.

Ο Άξονας 2 της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων συμπεριλαμβάνει δράσεις και παρεμβάσεις που θα υλοποιήσει το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και δράσεις και παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, αναφορικά με την περαιτέρω ανάπτυξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της συνεχιζόμενης κατάρτισης και επανακατάρτισης, της μαθητείας κ.ο.κ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αναβάθμιση της ποιότητας των μαθησιακών αποτελεσμάτων, στην ενίσχυση των εξειδικευμένων και

¹⁴ Στρατηγικός Άξονας 3 «Ανάπτυξη του Εργατικού Δυναμικού και Ενίσχυση της Απασχολησιμότητάς του».

¹⁵ Στρατηγικοί Στόχοι 1 «Ανάπτυξη και ενδυνάμωση της Ε.Ε.Κ. και Δ.Β.Μ. με έμφαση στην ποιότητα», 2 «Ενίσχυση της εξωστρέφειας, της συνεργασίας και της κινητικότητας σε επίπεδο συστήματος Ε.Ε.Κ., Δ.Β.Μ. και Ν.» και 3 «Ειδικές δράσεις για την ισότιμη πρόσβαση στην Ε.Ε.Κ. και τη Δ.Β.Μ., με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες και τον πληθυσμό χαμηλών προσόντων

¹⁶ Στρατηγικοί Άξονες «Μετασχηματισμός αγοράς εργασίας για δημιουργική χρήση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού», «Ενίσχυση της καινοτομίας και της ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων μέσω της αναβάθμισης της ψηφιακής ευφυΐας του εργατικού δυναμικού», «Μείωση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων της αγοράς εργασίας με στοχευμένες δράσεις ενίσχυσης δεξιοτήτων σε κλαδικό - επαγγελματικό - χωρικό επίπεδο» και «Ενίσχυση των οριζόντιων δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού με παράλληλη σύζευξη/αντιστοίχιση με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας».

των μεταφέρσιμων δεξιοτήτων των νέων, στην αύξηση της συμμετοχής των νέων στην επαγγελματική και κατάρτιση και ταυτόχρονα στη μείωση του ποσοστού των νέων ΕΑΕΚ, και ευρύτερα στην προώθηση ίσων ευκαιριών για όλους στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, και ιδιαίτερα για όσους έχουν λιγότερα προσόντα και προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Βασική επιδίωξη είναι η διευκόλυνση των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών να αποκτήσουν τις δεξιότητες εκείνες που θα ενισχύσουν την απασχολησιμότητά τους και θα βελτιώσουν την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Η αναβάθμιση των συστημάτων ανάπτυξης και ενίσχυσης των δεξιοτήτων, σε σύνδεση με ενεργητικές πολιτικές αγοράς εργασίας και κατάλληλες οικονομικές και αναπτυξιακές πολιτικές, θέτουν τις βάσεις για αναβάθμιση του επιπέδου προσόντων και δεξιοτήτων και μακροπρόθεσμη απασχολησιμότητα των νέων. Παράλληλα, ο σχεδιασμός, οι μηχανισμοί και το περιεχόμενο της κατάρτισης θα πρέπει να συμβαδίζουν διαρκώς με την πραγματικότητα και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, που σε συνδυασμό με την ανάγκη παραγωγικού μετασχηματισμού και στο πλαίσιο της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης καθιστούν αναγκαία τη συνεκτίμηση των διαφοροποιημένων αναγκών και ενδιαφερόντων των νέων σύμφωνα με το επίπεδο προσόντων και δεξιοτήτων τους, προκειμένου αυτό να προσαρμόζεται για τις αντίστοιχες ανάγκες των κλάδων και τομέων οικονομικής δραστηριότητας που τείνουν να δημιουργούν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης.

Στο πλαίσιο της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία αναδεικνύεται ως σημαντικός ο ρόλος της ποιότητας των προγραμμάτων μαθητείας και πρακτικής άσκησης, και ορίζεται ως αναγκαία η ενίσχυση της προσφοράς θέσεων μαθητείας και πρακτικής άσκησης, ιδίως κατά τη φάση της ανάκαμψης της οικονομίας μετά την πανδημία του COVID-19. Επίσης, υπογραμμίζεται η σημασία της συμμετοχής των επιχειρήσεων, ώστε να διευκολυνθεί η ομαλότερη μετάβαση στην απασχόληση, καθώς τα προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης προετοιμάζουν τους νέους για θέσεις εργασίας υψηλής ζήτησης και τους προσφέρουν μια δυνατότητα βιώσιμης ένταξης στην αγορά εργασίας.

Τα μέτρα και δράσεις που προτείνονται προς υλοποίηση στο πλαίσιο του Άξονα 2 εντάσσονται στις ακόλουθες προτεραιότητες, που εξειδικεύονται στη συνέχεια:

Προτεραιότητα 2.1: Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και Ανθεκτικότητας των Επιχειρήσεων μέσω της Επένδυσης στις Δεξιότητες του Εργατικού Δυναμικού
Προτεραιότητα 2.2: Ενίσχυση των Δεξιοτήτων και της Απασχολησιμότητας των Νέων
Προτεραιότητα 2.3: Κατάρτιση σε Δεξιότητες Αιχμής του Παρόντος και του Μέλλοντος

Προτεραιότητα 2.1: Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και Ανθεκτικότητας των Επιχειρήσεων μέσω της Επένδυσης στις Δεξιότητες του Εργατικού Δυναμικού

Για τη βελτίωση του επιπέδου δεξιοτήτων των νέων, ποσοτικά και ποιοτικά, κρίνεται απαραίτητος ο κατάλληλος ανασχεδιασμός των δυνατοτήτων που τους παρέχονται για την απόκτηση εργασιακής-επαγγελματικής εμπειρίας, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή τους στη διαδικασία μάθησης, είτε αυτή αφορά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είτε στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Σημαντικός είναι ο ρόλος που καλούνται να διαδραματίσουν στο επίπεδο αυτό οι ίδιες οι επιχειρήσεις, αφού η αναβάθμιση του επιπέδου των γνώσεων και των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού είναι κρίσιμος παράγοντας για την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητά τους, και κατ' επέκταση για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και την εξέλιξή τους, που με τη σειρά τους συνδέονται με τον παραγωγικό μετασχηματισμό και τη μετατόπιση των πόρων σε παραγωγικές δραστηριότητες εντάσεως γνώσης και υψηλότερης προστιθέμενης αξίας.

Για το λόγο αυτό, ως κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας της Εθνικής Στρατηγικής και του συγκεκριμένου Άξονα της (όπως και άλλων) θεωρείται η στενή και διαρκής συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών και φορέων χάραξης πολιτικών για την απασχόληση των νέων, των κοινωνικών εταίρων, παραγωγικών φορέων και επιχειρηματικών ενώσεων σε εθνικό, περιφερειακό/τοπικό και τομεακό/κλαδικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη και την προσέγγιση των Συμφώνων για τις Δεξιότητες¹⁷ (“Pact for Skills”) που προωθεί η Ε.Ε. στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ατζέντας Δεξιοτήτων, και που αφορά τη διεύρυνση των συνεργασιών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και Κοινωνίας των Πολιτών, με σκοπό την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη διασφάλιση μιας δίκαιης και ανθεκτικής ανάκαμψης, που θα απαντά στις προκλήσεις της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης.

¹⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>

Μέτρο 2.1.1 Δυναμική συνεργασία για τη βελτίωση του περιεχομένου της πρακτικής άσκησης και της μαθητείας

Οι κοινωνικοί εταίροι, οι παραγωγικοί φορείς και οι επιχειρηματικές ενώσεις σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό και τομεακό/κλαδικό επίπεδο αποτελούν ένα πολύτιμο εργαλείο για τη δυναμική συνεργασία μεταξύ αρμόδιων αρχών και φορέων από τη μία πλευρά και επιχειρήσεων από την άλλη, ευνοώντας την ανάπτυξη στρατηγικών βελτιωμένης ποιότητας για τη διασύνδεση της εκπαίδευσης με τη μάθηση στο χώρο εργασίας, και για την αναβάθμιση της ποιότητας των γνώσεων, των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων που αποκτούν οι νέοι μέσα από τη συμμετοχή τους στις σχετικές δραστηριότητες.

Τόσο η πρακτική άσκηση φοιτητών που προβλέπεται ως υποχρεωτική ή προαιρετική δραστηριότητα στο πλαίσιο των προγραμμάτων σπουδών πρώτου και δεύτερου κύκλου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με σκοπό την πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών επιστημονικών γνώσεων που αποκτήθηκαν και την εξοικείωση των φοιτητών με πιθανούς χώρους εργασίας, όσο και η μαθητεία στον εργασιακό χώρο και η πρακτική άσκηση στο πλαίσιο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, έχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων φορέων (όπως των Πανεπιστημίων, των Επαγγελματικών Λυκείων και Επαγγελματικών Σχολών, και των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης) και των «φορέων υποδοχής» των νέων που συμμετέχουν στις παραπάνω δραστηριότητες (δηλ. επιχειρήσεων του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα ή των κοινωνικών επιχειρήσεων). Στόχος είναι η διαρκής βελτίωση της ποιότητας των θεσμών της πρακτικής άσκησης και της μαθητείας και των γνώσεων, ικανοτήτων και προσόντων που αποκτούν οι συμμετέχοντες.

Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερης σημασίας παρέμβαση, που περιγράφεται και στο κείμενο της Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης και αναδεικνύεται ως αντικείμενο εργασίας για το προσεχές χρονικό διάστημα, είναι η συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων φορέων από τη μία πλευρά και των κοινωνικών εταίρων, παραγωγικών φορέων και επιχειρηματικών ενώσεων, με σκοπό τη διαμόρφωση ενός ειδικότερου πλαισίου **διαρκούς αναβάθμισης της ποιότητας των ευκαιριών πρακτικής άσκησης και μαθητείας** που παρέχονται από τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς. Ειδικότερα, οι κοινωνικοί εταίροι, παραγωγικοί φορείς και επιχειρηματικές ενώσεις, σε εθνικό αλλά ιδιαίτερα σε περιφερειακό/τοπικό και κλαδικό/τομεακό επίπεδο, θα ενεργοποιήσουν

τα μέλη τους (επιχειρήσεις, δίκτυα επιχειρήσεων, συνεταιρισμούς κ.α.) σε κατεύθυνση καταγραφής και τεκμηρίωσης του περιεχομένου και των γνώσεων και δεξιοτήτων που συνδέονται με την εκάστοτε προσφερόμενη θέση πρακτικής άσκησης ή/και μαθητείας, σύνδεσής τους με διαπιστωμένες ανάγκες σε δεξιότητες των ιδίων και των αντίστοιχων κλάδων, καθώς και αποτύπωσης της μεσό-μακροχρόνιας διάστασης των θέσεων.

Έτσι, **από τη μία πλευρά** αναβαθμίζονται οι ευκαιρίες πρακτικής άσκησης και μαθητείας που γίνονται διαθέσιμες στους νέους και συνδυάζονται με τις σπουδές τους, με στόχο το περιεχόμενο των θεωρητικών γνώσεων να εμπλουτιστεί με γνώσεις και δεξιότητες από τις πρακτικές εφαρμογές του, καθώς και με οριζόντιες, μεταφέρσιμες δεξιότητες που αξιολογούνται σημαντικές για τη μετέπειτα εργασιακή ένταξη των νέων (όπως η εργασία σε ομάδα, οι διαπροσωπικές και επικοινωνιακές δεξιότητες, η υπευθυνότητα, η επίλυση προβλημάτων κ.α.). **Από την άλλη πλευρά** διασφαλίζεται πως η πρακτική άσκηση και μαθητεία χρησιμοποιούνται με τον πραγματικό ρόλο τους, και όχι ως μέσο εκμετάλλευσης των νέων εργαζομένων, βάσει της κοινής δέσμευσης των που ανέλαβαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της Σύστασης του Συμβουλίου της Ε.Ε. σχετικά με ένα Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας (2018/C 153/01) και του υπό επανεξέταση Ποιοτικού Πλαισίου για τις περιόδους πρακτικής άσκησης (2014/C 88/01).

Παράλληλα, με αυτό τον τρόπο θα καταστούν η πρακτική άσκηση και η μαθητεία πιο ελκυστικές επιλογές για τους νέους, οπότε θα μπορούν να αποκτήσουν σε συνδυασμό με τις σπουδές τους και επαφή και εξοικείωση με την οικονομία, την αγορά εργασίας και την επιχειρησιακή πραγματικότητα, συμβάλλοντας έτσι στην ουσιαστική βελτίωση των προοπτικών εξεύρεσης απασχόλησης μετά την αποφοίτησή τους.

Μέσα από την εφαρμογή του πλαισίου Διακυβέρνησης που εξειδικεύεται στον Άξονα 6 της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, αλλά και τη λειτουργία θεσμικών συλλογικών οργάνων όπως τα Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας, τα Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων, το Εθνικό Συμβούλιο Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού κ.α., είναι δυνατή η κατ' αρχήν διατύπωση βασικών αρχών ενός τέτοιου πλαισίου και η καθιέρωση διαδικασιών κατάθεσης των παραπάνω στοιχείων και της απαιτούμενης τεκμηρίωσης για τις ευκαιρίες πρακτικής άσκησης και μαθητείας, είτε σε επίπεδο επιχειρήσεων (ιδίως για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και τα

Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου) είτε σε επίπεδο επιχειρηματικών και παραγωγικών φορέων σε περιφερειακό/τοπικό και τομεακό/κλαδικό επίπεδο (ιδίως για τις μικρές επιχειρήσεις, τις κοινωνικές επιχειρήσεις, τα δίκτυα επιχειρήσεων και τους συνεταιρισμούς κ.ο.κ.). Κρίνεται ως εφικτό δε στην πρώτη Έκθεση Πεπραγμένων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, που προβλέπεται να καταρτιστεί ένα έτος μετά την έγκρισής της, να συμπεριλαμβάνονται συγκεκριμένες δεσμεύσεις των εμπλεκόμενων ως προς την πορεία διαμόρφωσης ενός τέτοιου πλαισίου.

Μέτρο 2.1.2: Επένδυση των επιχειρήσεων στην ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού

Πέραν της τυπικής εκπαίδευσης, ο ρόλος των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα σημαντικός και στη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση, με σκοπό την διαρκή αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού (συμπεριλαμβανομένων και των νέων) και την προσαρμογή αυτών στις δυναμικά μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, και κατ' επέκταση στη βελτίωση της απασχολησιμότητάς τους. Μια επιχείρηση που επενδύει στην ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού της και στη συνεχή ενίσχυση των προσόντων και δεξιοτήτων του, είναι ουσιαστικά μια επιχείρηση που επενδύει στη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητά της και στην ανθεκτικότητα προς τις μεταβολές στο ευρύτερο περιβάλλον.

Για αυτό κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η συμβολή των επιχειρήσεων στην ανάπτυξη των προσόντων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού τους, και ένα από τα πλέον σημαντικά για να καταστεί αυτό πράξη είναι η **ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση** (on-the-job training), δηλαδή το σύνολο των δραστηριοτήτων κατάρτισης και μάθησης που παρέχει μια επιχείρηση στους εργαζόμενούς της, μέσω προγραμμάτων κατάρτισης, εκπαιδευτικών – επιμορφωτικών σεμιναρίων, αλλά και της οργανωμένης εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ατζέντας Δεξιοτήτων, και ειδικότερα των Δράσεων 1 (Σύμφωνο για τις Δεξιότητες) και 12 (Βελτίωση του υποστηρικτικού πλαισίου για την ενεργοποίηση εθνικών και ιδιωτικών επενδύσεων στις δεξιότητες), οι επιχειρήσεις αναλαμβάνουν έναν αναβαθμισμένο ρόλο στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, λαμβάνοντας υπόψη τις διαρκείς μεταβολές στο ευρύτερο περιβάλλον και τους μετασχηματισμούς που δημιουργούν νέες ανάγκες δεξιοτήτων,

όπως και τις μεταβαλλόμενες ανάγκες και επιχειρησιακές στρατηγικές των ίδιων των επιχειρήσεων.

Στην κατεύθυνση αυτή, με το Νόμο 4921/2022 βελτιώνεται το πλαίσιο υλοποίησης και χρηματοδότησης της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, με την κατάργηση του Ενιαίου Λογαριασμού για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών (Ε.Λ.Ε.Κ.Π., πρώην Λ.Α.Ε.Κ.), και τη δημιουργία του Ειδικού Λογαριασμού Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ε.Λ.Ε.Κ.), που θα συσταθεί σε νομικό πρόσωπο μη-κερδοσκοπικού χαρακτήρα το οποίο θα τεθεί υπό τον έλεγχο των κοινωνικών εταίρων, και ειδικότερα του Συμβουλίου Κοινωνικών Εταίρων της Δ.ΥΠ.Α. Οι πόροι του ειδικού λογαριασμού θα αξιοποιούνται για τη χρηματοδότηση δράσεων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης (μεταξύ άλλων), στο πλαίσιο της ευρύτερης προσπάθειας για να αντιμετωπιστούν καταγεγραμμένα προβλήματα και αδυναμίες του προηγούμενου θεσμικού πλαισίου, που οδηγούσαν σε περιορισμένη αξιοποίησή του υφιστάμενου εργαλείου για ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση από τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους.

Λαμβάνοντας υπόψη, ωστόσο, πως ένα μεγάλο πλήθος των εγχώριων επιχειρήσεων είναι μικρές και πολύ μικρές και οικογενειακές επιχειρήσεις, παραμένουν εμπόδια στην ενεργοποίηση δράσεων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης και στην αξιοποίηση του νέου θεσμικού πλαισίου. Κρίσιμος προκύπτει εδώ ο ρόλος των **κοινωνικών εταίρων**, και των **παραγωγικών φορέων και επιχειρηματικών ενώσεων**, που μπορούν να υποστηρίξουν τα μέλη τους – δηλαδή της επιχειρήσεις μικρότερου μεγέθους, πόρων και τεχνογνωσίας – στο σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, ή ακόμα και να αναλάβουν την υλοποίηση σχετικών δράσεων για λογαριασμό των τελευταίων.

Με την ενίσχυση της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, οι επιχειρήσεις συμβάλλουν στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων τους (upskilling) και στην απόκτηση πρόσθετων δεξιοτήτων (reskilling), και ταυτόχρονα στην προσαρμοστικότητα και την ανθεκτικότητά τους απέναντι σε μεταβολές και μετασχηματισμούς που λαμβάνουν χώρα και αφορούν το ευρύτερο περιβάλλον και τους κλάδους δραστηριοποίησής τους. Υπό το πρίσμα αυτό, είναι πολλαπλά σημαντική η εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων και παραγωγικών φορέων σε δομημένες διαδικασίες τροφοδότησης του σχεδιασμού δράσεων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης με δεδομένα για τις παρούσες ανάγκες των

κλάδων σε συγκεκριμένες δεξιότητες, επιτυγχάνοντας έτσι την απαραίτητη τομεακή – κλαδική εξειδίκευση της κατάρτισης, αλλά και για μελλοντικές ανάγκες.

Ακόμα, κατ’ αντιστοιχία με το Μέτρο 2.1.1 παραπάνω, και με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας του περιεχομένου των ευκαιριών απόκτησης εργασιακής εμπειρίας αλλά και απασχόλησης που παρέχουν οι επιχειρήσεις, και που αφορούν ειδικότερα τους νέους, χρειάζεται να διαμορφωθεί ένα **πλαίσιο δεσμεύσεων των επιχειρήσεων** να καταθέτουν τεκμηρίωση σχετικά με τις υφιστάμενες, διαπιστωμένες ανάγκες τους σε ανθρώπινο δυναμικό και σε συγκεκριμένες δεξιότητες, με στοιχεία μεσο-μακροχρόνιας διάστασης των θέσεων εργασίας που προτίθενται να καλύψουν με νέους εργαζομένους, καθώς και τεκμηρίωση του σχεδιασμού τους για ουσιαστική ανάπτυξη και εκπαίδευση των νέων εργαζομένων, και της προοπτικής διατήρησης της θέσης εργασίας και μετά το πέρας του εκάστοτε προγράμματος, κατόπιν θετικής αξιολόγησης των επιδόσεων του νέου απασχολούμενου και σχετικής συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών. Στο ζήτημα αυτό, αναμένεται εξίσου σημαντική συμβολή των κοινωνικών εταίρων, των παραγωγικών φορέων και επιχειρηματικών ενώσεων προκειμένου να υπάρξει ένα αποτελεσματικό πλαίσιο συνεργασίας για την ποιοτική βελτίωση του περιεχομένου των ευκαιριών απασχόλησης που παρέχονται προς τους νέους, βελτιώνοντας την απασχολησιμότητα των νέων και την καλύτερη διασύνδεσή τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των επιμέρους επαγγελμάτων και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας σε δεξιότητες, καθώς και τις ανάγκες που δημιουργούν ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η πράσινη μετάβαση. Κρίνεται ως εφικτό δε στην πρώτη Έκθεση Πεπραγμένων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, που προβλέπεται να καταρτιστεί ένα έτος μετά την έγκρισή της, να συμπεριλαμβάνονται συγκεκριμένες δεσμεύσεις των εμπλεκόμενων ως προς την πορεία διαμόρφωσης ενός τέτοιου πλαισίου.

Μέτρο 2.1.3: Επένδυση σε δεξιότητες του μέλλοντος

Ένα ακόμα πεδίο όπου η συμβολή των επιχειρήσεων αναμένεται να είναι καθοριστική σε σχέση με την ενίσχυση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού, και ιδιαίτερα των νέων, είναι αυτό της **συστηματικής διερεύνησης των τάσεων και εξελίξεων** στην αγορά εργασίας, αναφορικά με τις μεταβολές σε δεξιότητες και επαγγέλματα αιχμής σε διαφορετικούς τομείς και κλάδους, αλλά και της **πρόβλεψης για δεξιότητες του μέλλοντος**. Σε μια εποχή όπου η αγορά εργασίας διαρκώς αλλάζει,

καθώς οι ανάγκες σε επαγγέλματα και δεξιότητες μετασχηματίζονται, ακολουθώντας τις μεταβολές που προκαλούν οι δημογραφικές εξελίξεις, η κλιματική αλλαγή, οι νέες τεχνολογίες, οι παραγωγικοί και θεσμικοί μετασχηματισμοί κ.ο.κ., η πρόβλεψη και η προοπτική διερεύνηση των δεξιοτήτων καθίσταται παραπάνω από αναγκαία.

Οι διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες στην κοινωνικό-οικονομική πραγματικότητα διαμορφώνουν νέες ανάγκες σε όρους επαγγελμάτων και δεξιοτήτων με υψηλή ζήτηση, με την προσφορά συνήθως να προσαρμόζεται με χρονική υστέρηση. Κατά συνέπεια, οι ίδιες οι επιχειρήσεις, μέσω των κοινωνικών εταίρων και των παραγωγικών φορέων και σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές δημόσιας πολιτικής, θα πρέπει να ενεργοποιηθούν στην κατεύθυνση διαρκούς παρακολούθησης των εξελίξεων στην αγορά εργασίας, σε εγχώριο αλλά και διεθνές επίπεδο, και σε εφαρμογή εξελιγμένων πρακτικών για την **πρόβλεψη (forecasting)** και **προοπτική διερεύνηση (foresight)** των εξελίξεων σχετικά με τα επαγγέλματα και τις δεξιότητες στους διαφορετικούς κλάδους, και πώς η γνώση αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί για την προετοιμασία και το σχεδιασμό τους. Σημειώνεται εδώ η διαφοροποίηση μεταξύ των δύο εννοιών¹⁸, όπου η πρόβλεψη αναφέρεται στον εντοπισμό και την αξιολόγηση τάσεων, εκτιμήσεων και πιθανολογικών δηλώσεων, ενώ η προοπτική διερεύνηση αποσκοπεί στη διαμόρφωση μιας πιο εμπειριστατωμένης κατανόησης της αλλαγής στο μέλλον, παρουσιάζοντας ένα φάσμα εναλλακτικών σεναρίων, χωρίς να περιορίζεται στον προσδιορισμό μίας και μόνο πιθανολογούμενης εξέλιξης των πραγμάτων. Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στη διάγνωση τάσεων και εξελίξεων και στην αντίστοιχη οικοδόμηση ετοιμότητας και προσαρμοστικότητας χρειάζεται την εξάσκηση και των δύο πρακτικών, της πρόβλεψης και της προοπτικής διερεύνησης, με «βλέμμα» όχι μόνο στις ίδιες τις δεξιότητες, αλλά και στις ευρύτερες αλλαγές σε επίπεδο κλάδων, τομέων και επιχειρήσεων. Οι δραστηριότητες αυτές έχουν ως ωφελημένους τους τις επιχειρήσεις και το εργατικό δυναμικό τους, αλλά ιδιαίτερα τους νέους εργαζομένους και αναζητούντες εργασία, που δύνανται να αναπτύξουν ετοιμότητα και προσαρμοστικότητα απέναντι σε υφιστάμενες και μελλοντικές αλλαγές και μετατοπίσεις.

¹⁸ Σπανακά, Α. (2021). Προοπτική διερεύνηση δεξιοτήτων (Skills Foresight) - Μέθοδοι και τεχνικές. Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Σε εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Ατζέντας Δεξιοτήτων και των Δράσεων 1 (Σύμφωνα για τις Δεξιότητες) και 2 (Ενίσχυση των πληροφοριών σχετικά με τις δεξιότητες), όπως αντανακλώνται και στη Στρατηγική Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού και τους Άξονες 5 (Από τη διάγνωση στη δράση: Μείωση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων της αγοράς εργασίας με στοχευμένες δράσεις ενίσχυσης δεξιοτήτων σε κλαδικό - επαγγελματικό - χωρικό επίπεδο) και 6 (Με το βλέμμα στο μέλλον: Επένδυση σε επαγγέλματα και δεξιότητες του μέλλοντος), προωθείται η συστηματική πρόβλεψη και προοπτική διερεύνηση των τάσεων και εξελίξεων αναφορικά με αναδυόμενες δεξιότητες, μέσα από τη **συστηματική συνεργασία** των αρμόδιων αρχών δημόσιας πολιτικής και των κοινωνικών εταίρων, παραγωγικών φορέων και επιχειρηματικών, επαγγελματικών και επιστημονικών ενώσεων. Με το Νόμο 4921/2022 και την υπ' αριθ. 65106/2022 (ΦΕΚ Β' 3649/11-07-2022) Υπουργική Απόφαση, εξειδικεύθηκε η νέα **μεθοδολογία Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**, προβλέποντας τη στενή συνεργασία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και της Μονάδας Εμπειρογνομώνων (Μ.Ε.Κ.Υ.) με τους κοινωνικούς εταίρους και τους παραγωγικούς φορείς σε εθνικό, αλλά και σε περιφερειακό, τοπικό και τομεακό επίπεδο, προκειμένου να πραγματοποιείται όχι μόνο η διάγνωση των υφιστάμενων αναγκών, αλλά και ο εντοπισμός τάσεων και δυναμικών και η εξειδίκευση ενδεχόμενων μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες ανά περιοχή ή τομέα/κλάδο.

Επιπλέον, το Εθνικό Συμβούλιο Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού δύναται να λαμβάνει και να αξιοποιεί δεδομένα από τη Μονάδα Εμπειρογνομώνων και τον Μηχανισμό Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας που η Μ.Ε.Κ.Υ. διαχειρίζεται, που μπορεί να αξιοποιεί και για λόγους προοπτικής διερεύνησης τάσεων και εξελίξεων, ενώ στη Στρατηγική Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού προβλέπεται η καθιέρωση **Μηχανισμού Πρόβλεψης Δεξιοτήτων**, με σκοπό την τροφοδότηση της Στρατηγικής Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού με δεδομένα για το σχεδιασμό στοχευμένων πολιτικών, ο οποίος θα λειτουργεί παραπληρωματικά προς τη Μ.Ε.Κ.Υ., και τα δεδομένα του θα αξιολογούνται και θα αξιοποιούνται από την Επιστημονική Επιτροπή Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού. Η δρομολόγηση των σχετικών ενεργειών, σε σύνδεση τόσο με τη Μ.Ε.Κ.Υ., όσο και με τους κοινωνικούς εταίρους και παραγωγικούς φορείς, αναμένεται να εξειδικευτεί στις ετήσιες επικαιροποιήσεις της Στρατηγικής Δεξιοτήτων Εργατικού

Δυναμικού, ενώ σχετικές αναφορές θα συμπεριληφθούν και στην πρώτη Έκθεση Πεπραγμένων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, που προβλέπεται να καταρτιστεί ένα έτος μετά την έγκρισής της.

Προτεραιότητα 2.2: Ενίσχυση των Δεξιοτήτων και της Απασχολησιμότητας των Νέων

Τόσο η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, όσο και η συνεχιζόμενη κατάρτιση και Δια Βίου Μάθηση, έχουν ως βασικό τους στόχο την ενίσχυση των προσόντων και δεξιοτήτων των συμμετεχόντων στις δραστηριότητες αυτές, με σκοπό την ουσιαστική βελτίωση των προοπτικών τους για εξεύρεση μακροχρόνιας και ποιοτικής εργασίας. Σε ό,τι αφορά στους νέους ειδικότερα, το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων αποτελεί έναν από τους πλέον κρίσιμους παράγοντες για τις προοπτικές απασχόλησης και επιτυχούς ένταξής τους στην αγορά εργασίας.

Με στόχο τη βελτίωση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών, και σε σύνδεση με την Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων και το Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Εκπαίδευση των Ενηλίκων, η παρούσα Προτεραιότητα της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων θα υλοποιηθεί μέσω προγραμμάτων και δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης με σκοπό την απόκτηση και πιστοποίηση των δεξιοτήτων, στα οποία θα παραπέμπονται προς συμμετοχή οι νέοι **σε συνέχεια της διαδικασίας εξατομικευμένης προσέγγισης, διάγνωσης των αναγκών και καθοδήγησης** (βλ. Άξονας 1). Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης Προτεραιότητας θα υλοποιηθούν τόσο δράσεις για την αναβάθμιση των υφιστάμενων δεξιοτήτων (upskilling) όσο και για την απόκτηση νέων μέσω επανακατάρτισης (reskilling), με σκοπό οι νέοι να διατηρούν την ετοιμότητα και προσαρμοστικότητά τους απέναντι σε μεταβολές που λαμβάνουν χώρα στην αγορά εργασίας και σε επιμέρους τομείς και κλάδους. Σημειώνεται, επίσης, πως οι δράσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης προτεραιότητας πρόκειται να υλοποιηθούν σε συνέργεια με δράσεις που προβλέπονται στην Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης, το Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας, καθώς και τη Στρατηγική Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού.

Μέτρο 2.2.1: Διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση

Το συγκεκριμένο Μέτρο αφορά στην ποσοτική και ποιοτική ενίσχυση των συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, ως κλειδί για τη μείωση του ποσοστού ανεργίας των νέων και διευκόλυνση της μετάβασής τους από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας. Η ανάπτυξη και καθιέρωση ελκυστικών προγραμμάτων και δράσεων που συνδυάζουν τη θεωρητική μάθηση με τη μάθηση στον εργασιακό χώρο (μαθητεία), και ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των επιχειρήσεων σε γνώσεις και δεξιότητες, μπορούν να παρέχουν μια **βιώσιμη εναλλακτική επιλογή** για τους νέους πέραν από τη γενική δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, κάτι που αποτελεί στρατηγική επιδίωξη σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Συνεκτιμώντας δε την ιδιαίτερα χαμηλή θέση της χώρας (28η) στο δείκτη «Ανάπτυξης των Δεξιοτήτων» (Skills Development) του CEDEFOP¹⁹ (European Skills Index 2022), καθίσταται σαφές πως η υψηλή ανεργία των νέων, το υψηλό ποσοστό νέων ΕΑΕΚ και οι δυσκολίες μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση συνδέονται με την **ατελή – έως και πρόσφατα – σύνδεση** των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρακτικών με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της οικονομίας, αλλά και τις οικονομικές, τεχνολογικές, επιστημονικές και άλλες εξελίξεις.

Στη βάση, το συγκεκριμένο Μέτρο θέτει πλαίσιο δράσεων (βλ. ενδεικτικά δράσεις που υλοποιούνται ήδη και δράσεις που σχεδιάζονται για το επόμενο διάστημα), οι οποίες θα υλοποιηθούν σε συνέργεια με αντίστοιχες δράσεις που εντάσσονται στο Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ενσωματώνουν δε τις κατευθύνσεις και τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ατζέντας Δεξιοτήτων και των Δράσεων 3 (Ενωσιακή στήριξη για στρατηγικές εθνικές δράσεις αναβάθμισης των δεξιοτήτων) και 4 (Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα), και το νέο Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Εκπαίδευση των Ενηλίκων και τους τομείς Προτεραιότητας 2 (Αύξηση της προσφοράς και αξιοποίηση ευκαιριών διά βίου μάθησης), 3 (Βελτίωση της

¹⁹ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/european-skills-index/country/greece>

ευελιξίας και της προσβασιμότητας και ευελιξίας) και 4 (Βελτίωση της διασφάλισης της ποιότητας, ισότητας, ένταξης και επιτυχίας στην εκπαίδευση ενηλίκων).

Τίτλος Δράσης	Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Ωφελούμενοι – Ομάδα Στόχος	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ Ή ΕΧΟΥΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΘΕΙ					
Επανάδρωση των Επαγγελματιών Σχολών (ΕΠΑΣ) Μαθητείας στο πλαίσιο του Ν.4763/2021 για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	<p>Το έργο αφορά τη Μεταγυμνασιακή Επαγγελματική Εκπαίδευση νέων, με στόχο την απόκτηση των κατάλληλων εφοδίων (γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων) για την άμεση απορρόφησή τους από την αγορά εργασίας, σε συγκεκριμένες ειδικότητες. Οι ΕΠΑΣ Μαθητείας, που επανιδρύονται σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4763/2020 για την αναμόρφωση της ΕΕΚ, εφαρμόζουν το δυϊκό σύστημα εκπαίδευσης που συνδυάζει την θεωρητική εκπαίδευση στην τάξη με την Μαθητεία στον χώρο εργασίας. Η συγκεκριμένη πρόταση απευθύνεται πλέον σε νέους/νέες ηλικίας 15 έως 29 ετών (αποφοίτοι τουλάχιστον Γυμνασίου). Σκοπός του έργου είναι: α) η παροχή ποιοτικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, β) η μείωση του χάσματος μεταξύ των γνώσεων και δεξιοτήτων των αποφοίτων και των απαιτούμενων από την αγορά εργασίας και τις επιχειρήσεις, γ) η προσφορά εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού στις επιχειρήσεις, δ) η μείωση της ανεργίας των νέων και ε) η αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων. Με το νέο νόμο, στους αποφοίτους των ΕΠΑΣ Μαθητείας της Δ.ΥΠ.Α. χορηγείται Βεβαίωση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Β.Ε.Ε.). Η ανωτέρω βεβαίωση δίνει στον κάτοχο το δικαίωμα να συμμετάσχει σε εξετάσεις πιστοποίησης από τον Ε.Ο.Π.Ε.Π.</p>	114.524.200 €	Νέοι 15 – 29 ετών (από σχολικό έτος 2022 – 2023)	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 Πόροι από Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (3 ^ο τρίμηνο 2021 – 2 ^ο τρίμηνο 2023)
Σύσταση Πειραματικών ΕΠΑΣ Μαθητείας της Δ.ΥΠ.Α., σε αντικείμενα του τουρισμού και της φιλοξενίας	<p>Το έργο αφορά την ίδρυση και λειτουργία 7 Πειραματικών Επαγγελματιών Σχολών (Π.ΕΠΑΣ) Μαθητείας Δ.ΥΠ.Α., στο πλαίσιο του Ν. 4763/20 (ΦΕΚ 254- 21-12-</p>	12.000.000 €	Νέοι ηλικίας 18 ετών και άνω	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Υπουργείο Παιδείας και	ΕΣΠΑ 2014 – 2020 Πόροι από Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

	<p>2020) και απευθύνεται σε νέους/νέες ηλικίας 18 ετών και άνω (απόφοιτοι τουλάχιστον Γυμνασίου). Θα λειτουργήσουν συνολικά 16 τμήματα στα οποία θα φοιτήσουν 400 μαθητευόμενοι στο Α' έτος στις ειδικότητες 'Μάγειρας-Chef', 'Ξενοδοχοϋπαλλήλων' και 'Τεχνίτης Εστιατορίου – Επισιτισμού'. Η Δ.ΥΠ.Α. συνεργάζεται με το Ελληνογερμανικό Επιμελητήριο και το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) για την ενημέρωση των επιχειρήσεων, την προσαρμογή και τον εκσυγχρονισμό "προγραμμάτων μάθησης σε εργασιακό χώρο", την εύρεση επιχειρήσεων για προσφορά θέσεων μαθητείας, την κατάρτιση εκπαιδευτών των επιχειρήσεων και την αξιολόγηση του προγράμματος με την συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων.</p>			<p>Θρησκευμάτων/ Δ.ΥΠ.Α./ ΙΝΣΕΤΕ</p>	<p>(3^ο τρίμηνο 2021 – 2^ο τρίμηνο 2023)</p>
<p>Επανάδρωση των 30 Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης</p>	<p>Βασικός σκοπός των ΙΕΚ της Δ.ΥΠ.Α. είναι η παροχή σε νέους άνω των 18 ετών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, στοχεύοντας σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις και επαγγέλματα που τεκμηριωμένα συνδέονται με την αγορά εργασίας, ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες της αντίστοιχης Περιφέρειας και αποσκοπούν στην ενίσχυση του αναπτυξιακού χαρακτήρα της. Εκτιμάται ότι περίπου 3.000 καταρτιζόμενοι θα φοιτήσουν στα ΙΕΚ του Α' και Β' τάξη) κατά το σχ. έτος 2021-2022. Η διάρκεια φοίτησης είναι 5 εξάμηνα και συγκεκριμένα, 4 εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης συνολικής διάρκειας έως 1.200 διδακτικές ώρες ειδικότητας, καθώς και 1 εξάμηνο Πρακτικής Άσκησης ή Μαθητείας, συνολικής διάρκειας 960 ωρών. Η Δ.ΥΠ.Α. λειτουργεί 30 ΙΕΚ βάσει του Νόμου 4186/2013 σε όλη την Ελλάδα, με 35 σύγχρονες ειδικότητες. Σύμφωνα με τον νέο Νόμο 4763/2020</p>	<p>Πόροι Δ.ΥΠ.Α.</p>	<p>3.000 νέοι άνω των 18 ετών (ετησίως)</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων/ Δ.ΥΠ.Α.</p>	<p>Πόροι Δ.ΥΠ.Α. (3^ο τρίμηνο 2021 – 2^ο τρίμηνο 2023)</p>

	είναι δυνατή η ίδρυση Πειραματικών ΙΕΚ από τη Δ.ΥΠ.Α. με αποστολή την προώθηση της ανάπτυξης και πειραματικής εφαρμογής μοντέλου καινοτόμου λειτουργίας, βάσει ειδικών προδιαγραφών, ιδίως εκπαιδευτικής μεθοδολογίας, εκπαιδευτικού προσωπικού, στοχευμένων ειδικοτήτων, εποπτικών μέσων διδασκαλίας, υποδομών, εργαστηριακού εξοπλισμού και συστήματος διαχείρισης ποιότητας.				
Πράσινο Σχολείο	Το λεγόμενο “Πράσινο Σχολείο” που επελέγη να δημιουργηθεί στην ΕΠΑΣ Κοζάνης, αποτελεί ουσιαστικά πιλοτική ενέργεια η οποία εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της ομαλής μετάβασης στη μεταλινιτική εποχή - σε ό,τι αφορά στην περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας - παράλληλα όμως αποτελεί εμβληματικό έργο, μέσα από το οποίο η τεχνογνωσία που θα αποκτηθεί θα διαχυθεί και σε άλλες Επαγγελματικές Σχολές της Δ.ΥΠ.Α. σε όλη τη χώρα. Βασικός σκοπός του έργου είναι η παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης σε νέους/νέες 15 έως 29 ετών, αποφοίτους τουλάχιστον Γυμνασίου, σε τεχνικές ειδικότητες με έμφαση στην εξοικονόμηση ενέργειας, την προστασία του περιβάλλοντος και την καλλιέργεια “πράσινων” δεξιοτήτων, ώστε να αποτελέσουν εφόδιο για την άμεση απορρόφηση στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο του έργου προβλέπεται επίσης ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου και εκσυγχρονισμός των εργαστηρίων της ΕΠΑΣ Κοζάνης.	7.750.000 €	Νέοι 15 – 29 ετών	Δ.ΥΠ.Α./ Ελληνο-γερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο/ Πράσινο Ταμείο	Πράσινο Ταμείο Ε.Π. Δίκαιη Ανάπτυξη/Μετάβαση 2021 – 2027 (3ο τρίμηνο 2021 – 3ο τρίμηνο 2023, έναρξη λειτουργίας σχολικό έτος 2023 - 2024)
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ					
Μεταρρύθμιση και ανάπτυξη του συστήματος μαθητείας της Δ.ΥΠ.Α. (Δράση 16794)	Λειτουργία Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (Γ.Ε.Α.Σ.): Επέκταση του υφιστάμενου δικτύου των Γ.Ε.Α.Σ..	130.000.000 €	Νέοι ηλικίας 15 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης Απασχόλησης/	Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» (3 ^ο τρίμηνο 2022 – 4 ^ο τρίμηνο 2025)

	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιοτικός έλεγχος Μαθητείας ΕΠΑ.Σ.: Εφαρμογή ενός νέου συστήματος αναβάθμισης του ποιοτικού ελέγχου στις ΕΠΑ.Σ. της Δ.ΥΠ.Α., αποτίμηση των εκρών του και παρακολούθηση της πορείας και της απόδοσης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. • E-learning και ψηφιοποίηση εκπαιδευτικού περιεχομένου: Απλοποίηση των μαθησιακών διαδικασιών και ενσωμάτωση νέων μεθοδολογιών και εργαλείων, όπως πλατφόρμες ηλεκτρονικής μάθησης και ψηφιοποιημένο εκπαιδευτικό περιεχόμενο τόσο για τους μαθητευόμενους όσο και για τους εκπαιδευτικούς. • Επικαιροποίηση των υφιστάμενων προγραμμάτων μάθησης των ΕΠΑ.Σ.: Επανεκτίμηση, ανασχεδιασμός και αναβάθμιση των 32 υφισταμένων Προγραμμάτων Σπουδών με τη συνδρομή εργοδοτών και κοινωνικών εταίρων προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή ευθυγράμμισή τους με τις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς εργασίας. • Εκσυγχρονισμός των υποδομών της Ε.Ε.Κ., ειδικότερα σε ότι αφορά στα εργαστηριακά κέντρα: Ανανέωση και εκσυγχρονισμός των υποδομών Ε.Ε.Κ. ειδικότερα των εργαστηριακών κέντρων. Το προτεινόμενο έργο στοχεύει στην υιοθέτηση των σύγχρονων τεχνολογικών προτύπων και στην ενίσχυση των εργαστηριακών μαθημάτων. • Ενεργειακή και λειτουργική αναβάθμιση εκπαιδευτικών δομών: Ενεργειακή, αισθητική και χωρική αναβάθμιση των ΕΠΑ.Σ. και των εκπαιδευτικών 			Δ.ΥΠ.Α.	
--	---	--	--	---------	--

	<p>προτύπων. Σε αυτό το πλαίσιο θα δημιουργηθούν πειραματικές ΕΠΑ.Σ. οι οποίες θα επικεντρωθούν στην αναβάθμιση δεξιοτήτων σε κλάδους, όπως ο τουρισμός, η πράσινη ενέργεια και η βιωσιμότητα, καθώς και η γαλάζια οικονομία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αίθουσες επαυξημένης ή εικονικής πραγματικότητας: Υιοθέτηση τεχνολογίας επαυξημένης ή εικονικής πραγματικότητας στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία. • Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών Δ.ΥΠ.Α. με Τεχνικές Σύγχρονης και Ασύγχρονης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης: Εκτεταμένο πρόγραμμα «εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών» για το εκπαιδευτικό προσωπικό της Δ.ΥΠ.Α. • Δράσεις για την προβολή της Ε.Ε.Κ. - Ο θεσμός του πρεσβευτή για τη μαθητεία: Δράσεις προβολής και προώθησης του θεσμού του πρεσβευτή για τη μαθητεία, για την προβολή των νέων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στους νέους και τις επιχειρήσεις. 				
<p>Πρόγραμμα Μαθητείας στις ΕΠΑΣ της Δ.ΥΠ.Α.</p>	<p>Περιλαμβάνει επιδότηση της μαθητείας και του προγράμματος μάθησης σε εργασιακό χώρο, καθώς και επιδότηση της θεωρητικής και εργαστηριακής εκπαίδευσης για τους μαθητές των ΕΠΑΣ συμπεριλαμβανομένης της επιδότησης σε νέες Π.ΕΠΑΣ.</p>	<p>141.000.000 €</p>	<p>Νέοι ηλικίας 15 – 29 ετών</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.</p>	<p>ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)</p>

Μέτρο 2.2.2. Απόκτηση, διεύρυνση και εμπλουτισμός δεξιοτήτων για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων

Το συγκεκριμένο Μέτρο περιλαμβάνει προγράμματα και δράσεις για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας – και κατ' επέκταση των εργασιακών και των επαγγελματικών προοπτικών – των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών, συμπεριλαμβανομένων των ανέργων και

αναζητούντων εργασία, αλλά και των εργαζομένων που επιθυμούν τη αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους ή/και την απόκτηση νέων. Οι σημαντικές μεταβολές στη σύγχρονη αγορά εργασίας και την οικονομία, που συχνά λαμβάνουν χώρα με ιδιαίτερα ταχύτητα, δημιουργούν ανάγκη για αναβάθμιση των δεξιοτήτων (upskilling) ή επανακατάρτιση για απόκτηση νέων δεξιοτήτων (reskilling) του εργατικού δυναμικού.

Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση, τις διαπιστωμένες ανάγκες, καθώς και τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ατζέντας Δεξιοτήτων και των Δράσεων 1 (Σύμφωνο για τις Δεξιότητες), 3 (Ενωσιακή στήριξη για στρατηγικές εθνικές δράσεις αναβάθμισης των δεξιοτήτων), 4 (Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα), 8 (Δεξιότητες για ολόκληρη τη ζωή) και 9 (Πρωτοβουλία για τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης), ο Νόμος 4921/2022 εισήγαγε νέα δεδομένα για την οργάνωση και λειτουργία της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, με τα **προγράμματα κατάρτισης «νέας γενιάς»** για ειδικότητες και δεξιότητες υψηλής ζήτησης, τα οποία θα οδηγούν σε πιστοποίηση των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω ανεξάρτητων φορέων πιστοποίησης. Τα προγράμματα αυτά στοχεύουν στην ποιοτική αναβάθμιση της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης των ανέργων και των εργαζομένων, με στοχευμένες παρεμβάσεις σε ολόκληρη τη διαδικασία και για κάθε εμπλεκόμενο (από τους παρόχους κατάρτισης έως τους συμμετέχοντες και τους φορείς πιστοποίησης). Με τον ίδιο Νόμο εισάγεται ως καινοτομία πως για κάθε καταρτιζόμενο τηρείται **ατομικός λογαριασμός δεξιοτήτων**, στον οποίο θα πιστώνονται τα δικαιώματα επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, τα οποία αντιστοιχούν σε πιστωτικές μονάδες που εξαργυρώνονται σε σχετικές υπηρεσίες συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, συμβουλευτικής και καθοδήγησης, και πιστοποίησης²⁰.

²⁰ Το σχετικό πλαίσιο και οι προβλεπόμενες διαδικασίες εξειδικεύτηκαν στην ΚΥΑ 69943/2022 «Καθορισμός του τρόπου συμπλήρωσης και επαλήθευσης του Ατομικού Λογαριασμού Δεξιοτήτων, καθώς και των τεχνικών λεπτομερειών που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία του» (ΦΕΚ Β' 3943/25-07-2022) των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Επικρατείας.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Μέτρου θα υλοποιηθούν προγράμματα και δράσεις κατάρτισης και επανακατάρτισης, στα οποία θα παραπέμπονται προς συμμετοχή νέοι ηλικίας 15 – 29 ετών (και των δύο επιμέρους ηλικιακών υπό-ομάδων που αναλύθηκαν), σε συνέχεια της διαδικασίας εξατομικευμένης προσέγγισης, διάγνωσης των αναγκών, συμβουλευτικής και καθοδήγησης, με στόχο την αμεσότερη δυνατή (επαν)ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Αυτό ισχύει ειδικότερα για όλα τα προγράμματα και τις δράσεις που θα εξειδικευτούν και θα δρομολογηθούν το επόμενο διάστημα, στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων και της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, όπου ο σχεδιασμός των προγραμμάτων και δράσεων θα βασίζεται τόσο στις εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας όσο και στην εξατομικευμένη προσέγγιση και τα Ψηφιακά Ατομικά Σχέδια Δράσης των ανέργων και των αναζητούντων εργασία.

Τίτλος Δράσης	Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Ωφελούμενοι – Ομάδα Στόχος	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ Ή ΕΧΟΥΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΘΕΙ					
Ολοκληρωμένη παρέμβαση επαγγελματικής ανάπτυξης και ένταξης στην αγορά εργασίας για νέους έως 29 ετών / NEETS	Η δράση αφορά στην παροχή σε 7.400 ανέργους έως 29 ετών, ενός ολοκληρωμένου πλέγματος υπηρεσιών εξατομικευμένης υποστήριξης με γνώμονα τα εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά και προσόντα των ωφελομένων, σε συνάρτηση με την ύπαρξη ή μη προγενέστερης επαγγελματικής εμπειρίας σε αντικείμενο συναφές με τις σπουδές ή τον επαγγελματικό τους προσανατολισμό, καθώς και το χρόνο παραμονής εκτός αγοράς εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Η δράση θα περιλαμβάνει ενέργειες όπως παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής συμβουλευτικής, με στόχο την υποβοήθηση του ατόμου στον (επανα)σχεδιασμό της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας, παροχή υπηρεσιών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και παροχή υπηρεσιών πιστοποίησης από Φορείς Πιστοποίησης.	43.988.144 €	7.400 Νέοι ΕΑΕΚ έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γ.Γ. Ενίσχυσης Απασχόλησης Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας/ ΙΝΕ-ΓΣΕΕ (συμπράττων φορέας)	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (3ο τρίμηνο 2022 – 4ο τρίμηνο 2023)
Συμβουλευτική Υποστήριξη, Κατάρτιση και Πιστοποίηση στο	Η Πράξη αποσκοπεί στη παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής συμβουλευτικής	9.450.000 €	1.940 νέοι άνεργοι έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων /	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/

αντικείμενο του Ψηφιακού Μάρκετινγκ για ανέργους έως 29 ετών σε μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις στον κλάδο του Τουρισμού	υποστήριξης, κατάρτισης (θεωρητικής και πρακτικής άσκησης), και την πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων 1.940 νέων ανέργων εγγεγραμμένων στο Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α., ηλικίας έως 29 ετών, από όλες τις Περιφέρειες της χώρας, ώστε να αποκτήσουν πρόσθετες γνώσεις, βασικές και ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες σε αντικείμενα του Ψηφιακού Μάρκετινγκ στον Τουρισμό και να ενισχύσουν ουσιαδώς τη δυνατότητα για την απασχόληση τους.		(1.164 νέες άνεργες γυναίκες)	Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας/ ΙΝΣΕΤΕ (συμπράττων φορέας)	Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (1ο τρίμηνο 2021 – 2ο τρίμηνο 2023)
Πιλοτικό πρόγραμμα κατάρτισης, συμβουλευτικής, πιστοποίησης ανέργων στους τομείς δραστηριότητας της Γαλάζιας Οικονομίας	Αντικείμενο της δράσης είναι η υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος συμβουλευτικής, κατάρτισης και πιστοποίησης ανέργων, μέσω της απόκτησης ή και αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων σε ειδικότητες/δεξιότητες που αφορούν στη Γαλάζια Οικονομία, έναν ανταγωνιστικό κλάδο της ελληνικής οικονομίας, με υψηλή δυναμική ανάπτυξης και αυξητικές τάσεις ζήτησης σε επαγγέλματα και ποιοτικές θέσεις εργασίας. Οι ωφελούμενοι της δράσης είναι 3.000 άνεργοι ηλικίας 18 έως 29 ετών, εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανεργίας του ΟΑΕΔ, εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης. Αντικείμενο του πιλοτικού προγράμματος αποτελεί η παροχή υπηρεσιών κατάρτισης συμβουλευτικής και πιστοποίησης, οι οποίες περιλαμβάνουν: 160 ώρες θεωρητική κατάρτιση & 280 ώρες πρακτικής άσκησης σε εταιρείες που θα εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για συμμετοχή στο Πρόγραμμα.	11.980.350 €	3.000 Νέοι ΕΑΕΚ 18 – 29 ετών (1.800 Νέες Γυναίκες ΕΑΕΚ)	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας/ ΙΝΕ-ΓΣΕΕ και Κέντρο Ερευνών Πανεπιστημίου Πειραιώς (συμπράττοντες φορείς)	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (1ο τρίμηνο 2022 – 4ο τρίμηνο 2023)
Συμβουλευτική, Κατάρτιση και Πιστοποίηση ανέργων ηλικίας 18-29 ετών σε ειδικότητες της Τουριστικής Βιομηχανίας	Αντικείμενο της δράσης είναι η παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής συμβουλευτικής, κατάρτισης και πιστοποίησης σε 4.000 ανέργους, που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης και	17.000.000 €	4.000 Νέοι ΕΑΕΚ έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων

	<p>επιθυμούν να ασχοληθούν με την τουριστική βιομηχανία. Σκοπός είναι οι ωφελοούμενοι να αποκτήσουν τις γνώσεις και δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να ανταποκριθούν στις αναπτυξιακές απαιτήσεις της Οικονομίας μέσω της αναβάθμισης των γνώσεων και δεξιοτήτων τους σε σύγχρονα αντικείμενα, που είναι σε άμεση συνάρτηση με τον τουρισμό. Η Δράση θα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Παροχή υπηρεσιών διάγνωσης εκπαιδευτικών αναγκών – επαγγελματικής συμβουλευτικής στους ωφελοούμενους. ➤ Παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης, διάρκειας 140 ωρών ➤ Πρακτική άσκηση - on the job training - συνολικής διάρκειας διακοσίων εξήντα (260) ωρών σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον και θα εγγραφούν στο μητρώο επιχειρήσεων πρακτικής άσκησης. ➤ Πιστοποίηση των αποκτηθεισών γνώσεων και δεξιοτήτων των ωφελοούμενων, από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης προσόντων ή τον ΕΟΠΠΕΠ. 			και Κοινωνικής Οικονομίας/ ΠΟΞ (συμπράττων φορέας)	(1ο τρίμηνο 2022 – 4ο τρίμηνο 2023)
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ					
Πρόγραμμα κατάρτισης ανέργων στον Τουρισμό	<p>Πρόγραμμα κατάρτισης με πιστοποίηση εποχικών ανέργων του τουριστικού κλάδου, σε θεματικές ενότητες τουρισμού και επισιτισμού συνολικής διάρκειας 50-150 ωρών.</p> <p>Πρόγραμμα ανοικτού τύπου, μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού</p>	5.000.000 €	Άνεργοι Νέοι έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)

Προτεραιότητα 2.3: Κατάρτιση σε Δεξιότητες Αιχμής του Παρόντος και του Μέλλοντος

Η συγκεκριμένη Προτεραιότητα αφορά στην κατάρτιση σε **δεξιότητες αιχμής** ως προς συγκεκριμένους τομείς και κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, **δεξιότητες υψηλής ζήτησης** με βάση την παραγωγική διάρθρωση συγκεκριμένων περιοχών, καθώς και

δεξιότητες που εντοπίζεται πως θα αποκτήσουν αυξημένη βαρύτητα στο μέλλον, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων πρόβλεψης και προοπτικής διερεύνησης που προτείνεται να καθιερωθούν (βλ. Προτεραιότητα 2.1, Μέτρο 2.1.3). Αποτελεί βασική προτεραιότητα, άλλωστε, η διαμόρφωση ενός νέου και σύγχρονου **πλασίου αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού**, με σκοπό την αλλαγή του εγχώριου μοντέλου ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου και κατ' επέκταση τον μετασχηματισμό της ίδιας της αγοράς εργασίας ώστε αυτή να λειτουργεί αποτελεσματικά και ενισχυτικά στην εθνική οικονομία και τον παραγωγικό ιστό.

Η συγκεκριμένη Προτεραιότητα του Άξονα 2 της Εθνικής Στρατηγικής συμπεριλαμβάνει δράσεις και προγράμματα κατάρτισης σε δεξιότητες αιχμής με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, όπως αυτές προκύπτουν από τις εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας που διαχειρίζεται η Μονάδα Εμπειρογνομώνων (Μ.Ε.Κ.Υ.) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, και σε δεξιότητες που συνδέονται με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, με κλάδους και τομείς υψηλής αναπτυξιακής σημασίας και προστιθέμενης αξίας για την Ελληνική Οικονομία, καθώς και με υφιστάμενους και μελλοντικούς παραγωγικούς μετασχηματισμούς.

Με βάση την **Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων** και τις Δράσεις 1 (Σύμφωνο για τις Δεξιότητες), 2 (Ενίσχυση των πληροφοριών σχετικά με τις δεξιότητες), 6 (Δεξιότητες για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης), 7 (Αύξηση των αποφοίτων στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) και ενίσχυση των επιχειρηματικών και εγκάρσιων δεξιοτήτων) και 8 (Δεξιότητες για ολόκληρη τη ζωή), καθώς και συνολικά τη Στρατηγική Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού, προβλέπεται η **συνεργασία** μεταξύ των αρμόδιων αρχών και φορέων δημόσιας πολιτικής και των κοινωνικών εταίρων, των παραγωγικών φορέων, των επιχειρηματικών, επαγγελματικών, επιστημονικών ενώσεων, της Αυτοδιοίκησης και της Κοινωνίας των Πολιτών, με σκοπό τη διάγνωση των αναγκών σε δεξιότητες σε χωρικό (περιφερειακό/τοπικό) και τομεακό (θεματικό/κλαδικό) επίπεδο, αλλά και την πρόβλεψη και προοπτική διερεύνηση αναδυόμενων τάσεων και εξελίξεων αναφορικά με δεξιότητες και επαγγέλματα, με σκοπό τη διαμόρφωση προγραμμάτων κατάρτισης σε αντίστοιχες δεξιότητες που θα συνδέονται με τομείς αναπτυξιακής αιχμής. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι ψηφιακές δεξιότητες (συμπεριλαμβανομένων και εξειδικευμένων

σχετικών δεξιοτήτων), οι «πράσινες» δεξιότητες (που συνδέονται με τους τομείς των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, της Κυκλικής Οικονομίας), οι δεξιότητες σε σύνδεση με τη Γαλάζια Οικονομία και Ανάπτυξη, οι επιχειρηματικές και μεταφέρσιμες δεξιότητες κ.α.

Αυτά τα προγράμματα, με τη σειρά τους, θα γίνονται διαθέσιμα σε νέους ηλικίας 15 – 29 ετών που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α., αναζητούν εργασία, ή εργάζονται και επιθυμούν τη βελτίωση και ενίσχυση των δεξιοτήτων, ύστερα από τη διαδικασία της εξατομικευμένης προσέγγισης και συμβουλευτικής, σε συνδυασμό με τις εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας και τις διαδικασίες του Εθνικού Συμβουλίου και της Επιστημονικής Επιτροπής Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού, για τον προσδιορισμό των σχετικών αναγκών σε δεξιότητες ανά περιοχή ή ανά τομέα/κλάδο και του είδους των δεξιοτήτων που πρέπει να παρέχονται μέσω των προγραμμάτων.

Τίτλος Δράσης	Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Ωφελούμενοι – Ομάδα Στόχος	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ Ή ΕΧΟΥΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΘΕΙ					
Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις για την ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων ανέργων Πτυχιούχων νέων έως 29 ετών, σε δυναμικούς τομείς του αναπτυξιακού μοντέλου της Οικονομίας	Η Δράση απευθύνεται σε 5.790 άνεργους νέους πτυχιούχους οι οποίοι θα λάβουν υπηρεσίες επαγγελματικής συμβουλευτικής, κατάρτισης και πιστοποίησης των αποκτηθέντων γνώσεων και δεξιοτήτων σε εξειδικευμένα θεματικά αντικείμενα σε δυναμικούς τομείς του αναπτυξιακού μοντέλου της Οικονομίας.	10.000.000 €	5.790 άνεργοι νέοι πτυχιούχοι έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας/ ΤΕΕ – ΟΕΕ – ΓΕΩΤΕΕ (δικαιούχοι)	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (2ο τρίμηνο 2021 – 1ο τρίμηνο 2023)
Κατάρτιση ανέργων ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες	Το πρόγραμμα που υλοποιείται από τη Δ.ΥΠ.Α., με συνολικό προϋπολογισμό 100 εκατ. ευρώ, στοχεύει στην επαγγελματική κατάρτιση 80.000 ανέργων. Από τα 100 εκατ. ευρώ, τα 50 εκατ. ευρώ – που θα καλύψουν 40.000 ανέργους – διατίθενται για τα Κέντρα Εκπαίδευσης και δια Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) των 14 ΑΕΙ που έχουν δηλώσει συμμετοχή, ενώ τα υπόλοιπα 50 εκατ. ευρώ θα διατεθούν σε 181 ειδικώς αδειοδοτημένα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης που ανήκουν είτε σε ιδιώτες, είτε σε κοινωνικούς εταίρους, μέσα από τα	100.000.000 €	80.000 άνεργοι άνω των 18 ετών, με εγγραφή στο Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α.	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α.	Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» (ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων επέκταση του προγράμματος)

	<p>προγράμματα των οποίων θα καλυφθούν οι υπόλοιποι 40.000 άνεργοι. Στόχος της δράσης είναι η ποιοτική αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων των ανέργων μέσω προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της οικονομίας, ώστε να ενισχυθεί η απασχολησιμότητά τους και να επιτευχθεί ταχύτερα η εργασιακή επανένταξή τους. Δικαίωμα υποβολής αίτησης συμμετοχής για εγγραφή στο Μητρώο Ωφελούμενων Ανέργων, Α΄ φάσης, έχουν όσοι πληρούν τουλάχιστον τις εξής προϋποθέσεις: Είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ανέργων της Δ.ΥΠ.Α., είναι άνω των 18 ετών και είναι απόφοιτοι τουλάχιστον υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.</p>				
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ					
<p>Οριζόντιο πρόγραμμα επανακατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων για εργαζόμενους ανεξαρτήτως ηλικίας και σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, με έμφαση στις ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες</p>	<p>Πρόγραμμα επανακατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων για 150.000 εργαζόμενους ανεξαρτήτως ηλικίας και από όλους τους κλάδους της οικονομίας, με έμφαση στις ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες</p>	188.000.000 €	150.000 εργαζόμενοι άνω των 18 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α.	<p>Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»</p> <p>(έναρξη 3^ο τρίμηνο 2023)</p>
<p>Πρόγραμμα Κατάρτισης σε προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες (advanced digital skills)</p>	<p>Πρόγραμμα κατάρτισης με πιστοποίηση, διάρκειας 100-250 ωρών, με σκοπό την αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων ανέργων, αποφοίτων τουλάχιστον δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θεματικές ενότητες υψηλής ζήτησης στην αγορά εργασίας. Πρόγραμμα ανοικτού τύπου, μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού</p>	40.000.000 €	Άνεργοι Νέοι έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α.	<p>ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ</p> <p>(προς εξειδίκευση)</p>
<p>Πρόγραμμα κατάρτισης ανέργων σε συνεργασία με επιμελητήρια, κρατικούς φορείς</p>	<p>Στόχος του προγράμματος είναι η απόκτηση και αναβάθμιση οριζόντιων και πράσινων δεξιοτήτων, με πιστοποίηση, για την προώθηση της</p>	20.000.000 €	Άνεργοι Νέοι έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α.	<p>ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ</p> <p>(προς εξειδίκευση)</p>

και κοινωνικούς εταίρους με έμφραση στην πράσινη μετάβαση της οικονομίας.	απασχόλησης, διάρκειας 150-300 ωρών σε θεματικές ενότητες που θα προκύψουν σε συνεργασία με εθνικά επιμελητήρια, κρατικούς φορείς, κοινωνικούς εταίρους και επαγγελματικές οργανώσεις. Πρόγραμμα ανοικτού τύπου, μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού				
---	--	--	--	--	--

5.3. Άξονας 3: Προώθηση στην Απασχόληση

Ο **Άξονας 3** της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων επικεντρώνει στην ενθάρρυνση και διευκόλυνση της πρόσβασης, πρόσληψης και παραμονής των νέων 15 – 29 ετών σε θέσεις εργασίας που χαρακτηρίζονται ως **βιώσιμες και ποιοτικές** με βάση το επίπεδο αμοιβής, τις εργασιακές συνθήκες, τις μακροπρόθεσμες προοπτικές και τη συμβατότητα του περιεχομένου με το επίπεδο γνώσεων, προσόντων και δεξιοτήτων των νέων. Με το **νέο «μοντέλο» υλοποίησης ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας** που αναλύεται στην **Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόληση** στο επίκεντρο, ο συγκεκριμένος Άξονας αφορά στην προώθηση την απασχόληση των νέων 15 – 29 ετών, με ειδική μέριμνα για αυτούς που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και παρουσιάζονται μεγαλύτερες δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας, καθώς και με μέριμνα για δημιουργία και διατήρηση επαρκών θέσεων εργασίας που θα μπορούν να απορροφήσουν το νεαρό εργατικό δυναμικό, με μεσό-μακροπρόθεσμη προοπτική.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Άξονα συμπεριλαμβάνονται δράσεις και προγράμματα **προώθησης νέων στην απασχόληση, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας** που συμβάλλει στην απασχολησιμότητα, και **συνδυασμένης κατάρτισης και πιστοποίησης** σε γνωστικά αντικείμενα που συνδέονται με συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας και **πρακτικής άσκησης ή/και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας** σε επιχειρήσεις των ίδιων κλάδων. Τα προγράμματα και οι δράσεις που θα προωθηθούν στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων και της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία (πέραν από όσα υλοποιούνται ήδη στο πλαίσιο της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου) θα γίνονται διαθέσιμα σε νέους ανέργους 15 – 29 ετών (συμπεριλαμβανομένων και των

ΕΑΕΚ) ύστερα από τη διαδικασία εξατομικευμένης προσέγγισής τους από εργασιακούς συμβούλους της Δ.ΥΠ.Α., διάγνωσης των αναγκών τους, συμβουλευτικής, καθοδήγησης και παραπομπής τους σε αυτά, με στόχο το **μέγιστο δυνατό «ταίριασμα»** κάθε νέου με το εκάστοτε πρόγραμμά ή/και δράση. Επιπλέον, θα συνεκτιμώνται στο σχεδιασμό των προγραμμάτων και δράσεων, αλλά και στην παραπομπή συγκεκριμένων νέων σε αυτά, οι εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας αναφορικά με τη ζήτηση και προσφορά σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές ή και τομείς/κλάδους, η δυναμική των κλάδων και επαγγελμάτων ανά περιοχή και κοινωνικό-δημογραφικές ομάδες (βάσει φύλου, ηλικίας, επιπέδου εκπαίδευσης, επιπέδου δεξιοτήτων, σχέσης απασχόλησης κ.α.), οι προγραμματισμένες επενδύσεις σε συγκεκριμένες περιοχές και οι απαιτήσεις τους σε προσωπικό, η προηγούμενη εμπειρία κ.ο.κ.

Σημειώνεται πως στο πλαίσιο του Άξονα 3 δύνανται να προωθηθούν **πilotικές δράσεις** για την προώθηση στην απασχόληση νέων ανέργων και ΕΑΕΚ ηλικίας 15 – 29 ετών (ή ειδικότερων ηλικιακών υπό-ομάδων), με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά (δημογραφικά ή/και κοινωνικό-οικονομικά), σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές και κλάδους της οικονομίας, μέσα από τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών δημόσιας πολιτικής και των κοινωνικών εταίρων, των παραγωγικών φορέων, επιχειρηματικών, επιστημονικών και επαγγελματικών ενώσεων, της Αυτοδιοίκησης και της Κοινωνίας των Πολιτών, σε ειδικά προσδιορισμένο επίπεδο χωρικά (περιφερειακό/τοπικό) και τομεακά (κλαδικό). Οι pilotικές δράσεις έχουν σκοπό να ενδυναμώσουν τη συνεργασία και το συντονισμό των διαφορετικών φορέων και οργανισμών που εμπλέκονται στην υλοποίηση της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, και να εφαρμόσουν «στο πεδίο» καινοτόμες προσεγγίσεις προώθησης των νέων στην απασχόληση. Σημειώνεται πως οι πολιτικές δράσεις θα υλοποιούνται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις πλήθους ωφελουμένων και προϋπολογισμού, και θα βασίζονται σε κοινά αποδεκτά πρότυπα ποιότητας παροχής υπηρεσιών που θα εφαρμόζουν όλες οι συνεργαζόμενες οντότητες, καθώς και σε προκαθορισμένα σύνολα στόχων, ποσοτικά και ποιοτικά εκφρασμένων.

Στην κατεύθυνση αυτή, και στο πλαίσιο της διακυβέρνησης και παρακολούθησης της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, για τις επιμέρους δράσεις και προγράμματα που εντάσσονται στον Άξονα 3 προβλέπεται εξειδίκευση και λεπτομερέστερη στόχευση (targeting) ανά ομάδα νέων ανέργων, γεωγραφική περιοχή,

κλάδο/τομέα και επάγγελμα, η οποία θα αποτυπώνεται στην πρώτη Έκθεση Πεπραγμένων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, που προβλέπεται να καταρτιστεί ένα έτος μετά την έγκρισής της.

Τα μέτρα και δράσεις που προτείνονται προς υλοποίηση στο πλαίσιο του Άξονα 3 εντάσσονται στην ακόλουθη προτεραιότητα, που εξειδικεύεται στη συνέχεια:

Προτεραιότητα 3.1: Υποστήριξη της προώθησης στην απασχόληση, της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και της εργασιακής ένταξης

Προτεραιότητα 3.1 Υποστήριξη της προώθησης στην απασχόληση, της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και της εργασιακής ένταξης

Μέτρο 3.1.1 Δράσεις προεργασίας και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας

Το συγκεκριμένο Μέτρο περιλαμβάνει δράσεις προεργασίας και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας με ειδικότερη στόχευση στους νέους ηλικίας 15 – 29 ετών και τους νέους ΕΑΕΚ, οι οποίες θα λειτουργούν συμπληρωματικά σε προγράμματα και δράσεις αντίστοιχου περιεχομένου που απευθύνονται σε ευρύτερες ηλικιακές ομάδες, όπως αποτυπώνονται στην Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης. Η προεργασία και η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, όπως έχει καταδειχθεί παραπάνω, είναι ιδιαίτερα **κρίσιμα στοιχεία για την απασχολησιμότητα και τις εργασιακές προοπτικές** των νέων, αλλά συχνά και το «κλειδί» για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας, αφού εντοπίζεται δυσκολία στη μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας σε ένα σημαντικό μέρος των νέων που είναι άνεργοι ή σε αναζήτηση εργασίας ή ΕΑΕΚ.

Δύο σημαντικά στοιχεία αναφορικά με τις δράσεις και τα προγράμματα προεργασίας και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας που δρομολογούνται ή πρόκειται να προωθηθούν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Μέρους είναι τα εξής:

- ❖ Οι νέοι (άνεργοι και αναζητούντες εργασία) θα παραπέμπονται για συμμετοχή σε συγκεκριμένα προγράμματα βάσει της **διαδικασίας εξατομικευμένης προσέγγισης**, της διάγνωσης των αναγκών τους, της συμβουλευτικής και καθοδήγησης από τους εργασιακούς συμβούλους της Δ.ΥΠ.Α., ενώ θα λαμβάνονται υπόψη και οι εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας αναφορικά με ανάγκες ανά γεωγραφική περιοχή, κλάδο/τομέα ή/και επάγγελμα.

- ❖ Οι δράσεις και τα προγράμματα προεργασίας και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας θα συνδεθούν με τις ενέργειες που προβλέπονται μέσω της Προτεραιότητας 2.1, αναφορικά με τη διαμόρφωση πλαισίου ποιότητας για προγράμματα και δράσεις προεργασίας και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, με γνώμονα τη **διατήρηση των θέσεων εργασίας** στις οποίες προσλαμβάνονται νέοι άνεργοι και ΕΑΕΚ και μετά την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος ή δράσης, στο πλαίσιο συγκεκριμένου σχεδιασμού από πλευράς των επιχειρήσεων, με ενεργό ρόλο και των κοινωνικών εταίρων, των παραγωγικών φορέων και των επιχειρηματικών ενώσεων.
- ❖ Στη βάση αυτή, κάθε πρόγραμμα ή δράση που θα δημιουργείται στο πλαίσιο του εν λόγω Άξονα και της σχετικής προτεραιότητας **θα προσδιορίζει υποχρεωτικά ένα ελάχιστο διάστημα (σε μήνες) διατήρησης της θέσης εργασίας που δημιουργήθηκε**, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος ή δράσης. Το κριτήριο αυτό θα ισχύει για όλα τα επιμέρους προγράμματα και δράσεις, ανεξαρτήτως των λοιπών στοιχείων και χαρακτηριστικών τους, ενώ για τον προσδιορισμό του διαστήματος στο οποίο οι επιχειρήσεις θα έχουν υποχρέωση να διατηρούν τις θέσεις εργασίας αυτές θα λαμβάνεται υπόψη η συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τα δεδομένα που θα συγκεντρώνονται από την αγορά.

Τίτλος Δράσης	Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Ωφελούμενοι – Ομάδα Στόχος	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ Ή ΕΧΟΥΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΘΕΙ					
Ανοικτό πρόγραμμα νέων θέσεων εργασίας για την πρώτη πρόσληψη νέων ηλικίας 18-29 ετών - «Πρώτο Ένσημο»	Το πρόγραμμα «Πρώτο Ένσημο» (όπως αρχικά νομοθετήθηκε στο ν. 4855/2021 και εξειδικεύτηκε με Κοινή Απόφαση Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων) στοχεύει στη διευκόλυνση της πρώτης ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Μέσω της επιδότησης παρέχονται κίνητρα αφενός στους νέους να αναζητήσουν την ενδιαφερόμενη επιχείρηση που θα τους προσλάβει για να λάβουν την επιδότηση, αφετέρου στους εργοδότες για τη δημιουργία νέων	42.000.000 €	14.000 18 – 29 ετών (κατά προσέγγιση)	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης	Ίδιοι Πόροι Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (1 ^ο τρίμηνο 2022 – 4 ^ο τρίμηνο 2022)

	<p>θέσεων εργασίας, καθώς θα μειώνεται το μισθολογικό κόστος. Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν νέοι ηλικίας 18-29 ετών που δεν διαθέτουν προϋπηρεσία εξαρτημένης εργασίας στον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα. Κάθε νέα θέση εξαρτημένης εργασίας, αορίστου ή ορισμένου χρόνου, που δημιουργείται και εντάσσεται στο πρόγραμμα, επιδοτείται για χρονικό διάστημα από ενός έως έξι μηνών.</p>				
<p>Πρόγραμμα Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας για 5.000 ανέργους νέους ηλικίας έως 29 ετών</p>	<p>Η εν λόγω δράση προβλέπει τόσο στην αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος ενισχύοντας τις ψηφιακές δεξιότητες, όσο και στην επαγγελματική αποκατάσταση των νέων ανέργων ενισχύοντας σημαντικά την ψηφιακή οικονομία και αποσκοπεί στην απόκτηση εργασιακής εμπειρίας από 5.000 ανέργους νέους, ηλικίας έως 29 ετών, που έχουν ολοκληρώσει πρόγραμμα θεωρητικής κατάρτισης στο Ψηφιακό Μάρκετινγκ (Digital Marketing) τουλάχιστον 50 ωρών και παραμένουν εκτός αγοράς εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, ώστε να διευκολυνθεί η είσοδός τους στην αγορά εργασίας.</p>	<p>16.500.000 €</p>	<p>5.000 Νέοι ΕΑΕΚ έως 29 ετών</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α.</p>	<p>ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (1ο τρίμηνο 2021 – 4ο τρίμηνο 2022)</p>
<p>Πρόγραμμα Απόκτησης Εργασιακής εμπειρίας για 3.900 ανέργους νέους ηλικίας έως 29 ετών</p>	<p>Το πρόγραμμα αφορά στην απόκτηση εργασιακής εμπειρίας 3.900 ωφελούμενων μέσω της τοποθέτησής τους σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και γενικά εργοδότες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα σε όλη τη χώρα. Ωφελούμενοι είναι νέοι έως 29 ετών, εγγεγραμμένοι άνεργοι στο Μητρώο ανεργίας της Δ.ΥΠ.Α, που βρίσκονται εκτός απασχόλησης,</p>	<p>12.870.000 €</p>	<p>3.900 Νέοι ΕΑΕΚ έως 29 ετών</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α.</p>	<p>ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (3ο τρίμηνο 2022 – 4ο τρίμηνο 2023)</p>

	εκπαίδευσης ή κατάρτισης και έχουν ολοκληρώσει δράση κατάρτισης τουλάχιστον 50 ωρών στην Ψηφιακή Οικονομία.				
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ					
Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για αποφοίτους επαγγελματικές εκπαίδευσης, Β'βάθμιας και Γ'βάθμιας εκπαίδευσης σε επιχειρήσεις και θέσεις συναφείς με το αντικείμενο των σπουδών τους.	Δράσεις σύζευξης αποφοίτων και επιχειρήσεων, πιστοποίησης δεξιοτήτων από τρίτους φορείς και 100% επιχορήγησης της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας συνολικής διάρκειας 6 μηνών.	130.000.000 €	Νέοι έως 29 ετών, απόφοιτοι Β'βάθμιας και Γ'βάθμιας εκπαίδευσης	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)
Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας νέων με αναπηρία	Δράσεις: (α) συμβουλευτικής, (β) διενέργεια career day ανά cluster επιχειρήσεων, (γ) κατάρτιση και πιστοποίηση, και (δ) απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας 6 μηνών σε επιχειρήσεις στους τομείς τουρισμού, κατασκευών, ΤΠΕ, λιανεμπορίου, μεταποιητικής βιομηχανίας, logistics, εξαγωγικού εμπορίου, ηλεκτρονικού εμπορίου, για 5.000 νέους με αναπηρία	20.000.000 €	5.000 Νέοι με αναπηρία, έως 29 ετών (κατά προσέγγιση)	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)
Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για νέους ανέργους 18-29 ετών.	Συμβουλευτική και απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας για 6 μήνες, με έμφαση σε τομείς αιχμής και κλάδους υψηλής ζήτησης. Πρόγραμμα ανοικτού τύπου, μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού	72.000.000	Νέοι Άνεργοι έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)

Μέτρο 3.1.2. Δράσεις και Προγράμματα Ενίσχυσης της Εργασιακής Ένταξης

Το συγκεκριμένο Μέτρο περιλαμβάνει δράσεις και προγράμματα διευκόλυνσης της εργασιακής ένταξης των νέων ανέργων και ΕΑΕΚ, ηλικίας 15 – 29 ετών, που αφορούν είτε στη δημιουργία επιδοτούμενων θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις (με επιδότηση του μισθολογικού ή/και μη-μισθολογικού κόστους) ή στη συνδυασμένη κατάρτιση ή/και

επανακατάρτιση με βάση τις γνώσεις και δεξιότητες που βρίσκονται σε ζήτηση από συγκεκριμένους κλάδους και στην προώθηση σε απασχόληση ή απόκτηση εργασιακής εμπειρίας σε επιχειρήσεις των ίδιων κλάδων. Τα εν λόγω προγράμματα και δράσεις παρουσιάζουν πιο ολοκληρωμένο χαρακτήρα, **συνδυάζοντας μάθηση** εξειδικευμένη σε δεδομένα και ανάγκες συγκεκριμένων κλάδων της οικονομίας και επαγγελμάτων, **και απόκτηση πρακτικής εργασιακής εμπειρίας** από επιχειρήσεις στους ίδιους κλάδους, και με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνουν τη σύνδεση της κατάρτισης των συμμετεχόντων σε συγκεκριμένες δεξιότητες και την πιστοποίηση αυτών και της εφαρμογής των γνώσεων σε επιχειρησιακά περιβάλλοντα.

Σημαντικά στοιχεία αναφορικά με τις δράσεις και τα προγράμματα διευκόλυνσης της εργασιακής ένταξης που δρομολογούνται ή πρόκειται να προωθηθούν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Μέτρου είναι τα εξής:

- ❖ Οι νέοι (άνεργοι και αναζητούντες εργασία) θα παραπέμπονται για συμμετοχή σε συγκεκριμένα προγράμματα βάσει της **διαδικασίας εξατομικευμένης προσέγγισης**, της διάγνωσης των αναγκών τους, της συμβουλευτικής και καθοδήγησης από τους εργασιακούς συμβούλους της Δ.ΥΠ.Α., ενώ θα λαμβάνονται υπόψη και οι εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας αναφορικά με ανάγκες ανά γεωγραφική περιοχή, κλάδο/τομέα ή/και επάγγελμα.
- ❖ Οι δράσεις και τα προγράμματα προεργασίας και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας θα συνδεθούν με τις ενέργειες που προβλέπονται μέσω της Προτεραιότητας 2.1, αναφορικά με τη διαμόρφωση πλαισίου ποιότητας για προγράμματα και δράσεις προεργασίας και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, με γνώμονα τη **διατήρηση των θέσεων εργασίας** στις οποίες προσλαμβάνονται νέοι άνεργοι και ΕΑΕΚ και μετά την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος ή δράσης, στο πλαίσιο συγκεκριμένου σχεδιασμού από πλευράς των επιχειρήσεων, με ενεργό ρόλο και των κοινωνικών εταίρων, των παραγωγικών φορέων και των επιχειρηματικών ενώσεων.
- ❖ Στη βάση αυτή, κάθε πρόγραμμα ή δράση που θα δημιουργείται στο πλαίσιο του εν λόγω Άξονα και της σχετικής προτεραιότητας **θα προσδιορίζει υποχρεωτικά ένα ελάχιστο διάστημα (σε μήνες) διατήρησης της θέσης εργασίας που δημιουργήθηκε**, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος ή δράσης. Το κριτήριο αυτό θα ισχύει για όλα τα επιμέρους προγράμματα και δράσεις, ανεξαρτήτως των λοιπών στοιχείων

και χαρακτηριστικών τους, ενώ για τον προσδιορισμό του διαστήματος στο οποίο οι επιχειρήσεις θα έχουν υποχρέωση να διατηρούν τις θέσεις εργασίας αυτές θα λαμβάνεται υπόψη η συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τα δεδομένα που θα συγκεντρώνονται από την αγορά.

- ❖ Λόγω του συνδυασμού κατάρτισης σε συγκεκριμένες δεξιότητες και πιστοποίηση των δεξιοτήτων αυτών, από τη μία πλευρά, και απόκτηση εργασιακής εμπειρίας σε επιχειρήσεις των αντίστοιχων κλάδων, από την άλλη, που εμπεριέχεται στις δράσεις και τα προγράμματα του συγκεκριμένου Μέτρου, καθίσταται **ακόμα πιο σημαντική η συνεργασία** με τους κοινωνικούς εταίρους, παραγωγικούς φορείς, επιχειρηματικές και επαγγελματικές ενώσεις κ.α. για τον κατάλληλο σχεδιασμό των προγραμμάτων και δράσεων, των δεξιοτήτων που θα αφορούν, και του περιεχομένου των θέσεων εργασίας που θα διατίθενται στους νέους συμμετέχοντες, με στόχο η συμμετοχή να παρέχει ουσιαστικά οφέλη στους νέους και να βελτιώνει έμπρακτα τις δεξιότητες και την απασχολησιμότητά τους.

Τίτλος Δράσης	Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Ωφελούμενοι - Ομάδα Στόχος	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ Ή ΕΧΟΥΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΘΕΙ					
Συμβουλευτική Υποστήριξη, Κατάρτιση, Πιστοποίηση και Προώθηση στην Απασχόληση Άνεργων Νέων 25 - 29 ετών στον κλάδο ΤΠΕ	Αντικείμενο της Πράξης, αποτελεί η παροχή υπηρεσιών εξατομικευμένης Συμβουλευτικής, Θεωρητικής Κατάρτισης, Πρακτικής Άσκησης και Πιστοποίησης 1.600 ανέργων, εγγεγραμμένων στον Δ.ΥΠ.Α., ηλικίας 25-29 ετών, αποφοίτων ΑΕΙ/ ΤΕΙ από τμήματα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών ή αποφοίτων ΙΕΚ/ ΕΠΑΣ/ ΕΠΑΛ σε ειδικότητες Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, από όλες τις Περιφέρειες της χώρας, ώστε να αποκτήσουν πρόσθετες γνώσεις, βασικές και ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες σε αντικείμενα που σχετίζονται με το κλάδο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).	€ 9.038.701	1.600 Νέοι Άνεργοι 25 - 29 ετών, απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ σε αντικείμενα συναφή με τον κλάδο ΤΠΕ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας	ΕΣΠΑ 2014 - 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (1ο τρίμηνο 2021 - 4ο τρίμηνο 2022)

<p>Επαγγελματική ενδυνάμωση και ένταξη στην αγορά εργασίας, στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων στον Πολιτισμό</p>	<p>Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση και ανάπτυξη των εξειδικευμένων επαγγελματικών δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού στον τομέα του πολιτισμού, καθώς και η αποτελεσματικότερη αντιστοίχιση των προσφερόμενων δεξιοτήτων με τις νέες αναπτυξιακές ανάγκες. Η δράση απευθύνεται σε νέους ανέργους έως 29 ετών απόφοιτους δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή πτυχιούχους ΑΕΙ ή ΤΕΙ και αφορά 3.000 ωφελούμενους. Η δράση περιλαμβάνει ενέργειες επαγγελματικής συμβουλευτικής, κατάρτισης σε εξειδικευμένες γνώσεις ψηφιακών δεξιοτήτων στον πολιτισμό όπως ηχολήπτης Μοντέρ φιλμ/βίντεο, υπεύθυνος ηχητικού σχεδιασμού, λογισμικό κινουμένων σχεδίων & ψηφιακής επεξεργασίας, πολιτιστική διαχείριση / μουσειολογία κ.α.) πιστοποίησης γνώσεων και δεξιοτήτων, πρακτικής άσκησης και εκπαιδευτικών επισκέψεων. Επίσης, περιλαμβάνει κίνητρο για να μετατραπεί η θέση πρακτικής άσκησης σε θέση απασχόλησης (ο πάροχος κατάρτισης λαμβάνει 300 € ανά ωφελούμενο), ενώ η δράση δύναται να συνδεθεί με δράση Νέων Θέσεων Εργασίας για τις επιχειρήσεις που θα προβούν σε πρόσληψη ωφελουμένων.</p>	<p>9.601.380 €</p>	<p>3.000 Νέοι Άνεργοι έως 29 ετών</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας</p>	<p>ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (1ο τρίμηνο 2022 – 4ο τρίμηνο 2023)</p>
<p>Επαγγελματική ενδυνάμωση και εργασία στον αγροδιατροφικό κλάδο για νέους έως 29 ετών</p>	<p>Σκοπός της δράσης, για 3.000 ωφελούμενους, είναι η δημιουργία μιας δομημένης πορείας εισόδου ή επανένταξης στην αγορά εργασίας για νέους ανέργους έως 29 ετών, αποφοίτους δευτεροβάθμιας, μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πτυχιούχους ΑΕΙ ή ΤΕΙ. Η πολιτική αφορά στην εξειδικευμένη ανάπτυξη και ενίσχυση επαγγελματικών</p>	<p>12.082.420 €</p>	<p>3.000 Νέοι Άνεργοι έως – 29 ετών</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας/ ΓΣΕΒΕΕ (συν-δικαιούχος)</p>	<p>ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (1ο τρίμηνο 2022 – 4ο τρίμηνο 2023)</p>

	δεξιότητων στον αγροδιατροφικό κλάδο, με σκοπό την αναβάθμιση των επαγγελματικών γνώσεων και προσόντων, καθώς και την αποτελεσματικότερη αντιστοίχιση των προσφερόμενων δεξιότητων με τις νέες αναπτυξιακές ανάγκες. Η δράση περιλαμβάνει επαγγελματική συμβουλευτική σε δύο φάσεις, κατάρτιση σε επαγγελματικές δεξιότητες και πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων καθώς και πρακτική άσκηση διάρκειας. Επίσης, περιλαμβάνει κίνητρο για να μετατραπεί η θέση πρακτικής άσκησης σε θέση απασχόλησης (ο πάροχος κατάρτισης λαμβάνει 300 € ανά ωφελούμενο).				
Πρόγραμμα προεργασίας που απευθύνεται σε 10.000 νέους άνεργους για προεργασία σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και σε επιχειρήσεις, φορείς και οργανισμούς του δημοσίου τομέα που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Αττικής.	Πρόγραμμα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας με 100% επιδότηση για 10.000 άνεργους νέους, ηλικίας έως 29 ετών στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και επιχειρήσεις, φορείς, οργανισμούς του δημοσίου τομέα που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα και δραστηριοποιούνται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας και επιθυμούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία τοποθέτησης νέων ηλικίας 18-29 ετών για χρονικό διάστημα 7 μηνών.	65.000.000 €	10.000 Νέοι Άνεργοι έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (10 τρίμηνο 2022 – 4ο τρίμηνο 2023)
Πρόγραμμα προεργασίας που απευθύνεται σε 1.000 νέους άνεργους για προεργασία σε επιχειρήσεις, φορείς και οργανισμούς του δημοσίου τομέα που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου.	Πρόγραμμα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας με 100% επιδότηση για 1.000 άνεργους νέους, ηλικίας έως 29 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και επιχειρήσεις, φορείς, οργανισμούς του	22.740.000 €	1.000 Νέοι Άνεργοι, έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	Εθνικό Σκέλος ΠΔΕ – Ίδιοι Πόροι Δ.ΥΠ.Α. (3ο τρίμηνο 2022 – 4ο τρίμηνο 2022)

	δημοσίου τομέα που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα και δραστηριοποιούνται στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου και επιθυμούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία τοποθέτησης ανέργων νέων ηλικίας 18-29 ετών για χρονικό διάστημα 7 μηνών.				
Ειδικό Πρόγραμμα προεργασίας για 2.000 ανέργους νέους, ηλικίας 18-29 ετών, περιοχών των Περιφερειών Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου που επλήγησαν από της επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης (ΣΔΑΜ)	Σκοπός του προγράμματος είναι η προετοιμασία δύο χιλιάδων (2.000) εγγεγραμμένων στα μητρώα ανέργων των ΚΠΑ2 της Δ.ΥΠ.Α. οι οποίοι κατοικούν σε περιοχές αρμοδιότητας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου (στους Δήμους Μεγαλόπολης, Τρίτολης, Γορτυνίας, Σπάρτης, Οιχαλίας και Καλαμάτας), 18-29 ετών και απόφοιτοι οποιασδήποτε εκπαιδευτικής βαθμίδας, σε εργασιακό περιβάλλον του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα ενόψει της ένταξής τους στην αγορά εργασίας, στο πλαίσιο της παραγωγικής ανασυγκρότησης σύμφωνα με το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), σε κρίσιμους τομείς που σχετίζονται με την ανάπτυξη, σε συνδυασμό με τα υψηλά ποσοστά ανεργίας βάσει των στοιχείων της εγγεγραμμένης ανεργίας της Δ.ΥΠ.Α.	14.000.000 €	2.000 Νέοι Άνεργοι, 18 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (1 ^ο τρίμηνο 2022 – 4 ^ο τρίμηνο 2023)
Πρόγραμμα προεργασίας για 10.000 ανέργους νέους, ηλικίας 18-30 ετών	Στόχος του προγράμματος είναι η προετοιμασία δέκα χιλιάδων (10.000) εγγεγραμμένων στα μητρώα ανέργων των ΚΠΑ2 της Δ.ΥΠ.Α., ηλικίας 18-30 ετών, τουλάχιστον υποχρεωτικής εκπαίδευσης, σε εργασιακό περιβάλλον του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα ενόψει της ένταξής τους στην αγορά εργασίας. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε α) ιδιωτικές επιχειρήσεις, σε Φορείς Κοινωνικής και	68.040.000 €	10.000 Νέοι Άνεργοι/ ΕΑΕΚ, 18 – 30 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» (2 ^ο τρίμηνο 2022 – 3 ^ο τρίμηνο 2025)

	<p>Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο) και σε β) επιχειρήσεις, φορείς, οργανισμούς του δημοσίου, όπως αυτός ορίζεται από το άρθρο 51 του ν. 1892/1990 (Α' 101), και επιχειρήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα.</p> <p>Το πρόγραμμα έχει ως σκοπό την προετοιμασία των νέων ανέργων, προκειμένου να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, καθώς επίσης και στην αντιμετώπιση της ανεργίας και της αδυναμίας πρόσβασης στην αγορά εργασίας των νέων στο πλαίσιο της παραγωγικής ανασυγκρότησης σύμφωνα με τα κριτήρια του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σε κρίσιμους τομείς που σχετίζονται με την ανάπτυξη, σε συνδυασμό με τα υψηλά ποσοστά ανεργίας των νέων βάσει των στοιχείων της εγγεγραμμένης ανεργίας της Δ.ΥΠ.Α.</p>				
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ					
<p>Ολοκληρωμένο πρόγραμμα εργασιακής ένταξης και επανένταξης για ευάλωτες ομάδες ανέργων</p>	<p>Δράσεις εξειδικευμένης συμβουλευτικής, ταχύρρυθμης κατάρτισης, πιστοποίησης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας συνολικής διάρκειας 12 μηνών</p>	<p>17.550.000 €</p>	<p>Νέοι άνεργοι έως 29 ετών από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (προς εξειδίκευση)</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας</p>	<p>ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)</p>
<p>Υλοποίηση προγραμμάτων για την καταπολέμηση της ανεργίας σε περιοχές - θύλακες υψηλής ανεργίας</p>	<p>Ταχύρρυθμη επανακατάρτιση και επανειδίκευση σε τομείς με αναπτυξιακή δυναμική με επιδοτούμενη απασχόληση 8μηνης διάρκειας και επιχορήγηση του 80% του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους</p>	<p>80.000.000 €</p>	<p>Νέοι άνεργοι έως 29 ετών από περιοχές με υψηλή ανεργία (προς εξειδίκευση)</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας</p>	<p>ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)</p>

Μέτρο 3.1.3. Διευκόλυνση και Υποστήριξη της Κινητικότητας για Εξεύρεση Απασχόλησης

Το συγκεκριμένο Μέτρο αφορά σε στοχευμένες δράσεις **προώθησης και διευκόλυνσης της κινητικότητας των νέων**, εντός και εκτός των εθνικών συνόρων, με στόχο την εξεύρεση απασχόλησης και την πρόσβαση σε εμπειρίας μάθησης, απόκτησης εμπειρίας και εργασιακής ένταξης, με στόχο τη βελτίωση των εμπειριών, γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους και την αναβάθμιση της απασχολησιμότητάς τους. Η συμμετοχή των νέων στις συγκεκριμένες δράσεις θα συνδέεται με τη διαδικασία εξατομικευμένης προσέγγισης, συμβουλευτικής και υποστήριξης και τα **Ψηφιακά Ατομικά Σχέδια Δράσης** των νέων, που θα καταρτίζονται από κοινού με τους εργασιακούς συμβούλους της Δ.ΥΠ.Α., και θα συνεκτιμάται το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων του εκάστοτε νέου, η διαθεσιμότητα ευκαιριών απασχόλησης, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή μάθησης στις εκάστοτε χώρες, η γλωσσομάθεια του συμμετέχοντα, τα κόστη μετεγκατάστασης κ.α. Τα προγράμματα κινητικότητας θα παρέχουν υποστήριξη στους συμμετέχοντες τόσο σε χρηματοδοτικό επίπεδο (για την κάλυψη των εξόδων μετεγκατάστασης και διαμονής) όσο και σε επίπεδο διασύνδεσης με αντίστοιχες υπηρεσίες, διευκόλυνσης της πρόσβασης σε κρίσιμες πηγές πληροφόρησης κ.ο.κ.

Η Δ.ΥΠ.Α., στο πλαίσιο του **Ευρωπαϊκού Δικτύου EURES** (EUROpean Employment Services), θα διευκολύνει τη συμμετοχή των νέων σε σχετικές δράσεις, παρέχοντάς τους ενημέρωση και καθοδήγηση σχετικά με υφιστάμενες ατομικές ευκαιρίες απασχόλησης σε άλλες χώρες εντός Ε.Ε., γενικές πληροφορίες για τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας στη χώρα υποδοχής, προσανατολισμό και υποστήριξη για την εξεύρεση των απαιτούμενων πληροφοριών ως προς τις ειδικότερες συνθήκες στη χώρα υποδοχής (φορολογικοί συντελεστές, ασφαλιστικές εισφορές, πρόσβαση στο σύστημα υγείας, διοικητικές διαδικασίες προσλήψεων κ.ο.κ.), υποστήριξη στη διαμόρφωση αιτήσεων για συγκεκριμένες θέσεις εργασίας, σε συμβατότητα με αποδεκτά πρότυπα σε επίπεδο Ε.Ε., καθώς και κάθε άλλου είδους πληροφόρηση και ενημέρωση.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του ίδιου Μέρους θα προωθηθούν και δράσεις υποστήριξης και διευκόλυνσης της **κινητικότητας εντός Ελλάδας για την εξεύρεση απασχόλησης** από νέους, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των διαφορετικών περιοχών σε δεξιότητες και επαγγέλματα (όπως προκύπτουν από τις εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών

της Αγοράς Εργασίας και τις διαδικασίες διάγνωσης αναγκών σε περιφερειακό/τοπικό και τομεακό/κλαδικό επίπεδο), τα υλοποιούμενα ή προς υλοποίηση αναπτυξιακά και επενδυτικά σχέδια σε συγκεκριμένες περιοχές, τις διαφοροποιήσεις στις δυναμικές απασχόλησης και δεξιοτήτων μεταξύ διαφορετικών περιοχών, αλλά και το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων των νέων και τις προοπτικές απασχόλησής τους, όπως θα προκύπτουν μέσα από την εξατομικευμένη προσέγγιση και συμβουλευτική υποστήριξη και το Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης του εκάστοτε νέου.

Κρίσιμο στοιχείο θεωρείται η διασφάλιση της ποιότητας των προτεινόμενων προς τους νέους θέσεων απασχόλησης ή/και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, της συμμόρφωσης με την οικεία εργασιακή νομοθεσία (ιδίως όταν πρόκειται για μετακίνηση σε χώρα του εξωτερικού), του σεβασμού στα δικαιώματα των νέων εργαζομένων, και των μέγιστων δυνατών οφελών από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα κινητικότητας, με στόχο τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των συμμετεχόντων.

Επισημαίνεται πως σχετικές δράσεις στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων και της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία βρίσκονται σε διαδικασία σχεδιασμού και εξειδίκευσης, καθώς και τροφοδότησης με δεδομένα από το Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας και άλλες συναφείς έρευνες, μελέτες κ.ο.κ. Οι σχετικές εξειδικεύσεις θα αποτυπωθούν και στην πρώτη Έκθεση Πεπραγμένων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, που προβλέπεται να καταρτιστεί ένα έτος μετά την έγκρισής της.

Τίτλος Δράσης	Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Ωφελοούμενοι - Ομάδα Στόχος	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ Ή ΕΧΟΥΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΘΕΙ					
Εργασία με μετεγκατάσταση	Η εν λόγω πολιτική περιλαμβάνει προγράμματα εργασιακής μετεγκατάστασης για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ή προεργασίας σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Στοχεύει στην κάλυψη των αναγκών ιδιωτικών επιχειρήσεων μέσω πρόσληψης ανέργων νέων, με συμβάσεις αορίστου χρόνου πλήρους απασχόλησης, οι οποίοι, με την παροχή συγκεκριμένων οικονομικών κινήτρων (εφάπαξ κίνητρο μετεγκατάστασης και 12μηνη επιδότηση πλέον των προβλεπόμενων	67.740.000 €	8.000 Νέοι Άνεργοι/ ΕΑΕΚ 18-29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	Εθνικό Σκέλος ΠΔΕ / Ίδιοι Πόροι Δ.ΥΠ.Α. (σε φάση έκδοσης των αναγκαίων αποφάσεων)

	<p>αμοιβών), επιθυμούν να μετεγκατασταθούν σε περιοχές που απέχουν από τον τόπο κατοικίας τους. Προτείνονται τα κάτωθι προγράμματα:</p> <p>α) Πρόγραμμα επιχορήγησης εργασιακής μετεγκατάστασης 5.000 ανέργων ηλικίας 18-29 ετών για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, τουλάχιστον 100 χιλιόμετρα ή 20 ναυτικά μίλια από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους. Η συνολική διάρκεια της επιχορήγησης της δράσης ορίζεται για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) μηνών.</p> <p>β) Πρόγραμμα επιχορήγησης εργασιακής μετεγκατάστασης 3.000 ανέργων νέων ηλικίας 18-29 ετών, για την προεργασία σε εποχικές επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων και επιχειρήσεων του τουριστικού-επισιτιστικού κλάδου. Στοχεύει στην προετοιμασία των νέων ανέργων, μέσω της παροχής οικονομικών κινήτρων, που επιθυμούν να μετεγκατασταθούν σε περιοχές που απέχουν τουλάχιστον 100 χιλιόμετρα ή 20 ναυτικά μίλια από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους, προκειμένου να προεργαστούν για 4 έως 7 μήνες σε επιχειρήσεις/παρόχους του τουριστικού-επισιτιστικού κλάδου.</p>				
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ					
<p>ΚΙΝΗΣΙΣ: στήριξη της κινητικότητας για αναζήτηση εργασίας, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης σε τόπο διαφορετικό από της διαμονής</p>	<p>Το εν λόγω πιλοτικό πρόγραμμα στοχεύει να προσφέρει στοχευμένη βοήθεια σε ανέργους νέους έως 29 ετών, οι οποίοι χρειάζονται εξειδικευμένη υποστήριξη για να βρουν ευκαιρίες εργασίας, πρακτικής άσκησης ή μαθητείας σε περιοχές σε απόσταση άνω των 100 χλμ από τον τόπο διαμονής τους. Συγκεκριμένα, μπορεί να υποστηρίξει, στο βαθμό που κρίνεται απαραίτητη, την αναγνώριση προσόντων, τα έξοδα ταξιδιού και της πρώτης διαμονής, έξοδα παράστασης για συμμετοχή σε συνέντευξη εργασίας και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. Ενδεικτικά το</p>	1.000.000 €	Νέοι έως 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	Εθνικό Σκέλος ΠΔΕ/ Ίδιοι Πόροι Δ.ΥΠ.Α. (σε φάση καθορισμού των νομικών και τεχνικών απαιτήσεων)

	<p>πρόγραμμα μπορεί να επιδοτήσει τον ενδιαφερόμενο στο στάδιο της συνέντευξης με 250-370 €, αναλόγως της απόστασης, και έως 1000 € για τη μετεγκατάσταση εφόσον επιλεγεί από τον εργοδότη και αποφασίσει να ξεκινήσει. Ο αριθμός των ωφελούμενων μπορεί να φτάσει ανάλογα με το ύψος της χρηματοδότησης στους 1.000.</p>				
<p>Ειδικές δράσεις ALMA (Aim - Learn- Master- Achieve) για την διασυννοριακή κινητικότητα των νέων NEETs</p>	<p>Στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης των πιο ευπαθών ομάδων νέων προβλέπεται η έναρξη πιλοτικού προγράμματος κινητικότητας, κατόπιν εισηγητικής πρότασης της Πρόεδρος της Επιτροπής Von der Leyen τον Σεπτέμβριο του 2021, για την έναρξη ενός πανευρωπαϊκού προγράμματος κινητικότητας με έμφαση τους μη προνομιούχους νέους και την ένταξη τους στην αγορά εργασίας, τονίζοντας τη σύνδεση του προγράμματος με την υλοποίηση των στόχων του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Το πρόγραμμα ονομάζεται «ALMA» (Aim, Learn, Master, Achieve) και θα υποστηρίξει νέους που είναι εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης ή απασχόλησης (EAEK/NEETs) με έμφαση στους πιο ευπαθείς, ώστε να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία ταξιδεύοντας σε άλλη χώρα της ΕΕ και θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΚΤ+. Τα προγράμματα κινητικότητας θεωρούνται επιτυχημένα, καθώς επιτρέπουν σε αυτή την ιδιαίτερη ομάδα νέων να παρακινηθούν και να ενισχύσουν την εργασιακή τους εμπειρία και την αυτοεκτίμηση τους, βιώνοντας οι ίδιοι την ευρωπαϊκή ιδέα.</p>	<p>Υπό προσδιορισμό</p>	<p>Νέοι EAEK 15 – 29 ετών</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας</p>	<p>ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)</p>

5.4. Άξονας 4: Ισότιμες Ευκαιρίες Πρόσβασης στην Απασχόληση

Ο Άξονας 4 της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων επικεντρώνει στην εξασφάλιση **ισότιμης πρόσβασης** στην απασχόληση και την αγορά εργασίας για όλους τους νέους, ανεξαρτήτως φύλου, εθνότητας, θρησκείας, γλώσσας, δημογραφικών και

κοινωνικό-οικονομικών χαρακτηριστικών, ύπαρξης αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης κ.ο.κ. Ο Άξονας των ισότιμων ευκαιριών πρόσβασης στην απασχόληση περιλαμβάνει πολιτικές, δράσεις και παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην προώθηση και εμπέδωση των ισότιμων ευκαιριών στην απασχόληση για όλους τους νέους, τόσο από πλευράς ισότητας των φύλων, όσο και από πλευράς αρχής της ισότητας και της μη-διάκρισης για οποιονδήποτε λόγο.

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων και η Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία υποστηρίζουν την εκπλήρωση των **Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης** (Sustainable Development Goals – SDGs) του ΟΗΕ στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030, και ιδιαίτερα των Στόχων 5 (Ισότητα των Φύλων) και 8 (Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη), και των ειδικότερων στόχων 5.1, 5.2, 5.4, 5.5 και 8.5. Συγκεκριμένα, επιδιώκεται η οικοδόμηση δίκαιων, ανθεκτικών και συμπεριληπτικών εργασιακών περιβαλλόντων, όπου θα εξαλειφθούν όλες οι μορφές διακρίσεων κατά των γυναικών, ενώ θα δίνονται ευκαιρίες σε νέους από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως νέους με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, μετανάστες/προσφυγές, Ρομά κ.ο.κ.), και θα διασφαλίζεται ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας.

Όσον αφορά στην αρχή της **ισότητας των φύλων**, ο συγκεκριμένος Άξονας εμπεριέχει μέτρα και παρεμβάσεις για την εμπέδωση της εφαρμογής της στο σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών απασχόλησης, και ευρύτερα στην οργάνωση της εργασίας και τις εργασιακές σχέσεις, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην απασχόληση, των συνθηκών εργασίας, των αμοιβών, των προοπτικών εξέλιξης και της συμμετοχής σε δράσεις κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Οι προτεινόμενες δράσεις συνδέονται και αλληλοεπιδρούν με δράσεις που προβλέπεται να προωθηθούν μέσα από το **Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025**, που αφορούν την προώθηση της συμφιλίωσης της προσωπικής, οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής για τις γυναίκες και τους άνδρες, την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις δημόσιες πολιτικές και τις κανονιστικές παρεμβάσεις, την αναβάθμιση του ρόλου και της συμμετοχής των γυναικών στο κοινωνικό-οικονομικό γίνεσθαι και σε ρόλους ευθύνης κ.ο.κ. Από την πλευρά της, η Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία αποσκοπεί στο να διασφαλίσει πως η αρχή της ισότητας των φύλων θα τέμνει οριζοντίων τον προσανατολισμό και την εφαρμογή όλων των μέτρων και δράσεων που προβλέπει. Στους στόχους που τίθενται

συμπεριλαμβάνονται η εξάλειψη του «χάσματος» φύλων στα ποσοστά απασχόλησης και συμμετοχής στην αγορά εργασίας, η εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας, η καταπολέμηση του μισθολογικού χάσματος, η μείωση του οριζόντιου και κάθετου διαχωρισμού της αγοράς εργασίας, η προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής γυναικών και ανδρών στα όργανα λήψης αποφάσεων και διοίκησης των επιχειρήσεων, στις εργατικές και εργοδοτικές ενώσεις, και στο δημόσιο τομέα, και η ενίσχυση της ισότητας στην κατάρτιση και την ανάπτυξη και διεύρυνση των δεξιοτήτων.

Όσον αφορά στην **άρση κάθε διάκρισης** και στην ενίσχυση της **ίσης μεταχείρισης** των νέων από κοινωνικές και πληθυσμιακές ομάδες που αντιμετωπίζουν ή κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό, εφαρμόζονται οι αρχές και κατευθύνσεις της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία για στοχευμένες διαδικασίες χαρτογράφησης και εντοπισμού, εξατομικευμένης προσέγγισης και διαμόρφωσης κατάλληλα σχεδιασμένων ατομικών «διαδρομών» προς την απασχόληση ή την εκπαίδευση ή κατάρτιση, ενεργοποίησης των νέων με το μεγαλύτερη εμπόδια στην εργασιακή ένταξη και το μεγαλύτερο κίνδυνο για μακροχρόνια αποσύνδεση από την αγορά εργασίας, και διασφάλιση της κατεύθυνσής τους σε εναλλακτικές επιλογές απασχόλησης ή μάθησης που λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Οι προτεινόμενες δράσεις συνδέονται και αλληλοεπιδρούν με αντίστοιχες που προωθούνται μέσω άλλων εθνικών στρατηγικών και σχεδιασμών, όπως το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη και Ενδυνάμωση των Ρομά 2021 – 2030 και η Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη.

Ο Άξονας 4 της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, και οι δράσεις και παρεμβάσεις που προτείνονται στο πλαίσιο του ή θα εξειδικευτούν, θα υλοποιηθούν σε μεγάλο βαθμό **σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς, τους κοινωνικούς εταίρους και παραγωγικούς φορείς, τις οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών και τις οργανώσεις νέων** κ.ο.κ. Στόχο αποτελεί, συγκεκριμένα, η μεγιστοποίηση των συνεργειών μεταξύ δράσεων αντιμετώπισης των διακρίσεων και προώθησης της ισότιμης μεταχείρισης, δράσεων προστασίας και υποστήριξης των ατόμων από ευάλωτες πληθυσμιακές και κοινωνικές ομάδες και δράσεις απασχόλησης και εργασιακής ένταξης.

Τα μέτρα και οι δράσεις που προτείνονται προς υλοποίηση στο πλαίσιο του Άξονα 4 εντάσσονται στις ακόλουθες προτεραιότητες, που εξειδικεύονται στη συνέχεια:

Προτεραιότητα 4.1: Ενίσχυση της συμμετοχής των νέων γυναικών στην αγορά εργασίας και αντιμετώπιση του χάσματος φύλων

Προτεραιότητα 4.2: Προαγωγή της ενεργητικής εργασιακής ένταξης και βελτίωσης της απασχολησιμότητας των νέων από ευάλωτες κοινωνικές και πληθυσμιακές ομάδες
--

Προτεραιότητα 4.1: Ενίσχυση της συμμετοχής των νέων γυναικών στην αγορά εργασίας και αντιμετώπιση του χάσματος φύλων

Οι γυναίκες όλων των ηλικιών αντιμετωπίζουν δυσανάλογα μεγαλύτερη ανεργία – και αντίστοιχα χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας - από τους άνδρες, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η **Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης** εισήγαγε ένα πλαίσιο εξειδικευμένων μέτρων και δράσεων που αποσκοπούν στην **άρση των ανισοτήτων πρόσβασης των γυναικών και ανέλιξής τους στην αγορά εργασίας**, δημιουργώντας προϋποθέσεις ώστε να ισχύουν οι ίσες ευκαιρίες παντού και να προχωρήσει σταδιακά η εξάλειψη του χάσματος απασχόλησης μεταξύ των δύο φύλων. Παράλληλα, το **Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025** προωθεί ολοκληρωμένο πλέγμα δράσεων για τη συμφιλίωση της επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής, μέσω πρόσβασης σε μακροχρόνιες και οικονομικά προσιτές, υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την ισότιμη πρόσβαση των φύλων στην απασχόληση, δράσεων αναβάθμισης της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και ευρύτερα στο κοινωνικό-οικονομικό γίγνεσθαι κ.ο.κ.

Μεταξύ άλλων, αναδεικνύονται ως προτεραιότητες η **μείωση του ποσοστού ανεργίας** των γυναικών ηλικίας 15 – 29 ετών, αλλά και του «χάσματος» φύλων στην απασχόληση των νέων ηλικίας 15 – 29 ετών, η **ενίσχυση της κατάρτισης, της επιμόρφωσης και της εκπαίδευσης των γυναικών** σχετικά με τις θετικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανική, τα μαθηματικά και τις ΤΠΕ, όπου τα ποσοστά κατάρτισης είναι ιδιαίτερα χαμηλά, η **διεύρυνση της συμμετοχής των γυναικών σε δραστηριότητας ενίσχυσης της καινοτομίας και επιχειρηματικότητας**, και η βελτίωση των διοικητικών δεξιοτήτων, ως ενισχυτικά των δυνατοτήτων τους για επιτυχή εργασιακή ένταξη και πορεία, αλλά και για ανάληψη θέσεων ευθύνης.

Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων υιοθετεί ως **οριζόντια αρχή** την προώθηση της ισότιμης πρόσβασης των φύλων στην απασχόληση και την άρση τυχόν εμποδίων στην ένταξη των νέων γυναικών στην αγορά εργασίας και την οικονομική δραστηριότητα εν γένει. Προκρίνει το **συνδυασμό** εφαρμογής της οριζόντιας αυτής αρχής στο σχεδιασμό όλων των μέτρων, προγραμμάτων και δράσεων που είτε περιέχει η Εθνική Στρατηγική στους επιμέρους Άξονες ή πρόκειται να εξειδικευτούν αργότερα, καθώς την προώθηση δράσεων και μέτρων που **ενδυναμώνουν** τις νέες γυναίκες σε ό,τι έχει να κάνει με την απασχολησιμότητα, τις γνώσεις, τα προσόντα και τις δεξιότητές τους, και που ενισχύουν ουσιαστικά τις προοπτικές τους για εξεύρεση απασχόλησης.

Δράσεις και προγράμματα με **ειδική στόχευση σε νέες γυναίκες** που είτε βρίσκονται σε ανεργία και αναζητούν εργασία, ή εργάζονται και επιθυμούν τη βελτίωση του επιπέδου των προσόντων και δεξιοτήτων τους, με σκοπό την ενίσχυση της απασχολησιμότητας και των εργασιακών τους προοπτικών, είναι πιθανόν να προωθηθούν ύστερα από εξέταση των εκροών του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (π.χ., σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές ή κλάδους/τομείς το ποσοστό απασχόλησης των νέων γυναικών ενδέχεται να είναι ιδιαίτερα χαμηλό και να απαιτούνται δράσεις για ενίσχυσή του) και των στοιχείων από τη διαδικασία εξατομικευμένης προσέγγισης και τα Ψηφιακά Ατομικά Σχέδια Δράσης.

Επιπλέον, οι εργασιακοί σύμβουλοι και εργασιακοί σύμβουλοι εργοδοτών της Δ.ΥΠ.Α., οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού στις εκπαιδευτικές δομές και στους φορείς κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης, αλλά και οι συνεργαζόμενοι κοινωνικοί εταίροι και παραγωγικοί φορείς στο πλαίσιο εφαρμογής της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, θα επιτελούν ρόλο «πρεσβευτών» της ισότητας φύλων και θα λειτουργούν ως φορείς ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και υποστήριξης για την εφαρμογή της αρχής της ισότητας των φύλων και της άρσης των διακρίσεων σε όλα τα πεδία.

Οι σχετικές δράσεις και παρεμβάσεις θα σχεδιαστούν, εξειδικευτούν και προωθηθούν σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και με κάθε άλλο εμπλεκόμενο θεματικά φορέα και οργανισμό, ενώ θα λαμβάνουν υπόψη τους λοιπές δράσεις και πρωτοβουλίες που υλοποιούνται παράλληλα, καθώς και δεδομένα που

συγκεντρώνει η εν λόγω Γενική Γραμματεία στο πλαίσιο διαφορετικών πρωτοβουλιών της (Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων, Παρατηρητήριο Δημογραφικής Πολιτικής).

Προτεραιότητα 4.2. Προαγωγή της ενεργητικής εργασιακής ένταξης και βελτίωσης της απασχολησιμότητας των νέων από ευάλωτες κοινωνικές και πληθυσμιακές ομάδες

Συμπληρωματικά με τον Άξονα 1, και την καθιέρωση της στοχευμένης χαρτογράφησης, του εντοπισμού, της διαφοροποιημένης προσέγγισης, και εξατομικευμένης στήριξης σε συμβουλευτικό και καθοδηγητικό επίπεδο για τους νέους, συμπεριλαμβανομένων και των νέων ΕΑΚ και των νέων από ευάλωτες κοινωνικές και πληθυσμιακές ομάδες, η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων προβλέπει ένα πλαίσιο στοχευμένων δράσεων και παρεμβάσεων για την **ενεργοποίηση και εργασιακή ένταξη** των ευάλωτων ατόμων και ομάδων και την ενίσχυση της **απασχολησιμότητάς** τους. Οι συγκεκριμένες δράσεις και παρεμβάσεις λειτουργούν συμπληρωματικά με τις υπόλοιπες ενεργητικές πολιτικές αγοράς εργασίας, εστιάζοντας ειδικότερα στους νέους ηλικίας 15 – 29 ετών, και βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητά τους, με στόχο μια αγορά εργασίας **περισσότερο προσβάσιμη και συμπεριληπτικής** για τις ευάλωτες κοινωνικές και πληθυσμιακές ομάδες που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερους περιορισμούς στην ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Η αντιμετώπιση των διακρίσεων και των αποκλεισμών, που είναι βασική προϋπόθεση για την παραπάνω επιδίωξη, έρχεται να συμπληρωθεί από **ειδικά στοχευμένες δράσεις και παρεμβάσεις** που έχουν ως στόχο να εντοπίσουν και να ενεργοποιήσουν άτομα που είναι απομακρυσμένα από την αγορά εργασίας, όπως τα άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, τα άτομα στο όριο της φτώχειας, οι πρόσφυγες/μετανάστες και αιτούντες άσυλο, οι Ρομά και άλλες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (π.χ., απεξαρτημένα ή υπό απεξάρτηση άτομα, άστεγοι, θύματα της ενδοοικογενειακής βίας κ.α.).

Οι δράσεις και παρεμβάσεις θα σχεδιάζονται και θα εξειδικεύονται λαμβάνοντας υπόψη (α) τα δεδομένα από τη χαρτογράφηση και τον εντοπισμό των νέων ανέργων και νέων ΕΑΕΚ, (β) τις εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, (γ) τα στοιχεία που ανταλλάσσονται με τους φορείς και τις υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, τους συνεργαζόμενους κοινωνικούς εταίρους, τις οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, τους διαμεσολαβητές με ειδικές πληθυσμιακές και κοινωνικές ομάδες, τα στελέχη που εργάζονται σε άμεση επαφή με τους νέους (youth workers), και (δ) τα

στοιχεία από τα Ψηφιακά Ατομικά Σχέδια Δράσης ανέργων και αναζητούντων εργασία από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Θα συνδέονται δε με την **εφαρμογή ευρύτερων πολιτικών και σχεδιασμών για τη στήριξη των ευάλωτων ομάδων**, τη διασφάλιση της πρόσβασής τους σε υπηρεσίες υγείας, κοινωνικής φροντίδας, κοινωνικής ένταξης και εκπαίδευσης, καθώς και για την υποστήριξη μέσω προσανατολισμού και κατεύθυνσης για τη λήψη κοινωνικών επιδομάτων και βοηθημάτων και την αξιοποίηση των λοιπών δυνατοτήτων που τους παρέχονται στο πλαίσιο άλλων εθνικών στρατηγικών, σχεδίων και πολιτικών (βλ. παραπάνω). Αντίστοιχα, οι δομές, υπηρεσίες, φορείς, οργανισμοί και λοιπά δίκτυα που εμπλέκονται στην υλοποίηση των τελευταίων θα ενημερώνουν τα άτομα σχετικά με τις δυνατότητες εργασιακής ένταξής τους και θα τα παραπέμπουν στη Δ.ΥΠ.Α. και τις υπηρεσίες της, προκειμένου να λάβουν υπηρεσίες εξατομικευμένης προσέγγισης, καθοδήγησης και συμβουλευτικής.

Ειδικότερα:

- Σύμφωνα με τον Πυλώνα II του Στόχου 14 του **Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία** («Εργασία και Απασχόληση για όλους») προβλέπεται η ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας σε όλες τις πολιτικές απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, της Δ.ΥΠ.Α και των υπόλοιπων υπηρεσιών και φορέων, σε εναρμόνιση με το άρθρο 4, παρ. 1, εδάφιο γ, της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες που η Ελλάδα κύρωσε με τον Ν 4074/2012 και τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. Πέραν της ενσωμάτωσης της διάστασης της αναπηρίας στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των πολιτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων, ενισχύεται η δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης για νέους με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, μέσα από παρεμβάσεις όπως η παροχή κινήτρων για απορρόφηση των πόρων του προγράμματος δημιουργίας θέσεων εργασίας για άτομα με αναπηρία. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων και οι επιμέρους πολιτικές, μέτρα, προγράμματα και δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο αυτής, θα διασφαλίζουν εφαρμογή των αρχών του καθολικού σχεδιασμού σε όλες τις προωθούμενες πολιτικές απασχόλησης και ανάπτυξης των νέων, διαμόρφωση δεικτών (ποσοτικών και ποιοτικών) και συλλογή δεδομένων και στατιστικών στοιχείων

για νέους με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις ως προς τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας και τις ειδικότερες λεπτομέρειες αυτής, και διευκόλυνση της συμμετοχής των νέων με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις σε όλες τις δράσεις και τα προγράμματα προώθησης στην απασχόληση, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, κατάρτισης και επανακατάρτισης κ.α.

- Η **Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Αιτούντων Άσυλο και Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας** αναγνωρίζει ως βασική προτεραιότητα την προώθηση και βελτίωση της εργασιακής ένταξης των μεταναστών/προσφύγων και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας και παρέχει ένα στρατηγικό πλαίσιο για την επίτευξη του στόχου αυτού. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων εξειδικεύει το πλαίσιο για τους νέους πρόσφυγες/μετανάστες ηλικίας 15 – 29 ετών, μέσα από τη διαμόρφωση κατηγοριών δράσεων και παρεμβάσεων για προσέγγιση, χαρτογράφηση του προφίλ γνώσεων και δεξιοτήτων και των αναγκών τους, διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε δημόσιες και δημοτικές υπηρεσίες, εξοικείωσής τους με διαδικασίες κοινωνικής ασφάλισης και εύρεσης εργασίας, και συμμετοχής τους σε δράσεις κατάρτισης και αναβάθμισης των προσόντων και δεξιοτήτων τους.
- Ο Πυλώνας II της **Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021 – 2030** εστιάζει στην ισότιμη πρόσβαση των Ρομά στις βασικές υπηρεσίες και αγαθά που συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην παροχή κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης, απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης, κοινωνικής κατοικίας, μακροχρόνιας φροντίδας και κοινωνικής πρόνοιας. Στην Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων θα εξειδικευθούν και θα προωθηθούν δράσεις για διευκόλυνση της ένταξης των νέων Ρομά στην αγορά εργασίας και την οικονομική δραστηριότητα, σε συνέχεια της εξατομικευμένης προσέγγισής τους, διάγνωσης των αναγκών τους και συμβουλευτικής.

Σημειώνεται πως στο πλαίσιο του Άξονα 4 και της Προτεραιότητας 4.2 δύνανται να προωθηθούν **πilotικές δράσεις** για την προώθηση στην απασχόληση – και ευρύτερα την εργασιακή, οικονομική και κοινωνική ένταξη – νέων ηλικίας 15 – 29 ετών από ευάλωτες κοινωνικές και πληθυσμιακές ομάδες, μέσα από τη συνεργασία αρμόδιων

αρχών δημόσιας πολιτικής και των κοινωνικών εταίρων, των παραγωγικών φορέων, επιχειρηματικών, επιστημονικών και επαγγελματικών ενώσεων, της Αυτοδιοίκησης και της Κοινωνίας των Πολιτών, σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο. Οι πιλοτικές δράσεις έχουν σκοπό να ενδυναμώσουν τη συνεργασία και το συντονισμό των διαφορετικών φορέων και οργανισμών που εμπλέκονται στην υλοποίηση της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, και να εφαρμόσουν «στο πεδίο» προσεγγίσεις προώθησης των νέων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, που συχνά βρίσκονται εκτός «συστήματος» και δεν έχουν πρόσβαση σε πολύτιμες υπηρεσίες διευκόλυνσης της εργασιακής, οικονομικής και κοινωνικής τους ένταξης. Οι πιλοτικές δράσεις θα συνδυάζουν την πρόσβαση σε αναγκαία αγαθά, υπηρεσίες υγείας, κοινωνικής φροντίδας, εκπαίδευσης, κοινωνικής ένταξης κ.ο.κ., με υπηρεσίες εξατομικευμένης υποστήριξης για την ένταξη των νέων σε προγράμματα απασχόλησης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, καθώς και σε δράσεις κατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων.

Στην κατεύθυνση αυτή, και στο πλαίσιο της διακυβέρνησης και παρακολούθησης της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, για τις επιμέρους δράσεις και προγράμματα που εντάσσονται στον Άξονα 4 προβλέπεται εξειδίκευση και λεπτομερέστερη στόχευση ανά ομάδα νέων ανέργων, η οποία θα αποτυπώνεται στην πρώτη Έκθεση Πεπραγμένων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής, που προβλέπεται να καταρτιστεί ένα έτος μετά την έγκρισής της.

Τίτλος Δράσης	Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Ωφελούμενοι – Ομάδα Στόχος	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ					
Δράσεις στεγαστικής αποκατάστασης, συμβουλευτικής υποστήριξης, επαγγελματικής κατάρτισης, κοινωνικής και εργασιακής ένταξης για νέους ωφελούμενους δομών παιδικής προστασίας και ανήλικους παραβάτες	Δράσεις συμβουλευτικής υποστήριξης και κοινωνικής ένταξης για τους πρώην ανήλικους φιλοξενούμενους σε δομές παιδικής προστασίας οι οποίοι συμπληρώνουν το 18ο έτος της ηλικίας και διαβιούσαν σε κοινωνικά ιδρύματα καθώς και ανήλικους παραβάτες – Εντοπισμός NEETS (συμβουλευτική	10.000.000 €	Νέοι ΕΑΕΚ έως 29 ετών, πρώην ανήλικοι φιλοξενούμενοι σε δομές παιδικής προστασίας, φιλοξενούμενοι σε κοινωνικά ιδρύματα και πρώην παραβάτες	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων / ΕΔ ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)

	κατάρτιση, επιδότηση απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας, Στέγαση και κάλυψη βασικών αναγκών)				
Πρόγραμμα ένταξης και επανένταξης στην αγορά εργασίας, ανέργων από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες	Εντατική συμβουλευτική, εργονομική διευθέτηση χώρου εργασίας και επιχορήγηση για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και νέων επιχειρήσεων, διάρκειας 12-24 μηνών για ανέργους, που ανήκουν στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Πρόγραμμα ανοικτού τύπου, σε κύκλους υλοποίησης μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού	40.000.000 €	Νέοι έως 29 ετών, από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)
Πρόγραμμα εργασιακής ένταξης προσφύγων	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα συμβουλευτικής, καθοδήγησης και υποστήριξης της εργασιακής ένταξης για πρόσφυγες/ μετανάστες και αιτούντες άσυλο	Υπό προσδιορισμό	Νέοι πρόσφυγες/ μετανάστες, αιτούντες άσυλο	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α./ Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής/ Γ.Γ. Μεταναστευτικής Πολιτικής	Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0»
Πρόγραμμά εργασιακής ένταξης Ρομά	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα συμβουλευτικής, καθοδήγησης και υποστήριξης της εργασιακής ένταξης για Ρομά	Υπό προσδιορισμό	Νέοι Ρομά	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμησης της Φτώχειας/ Δ.ΥΠ.Α.	Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0»
Ολοκληρωμένες δράσεις Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης Νέων με Αναπηρία και Αυτιστικού Φάσματος	Δράσεις για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των νέων με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις	Υπό προσδιορισμό	Νέοι με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, Νέοι με αυτιστικό φάσμα	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμησης της Φτώχειας	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)

5.5. Άξονας 5: Ενίσχυση της Νεανικής Επιχειρηματικότητας

Ο Άξονας 5 της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων περιλαμβάνει προγράμματα, δράσεις και παρεμβάσεις που αποσκοπούν στο να προωθήσουν την επιχειρηματικότητα, την αυτό-απασχόληση, την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος, καθώς και την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία και επιχειρηματικότητα, ως εναλλακτικές επιλογές και «διαδρομές» απασχόλησης, και ευρύτερα συμμετοχής στην παραγωγική και οικονομική δραστηριότητα, για τους νέους, αλλά και ως εργαλεία για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ενίσχυση της ανάπτυξης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Σύμφωνα με την ανάλυση του **Διεθνούς Παρατηρητήριου Επιχειρηματικότητας** (Global Entrepreneurship Monitor)²¹, η περίοδος από το 2008 δεν υπήρξε η καλύτερη δυνατή για την Ελληνική Οικονομία, με το συνδυασμό της Διεθνούς Χρηματοπιστωτικής Κρίσης, της εγχώριας οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης και της πανδημίας του COVID-19 να λειτουργούν «διασπαστικά» ως προς την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας και το επιχειρηματικό περιβάλλον. Ωστόσο, όπως αποτυπώνεται στη σχετική έρευνα του IOBE²², το έτος 2020 στην Ελλάδα το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού στα αρχικά στάδια έναρξης μιας επιχείρησης εντοπίζεται στην ηλικία των 18-24 ετών (18,9%), έναντι 13,3% στις χώρες υψηλού εισοδήματος και 13,2% το προηγούμενο έτος. Το έτος 2020 ενισχύεται σημαντικά η συμμετοχή των πιο νέων στην επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, με συνολικά 61% των επιχειρηματιών να βρίσκεται στο ηλικιακό κλιμάκιο 18-34 ετών έναντι 45% το 2019, και τους μισούς να προέρχονται από την ηλικιακή ομάδα 18-24 ετών, ποσοστό αρκετά υψηλό για αυτή την κατηγορία σε σύγκριση με τις χώρες υψηλού εισοδήματος (15,0%). Ως αποτέλεσμα αυτής της εξέλιξης, η μέση ηλικία των επιχειρηματιών αρχικών σταδίων το 2020 υποχώρησε στα 32 έτη. Τα παραπάνω δεδομένα υποδηλώνουν πως ολοένα και περισσότεροι νέοι της ευρύτερης ηλικιακής ομάδας 18 – 34 ετών στρέφονται στην επιχειρηματικότητα και την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος ως επιλογές οικονομικής δραστηριοποίησης και εργασιακής ένταξης, λαμβάνοντας υπόψη και τα δεδομένα στην αγορά εργασίας.

²¹ <https://www.gemconsortium.org/economy-profiles/greece-2>

²² http://iobe.gr/research_dtl.asp?RID=252

Η οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη θα απαιτήσει περισσότερους επιχειρηματίες με την οργανωτική και καινοτόμο ικανότητα να δημιουργήσουν καινοτόμα και υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντα και υπηρεσίες, σε ένα πλαίσιο ανταγωνιστικότητας και καινοτομικότητας, αλλά και προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και καινοτομίας. Η πανδημία του COVID-19 οδήγησε πολλές επιχειρήσεις σε κλείσιμο, και ανάγκασε πολλές ακόμα να επαναπροσδιορίσουν το ρόλο και τη στρατηγική τους. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων και η Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία στοχεύουν στην υποστήριξη της επιχειρηματικής και επαγγελματικής δραστηριοποίησης ως βιώσιμες επιλογές απασχόλησης και οικονομικής ένταξης για τους νέους, καθώς και στην αναβάθμιση των επιχειρηματικών δεξιοτήτων, ως οριζόντιων δεξιοτήτων υψηλής ζήτησης, σε σύνδεση και με την Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων και την Στρατηγική Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού που υιοθετήθηκε σε εθνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, σε συνέχεια **εξατομικευμένης προσέγγισης**, διάγνωσης των αναγκών, συμβουλευτικής και καθοδήγησης, οι νέοι θα μπορούν να κατευθύνονται στη δημιουργία της δικής τους επιχείρησης ή στην άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος, και στη συμμετοχή σε κατάλληλα προγράμματα στήριξης των εγχειρημάτων αυτών. Επιπλέον, νέοι που μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης και διάγνωσης εντοπίζεται πως έχουν γνωρίσματα και προσόντα για επιχειρηματική δράση, θα μπορούν να κατευθύνονται αντίστοιχα σε συναφείς δράσεις υποστήριξης και καθοδήγησης για τα απαραίτητα βήματα από την ανάπτυξη της αρχικής ιδέας έως την επιτυχή έναρξη και εκκίνηση της νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Μέσω της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία είναι δυνατή η κινητοποίηση νέων ώστε να αναπτύξουν τη δική τους επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα, δημιουργώντας **νέες ευκαιρίες απασχόλησης** και αναζωογονώντας έτσι τις τοπικές οικονομίες, κάτι ιδιαίτερα σημαντικό σε γεωγραφικές περιοχές όπως οι αγροτικές, οι νησιωτικές και οι ορεινές. Παράλληλα, θα υποστηριχθεί η νεανική επιχειρηματικότητα στην **ψηφιακή, πράσινη, γαλάζια και κυκλική οικονομία**, καθώς και στην οικονομία της φροντίδας και τη βιώσιμη οικονομία των αγαθών, προωθώντας νέες προοπτικές, νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες, και ανανέωση των τοπικών οικονομικών-επιχειρηματικών οικοσυστημάτων.

Επιπροσθέτως, μέσω του συγκεκριμένου Άξονα θα υπογραμμιστεί η σημασία που έχει ο τομέας της **κοινωνικής οικονομίας και καινοτομίας**, με έμφαση σε πρωτοβουλίες από νέους, υποστηρίζοντας τη δημιουργία νεανικών επιχειρήσεων, δικτύων και φορέων κοινωνικής οικονομίας, προωθώντας την εταιρική υπευθυνότητα, και εντάσσοντας σε αγαθά, υπηρεσίες, συναλλαγές και δημόσιες συμβάσεις κοινωνικές και ηθικές ρήτρες.

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα και καινοτομία μπορεί να δημιουργήσει πολλές νέες προοπτικές και ευκαιρίες απασχόλησης, απορροφώντας σημαντικό μέρος ανέργων νέων, μέσα από την ανάπτυξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών και πρακτικών που καλύπτουν κοινωνικές ανάγκες και δημιουργούν νέες κοινωνικές συνεργατικές σχέσεις μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και της Κοινωνίας των Πολιτών, παράγοντας έτσι και διαχέοντας δημόσια αξία.

Με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη και προώθηση του εγχώριου οικοσυστήματος κοινωνικής καινοτομίας, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σχεδιάζει ως το 2023, ως αποτέλεσμα διακρατικής Ευρωπαϊκής Συνεργασίας, την θέσπιση και λειτουργία του πρώτου Εθνικού Κέντρου Ικανοτήτων Κοινωνικής Καινοτομίας (Ε.Κ.Ι.Κ.Κ). Η ανάπτυξη του Ε.Κ.Ι.Κ.Κ εντάσσεται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου SEED “Social innovation EcosystEm Development”, που αποτελεί πρόταση οργανισμών της Ιταλίας, της Ελλάδας, της Ρουμανίας και της Σλοβενίας, και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ESF+) και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI/2014-2020). Το Ε.Κ.Ι.Κ.Κ. θα λειτουργεί ως πολλαπλασιαστής των εθνικών προσπαθειών ανάπτυξης του τομέα της κοινωνικής καινοτομίας στην Ελλάδα.

Κατά την παρούσα περίοδο βρίσκεται υπό επικαιροποίηση το Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.Α.Ο.), που θα ευθυγραμμίζεται με το αντίστοιχο Σχέδιο Δράσης της Ε.Ε., θέτοντας τα δεδομένα και οριοθετώντας στόχους και προτεραιότητας για τον τομέα σε εθνικό επίπεδο.

Οι δράσεις που προβλέπονται στον Άξονα 5, και όσες θα εξειδικευτούν στη συνέχεια, θα μπορούν να υλοποιούνται **σε συνεργασία** με τους κοινωνικούς εταίρους, τους παραγωγικούς φορείς, και τις επιχειρηματικές και επαγγελματικές ενώσεις, σε εθνικό, περιφερειακό/τοπικό ή τομεακό/κλαδικό επίπεδο, διασφαλίζοντας την ανταπόκριση του σχεδιασμού τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, της επιχειρηματικότητας και

της καινοτομίας. Επιπλέον, στο σχεδιασμό τους θα συνεκτιμώνται στοιχεία αναφορικά με κλάδους υψηλής αναπτυξιακής αιχμής, επιχειρηματικές ευκαιρίες σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές ή/και τομείς, εκροές του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, δυναμικές του επιχειρηματικού περιβάλλοντος κ.ο.κ. Στη βάση αυτή, θα εξειδικεύονται οι δράσεις και παρεμβάσεις, το περιεχόμενό τους, οι ομάδες-στόχοι και τα μέσα και εργαλεία υλοποίησης, με στόχο το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα από πλευράς εργασιακής ένταξης των νέων, αλλά και δημιουργίας βιώσιμων και δυναμικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Επισημαίνεται πως οι προτεινόμενες δράσεις, με πιθανή χρηματοδοτική πηγή το Ε.Π. «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή» 2021 – 2027, δεν αφορούν σε οριζόντιες δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας μέσω κρατικών ενισχύσεων και συμμετοχής σε ολοκληρωμένες δομές στήριξης, αλλά πρωτίστως στην ενίσχυση της απασχόλησης και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των νέων αποφοίτων, ανέργων ή αναζητούντων εργασία, καθώς και των νέων ανέργων εγγεγραμμένων στο Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α. και εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων σε επισφαλείς θέσεις εργασίας ή φθίνοντες κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Ο κύριος όγκος δράσεων στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας προβλέπεται να προωθηθούν κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2027 μέσω του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα».

Τίτλος Δράσης	Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Ωφελούμενοι – Ομάδα Στόχος	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ Ή ΕΧΟΥΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΘΕΙ					
Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών απασχόλησης 3.000 νέων ελεύθερων επαγγελματιών ηλικίας 18 έως 29 ετών, με έμφαση στην ψηφιακή οικονομία	Μέσω της δράσης ενισχύονται άνεργοι για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων που θα υιοθετήσουν άμεσα προηγμένες ψηφιακές πρακτικές σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων τους, (από τα κεντρικά γραφεία μέχρι τα εργοστάσια και από την αποθήκη μέχρι τη διανομή των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους) όπως επιτάσσουν οι απαιτήσεις της «4ης Βιομηχανικής Επανάστασης»	45.000.000 €	3.000 Νέοι 18 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2014 – 2020/ Ε.Π. ΑΝΑΔΕΔΒΜ/ Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (3 ^ο τρίμηνο 2022 – 4 ^ο τρίμηνο 2023)
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ					
Πρόγραμμα 2.000 νέων ελεύθερων επαγγελματιών (ΝΕΕ)	Πρόγραμμα 2.000 νέων ελεύθερων επαγγελματιών (ΝΕΕ) για ανέργους ηλικίας 18-30	60.000.000 €	2.000 Νέοι Άνεργοι 18 – 30 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ

για ανέργους ηλικίας 18-30 ετών	ετών, διάρκειας 12 μηνών, με παροχή συμβουλευτικής και coaching στην κατάρτιση σε επιχειρηματικές δεξιότητες. Το πρόγραμμα στοχεύει στην κάλυψη των βασικών εξόδων δημιουργίας μιας νέας επιχείρησης μέχρι του ποσού των 12.000 ή 18.000 € και συνδυάζεται από κατάρτιση και coaching σε επιχειρηματικές δεξιότητες.			Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	(προς εξειδίκευση)
Πιλοτικό πρόγραμμα ενίσχυσης με μικροδάνεια 600 επιχειρηγόμενων κάτω των 30 ετών	Πιλοτικό πρόγραμμα ενίσχυσης με μικροδάνεια 600 επιχειρηγόμενων νέων κάτω των 30 ετών μετά τη λήξη της επιχορήγησης του ανωτέρω προγράμματος ΝΕΕ, με διαπιστωμένη ανάγκη επιπλέον χρηματοδότησης για τη στήριξη της επιβεβαιωμένης αναπτυξιακής τους προοπτικής, με μέγιστη διάρκεια τα 3 έτη και δυνατότητα για επιχορήγηση ποσών από 5.000 έως 25.000 €. Προϋπόθεση χρηματοδότησης είναι η επικαιροποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου με βάση τις νέες απαιτήσεις της αγοράς.	20.000.000 €	600 Νέοι 18 – 30 ετών, ωφελούμενοι της παραπάνω δράσης	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)
Πρόγραμμα παροχής συμβουλευτικής, coaching και κατάρτισης σε επιχειρηματικές δεξιότητες για 4.000 νέους ανέργους ηλικίας 18-29 ετών	Πρόγραμμα παροχής συμβουλευτικής, coaching και κατάρτισης σε επιχειρηματικές δεξιότητες για 4.000 νέους ανέργους ηλικίας 18-29 ετών, συνολικής διάρκειας 50-150 ωρών, με σκοπό την εκπόνηση ολοκληρωμένων και βιώσιμων επιχειρηματικών σχεδίων νέων επιχειρήσεων. Το πρόγραμμα συνίσταται σε συνεδρίες συμβουλευτικής και επιχειρηματικής ενδυνάμωσης, διαδραστική εκπαιδευτική διαδικασία, mentoring για την υλοποίηση συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου	4.000.000 €	4.000 Νέοι Άνεργοι, 18 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)

	και τελική αξιολόγησή του.				
Κόμβοι νεοφυούς επιχειρηματικότητας νέων	Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία 10 κόμβων επιχειρηματικότητας της Δ.ΥΠ.Α. σε όλη την επικράτεια που θα λειτουργούν σαν ολοκληρωμένα κέντρα δικτύωσης, ανταλλαγής γνώσεων και εμπειρίας μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητών και γενικά δημιουργικών ανθρώπων με σκοπό την υποστήριξη νέων ώστε να αναπτύξουν την επιχειρηματική τους ιδέα. Στο πλαίσιο του προγράμματος θα παρέχεται επιχειρηματική στέγη και υλικοτεχνική υποδομή με συνολική διάρκεια παροχής 12 μηνών προς τα ωφελούμενα σχήματα επιχειρήσεων. Σκοπός είναι να φιλοξενηθούν πάνω από 1.500 επιχειρηματικά σχήματα νέων ηλικίας από 16 έως 29 ετών στην επόμενη τετραετία.	10.000.000 €	1.500 σχήματα Νέων 16 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)
Πρόγραμμα ενίσχυσης της νεανικής επιχειρηματικότητας με έμφαση στην ψηφιακή, πράσινη και γαλάζια οικονομία και σε τομείς υψηλής αναπτυξιακής αιχμής	Πρόγραμμα δημιουργίας νέων επιχειρήσεων από νέους ανέργους ηλικίας 18-29 ετών, διάρκειας 12 έως 24 μηνών, με παροχή συμβουλευτικής και coaching στην κατάρτιση σε επιχειρηματικές δεξιότητες. Πρόγραμμα ανοικτού τύπου, μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού	80.000.000 €	Νέοι Άνεργοι / ΕΑΕΚ 18 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Δ.ΥΠ.Α.	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)
Θερμοκοιτίδες στήριξης κοινωνικών επιχειρήσεων	Δράσεις συμβουλευτικής και επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων που θέλουν να δημιουργήσουν κοινωνική επιχείρηση. Επιδότηση της λειτουργίας της κοινωνικής επιχείρησης για ένα (1) έτος	10.000.000 €	Νέοι ΕΑΕΚ 18 – 29 ετών	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/ Γ.Γ. Ενίσχυσης της Απασχόλησης/ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας	ΕΣΠΑ 2021 – 2027/ Ε.Π. ΑΔΚΣ (προς εξειδίκευση)

5.6. Άξονας 6: Βελτίωση του πλαισίου Διακυβέρνησης

Ο Άξονας 6 της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων έχει **οριζόντιο** χαρακτήρα, και ως εκ τούτου **επηρεάζει όλους τους υπόλοιπους**. Εστιάζει στη βελτίωση

της διακυβέρνησης, του συντονισμού και της συνεργασίας όλων των εμπλεκομένων με την υλοποίηση πολιτικών για την απασχόληση των νέων και την ανάπτυξη των προσόντων και δεξιοτήτων τους, «χτίζοντας» πάνω σε θεσμικές μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν το προηγούμενο διάστημα και σε μεγιστοποίηση των συνεργειών για την αποτελεσματική δρομολόγηση και υλοποίηση παρεμβάσεων που οδηγούν σε νέες ευκαιρίες και προοπτικές για βιώσιμη και ποιοτική απασχόληση, προς όφελος των νέων (ανέργων, εργαζομένων, αναζητούντων εργασία, φοιτητών/σπουδαστών).

Το περιεχόμενο του Άξονα 6 έχει **εργαλειακό και συμπληρωματικό χαρακτήρα**, και το αποτέλεσμα του θα αντανakλάται σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των στόχων ενεργοποίησης των νέων, ενίσχυσης της απασχολησιμότητάς τους και εργασιακής ένταξής τους.

Ένα από τα ζητήματα που εδώ και χρόνια είχαν επισημανθεί αναφορικά με το πλαίσιο για τη χάραξη και υλοποίηση πολιτικών ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάπτυξης του εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα ήταν η **έλλειψη ενός ενιαίου συστήματος για την διακυβέρνηση των πολιτικών** αυτών, που θα οδηγεί σε αποτελεσματική εποπτεία και συντονισμό στην υλοποίηση πολιτικών και παρεμβάσεων, στην παρακολούθησή τους και την αξιολόγηση της υλοποίησης και του βαθμού επίτευξης των στόχων.

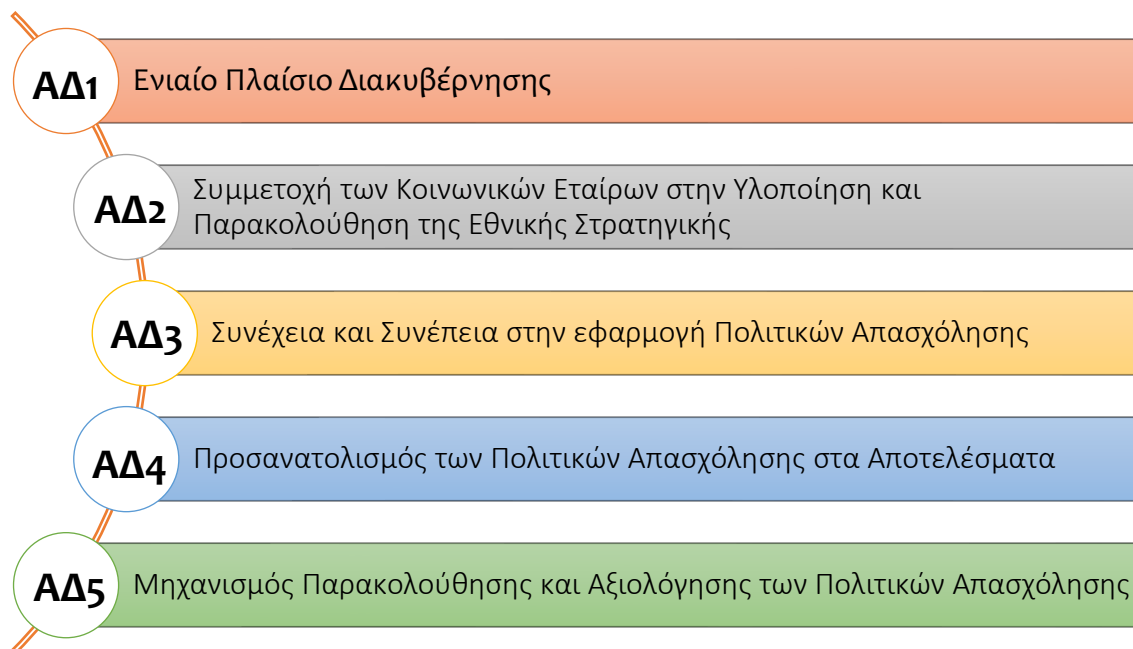
Η **Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης**, μέσω του Οριζόντιου Άξονα Β' που εντάσσεται στην αρχιτεκτονική της, πρότεινε μια ολοκληρωμένη δομή και ένα συνεκτικό πλαίσιο για τη διακυβέρνηση και παρακολούθηση της ίδιας, καθώς και των πολιτικών απασχόλησης ευρύτερα. Το **Σύστημα Διακυβέρνησης** της Εθνικής Στρατηγικής ορίζεται ως το σύνολο των δομών, των λειτουργιών, των μέτρων και των δράσεων που απαιτούνται για την προώθηση και υλοποίηση πολιτικών απασχόλησης και αγοράς εργασίας, στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής. Το Σύστημα Διακυβέρνησης της Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης, με άλλα λόγια, αποτελείται από τις θεσμικές δομές και τους οργανισμούς με αρμοδιότητες στο σχεδιασμό, συντονισμό, υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση πολιτικών για την ενίσχυση της απασχόλησης, την αντιμετώπιση της ανεργίας και την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού.

Μέτρο 6.1.1. Βασικές Αρχές Διακυβέρνησης της Εθνικής Στρατηγικής

Το Σύστημα Διακυβέρνησης που προτείνεται εμπλέκει όλους τους αρμόδιους φορείς για τη χάραξη και υλοποίηση πολιτικών απασχόλησης, έχοντας στο επίκεντρό του από τη μία πλευρά τη **Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης** (με αρμοδιότητα τη χάραξη και εποπτεία υλοποίησης των στρατηγικών και πολιτικών για την ενίσχυση της απασχόλησης, την αντιμετώπιση της ανεργίας και την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού), και από την άλλη πλευρά την **Επιτροπή Παρακολούθησης** της Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης, ένα συλλογικό όργανο υπό το συντονισμό του/της Γενικού/ής Γραμματέα Ενίσχυσης της Απασχόλησης, με συμμετοχή των εκπροσώπων όλων των αρχών, υπηρεσιών και φορέων που συνδέονται με την υλοποίηση πολιτικών απασχόλησης, καθώς και των κοινωνικών εταίρων, της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία και της Αυτοδιοίκησης.

Τη λειτουργία του Συστήματος Διακυβέρνησης διέπουν οι πέντε παρακάτω Αρχές Διακυβέρνησης:

Σχήμα 5.1 Αρχές Διακυβέρνησης της Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης

Βασικό στοιχείο του Συστήματος Διακυβέρνησης της Εθνικής Στρατηγικής για τις ΕΠΑ είναι η καθιέρωση μιας αναλυτικής διαδικασίας παρακολούθησης και αξιολόγησης των ασκούμενων πολιτικών, μέτρων, δράσεων και προγραμμάτων, με έμφαση στη **συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση αξιόπιστων δεδομένων** αναφορικά με τα πρακτικά

αποτελέσματα των παραπάνω, στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας μέτρων και δράσεων με βάση ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες, και στην προσαρμογή του περιεχομένου των μέτρων και δράσεων με βάση την ανατροφοδότηση (feedback) και αξιολόγηση. Καθιερώνεται, κατά συνέπεια, μια διαδικασία άσκησης πολιτικής βάσει δεδομένων (evidence-based policy-making), που θα αναβαθμίσει συνολικά τις πολιτικές απασχόλησης στην Ελλάδα και εκτιμάται πως θα ενισχύσει σημαντικά τον αντίκτυπο και τα αποτελέσματά τους.

Η διακυβέρνηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων εντάσσεται στο προτεινόμενο Σύστημα Διακυβέρνησης και τις διαδικασίες που έχουν παρουσιαστεί στο κείμενο της **Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης**.

Μέτρο 6.1.2. Συντονισμός της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

Η Επιτροπή Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης αποτελεί το συλλογικό όργανο με την κύρια αρμοδιότητα συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της πορείας εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής. Ωστόσο, επειδή η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων – αλλά και το ίδιο το ζήτημα της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας των νέων – παρουσιάζουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και ανάγκες, προτείνεται η συγκρότηση μιας ειδικής και κατάλληλα στελεχωμένης **Ομάδας Δράσης (Task Force)** για το συντονισμό, τη διοίκηση, την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων και των επιμέρους πολιτικών, δράσεων και προγραμμάτων που εμπεριέχονται σε αυτήν.

Η Ομάδα Δράσης της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων θα λειτουργεί υπό το συντονισμό του/της Γενικού/ής Γραμματέα Ενίσχυσης της Απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ενώ θα περιλαμβάνει (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τα παρακάτω μέλη:

- Εκπροσώπους των Γενικών Γραμματειών Εργασιακών Σχέσεων, Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, και Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

- Εκπροσώπους των Γενικών Γραμματειών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας, και Ανώτατης Εκπαίδευσης, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- Εκπροσώπους των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης και των Επιτελικών Δομών των χρηματοδοτικών προγραμμάτων από τα οποία αντλεί πόρους η υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων.
- Εκπροσώπους των εμπλεκόμενων εποπτευόμενων φορέων και υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Δ.ΥΠ.Α., Διεύθυνση Ένταξης στην Εργασία, Μονάδα Εμπειρογνομόνων κ.α.).
- Εκπροσώπους του Εθνικού Συμβουλίου Δεξιότητων Εργατικού Δυναμικού και του Κεντρικού Συμβουλίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.
- Εκπροσώπους των εμπλεκόμενων εποπτευόμενων φορέων και υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. κ.α.).
- Εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων και παραγωγικών φορέων.
- Εκπροσώπους της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, του Εθνικού Συμβουλίου Νεολαίας (Ε.ΣΥ.Ν.) και λοιπών οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών.
- Εκπροσώπους της Αυτοδιοίκησης (Κ.Ε.Δ.Ε., ΕΝ.Π.Ε.).
- Εκπροσώπους των Πανεπιστημίων (π.χ. Σύνοδος Πρυτάνεων των Ελληνικών Πανεπιστημίων), των ερευνητικών ιδρυμάτων και κέντρων, και συναφών φορέων (Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας κ.α.).
- Εκπροσώπους λοιπών συναρμόδιων μερών εφ' όσον κριθεί αναγκαία η συμμετοχή τους.

Σε οργανωτικό επίπεδο, η Ομάδα Δράσης θα συνεδριάζει **ανά έξι (6) μήνες**, ενώ μεταξύ των αρμοδιοτήτων της συμπεριλαμβάνονται (ενδεικτικά):

- Συντονισμός της εφαρμογής, παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων.
- Συνεδρίαση ανά εξάμηνο για την ανάλυση της πορείας υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής.

- Διασφάλιση πως τηρούνται οι βασικές αρχές και κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, ή προσδιορισμός και οριοθέτηση των απαιτούμενων προσαρμογών.
- Έγκριση των Εκθέσεων Πεπραγμένων σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων.
- Έγκριση των αναθεωρημένων ή/και επικαιροποιημένων εκδόσεων της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων.
- Παροχή ενημέρωσης σε τρίτες αρχές ή φορείς που ζητούν πληροφόρηση σχετικά με την Εθνική Στρατηγική και την πορεία υλοποίησής της.
- Ανάλυση των αποτελεσμάτων από την αξιολόγηση της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής, και διατύπωση συμπερασμάτων σχετικά με τυχόν απαιτήσεις για αναθεώρηση στόχων ή/και προτεραιοτήτων ή για τροποποιήσεις στο πλαίσιο δράσεων και παρεμβάσεων.

Επιπλέον, η Ομάδα Δράσης θα έχει την επιστημονική εποπτεία για όλες τις διαδικασίες συγκέντρωσης, επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων στο πλαίσιο υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, διεξαγωγής ειδικών ερευνών και μελετών, συνδυαστικής αξιοποίησης δεδομένων από διαφορετικές πηγές, καθορισμού μεθοδολογιών και δεικτών αξιολόγησης των αποτελεσμάτων και επιδράσεων της ίδιας της Εθνικής Στρατηγικής και των επιμέρους πολιτικών, μέτρων και παρεμβάσεων, και επικαιροποίησης του μεθοδολογικού υποβάθρου με νέες προσεγγίσεις και τεχνικές που ενσωματώνουν την αιχμή της σχετικής γνώσης.

Μέτρο 6.1.3. Κύκλος υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

Οι επιμέρους διαδικασίες, ενέργειες και δραστηριότητες που συνδέονται με την Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων εντάσσονται σε έναν «κύκλο» υλοποίησης, που εξειδικεύεται ως εξής:

- ✘ **4 μήνες μετά την έγκριση της Εθνικής Στρατηγικής:** Συγκρότηση της Ομάδας Δράσης και 1^η έκτακτη συνεδρίαση της, με σκοπό τον προγραμματισμό των διαδικασιών και ενεργειών.
- ✘ **6 μήνες μετά την έγκριση της Εθνικής Στρατηγικής:** Εκκίνηση διαδικασιών για την εξειδίκευση μέτρων, προγραμμάτων και δράσεων στο πλαίσιο της Στρατηγικής,

λαμβάνοντας υπόψη τις χρηματοδοτικές δυνατότητες και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί.

- ✘ **1 έτος μετά την έγκριση της Εθνικής Στρατηγικής:** Κατάρτιση και δημοσιοποίηση της 1^{ης} Έκθεσης Πεπραγμένων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, που θα εξειδικεύει το σχεδιασμό και τον προγραμματισμό υλοποίησης των επιμέρους μέτρων, προγραμμάτων και δράσεων.
- ✘ **Κάθε επόμενο έτος:** Κατάρτιση και δημοσιοποίηση της 2^{ης}, 3^{ης} κ.ο.κ. Έκθεσης Πεπραγμένων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων.
- ✘ **Τέλος έτους 2025:** Κατάρτιση και δημοσιοποίηση της επικαιροποιημένης Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων (και αναθεωρημένης εφ' όσον κριθεί απαραίτητο), όπου θα παρουσιάζεται η αξιολόγηση της πορείας επίτευξης των επιμέρους στρατηγικών στόχων και προτεραιοτήτων, με βάση ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες, ενώ θα παρουσιάζονται εμπειρικά ευρήματα από υλοποίηση επιμέρους μέτρων, προγραμμάτων και δράσεων, και από την εκπόνηση ειδικών, στοχευμένων ερευνών. Το ίδιο κείμενο θα δύναται να προτείνει επανακαθορισμό των προτεραιοτήτων και των κύριων κατηγοριών προγραμμάτων και δράσεων, λαμβάνοντας υπόψη την αποτελεσματικότητα της υλοποίησης, τη διαχείριση των εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων, τις υφιστάμενες ανάγκες και δυνατότητες. Τέλος, η επικαιροποιημένη/αναθεωρημένη Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων θα δύναται να περιλαμβάνει προτάσεις βελτίωσης στο πλαίσιο Διακυβέρνησης και θεσμικές παρεμβάσεις. Για την κατάρτιση της επικαιροποιημένης Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων θα συνεργάζονται όλα τα επιμέρους μέλη της Ομάδας Δράσης, και θα λαμβάνονται υπόψη οι προτάσεις τους.
- ✘ **Τέλος του έτους 2027:** Κατάρτιση και δημοσιοποίησης της 2^{ης} επικαιροποιημένης/ αναθεωρημένης Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, με αντίστοιχη δομή με την πρώτη. Η 2^η επικαιροποίηση/αναθεώρηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων θα περιλαμβάνει και προκαταρκτικό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσής της, ανάλογα με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί, το πλήθος και εύρος των μέτρων, προγραμμάτων και δράσεων που έχουν υλοποιηθεί ή εξειδικευτεί ή δρομολογηθεί, τους διαθέσιμους εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους, την ταχύτητα των διαδικασιών ένταξης και υλοποίησης κ.ο.κ.

×⁷ **2029 – 2030:** Με την ολοκλήρωση της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων και του συνόλου των δράσεων και προγραμμάτων που θα προωθηθούν μέσω αυτής, θα καταρτιστεί και θα δημοσιοποιηθεί η Έκθεση Απολογισμού σχετικά με την υλοποίησή της. Στην Έκθεση Απολογισμού θα παρουσιάζεται το σύνολο των μέτρων, των προγραμμάτων και των δράσεων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων, και θα πραγματοποιείται συνολική αξιολόγησή της, με βάση όλα τα διαθέσιμα δεδομένα και τις ειδικές έρευνες που θα έχουν εκπονηθεί. Η Έκθεση Απολογισμού θα δίνει έμφαση στην ανάλυση: (α) της σύνδεσης της Εθνικής Στρατηγικής και των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο αυτής με τις ανάγκες και προτεραιότητες της οικονομίας και της αγοράς εργασίας, (β) του βαθμού επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί, βάσει συγκεκριμένων δεικτών αποτελεσμάτων και ευρύτερων επιπτώσεων και της ποσοτικής και ποιοτικής αξιολόγησής τους, (γ) της επίτευξης των συγκεκριμένων στόχων με τον πλέον αποδοτικό – οικονομικά και διαχειριστικά – τρόπο, και (δ) της βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων (ιδίως σε επίπεδο θεσμικό και διοικητικό, αλλά και σε επίπεδο συνεργασιών και συμπράξεων) και της διατηρησιμότητάς τους μετά την ολοκλήρωση της Εθνικής Στρατηγικής.

Οι συγκεκριμένες διαδικασίες και τα ορόσημα που έχουν προσδιοριστεί, αποτελούν αντικείμενο εργασίας για την Ομάδα Δράσης, η οποία και θα διασφαλίσει πως η όλη διαδικασία θα λειτουργεί αποδοτικά και αποτελεσματικά, αναβαθμίζοντας συνολικά την άσκηση πολιτικών απασχόλησης για τους νέους (αλλά και ευρύτερα), και δίνοντας τη δυνατότητα διαρκούς παρακολούθησης και αξιολόγησης, καθώς και προσδιορισμού της συμβολής όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό/τοπικό ή/και τομεακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των αρχών και φορέων δημόσιας πολιτικής και των εμπλεκόμενων κοινωνικών εταίρων, παραγωγικών φορέων, οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών κ.α.

6. Χρηματοδότηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων

Η χρηματοδότηση των μέτρων και των επιμέρους δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής για την Απασχόληση των Νέων – και του Σχεδίου Δράσης για την Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία, τόσο όσων προτείνονται στο πλαίσιο ανάλυσης των 6 Αξόνων παραπάνω όσο και αυτών που θα εξειδικευτούν το επόμενο διάστημα με βάση τους στρατηγικούς στόχους και τις κατευθύνσεις που έχουν τεθεί, αλλά και μέσα από τη λειτουργία του Συστήματος Διακυβέρνησης της Εθνικής Στρατηγικής για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης και των πυλώνων του, θα πραγματοποιηθεί από **εθνικούς και ενωσιακούς πόρους**, συμπεριλαμβανομένων των πόρων που πρόκειται να εκταμιευθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, μέσω του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».

Η ενίσχυση των πόρων του τακτικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού για τις δημόσιες επενδύσεις που κατευθύνονται στη χρηματοδότηση πολιτικών και δράσεων για την ενίσχυση της απασχόλησης και την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού, καθώς και των πόρων που προέρχονται από **Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία** των Προγραμματικών Περιόδων 2014 – 2020 και 2021 – 2027, είναι αποτέλεσμα της στρατηγικής έμφασης που δίδεται στις πολιτικές αυτές, ως βασικού πυλώνα του ευρύτερου σχεδιασμού για την ανάκαμψη της Ελληνικής Οικονομίας. Στους πόρους αυτούς έρχονται να προστεθούν και αυτοί του **Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ε.Ε.**, μέσα από την εφαρμογή του **Εθνικού Σχεδίου «Ελλάδα 2.0»**, που θα κατευθυνθούν σε δράσεις για την προώθηση στην απασχόληση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και της ετοιμότητας του εργατικού δυναμικού.

Η συμπληρωματικότητα και συνέργεια μεταξύ των δράσεων που περιλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων, καθώς και αυτών που θα διαμορφωθούν μέσα από την εξειδίκευσή της, συμβάλλει ουσιαστικά στην αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής έχει στο επίκεντρό της την αξιοποίηση των δυνατοτήτων **συμπληρωματικής χρηματοδότησης** των πολιτικών και δράσεων

ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάπτυξης των προσόντων και δεξιοτήτων των νέων μέσω των πόρων των νέου ΕΣΠΑ για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.

Βασική επιδίωξη αποτελεί η αξιοποίηση των πόρων αυτών με **αποδοτικό** τρόπο, προκειμένου να έχουν το μέγιστο δυνατό αποτύπωμα στην αντιμετώπιση της ανεργίας (των νέων αλλά και του υπόλοιπου εργατικού δυναμικού), την τόνωση της απασχόλησης και την ανάπτυξη των ικανοτήτων και της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να βελτιωθούν οι δείκτες απασχόλησης και αγοράς εργασίας και να συμβάλλουν στην δυναμική και μακροχρόνια διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας.

Σε αυτή την κατεύθυνση, ο σχεδιασμός της Κυβέρνησης σε εθνικό επίπεδο αξιοποιεί **πόρους του τακτικού προϋπολογισμού** του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, και των συναρμόδιων Υπουργείων και των εποπτευόμενων φορέων.

Στους πόρους αυτούς συμπεριλαμβάνονται και οι πόροι από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και από το **Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης** και τα **Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξης** των Υπουργείων. Ενδεικτικά, στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων προβλέπεται η χρηματοδότηση:

- ×⁷ Δράσεων για την καταπολέμηση της ανεργίας και την ενίσχυση της απασχόλησης, με ιδιαίτερη έμφαση σε ομάδες με μεγάλα ποσοστά ανεργίας, όπως δράσεις προώθησης της απασχόλησης προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα και δράσης απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (Άξονας Προτεραιότητας 3 «Τόνωση Πολιτικών Απασχόλησης»).
- ×⁷ Δράσεων για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού με στόχο τη βελτίωση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητάς του, όπως δράσεις θεωρητικής και πρακτικής κατάρτισης ανέργων και εργαζομένων που οδηγούν σε πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων (Άξονας Προτεραιότητας 4 «Δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης εργαζομένων»).

Παράλληλα, προβλέπεται η αξιοποίηση πόρων από τα υπόλοιπα Ταμεία της Ε.Ε., όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+), η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης

Μετάβασης, τη Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (REACT-EU) κ.α.

Στο πλαίσιο σχετικής κατεύθυνσης της Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε. και του αντίστοιχου εθνικού στόχου του ΕΣΠΑ, το **14% των πόρων που θα διατεθούν στην Ελλάδα από το ΕΚΤ+** θα κατευθυνθούν σε δράσεις στήριξης των Νέων 15 – 29 ετών που εντάσσονται στην κατηγορία των ΕΑΕΚ (Εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Συγκεκριμένα, στην Προτεραιότητα «Απασχόληση των Νέων (ΕΑΕΚ)» του Ε.Π. «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή» 2021 – 2027 κατανέμονται **πόροι δημόσιας δαπάνης ύψους 939.382.635 €**, για την υλοποίηση δράσεων και μέτρων προώθησης της εργασιακής και κοινωνικής ένταξης των νέων ΕΑΕΚ ηλικίας 15-29 ετών, για τη βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας νέων έως 29 ετών, και για την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων και επαγγελματικής εμπειρίας μέσω προγραμμάτων μαθητείας και πρακτικής άσκησης, επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης δεξιοτήτων, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και ενίσχυσης της νεανικής επιχειρηματικότητας. Εάν συνυπολογιστούν και οι δράσεις που χρηματοδοτούνται από αντλούν χρηματοδότηση από διαφορετικές Προτεραιότητες, όπως οι «Απασχόληση και Αγορά Εργασίας», «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και «Κοινωνική Καινοτομία», τότε από το Ε.Π. «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή» προκύπτει ένα σημαντικό ύψος πόρων που μπορούν να χρηματοδοτήσουν δράσεις που προβλέπει και προτείνει η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση των Νέων.

Επιπλέον, προωθούνται σε εθνικό επίπεδο δέσμες μέτρων πολιτικής – προσωρινών και μόνιμων - για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της αγοράς εργασίας που δημιούργησε η πανδημία του COVID-19 και για την εκπλήρωση του στόχου της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την **αποτελεσματική ενεργό στήριξη της απασχόλησης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (EASE)**, με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Σε περιφερειακό επίπεδο δε, οι Περιφέρειες, μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων τους, χρηματοδοτούν δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης και της κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, συμπληρωματικά ως προς τα

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ («Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή», «Ανταγωνιστικότητα», «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» κ.α.).

Σημαντική χρηματοδοτική πηγή για την υλοποίηση πολιτικών απασχόλησης και ειδικότερων δράσεων αποτελεί το **Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας** της Ε.Ε. Στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» , που κατήρτισε και υπέβαλλε προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η Ελλάδα, στο πλαίσιο του Πυλώνα 3 «Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή» προβλέπεται η κατανομή σημαντικών κονδυλίων για την **υλοποίηση προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης** με προώθηση στην απασχόληση των ανέργων και των αναζητούντων εργασία, και **προγραμμάτων κατάρτισης, ενίσχυσης υφιστάμενων δεξιοτήτων και επανακατάρτισης του εργατικού δυναμικού**, με έμφαση στις ψηφιακές και τις πράσινες δεξιότητες. Επιπλέον, προβλέπεται η χρηματοδότηση δράσεων για τον **εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του επιχειρησιακού μοντέλου της Δ.ΥΠ.Α.**, για τη **μεταρρύθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης**, και για την αναβάθμιση των πληροφοριακών συστημάτων και εργαλείων παρακολούθησης της αγοράς εργασίας.

Εκτός των παραπάνω, επιμέρους δράσεις και παρεμβάσεις που εντάσσονται στην Εθνική Στρατηγική για τις ΕΠΑ, δύνανται να χρηματοδοτηθούν μέσω:

- ❖ του Ενιαίου Λογαριασμού για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών που πλέον έχει μετονομαστεί σε Ειδικό Λογαριασμό Επαγγελματικής Κατάρτισης και τεθεί υπό την εποπτεία των κοινωνικών εταίρων, ώστε να αξιοποιείται για τη χρηματοδότηση δράσεων επαγγελματικής κατάρτισης,
- ❖ του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Erasmus+ για την υποστήριξη δράσεων για την επαγγελματική και μαθησιακή κινητικότητα των νέων,
- ❖ του χρηματοδοτικού μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ – Ε.Α.Α.) και
- ❖ κάθε άλλης διαθέσιμης πηγής χρηματοδότησης προγραμμάτων και δράσεων για την ενίσχυση της απασχόλησης και την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού.